

ΑΝΩΤΑΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΜΟΝΑΔΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

“ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ, ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ
ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ
ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ”

ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ: ΓΑΙΤΑΝΑΚΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ
ΚΑΜΜΑΣ ΜΙΧΑΗΛ
ΚΙΟΥΡΑΝΑΚΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ: ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΟΥΝΤΑΣ
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ

ΚΑΛΑΜΑΤΑ 2012

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΒΡΑΧΥΓΡΑΦΙΕΣ.....	1
ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	3
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	4
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ^ο : Οι βάσεις της ελεύθερης κυκλοφορίας, εγκατάστασης και παροχής υπηρεσιών στο χώρο της υγείας (ελεύθερη κυκλοφορία και διαμονή και ευρωπαϊκή ιθαγένεια).....	6
1.1. Η Ευρωπαϊκή Ιθαγένεια.....	7
1.2. Η ελεύθερη κυκλοφορία και διαμονή ως θεμελιώδες δικαίωμα	11
1.3. Ευρωπαίοι πολίτες και αλλοδαποί στο χώρο ελευθερίας, στο πλαίσιο της υγείας.....	18
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ^ο : Η επαγγελματική ελευθερία στο πλαίσιο της υγείας.....	30
2.1. Πεδίο εφαρμογής της επαγγελματικής ελευθερίας: η ελεύθερη πρόσβαση των φυσικών προσώπων στο επάγγελμα.....	31
2.1.1. Οι επιμέρους ελευθερίες: ελευθερία κυκλοφορίας των εργαζομένων και ελευθερία πρόσβασης σε μισθωτές υπηρεσίες.....	32
2.1.2. Οι δικαιούχοι της επαγγελματικής ελευθερίας.....	39
2.1.3. Επαγγέλματα και υπηρεσίες που εξαιρούνται της επαγγελματικής ελευθερίας.....	42
2.1.4. Λόγοι που η επαγγελματική ελευθερία είναι πολύ σημαντική για τους Έλληνες επαγγελματίες της υγείας.....	43
2.2. Τα αναγνωρισμένα δικαιώματα.....	52

2.2.1. Απαγόρευση διακρίσεων.....	57
2.2.2. Η πρόσβαση στο επάγγελμα.....	64
2.2.3. Η άσκηση του επαγγέλματος.....	66
2.2.4. Πρόσθετα δικαιώματα.....	68
2.3. Επαγγελματική κατάρτιση.....	74
2.3.1. Αμοιβαία αναγνώριση διπλωμάτων για την άσκηση επαγγέλματος.....	74
2.3.2. Πρόσβαση στην επαγγελματική εκπαίδευση.....	77
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ^ο : Η προστασία του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας, εγκατάστασης και παροχής υπηρεσιών στην Ελλάδα.....	79
3.1. Διοικητική-Δικαστική-Πολιτική προστασία σε εθνικό επίπεδο.....	80
3.2. Διεθνής προστασία.....	89
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	93
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	97

ΒΡΑΧΥΓΡΑΦΙΕΣ

ΑΔΑ = Ανεξάρτητη Διοικητική Αρχή

ΑΕΠ = Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν

Αριθ. = αριθμός

ΔΔ = Δημόσια Διοίκηση

ΔΕ = Διοικητικό Εφετείο

ΔΕΚ = Δικαστήριο Ευρωπαϊκών κοινοτήτων

ΔΟΕ = Διεθνής Οργανισμός Εργασίας

ΔΠ = Διοικητικό Πρωτοδικείο

ΕΔΜ = Ευρωπαϊκό Δίκτυο Μετανάστευσης

ΕΕ = Ευρωπαϊκή Ένωση

ΕΖΕΣ = Ευρωπαϊκή Ζώνη Ελευθέρων Συναλλαγών

ΕΚ = Ευρωπαϊκή Κοινότητα

ΕΟΚ = Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα

ΕΟΠΥΥ = Εθνικός Οργανισμός Παροχής Υπηρεσιών Υγείας

ΕΟΧ = Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος

EPSO = European Personnel Selection Office

ΕΣ = Ελεγκτικό Συνέδριο

ΕΣΥ = Εθνικό Σύστημα Υγείας

ΕΥΡΑΤΟΜ = Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας

ΕΥΜC = Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο των Φαινομένων Ρατσισμού και Ξενοφοβίας

ΕΥRES = European Employment Services

ΙΣΑ = Ιατρικός Σύλλογος Αθηνών

ΚΕΠΠΑ = Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφάλειας

ΝΠΔΔ = Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου

ΟΑΣΕ = Οργανισμός για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη

ΟΗΕ = Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών

ΟΘΔ = Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων

ΟΤΑ = Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης

ΠΔ = Προεδρικό Διάταγμα

ΣΕΚ = Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας

ΣΛΕΕ = Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΣτΕ = Συμβούλιο της Επικρατείας

ΣτΠ = Συνήγορος του Πολίτη

ΦΕΚ = Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην παρούσα εργασία μελετάται το ζήτημα της ελεύθερης κυκλοφορίας, εγκατάστασης και παροχής υπηρεσιών των επαγγελματιών υγείας στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στα πλαίσια των νόμων που παρέχει η Ευρωπαϊκή Ένωση, οι επαγγελματίες υγείας έχουν το δικαίωμα να εγκατασταθούν σε ένα κράτος μέλος υποδοχής μαζί με την οικογένειά τους χωρίς την ύπαρξη της γραφειοκρατίας και χωρίς να μετριάσει όμως την ασφάλειά τους καθώς διακρατικές υπηρεσίες ασφάλειας της Ευρωπαϊκής Ένωσης συνεργάζονται για την σιγουριά και την άμεση είσοδο τους στο κράτος υποδοχής. Επίσης, η εργασία επικεντρώνεται στην αρχή της επαγγελματικής ελευθερίας και εξετάζονται λεπτομερώς τα δικαιώματα που έχουν οι πολίτες της Ένωσης στην εργασία. Οι πολίτες της Ένωσης έχουν ίσα δικαιώματα στην εργασία και στην κοινωνική ασφάλιση. Ο πολίτης της Ένωσης που μεταναστεύει σε άλλο κράτος μέλος από αυτό της καταγωγής του, δικαιούται να λαμβάνει ίση μεταχείριση με τους ημεδαπούς του κράτους μέλους και επίσης, απαγορεύονται οι εις βάρος του διακρίσεις και η ύπαρξη αδικαιολόγητων εμποδίων στην εγκατάστασή του στο κράτος.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τα τελευταία είκοσι χρόνια, στο πλαίσιο της παγκοσμιοποίησης, οι κυβερνήσεις των χωρών θέλουν να δημιουργήσουν μια ενιαία αγορά χωρίς φραγμούς στην οποία τα πρόσωπα, οι υπηρεσίες τα εμπορεύματα και τα κεφάλαια θα κυκλοφορούν ελεύθερα και με ασφάλεια ανάμεσα στις χώρες στοχεύοντας σε μια πανίσχυρη οικονομία παγκοσμίως. Η ελεύθερη κυκλοφορία δεν έχει εφαρμοστεί πλήρως σε όλες της χώρες, ωστόσο ήδη πραγματοποιείται στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ). Η ελεύθερη κυκλοφορία συνεπάγεται ότι κάθε υπήκοος της ΕΕ έχει το δικαίωμα να εργάζεται, να ζει και να παρέχει υπηρεσίες σε οποιαδήποτε χώρα της ΕΕ διαφορετική από τη δική του στο πλαίσιο της μεταφοράς γνώσεων για την ύπαρξη ενός πιο βιώσιμου περιβάλλοντος για τους πολίτες της Ένωσης. Αυτό το δικαίωμα επεκτείνεται σε όλους τους κλάδους των επαγγελματιών. Εμείς θα επικεντρωθούμε λεπτομερώς στο κλάδο της υγείας.

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η μελέτη της Ευρωπαϊκής νομοθεσίας για την ελεύθερη κυκλοφορία, εγκατάσταση και παροχή υπηρεσιών των επαγγελματιών υγείας στο πλαίσιο της ΕΕ. Ο κλάδος της υγείας αντιμετωπίζεται με ιδιαίτερο σεβασμό και μεγάλη προσοχή από την ΕΕ· αποτελεί θεμελιώδη παράγοντα για την διατήρηση της οικονομικής βιωσιμότητας στο περιβάλλον της Ένωσης. Για να υπάρχει οικονομική ευημερία πρέπει να εξασφαλίζεται η δημόσια υγεία και η υγεία του ανθρώπινου εργατικού δυναμικού ούτως ώστε να αντιμετωπίζονται οι συνεχόμενες απειλές όπως είναι η αυξανόμενη γήρανση του πληθυσμού και οι διάφορες ασθένειες.

Για την εξασφάλιση της δημόσιας υγείας, κρίνεται απαραίτητη η συνεργασία των κρατών μελών της ΕΕ και η ανταλλαγή γνώσεων και καινοτομιών. Οπότε μέσω της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων στο εσωτερικό της Ένωσης δυναμώνει και εξελίσσεται ο κλάδος της υγείας προς όφελος των

πολιτών αλλά και των κρατών μελών που έχουν έλλειψη στο υγειονομικό προσωπικό. Για να εξασφαλιστεί η ελεύθερη κυκλοφορία των επαγγελματιών υγείας, πρέπει οι διακινούμενοι εργαζόμενοι να εργάζονται υπό τους ίδιους όρους με τους ημεδαπούς του κάθε κράτους μέλους και να προστατεύονται τα δικαιώματά τους.

Επίσης, όσον αφορά την Ελλάδα, ανέκαθεν οι επαγγελματίες υγείας και κυρίως οι ιατροί εγκατέλειπαν και συνεχίζουν να εγκαταλείπουν τη χώρα μας για το εξωτερικό όπου οι επαγγελματικές προοπτικές είναι καλύτερες.

Η παρούσα εργασία αποτελείται από τρία κεφάλαια. Στο πρώτο κεφάλαιο μελετάμε τις βάσεις της ελεύθερης κυκλοφορίας, εγκατάστασης και παροχής υπηρεσιών στο χώρο της υγείας. Επικεντρωνόμαστε στη νομοθεσία την οποία έδωσε το έναυσμα για την καθιέρωση της ελεύθερης κυκλοφορίας, εγκατάστασης και παροχής υπηρεσιών στο πλαίσιο της ΕΕ. Στο δεύτερο κεφάλαιο εξετάζουμε την επαγγελματική ελευθερία στο πλαίσιο της υγείας και τα δικαιώματα των επαγγελματιών υγείας όσον αφορά την άσκηση της εργασίας τους. Τέλος, στο τρίτο κεφάλαιο εξετάζουμε την προστασία του δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας, εγκατάστασης και παροχή υπηρεσιών υγείας στην Ελλάδα και τους τρόπους με τους οποίους εξασφαλίζεται η προστασία. Η μελέτη μας βασίζεται στις ποικίλες οδηγίες και προτάσεις που έχουν θεσπιστεί από τα θεσμικά όργανα της ΕΕ, από τις Συνθήκες που έχουν υπογραφεί και από τους νόμους της Βουλής που εμπεριέχονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

Οι βάσεις της ελεύθερης κυκλοφορίας, εγκατάστασης και παροχής υπηρεσιών στο χώρο της υγείας (ελεύθερη κυκλοφορία και διαμονή και ευρωπαϊκή ιθαγένεια)

Το πρώτο κεφάλαιο αναφέρεται σε βασικές έννοιες οι οποίες αφορούν τους πολίτες της ΕΕ, την Ευρωπαϊκή Ιθαγένεια και τα δικαιώματα που έχουμε σαν πολίτες της Ένωσης. Ειδικότερα, γίνεται λεπτομερής αναφορά στις διατάξεις που διέπουν την Ευρωπαϊκή ιθαγένεια, την ελεύθερη κυκλοφορία και διαμονή των προσώπων στην ΕΕ ως θεμελιώδες δικαίωμα και τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης. Πριν προχωρήσουμε σε έννοιες όπως είναι η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων και οι υπηρεσίες που παρέχουν στην ΕΕ, πρέπει πρώτα να γίνει κατανοητή η ευρωπαϊκή ιθαγένεια του πολίτη της Ένωσης και τα δικαιώματα που έχει. Γι' αυτό το λόγο είναι απαραίτητο να γίνει ο διαχωρισμός των πολιτών της Ένωσης σε σχέση με εκείνους των τρίτων χωρών και να γίνει αναφορά στον περιορισμό δικαιωμάτων για πολίτες εκτός της Ένωσης. Η Ελλάδα είναι κράτος μέλος της ΕΕ από το 1981 και έτσι οι πολίτες της απολαμβάνουν τα προνόμια που έχουν νομοθετηθεί από τα όργανα της Ένωσης.

1.1. Η Ευρωπαϊκή Ιθαγένεια

Ως ιθαγένεια ορίζεται ο δεσμός ενός ατόμου προς την πολιτεία. Η ιθαγένεια :

- Στο δημόσιο διεθνές δίκαιο αποτελεί προϋπόθεση για την άσκηση διπλωματικής προστασίας,
- Στο ιδιωτικό διεθνές δίκαιο καθορίζει τη νομική ή προσωπική κατάσταση του ατόμου,
- Στο εσωτερικό δημόσιο δίκαιο εμφανίζεται ως προϋπόθεση για την απόλαυση πολιτικών δικαιωμάτων.

«Για τους υπηκόους της ΕΕ έχει θεσπιστεί η Ευρωπαϊκή Ιθαγένεια. Πολίτης της Ένωσης είναι κάθε πρόσωπο που έχει υπηκοότητα κράτους μέλους. Η Ευρωπαϊκή ιθαγένεια είναι, συνεπώς, άμεσα συνδεδεμένη με την ιθαγένεια του κράτους μέλους και ακολουθεί το καθεστώς που ισχύει για την απόκτηση ή για την απώλειά της, δηλαδή συμπληρώνει και δεν αντικαθιστά την εθνική ιθαγένεια¹».

Η Συνθήκη του Μάαστριχτ (γνωστή ως Συνθήκη για την ΕΕ), η οποία υπογράφηκε στις 7 Φεβρουαρίου του 1992, όρισε ότι «πολίτης της Ένωσης» θεωρείται κάθε πρόσωπο που έχει την υπηκοότητα ενός κράτους μέλους της Ένωσης. Η Συνθήκη για την ΕΕ εισήγαγε την ευρωπαϊκή ιθαγένεια στο πλαίσιο της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (ΣΕΚ) με το άρθρο 17 [νυν άρθρο 20 της Συνθήκης για την λειτουργία της ΕΕ (ΣΛΕΕ)]. Η ιθαγένεια της Ένωσης αποσκοπεί αφενός στην προστασία του ατόμου και των δικαιωμάτων του και αφετέρου στο να προσδώσει στην Ένωση την εικόνα τους κράτους. Η καθιέρωση της ευρωπαϊκής ιθαγένειας αποβλέπει στην ενίσχυση και στην προώθηση της ευρωπαϊκής ταυτότητας, με τη μεγαλύτερη συμμετοχή των πολιτών στη διαδικασία της κοινοτικής ολοκλήρωσης. Χάρη στην ανάπτυξη της ενιαίας αγοράς, οι πολίτες έχουν ορισμένα γενικά δικαιώματα σε διάφορους τομείς όπως η ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων και των υπηρεσιών, η προστασία των

¹ Β. Πανάγου - Κ. Τσουντα, *Παγκοσμιοποίηση, ολοκλήρωση και συνεργασία και συνεργασία στη σύγχρονη διεθνή κοινωνία*, Εμμανουηλίδης, Αθήνα 2004, σελ. 116-117.

καταναλωτών και της δημόσιας υγείας, η ισότητα των ευκαιριών και της μεταχείρισης, η πρόσβαση στην απασχόληση και στην κοινωνική προστασία. Επίσης, στην ιθαγένεια της ΕΕ περιλαμβάνονται διατάξεις και ειδικά δικαιώματα που ταξινομούνται στους παρακάτω τέσσερις τομείς:

1. Ελεύθερη κυκλοφορία και διαμονή στην επικράτεια της Ένωσης,
2. Δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι στις κοινοτικές και δημοτικές εκλογές στο κράτος μέλος κατοικίας,
3. Διπλωματική και προξενική προστασία κάθε κράτους μέλους στο έδαφος τρίτων χωρών στις οποίες δεν αντιπροσωπεύεται το κράτος μέλος του οποίου ο πολίτης είναι υπήκοος,
4. Δικαίωμα αναφοράς προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και πρόσβασης στο διαμεσολαβητή (το δικαίωμα πρόσβασης στο διαμεσολαβητή και αναφοράς στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ισχύει για όλα τα φυσικά και νομικά πρόσωπα που κατοικούν στο έδαφος των κρατών μελών της Ένωσης. Παρομοίως, τα ανθρώπινα δικαιώματα ισχύουν για κάθε άτομο που κατοικεί στην ΕΕ).

Με γνώμονα τα παραπάνω, είναι αναπόφευκτο οι υπήκοοι των κρατών μελών να έχουν διαφορετική αντιμετώπιση σε σχέση με τους υπηκόους τρίτων χωρών. Συγκεκριμένα, η ευρωπαϊκή ιθαγένεια αποκλείει την πρόσβαση των πολιτών από τρίτες χώρες στο δικαίωμα της ελεύθερης κυκλοφορίας και διαμονής, δίνοντας εντονότερη σημασία στον αποκλεισμό των εξωκοινοτικών αλλοδαπών. Η έννοια του συνόρου ως τόπος ελέγχου βασίζεται στην ταυτότητα του ατόμου που του διενεργείται έλεγχος. Πιο συγκεκριμένα, τα σύνορα αποκτούν σημασία με βάση την ταυτότητα του ατόμου που επιχειρεί τη διέλευσή τους.

Η έννοια της Ευρωπαϊκής ιθαγένειας πέρασε από πολλά στάδια. Η διαδικασία για την θέσπισή της ξεκίνησε με τη Συνθήκη της Ρώμης η οποία υπογράφηκε στις 25 Μαρτίου του 1957 και με την οποία ιδρύθηκε η Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΟΚ) και η Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας (ΕΥΡΑΤΟΜ), από τις οποίες προήλθε η Ευρωπαϊκή Ένωση. Η συνθήκη αυτή προβλέπει το δικαίωμα της ελεύθερης κυκλοφορίας των προσώπων στο έδαφος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (ΕΚ). Το δικαίωμα αυτό συνδέεται

άρρηκτα με τις οικονομικές δραστηριότητες, όπως είναι η μισθωτή εργασία, τα ελεύθερα επαγγέλματα και η παροχή υπηρεσιών. Έτσι, προκύπτει ότι η διαμονή στο έδαφος της Κοινότητας επιτρεπόταν αρχικά μόνον για τους μισθωτούς εργαζόμενους, τους ελεύθερους επαγγελματίες και τα μέλη των οικογενειών τους, και σε σχέση με το δικαίωμα άσκησης μιας επαγγελματικής δραστηριότητας στο ίδιο αυτό έδαφος. Η Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη (1986) πρόσθεσε στη συνθήκη της Ρώμης τη βούληση να δημιουργηθεί ένας χώρος χωρίς σύνορα και να καταργηθούν στα εσωτερικά σύνορα οι έλεγχοι των προσώπων ανεξάρτητα από την υπηκοότητά τους. Όμως, αυτό δεν υλοποιήθηκε πριν την τελική προθεσμία της 31ης Δεκεμβρίου 1992 όπως είχε προβλεφθεί.

Παρόλα αυτά, η δυναμική της ενιαίας πράξης παρακίνησε το Συμβούλιο το 1990 να επεκτείνει το δικαίωμα διαμονής στα πρόσωπα που δεν ασκούν οικονομική δραστηριότητα, με την προϋπόθεση ότι διαθέτουν επαρκείς πόρους και κοινωνική κάλυψη. Το δικαίωμα κυκλοφορίας και διαμονής των προσώπων επιβεβαιώθηκε με τη θέσπιση της ιθαγένειας της Ένωσης στη Συνθήκη για την ΕΕ. Επιπλέον, με τη Συνθήκη του Άμστερνταμ η οποία υπογράφηκε στις 2 Οκτωβρίου του 1997, δόθηκε πολιτική λύση με την οποία επιτράπηκε να προωθηθεί η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων μέσω της ενσωμάτωσης της συμφωνίας του Σένγκεν στη Συνθήκη για την ΕΕ (ορισμένα κράτη μέλη επέλεξαν ωστόσο να έχουν ιδιαίτερο καθεστώς και να διατηρήσουν τους ελέγχους στα σύνορά τους με τα άλλα κράτη μέλη). Στην συνθήκη του Άμστερνταμ έγιναν κάποιες απαραίτητες προσθήκες. Πραγματοποιήθηκαν τροποποιήσεις στα άρθρα 17 (νυν άρθρο 20 της ΣΛΕΕ) και 21 (νυν άρθρο 24 της ΣΛΕΕ) της ΣΕΚ, που καθορίζουν την ευρωπαϊκή ιθαγένεια. Επίσης, γίνεται περισσότερο σαφής η σχέση μεταξύ της ευρωπαϊκής ιθαγένειας και της εθνικής. Από την προσθήκη αυτή προκύπτουν δύο συμπεράσματα:

- Είναι αναγκαίο για ένα πρόσωπο να έχει την υπηκοότητα ενός κράτους μέλους πριν αποκτήσει την ιθαγένεια της Ένωσης,
- Η Ευρωπαϊκή ιθαγένεια επιτρέπει την απόκτηση δικαιωμάτων τα οποία συμπληρώνουν και προστίθενται στην εθνική ιθαγένεια.

Είναι, ακόμα, σημαντικό ότι με την Συνθήκη του Μάαστριχτ κάθε πολίτης της Ένωσης έχει τη δυνατότητα να απευθύνεται γραπτώς στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή, στο Δικαστήριο, στο Ελεγκτικό Συνέδριο, στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, στην Επιτροπή των Περιφερειών ή στο διαμεσολαβητή σε μία από τις 12 γλώσσες που αναφέρονται στις συνθήκες και να παίρνει απάντηση στην ίδια γλώσσα.

Ωστόσο, ο νομοθέτης στην έννοια της Ευρωπαϊκής ιθαγένειας εμφανίζει κάποια κενά. Οι τομείς της δημόσιας και ιδιωτικής ζωής των κοινωνιών των κρατών μελών δεν καλύπτονται εξ' ολοκλήρου από το κοινοτικό δίκαιο. Ο κοινοτικός νομοθέτης αλλά κατά συνέπεια και τα άλλα κοινοτικά όργανα δεν μπορούν να καλύψουν θέματα οικονομικής και κοινωνικής φύσεως για τα οποία δεν γίνεται αναφορά στις ιδρυτικές συνθήκες. Η ίδρυση της ΕΕ αποσκοπούσε στο να υπάρξει μια ενιαία αγορά και η κοινότητα περιστρεφόταν μόνο γύρω από τις τέσσερις ελευθερίες που αναφέρθηκαν παραπάνω. Όμως, πάνω από την οικονομική δράση της Ένωσης βρίσκεται ο άνθρωπος και πολλές φορές στο παρελθόν αλλά και σήμερα οι ευρωπαίοι πολίτες αντιμετωπίζουν πραγματικά εμπόδια τόσο σε πρακτικό όσο και νομικό επίπεδο όταν επιθυμούν να ασκήσουν το δικαίωμα της ελεύθερης κυκλοφορίας και διαμονής στο εσωτερικό της Ένωσης.

1.2. Η ελεύθερη κυκλοφορία και διαμονή ως θεμελιώδες δικαίωμα

Η ελεύθερη κυκλοφορία και διαμονή στην επικράτεια της ΕΕ είναι θεμελιώδες δικαίωμα των πολιτών της Ένωσης. Αυτό είναι ευρέως αποδεκτό καθώς η ελεύθερη κυκλοφορία και διαμονή εμπεριέχεται στο πέμπτο κεφάλαιο του χάρτη των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Κάθε κάτοικος της ΕΕ έχει το δικαίωμα να μετακινείται, να ζει, να σπουδάζει, να εργάζεται, να εγκαθίσταται και να παρέχει υπηρεσίες σε άλλο κράτος μέλος, χωρίς να υπόκειται σε διακρίσεις βάσει της εθνικότητάς του. Με τη δράση της, η ΕΕ επιδιώκει να εξομαλύνει και να απλουστεύσει την ελεύθερη κυκλοφορία εντός των συνόρων της, ιδίως όσον αφορά τα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης. «Είναι προφανές ότι η ελεύθερη διακίνηση των προσώπων πέραν της οικονομικής σημασίας αποτελεί έναν ιδιαίτερο κοινωνικό και πολιτικό παράγοντα για την ευρωπαϊκή ενοποίηση²». Βασική επιδίωξη της Ένωσης είναι να προαγάγει ισόρροπη ανάπτυξη και να εγγυηθεί για την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων, των εμπορευμάτων, των υπηρεσιών και των κεφαλαίων καθώς και της ελεύθερης εγκατάστασης.

Αρχικά, η πρόταση της ελεύθερης κυκλοφορίας των ατόμων προέκυψε με την υπογραφή της Συμφωνίας του Σένγκεν το 1985 και την Σύμβαση του Σένγκεν που ακολούθησε το 1990, με την οποία ξεκίνησε η κατάργηση των συνοριακών ελέγχων μεταξύ των συμμετεχουσών χωρών. Η συνεργασία του Σένγκεν, καθώς εντάσσονταν στο νομικό και θεσμικό πλαίσιο της ΕΕ, επεκτάθηκε σταδιακά ώστε να συμπεριλάβει τα περισσότερα κράτη μέλη της ΕΕ καθώς και κάποιες τρίτες χώρες. Η ελεύθερη κυκλοφορία δεν περιορίζεται στους μισθωτούς εργαζόμενους. Το άρθρο 21 της ΣΛΕΕ (πρώην άρθρο 18 ΣΕΚ), το οποίο έχει άμεσο αποτέλεσμα, παρέχει σε κάθε πολίτη της Ένωσης το δικαίωμα της ελεύθερης κυκλοφορίας και διαμονής στο έδαφος των κρατών

² Δ. Παπαγιάννης, *Εισαγωγή στο Ευρωπαϊκό Δίκαιο*, Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα – Κομοτηνή 1999, σελ.369.

μελών. Οι πολίτες της Ένωσης έχουν την δυνατότητα να κυκλοφορούν και να μένουν ελεύθερα μαζί με τα μέλη της οικογένειάς τους χωρίς να εργάζονται απαραίτητως. Κάθε πολίτης της Ένωσης έχει το δικαίωμα να αναχωρεί από το έδαφος ενός κράτους μέλους προκειμένου να μεταβεί σε άλλο κράτος μέλος και να διαμείνει, εφόσον φέρει ισχύον δελτίο ταυτότητας ή διαβατήριο. Σαφής είναι η «οδηγία 2004/38/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 29^{ης} Απριλίου 2004» σχετικά με το δικαίωμα των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στην επικράτεια των κρατών μελών, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68 και την κατάργηση των οδηγιών 64/221/ΕΟΚ, 68/360/ΕΟΚ, 72/194/ΕΟΚ, 73/148/ΕΟΚ, 75/34/ΕΟΚ, 75/35/ΕΟΚ, 90/364/ΕΟΚ, 90/365/ΕΟΚ ΚΑΙ 93/96/ΕΟΚ.

Αναλυτικότερα, ο υπήκοος του κράτους μέλους έχει το δικαίωμα να ζήσει σε άλλο κράτος της ΕΕ. Αν μείνει λιγότερο από τρεις μήνες, χρειάζεται μόνο ισχύον δελτίο ταυτότητας ή διαβατήριο. Όταν περάσει το διάστημα των τριών μηνών, ο υπήκοος της ΕΕ πρέπει είτε να ασκεί οικονομική δραστηριότητα ως μισθωτός εργαζόμενος ή αυτοαπασχολούμενος είτε να διαθέτει επαρκείς πόρους και ασφάλιση ασθενείας ούτως ώστε να μην επιβαρύνει κατά τη διάρκεια της διαμονής του το σύστημα κοινωνικής πρόνοιας του κράτους υποδοχής. Αν απολέσει την εργασία του ενώ ζει σε άλλη χώρα, μπορεί να διατηρήσει το δικαίωμα να εργάζεται και να ζει εκεί εφόσον :

- ❖ Είναι προσωρινά ανίκανος προς εργασία λόγω ασθενείας ή ατυχήματος,
- ❖ Είναι εγγεγραμμένος στο κατάλληλο γραφείο ευρέσεως εργασίας ως άνεργος παρά τη θέληση του αφού εργάστηκε για περισσότερο από ένα έτος με σύμβαση αορίστου χρόνου ή εργάστηκε για λιγότερο από ένα έτος με σχέση εργασίας αορίστου χρόνου (σ' αυτή την περίπτωση διατηρεί το δικαίωμα για ίση μεταχείριση με τους υπηκόους της χώρας αυτής για τουλάχιστον έξι ακόμη μήνες),
- ❖ Να ξεκινήσει επαγγελματική κατάρτιση (αν είναι άνεργος μετά από δική του επιλογή, η κατάρτιση πρέπει να έχει σχέση με την προηγούμενη εργασία του).

Αν ο πολίτης της ΕΕ είναι συνταξιούχος, έχει τη δυνατότητα να ζήσει σε οποιαδήποτε χώρα της ΕΕ εφόσον διαθέτει πλήρη υγειονομική ασφάλιση η οποία ισχύει στη χώρα υποδοχής και να έχει επαρκές εισόδημα (από οποιαδήποτε πηγή) που του επιτρέπει να ζει χωρίς να χρειάζεται εισοδηματική ενίσχυση.

Αν ο υπήκοος του κράτους μέλους της ΕΕ έχει ζήσει νόμιμα για χρονικό διάστημα πέντε ετών ως μισθωτός, αποσπασμένος μισθωτός, συνταξιούχος ή αυτοαπασχολούμενος σε άλλο κράτος μέλος της ΕΕ, αποκτά αυτομάτως το δικαίωμα μόνιμης εγκατάστασης. Μπορεί δηλαδή να μείνει στην χώρα υποδοχής όσο εκείνος επιθυμεί. Η συνέχεια της διαμονής του δεν επηρεάζεται από προσωρινές απουσίες (μικρότερες των έξι μηνών στο έτος), μεγαλύτερες απουσίες για υποχρεωτική στρατιωτική θητεία και απουσία δώδεκα συνεχών μηνών για πολύ σημαντικούς λόγους όπως π.χ. εγκυμοσύνη και τοκετός, σοβαρή ασθένεια, εργασία, επαγγελματική κατάρτιση ή απόσπασση σε άλλη χώρα. Το δικαίωμα διαμονής του υπηκόου μπορεί να χαθεί αν ζήσει εκτός της χώρας υποδοχής πάνω από δύο συνεχή έτη. Οι πρώην μισθωτοί και αυτοαπασχολούμενοι είναι δυνατό να λάβουν το δικαίωμα μόνιμης διαμονής νωρίτερα, αν έχουν σταματήσει να εργάζονται επειδή συνταξιοδοτήθηκαν αφού εργάστηκαν στη χώρα αυτή τον τελευταίο χρόνο ή έζησαν εκεί επί τρία χρόνια χωρίς διακοπή, είναι πλέον ανίκανοι προς εργασία και έχουν ζήσει στη χώρα αυτή επί δύο έτη χωρίς διακοπή και είναι πλέον ανίκανοι προς εργασία λόγω εργατικού ατυχήματος ή επαγγελματικής ασθένειας σ' αυτή την περίπτωση έχουν το δικαίωμα να μείνουν στη χώρα αυτή ανεξάρτητα από τη διάρκεια της μέχρι τότε διαμονής τους.

Όσον αφορά την οικογένεια των υπηκόων της ΕΕ, το δικαίωμα της ελεύθερης διαμονής εκτείνεται στους συζύγους, τα παιδιά τους και τα άλλα μέλη της οικογένειά τους ακόμα και στον καταχωρημένο σύντροφο εάν η νομοθεσία του κράτους μέλους υποδοχής, αναγνωρίζει τη σχέση κατοχυρωμένης συμβίωσης ως ισοδύναμη προς τον γάμο. Όταν τα διαστήματα παραμονής υπερβαίνουν τους τρεις μήνες, τα κράτη μέλη μπορούν μόνο να επιβάλλουν την εγγραφή των πολιτών από άλλα κράτη μέλη, από τις αρμόδιες αρχές του τόπου διαμονής. Ο μη μισθωτός εργαζόμενος και τα μέλη της οικογένειάς του, αφού διέμειναν στο κράτος μέλος επί ένα συνεχές διάστημα πέντε ετών έχουν

εξίσου το δικαίωμα μόνιμης διαμονής στο εν λόγω κράτος. Για τα μέλη της οικογένειας το δικαίωμα διαμονής παραμένει σε ισχύ ακόμη και μετά τον θάνατο του υπηκόου της Ένωσης που διέμεναν μαζί. «Το κριτήριο της διαμονής μπορεί να δικαιολογηθεί μόνο εάν βασίζεται σε αντικειμενικές εκτιμήσεις ανεξάρτητες της υπηκοότητας των ενδιαφερόμενων προσώπων και ανάλογων με το νόμιμο στόχο των εθνικών διατάξεων³».

Τα παραπάνω, ισχύουν όταν και τα μέλη της οικογένειας του υπηκόου της ΕΕ είναι υπήκοοι της ΕΕ. Στην περίπτωση στην οποία τα μέλη της οικογένειας είναι από κράτη μέλη εκτός της ΕΕ, έχουν επίσης την δυνατότητα να διαμείνουν μαζί με τον υπήκοο της ΕΕ εφόσον μείνουν λιγότερο από τρεις μήνες, χρειάζονται μόνο ισχύον διαβατήριο και μερικές φορές ανάλογα με τη χώρα από την οποία προέρχονται, θεώρηση διαβατηρίου (βίζα). Μετά το πέρας των τριών μηνών, οι αρχές της χώρας υποδοχής θα εξετάσουν αν θα πρέπει να δοθεί στα μέλη της οικογένειας του υπηκόου κράτους μέλους άδεια διαμονής. Η εξέταση αυτή γίνεται με βάση τις ισχύουσες εθνικές διατάξεις και για κάθε περίπτωση ξεχωριστά. Όταν ζήσουν νόμιμα στο κράτος μέλος υποδοχής επί πέντε έτη χωρίς διακοπή μαζί με τον υπήκοο της ΕΕ, αποκτούν εξίσου αυτόματα το δικαίωμα μόνιμης διαμονής εκεί.

Σύμφωνα με το άρθρο 52 της ΣΛΕΕ (πρώην άρθρο 46 ΣΕΚ), η αρχή της ελεύθερης εγκατάστασης δεν επηρεάζει εθνικές διατάξεις, οι οποίες προβλέπουν ένα ειδικό καθεστώς για τους ξένους υπηκόους. Η οδηγία ως προς το δικαίωμα των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στην επικράτεια των κρατών μελών απαριθμεί τις περιστάσεις τις οποίες δεν μπορούν να επικαλεσθούν τα κράτη μέλη για να δικαιολογήσουν την απώθηση ή την απέλαση και τους κανόνες σχετικά με την διαδικασία η οποία πρέπει να ακολουθείται για την απώθηση ή απέλαση υπηκόων των κρατών μελών (οδηγία 2004/38/ΕΚ). Ο πολίτης του κράτους μέλους σε καμιά περίπτωση δεν μπορεί να απελαθεί από τις αρχές του κράτους μέλους υποδοχής. Για να γίνει αυτό, πρέπει να συντρέχουν πολύ σημαντικοί λόγοι όπως λόγοι δημόσιας τάξης ή δημόσιας ασφάλειας, αλλά μόνον αν μπορεί να αποδειχθεί ότι αποτελεί σοβαρή απειλή

³ ΔΕΚ, υποθ. C-138/02, Brian Francis Collins κατά Secretary of State for Work and Pensions.

για το κράτος υποδοχής. Επίσης, η απόφαση απέλασης πρέπει να εκδοθεί εγγράφως, να αναφέρει όλους τους λόγους στους οποίους βασίζεται και το πώς και μέχρι πότε μπορεί ο πολίτης να ασκήσει προσφυγή για ακύρωσή της.

Επίσης, η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων εξασφαλίζεται με την Συνθήκη του Σένγκεν. Ειδικότερα, στην Συμφωνία(Συνθήκη) Σένγκεν(14 Ιουνίου 1985), η Γαλλία, η Γερμανία, το Βέλγιο, το Λουξεμβούργο και οι κάτω χώρες αποφάσισαν στο Σένγκεν του Λουξεμβούργου τη δημιουργία ενός χώρου χωρίς σύνορα μέσα στον οποίο επιτρέπεται η «ελεύθερη διέλευση των εσωτερικών συνόρων από όλους τους υπηκόους των χωρών μελών της ΕΕ και η ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων και των υπηρεσιών». Πέντε χρόνια αργότερα, η Σύμβαση Εφαρμογής της Συμφωνίας του Σένγκεν συμπλήρωσε την αρχική Συμφωνία και καθόρισε τις προϋποθέσεις εφαρμογής και τις εγγυήσεις για την υλοποίηση της ελεύθερης κυκλοφορίας στα εσωτερικά σύνορα. Παρόλο, που υπογράφηκε στις 19 Ιουνίου 1990, η Σύμβαση άρχισε να ισχύει πέντε χρόνια αργότερα, στις 26 Μαρτίου 1995. Η συμφωνία επέτρεψε την κατάργηση των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα μεταξύ των χωρών που την είχαν υπογράψει, ενώ δημιούργησε ενιαία εξωτερικά σύνορα, όπου πραγματοποιούνται έλεγχοι εισόδου στον χώρο Σένγκεν σύμφωνα με τις ίδιες διαδικασίες. Καθιερώθηκαν κοινοί κανόνες όσον αφορά την έκδοση θεώρησης, το δικαίωμα ασύλου και τον έλεγχο στα εξωτερικά σύνορα προκειμένου να επιτραπεί η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων στο εσωτερικό των χωρών που έχουν υπογράψει τη σύμβαση χωρίς να διαταράσσεται η δημόσια τάξη.

Από το 1999 και μετά, το κекτημένο Σένγκεν ενσωματώνεται στο θεσμικό και νομικό πλαίσιο της ΕΕ με πρωτόκολλο που επισυνάφθηκε στη Συνθήκη του Άμστερνταμ. Από τότε αποτελεί μέρος του κοινοτικού κекτημένου. Το κекτημένο αυτό ενσωματώνεται χωρίς διαπραγμάτευση. Τον Οκτώβριο του 2006 το κекτημένο Σένγκεν εντάσσεται σε ένα ενιαίο κείμενο: τον Κώδικα Συνόρων Σένγκεν. Ο κανονισμός αυτός δίνει έμφαση στην κατάργηση των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα και εναρμονίζει περαιτέρω τους κανόνες σχετικά με τη διέλευση των εξωτερικών συνόρων και τις προϋποθέσεις εισόδου για παραμονή βραχείας διάρκειας από υπηκόους τρίτων χωρών. Το

κείμενο αυτό καταργεί τμήματα της Σύμβασης Σένγκεν και άλλων κανόνων Σένγκεν σχετικών με το συνοριακό έλεγχο. Η διέλευση στα εξωτερικά σύνορα επιτρέπεται σε συνοριακά σημεία διέλευσης και κατά τη διάρκεια καθορισμένων ωρών λειτουργίας.

Κατά τη διέλευση από ένα σημείο εξωτερικών συνόρων, οι πολίτες της ΕΕ και οι λοιποί δικαιούχοι του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας εντός της ΕΕ (όπως τα μέλη της οικογένειας ενός πολίτη της ΕΕ) υπόκεινται μόνο σε στοιχειώδη έλεγχο. Ο έλεγχος αυτός πραγματοποιείται για να εξακριβωθεί η ταυτότητά τους βάσει των ταξιδιωτικών τους εγγράφων και συνίσταται σε απλή και ταχεία εξακρίβωση της ισχύος των εγγράφων και της πιθανότητας παραποίησης ή πλαστογράφησης αυτών. Οι υπήκοοι τρίτων χωρών υποβάλλονται όμως σε διεξοδικό έλεγχο. Αυτός περιλαμβάνει την εξακρίβωση από τις αρμόδιες αρχές των προϋποθέσεων εισόδου καθώς και, των εγγράφων που επιτρέπουν τη διαμονή, συμπεριλαμβανομένης της εξακρίβωσης στο σύστημα πληροφοριών για τις θεωρήσεις (VIS)⁴ και την άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας. Ο έλεγχος στα σύνορα διενεργείται από τους συνοριοφύλακες. Κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, οφείλουν να σέβονται πλήρως την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και δεν έχουν δικαίωμα να κάνουν καμία διάκριση εις βάρος προσώπων λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού. Επίσης, δεν έχουν το δικαίωμα να ασκήσουν σωματική βία στα πρόσωπα. Αν κάποιος άτομο δεν είναι συνεργάσιμο και υπάρχουν ενδείξεις επικινδυνότητας αυτού τότε οι αρμόδιες αρχές καλούνται να τον συλλάβουν.

Οι χώρες της ΕΕ διαθέτουν κατάλληλο και επαρκές σε αριθμό προσωπικό ώστε να εξασφαλίζουν ενιαίο και υψηλού επιπέδου έλεγχο στα εξωτερικά τους σύνορα. Μεριμνούν ώστε το σώμα των συνοριοφυλάκων να αποτελείται από εξειδικευμένους και δεόντως καταρτισμένους επαγγελματίες. Οι χώρες της ΕΕ αλληλοβοηθούνται για την αποτελεσματική εφαρμογή του ελέγχου των συνόρων. Η επιχειρησιακή συνεργασία συντονίζεται από τον ευρωπαϊκό

⁴ Από την ιστοσελίδα:

http://europa.eu/legislation_summaries/justice_freedom_security/free_movement_of_persons_asylum_immigration/114517_el.htm.

οργανισμό για τη διαχείριση της επιχειρησιακής συνεργασίας στα εξωτερικά σύνορα των χωρών της ΕΕ (FRONTEX)⁵.

Τέσσερα χρόνια αργότερα τον Απρίλιο του 2010, τέθηκε σε εφαρμογή ο Κώδικας Θεωρήσεων Σένγκεν. Ο κανονισμός αυτός καθορίζει τις διαδικασίες και τους όρους έκδοσης θεωρήσεων για διέλευση από ή με πρόθεση παραμονής στην επικράτεια των κρατών μελών που δεν υπερβαίνει όμως τους τρεις μήνες ανά εξάμηνη περίοδο (θεώρηση βραχείας διάρκειας). Η συμφωνία Σένγκεν καλύπτει σήμερα 25 κράτη και έναν πληθυσμό που ξεπερνά τα τετρακόσια εκατομμύρια. Το Ηνωμένο Βασίλειο και η Ιρλανδία συμμετέχουν μόνο εν μέρει στο κεκτημένο εφόσον διατηρούν συνοριακούς ελέγχους. Όσον αφορά την Ελλάδα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σε σχετική έκθεσή της, η οποία έλαβε χώρα την περίοδο μεταξύ 1ης Νοεμβρίου 2011 και 30^{ης} Απριλίου 2012, καταρρίπτει τους ισχυρισμούς κυβερνητικών παραγόντων, ότι η απουσία λήψης μέτρων κατά της μετανάστευσης με τη δημιουργία χώρων φιλοξενίας, εγκυμονεί κινδύνους για την έξοδο της χώρας μας από τη Συνθήκη Σένγκεν. Η Επιτροπή, παρότι αναγνωρίζει τις σοβαρές ανεπάρκειες της χώρας μας, θεωρεί ότι πρέπει να συνεχιστούν να αποτελούν προτεραιότητα οι προσπάθειες, ιδίως σχετικά για τον έλεγχο των εξωτερικών χερσαίων και θαλάσσιων συνόρων. Διαπιστώνει, ως εκ τούτου, ότι χρειάζεται να συνεχίσει να υποστηρίζει τις προσπάθειες της Ελλάδας για τη διαχείριση των εξωτερικών συνόρων της, και γι' αυτό πρέπει να βοηθήσει περισσότερο την Ελλάδα προκειμένου να κάνει αποτελεσματικότερη χρήση των σχετικών ενωσιακών πόρων για τη διαχείριση της μετανάστευσης. Σύμφωνα με την έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, περισσότεροι από 400 εκατομμύρια Ευρωπαίοι μπορούν πλέον να ταξιδεύουν χωρίς διαβατήριο σε όλο τον χώρο Σένγκεν. Δεδομένου ότι οι Ευρωπαίοι πραγματοποιούν περισσότερα από το 1,25 δισεκατομμύρια ταξίδια τον χρόνο, απαιτείται η συνεχής επαγρύπνηση για την προάσπιση του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας των πολιτών.

⁵ Από την ιστοσελίδα:

http://europa.eu/legislation_summaries/justice_freedom_security/free_movement_of_persons__asylum_immigration/l33216_el.htm.

1.3. Ευρωπαίοι πολίτες και αλλοδαποί στο χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης

Ο χώρος δικαιοσύνης, ελευθερίας και ασφάλειας δημιουργήθηκε με σκοπό την εξασφάλιση της ελεύθερης κυκλοφορίας των προσώπων και να προσφέρει στους πολίτες ένα υψηλό επίπεδο προστασίας. Περιλαμβάνει πολιτικές που στοχεύουν στην πιο αποδοτική λειτουργία της διαχείρισης των εξωτερικών συνόρων της Ένωσης και της δικαστικής συνεργασίας σε αστικές και ποινικές υποθέσεις. Καλύπτει τις πολιτικές για το άσυλο και τη μετανάστευση, την αστυνομική συνεργασία και την καταπολέμηση της εγκληματικότητας (καταπολέμηση της τρομοκρατίας, του οργανωμένου εγκλήματος, της εμπορίας ανθρώπων, ναρκωτικών, κτλ). Η δημιουργία του χώρου δικαιοσύνης, ελευθερίας και ασφάλειας στηρίζεται στα προγράμματα του Τάμπερε (1999-04), της Χάγης (2004-09) και της Στοκχόλμης (2010-14). Βασίζεται στον τίτλο V της ΣΛΕΕ, από τον οποίο και προκύπτουν οι ρυθμίσεις για το «Χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης⁶».

Αρχικά, η έννοια της ασφάλειας υποδηλώνει, γενικά, την κατάσταση στην οποία το άτομο δεν νιώθει φόβο και δεν διατρέχει κάποιο κίνδυνο. Η ασφάλεια μετουσιώνεται από τη δυνατότητα να αποτραπεί κάποιος κίνδυνος ή απειλή. Η ασφάλεια αφορά τόσο την ασφάλεια της πολιτείας όσο και την ασφάλεια του προσώπου. Επίσης, μπορεί από την μια να υπάρχει αντικειμενικά ασφάλεια, αλλά το άτομο να νιώθει ανασφάλεια για διάφορους λόγους και από την άλλη μπορεί να υπάρχει αντικειμενικά κίνδυνος, αλλά το άτομο να αισθάνεται ασφάλεια από την στιγμή που δεν γνωρίζει τον κίνδυνο που διατρέχει. Οπότε, το κάθε άτομο αντιλαμβάνεται διαφορετικά την έννοια της ασφάλειας για τον λόγο ότι την ασφάλεια την επηρεάζουν ευρύτεροι πολιτιστικοί, επαγγελματικοί και κοινωνικοοικονομικοί παράγοντες. Η δημόσια ασφάλεια είναι κοινό αγαθό από τη στιγμή που κοινό λέγεται το αγαθό εκείνο το οποίο προορίζεται για

⁶ Από την ιστοσελίδα:
http://europa.eu/legislation_summaries/justice_freedom_security/index_el.htm.

όλους και έχουν όλοι ελεύθερη πρόσβαση. Η ασφάλεια λειτουργεί πάντα υπέρ του πολίτη και ταυτόχρονα είναι μία από τις βασικές υποχρεώσεις του κράτους απέναντί του. Για τη δημόσια ασφάλεια απαιτείται απόλυτη συνεργασία μεταξύ των κρατικών φορέων, της τοπικής κοινότητας και των πολιτών.

Στο χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης έχουν σαφώς δικαίωμα πρόσβασης οι πολίτες της ΕΕ. Για την κατάργηση των όποιων διακρίσεων ανάμεσα στους πολίτες της Ένωσης, η Ένωση λαμβάνει διάφορα μέτρα με προγράμματα και δράσεις για να πετυχαίνονται οι στόχοι της και να δημιουργείται ένα αειφόρο περιβάλλον στην ΕΕ. Ωστόσο, το δικαίωμα της ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης στη ΕΕ απολαμβάνουν και οι πολίτες από κράτη εκτός ΕΕ όπως είναι οι πολίτες των κρατών της Ευρώπης που δεν ανήκουν στην ΕΕ και εκείνοι των τρίτων χωρών. Σε όλους τους πολίτες του κόσμου ανεξαρτήτου προέλευσης πρέπει να τηρείται και να προστατεύεται ο σεβασμός της αξιοπρέπειας του ατόμου. Όμως, για τους πολίτες εκτός ΕΕ είναι φυσικό να μην ισχύουν οι ίδιοι κανόνες για την ελεύθερη κυκλοφορία και διαμονή στην ΕΕ. Οι πολίτες εκτός ΕΕ πρέπει να φέρουν τα απαραίτητα έγγραφα που έχουν να κάνουν με την άδεια εισόδου σε ένα κράτος μέλος της Ένωσης. Για αυτό διενεργούνται διασυνοριακοί έλεγχοι για να αποφεύγεται η παράνομη μετανάστευση, το λαθρεμπόριο, η τρομοκρατία και το οργανωμένο έγκλημα.

Ο χώρος ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης έχει καθοριστικό ρόλο για την ελεύθερη κυκλοφορία και διαμονή των ατόμων και εμπεριέχεται στην Συνθήκη Σένγκεν. Οι αστυνομικές υπηρεσίες και οι δικαστικές αρχές προκειμένου να διαφυλαχτεί η εσωτερική ασφάλεια των κρατών μελών και ιδιαίτερα για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος, έκαναν προσπάθειες να βελτιώσουν την συνεργασία τους και τον συντονισμό τους. Στο πλαίσιο αυτό δημιουργήθηκε το σύστημα πληροφοριών Σένγκεν (SIS). Το SIS είναι μια πολύπλοκη βάση δεδομένων η οποία επιτρέπει σε αρμόδιες αρχές των κρατών Σένγκεν να ανταλλάσει άμεσα, δεδομένα αναφορικά με ορισμένες κατηγορίες προσώπων και αγαθών. Στην προσπάθεια για συνεργασία των κρατών μελών στο χώρο Σένγκεν έλαβαν τα παρακάτω μέτρα:

- Άρση των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα,
- Εναρμόνιση των κανόνων σχετικά με τους όρους εισόδου και θεώρησης διαβατηρίου για σύντομες διαμονές,
- Κοινή σειρά κανόνων που εφαρμόζονται σε άτομα που διασχίζουν τα εξωτερικά σύνορα των κρατών μελών της ΕΕ,
- Ενισχυμένη δικαστική συνεργασία μέσω ενός ταχύτερου συστήματος έκδοσης και καλύτερης μεταβίβασης της εκτέλεσης των κατασταλτικών δικαστικών αποφάσεων,
- Ενισχυμένη αστυνομική συνεργασία (συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων διασυνοριακής παρακολούθησης και συνεχούς καταδίωξης),
- Θέσπιση και ανάπτυξη του συστήματος πληροφόρησης Σένγκεν (SIS).

Ιδιαίτερη μέριμνα για τον χώρο της ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης δίνεται με την Συνθήκη της Λισαβόνας, γνωστή και ως Μεταρρυθμιστική Συνθήκη, η οποία υπογράφηκε στις 13 Δεκεμβρίου του 2007 και τέθηκε σε ισχύ την 1^η Δεκεμβρίου του 2009. Η συνθήκη της Λισαβόνας αποσκοπεί στο να δημιουργήσει ένα κοινό ευρωπαϊκό χώρο, στον οποίο τα πρόσωπα θα κυκλοφορούν ελεύθερα και θα χαίρουν αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας. Για την υλοποίηση αυτού, τα θέματα που άπτονται του χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης κατηγοριοποιήθηκαν σε τέσσερις τομείς:

- 1) Πολιτικές σχετικά με τον έλεγχο στα σύνορα, το άσυλο και τη μετανάστευση,
- 2) Δικαστική συνεργασία σε αστικές υποθέσεις,
- 3) Δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις,
- 4) Αστυνομική συνεργασία.

Η συνθήκη της Λισαβόνας αποσαφηνίζει την κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ της ΕΕ και των κρατών μελών. Έτσι, εισάγει για πρώτη φορά στις ιδρυτικές Συνθήκες μία σαφή ταξινόμηση, κάνοντας διάκριση ανάμεσα σε τρεις κύριες αρμοδιότητες: τις αποκλειστικές αρμοδιότητες, τις συντρέχουσες αρμοδιότητες και τις αρμοδιότητες στήριξης. Με την αποσαφήνιση αυτή δεν συνεπάγεται

σημαντική μεταφορά αρμοδιοτήτων, ωστόσο, η εν λόγω μεταρρύθμιση είναι σημαντική και αναγκαία για την καλή λειτουργία της ΕΕ. Παλαιότερα, υπήρξαν πολλά κρούσματα συγκρούσεων αρμοδιοτήτων μεταξύ της ΕΕ και των κρατών μελών. Τα όρια των αρμοδιοτήτων του κάθε μέρους είναι, στο εξής, σαφώς προσδιορισμένα και συγχρόνως η διαφάνεια αυτή διευκολύνει την εφαρμογή των θεμελιωδών αρχών περί του ελέγχου και της άσκησης των εν λόγω αρμοδιοτήτων. Έτσι, η Συνθήκη της Λισαβόνας καταργεί την ταξινόμηση των τριών πυλώνων, δηλαδή της ΕΚ, της Κοινής Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας (ΚΕΠΠΑ) και της αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις. Οι πράξεις που εγκρίνονταν στο πλαίσιο του πρώτου πυλώνα, εγκρίνονταν σύμφωνα με τις νομοθετικές διαδικασίες της ΕΕ ενώ οι δύο άλλοι πυλώνες στηρίζονταν σε διακυβερνητική συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών.

Με την Συνθήκη της Λισαβόνας απονέμονται νέες αρμοδιότητες στα θεσμικά όργανα της ΕΕ, τα οποία καθιερώνουν μέτρα που στοχεύουν:

- Στην καθιέρωση κοινής διαχείρισης των εξωτερικών συνόρων της ΕΕ· χάρη κυρίως στην ενίσχυση του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για τη Διαχείριση της Επιχειρησιακής Συνεργασίας στα Εξωτερικά Σύνορα (FRONTEX),
- Στη δημιουργία κοινού ευρωπαϊκού συστήματος ασύλου· ένα τέτοιο σύστημα θα στηρίζεται σε ενιαίο ευρωπαϊκό καθεστώς ασύλου και κοινές διαδικασίες χορήγησης και ανάκλησης του ασύλου,
- Στη θέσπιση κανόνων, προϋποθέσεων και δικαιωμάτων σε θέματα νόμιμης μετανάστευσης.

Όσον αφορά τη δικαστική συνεργασία σε αστικές υποθέσεις⁷, η Συνθήκη της Λισαβόνας επιτρέπει στα θεσμικά όργανα της ΕΕ να εγκρίνουν νέα μέτρα σχετικά με:

- Την εφαρμογή της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης: κάθε δικαστικό σύστημα οφείλει να αναγνωρίζει ως έγκυρες και εφαρμοστέες τις

⁷ Από την ιστοσελίδα:

http://europa.eu/legislation_summaries/institutional_affairs/treaties/lisbon_treaty/ai0022_el.htm.

αποφάσεις που εκδίδονται από τα δικαστικά συστήματα των άλλων κρατών μελών,

- Την ανάπτυξη εναλλακτικών μεθόδων επίλυσης των διαφορών,
- Την ουσιαστική πρόσβαση στη δικαιοσύνη,
- Την κατάρτιση των δικαστών και των άλλων λειτουργών και υπαλλήλων του τομέα απονομής της δικαιοσύνης.

Για τις ποινικές υποθέσεις⁸, με την κατάργηση του 3^{ου} πυλώνα της ΕΕ, το σύνολο της ποινικής δικαστικής συνεργασίας μετατρέπεται σε τομέα στον οποίον μπορούν να νομοθετήσουν τα θεσμικά όργανα της ΕΕ. Εκτενέστερα, τα θεσμικά όργανα της ΕΕ μπορούν στο εξής να θεσπίζουν ελάχιστους κανόνες όσον αφορά τον ορισμό και τις κυρώσεις των πιο σοβαρών ποινικών αδικημάτων. Επιπλέον, η ΕΕ μπορεί επίσης να παρέμβει στον ορισμό κοινών κανόνων όσον αφορά τη διεξαγωγή ποινικής διαδικασίας, για παράδειγμα όσον αφορά το παραδεκτό των αποδείξεων ή τα δικαιώματα των προσώπων. Η αστυνομική συνεργασία, όπως και η ποινική δικαστική συνεργασία, επωφελείται από την κατάργηση του 3^{ου} πυλώνα της ΕΕ. Στο εξής, τα θεσμικά όργανα της ΕΕ θα είναι σε θέση να εγκρίνουν κανονισμούς και οδηγίες σε αυτόν τον τομέα.

Επίσης, η δημιουργία του χώρου δικαιοσύνης, ελευθερίας και ασφάλειας στηρίχθηκε στα προγράμματα του Τάμπερε, της Χάγης και της Στοκχόλμης. Αναλυτικότερα, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο πραγματοποίησε ειδική σύνοδο στις 15 και 16 Οκτωβρίου 1999 στο Τάμπερε για τη δημιουργία ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης στην ΕΕ. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο θέλησε να μετατρέψει την Ένωση ως ένα χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης κάνοντας πλήρη χρήση των δυνατοτήτων που προσφέρονται από τη Συνθήκη του Άμστερνταμ. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο έστειλε ένα ισχυρό πολιτικό μήνυμα για να επιβεβαιώσει τη σημασία του στόχου αυτού και άρχισε να υλοποιεί μια σειρά πολιτικών δράσεων και προτεραιοτήτων που θα βοηθούσαν τη δημιουργία του χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης. Το Πρόγραμμα του Τάμπερε είχε ισχύ για την περίοδο 1999-2004.

⁸ Από την ιστοσελίδα:
http://europa.eu/legislation_summaries/institutional_affairs/treaties/lisbon_treaty/ai0022_el.htm.

Το Πρόγραμμα του Τάμπερε διαδέχτηκε το Πρόγραμμα της Χάγης. Το πρόγραμμα της Χάγης, που εγκρίθηκε κατά το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της 4ης και 5ης Νοεμβρίου 2004, περιλαμβάνει 10 προτεραιότητες της Ένωσης για την ενίσχυση του χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης κατά την προσεχή πενταετία. Στο πρόγραμμα καθορίζονται οι βασικοί στόχοι της Ένωσης για την περίοδο 2005-2010 στον τομέα της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων. Οι προτεραιότητες της Ένωσης αφορούν τα εξής ζητήματα:

- Ενίσχυση των θεμελιωδών δικαιωμάτων και της ιθαγένειας. Μέλημα της Ένωσης είναι να ελέγξει και να προαγάγει την τήρηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων στις ευρωπαϊκές πολιτικές.
- Καταπολέμηση της τρομοκρατίας. Η Επιτροπή δίνει ιδιαίτερη σημασία στην πρόληψη της τρομοκρατίας και στην ανταλλαγή πληροφοριών επιθυμώντας να στηρίξει τα κράτη μέλη κατά την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, επικεντρώνοντας την προσοχή της στις πτυχές της στρατολόγησης και της χρηματοδότησης, της ανάλυσης των κινδύνων, της προστασίας των υποδομών που παρουσιάζουν κίνδυνο και της διαχείρισης των συνεπειών. Σε αυτό κρίνεται απαραίτητη η εξωτερική συνεργασία με τρίτα κράτη ούτως ώστε να καταπολεμηθεί αποτελεσματικά η τρομοκρατία και τα αίτιά της.
- Καθορισμός μιας ισόρροπης αντιμετώπισης της μετανάστευσης. Η Επιτροπή επιθυμεί να καθορίσει μια νέα ισόρροπη αντιμετώπιση της διαχείρισης της νόμιμης και παράνομης μετανάστευσης.
- Διαμόρφωση ολοκληρωμένης διαχείρισης των εξωτερικών συνόρων της Ένωσης. Η ελεύθερη κυκλοφορία προσώπων υφίστανται λόγω της κατάργησης των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα. Για αυτόν το λόγο, απαιτούνται συμπληρωματικές προσπάθειες για την ενίσχυση της ολοκληρωμένης διαχείρισης των ελέγχων στα εξωτερικά σύνορα. Σε αυτό βοηθάει ο Οργανισμός FRONTEX.
- Θέσπιση κοινής διαδικασίας σε θέματα ασύλου. Στόχος της Επιτροπής είναι να θεσπίσει εναρμονισμένη και αποτελεσματική διαδικασία για θέματα ασύλου.

- Μεγιστοποίηση των θετικών συνεπειών της μετανάστευσης. Η Επιτροπή προτρέπει τα κράτη μέλη να προχωρήσουν όσον αφορά τις πολιτικές τους για την κοινωνική ενσωμάτωση, οι οποίες πολιτικές θα πρέπει να διέπονται από την κατανόηση και το διάλογο μεταξύ των θρησκειών και των πολιτισμών.
- Επίτευξη ικανοποιητικής ισορροπίας μεταξύ της προστασίας του ιδιωτικού βίου και της ασφάλειας κατά τη διαβίβαση πληροφοριών. Η διαβίβαση πληροφοριών μεταξύ των αρχών επιβολής του νόμου αποτελεί μείζονος σημασίας ζήτημα για την αποτελεσματική καταπολέμηση της τρομοκρατίας και τη διενέργεια ερευνών όσον αφορά τη διασυνοριακή εγκληματικότητα. Η Ευρωπαϊκή Αστυνομική Υπηρεσία (Europol)⁹ διαδραματίζει κεντρικό ρόλο σε αυτό το θέμα.
- Διαμόρφωση στρατηγικής αντίληψης σχετικά με το οργανωμένο έγκλημα. Η καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος απαιτεί τη βελτίωση της συνεργασίας μεταξύ των υπηρεσιών επιβολής του νόμου των κρατών μελών, όπως η αστυνομία και τα τελωνεία.
- Εγγύηση πραγματικού ευρωπαϊκού χώρου δικαιοσύνης. Ζητούμενο είναι η εξασφάλιση της πρόσβασης στη δικαιοσύνη για την έκδοση και την εκτέλεση των δικαστικών αποφάσεων. Η Ένωση οφείλει να εκπονήσει μέτρα με σκοπό να διασφαλιστεί αμοιβαία εμπιστοσύνη μεταξύ των κρατών μελών, θεσπίζοντας ελάχιστους κανόνες δικονομίας που, για παράδειγμα, θα εγγυώνται το δικαίωμα της υπεράσπισης. Κλειδί για την ανάπτυξη της δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις αποτελεί η Ευρωπαϊκή Μονάδα Δικαστικής Συνεργασίας (Eurojust)¹⁰.
- Κατανομή των αρμοδιοτήτων και μέριμνα για την αλληλεγγύη. Η έγκριση του Προγράμματος της Χάγης συνέπεσε με την προετοιμασία των προτάσεων της Επιτροπής για τις δημοσιονομικές προοπτικές 2007-13, πράγμα που επέτρεψε την εξασφάλιση ευθυγράμμισης

⁹ Από την ιστοσελίδα:

http://europa.eu/legislation_summaries/justice_freedom_security/police_customs_cooperation/l14005b_el.htm

¹⁰ Από την ιστοσελίδα:

http://europa.eu/legislation_summaries/justice_freedom_security/judicial_cooperation_in_criminal_matters/l33188_el.htm

μεταξύ των στόχων του προγράμματος της Χάγης και των δημοσιονομικών μέσων που είναι διαθέσιμα για την ίδια περίοδο. Η Επιτροπή υπέβαλε τρία προγράμματα-πλαίσια τον Απρίλιο 2005 με τα οποία εξετάζεται το είδος των πολιτικών και οικονομικών μέσων που υλοποιούν, με αποτελεσματικό τρόπο, τους στόχους της ελευθερίας, της ασφάλειας και της δικαιοσύνης.

Για την εφαρμογή του Προγράμματος της Χάγης, ακολούθησε από το Συμβούλιο και την Επιτροπή σχέδιο δράσης (12.8.2005) το οποίο χρησιμεύει ως πλαίσιο αναφοράς για τις εργασίες της Επιτροπής και του Συμβουλίου κατά την περίοδο 2004-09. Σε αυτό περιλαμβάνεται χρονοδιάγραμμα για τη λήψη και την υλοποίηση όλων των μέτρων τα οποία αναφέρονται στο Σχέδιο και αποσκοπούν στη πλήρη σαφήνεια των στόχων και των προτεραιοτήτων του Προγράμματος της Χάγης. Στόχος των μέτρων αυτών - νομοθετικών προτάσεων, συμβουλευτικών εγγράφων (πράσινα βιβλία) ή εκθέσεις, είναι να προσδώσουν πρακτικό χαρακτήρα ώστε να εξασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα του προγράμματος.

Στην συνέχεια, τα θεσμικά όργανα της ΕΕ, παίρνουν αποφάσεις για το χώρο δικαιοσύνης, ελευθερίας και ασφάλειας με το Πρόγραμμα της Στοκχόλμης το οποίο καθορίζει τις προτεραιότητες της ΕΕ για τον χώρο δικαιοσύνης, ελευθερίας και ασφάλειας για την περίοδο 2010-14. Το πρόγραμμα αποσκοπεί στο να ανταποκριθεί στις μελλοντικές προκλήσεις και να ενισχύσει περαιτέρω τον χώρο δικαιοσύνης, ελευθερίας και ασφάλειας με δράσεις οι οποίες εστιάζονται στα ενδιαφέροντα και στις ανάγκες των πολιτών. Για την εξασφάλιση μια ασφαλούς Ευρώπης, όπου τα θεμελιώδη δικαιώματα και οι ελευθερίες των πολιτών θα είναι σεβαστές αξίες, το Πρόγραμμα της Στοκχόλμης επικεντρώνεται στις ακόλουθες προτεραιότητες:

- ❖ Ευρώπη των δικαιωμάτων. Η ευρωπαϊκή ιθαγένεια πρέπει να αποκτήσει ουσιαστικότερη και αποτελεσματικότερη σημασία. Πρέπει να παραχωρεί στους υπηκόους της ΕΕ τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις ελευθερίες που κατοχυρώνονται στο Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών. Οι

πολίτες της ΕΕ πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να ασκούν τα δικαιώματα αυτά εντός και εκτός της ΕΕ, γνωρίζοντας ταυτόχρονα ότι η ιδιωτική τους ζωή γίνεται σεβαστή, ειδικότερα όσον αφορά την προστασία των προσωπικών δεδομένων.

- ❖ Ευρώπη της δικαιοσύνης. Πρέπει να δημιουργηθεί ένας ευρωπαϊκός χώρος δικαιοσύνης σε ολόκληρη την ΕΕ. Οι ενέργειες που έγιναν με τα Προγράμματα του Τάμπερε και της Χάγης όσον αφορά τις δικαστικές αποφάσεις και την πρόσβαση των πολιτών στα δικαστήρια πρέπει να γίνουν ακόμα πιο αποτελεσματικές ώστε να εξασφαλίζεται η δικαιοσύνη με τρόπο δίκαιο. Συνεπώς, οι χώρες της ΕΕ θα πρέπει να αξιοποιούν την ηλεκτρονική δικαιοσύνη (τεχνολογίες των πληροφοριών και των επικοινωνιών στον τομέα της δικαιοσύνης), να θεσπίζουν κοινούς ελάχιστους κανόνες για την προσέγγιση των κανόνων ποινικού και αστικού δικαίου, και να ενισχύουν την αμοιβαία δικαιοσύνη.
- ❖ Μια Ευρώπη που προστατεύει. Συνίσταται η ανάπτυξη μιας στρατηγικής εσωτερικής ασφάλειας για την ΕΕ, που στοχεύει στη βελτίωση της προστασίας των πολιτών και την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος και της τρομοκρατίας. Στο πνεύμα της αλληλεγγύης, η στρατηγική θα αποσκοπεί στην ενίσχυση της αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις, καθώς και της συνεργασίας στη διαχείριση των συνόρων, της πολιτικής προστασίας και της διαχείρισης των καταστροφών.
- ❖ Πρόσβαση στην Ευρώπη. Η ΕΕ πρέπει να εξακολουθήσει να αναπτύσσει πολιτικές για τη διαχείριση των συνόρων και τις θεωρήσεις, εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα την ασφάλεια των πολιτών της. Απαιτούνται ισχυροί έλεγχοι των συνόρων για την καταπολέμηση της παράνομης μετανάστευσης και του διασυνοριακού εγκλήματος. Συγχρόνως, πρέπει να δίνεται ιδιαίτερη μέριμνα και να εξασφαλίζεται η πρόσβαση σε όσους χρειάζονται διεθνή προστασία και σε ευάλωτες ομάδες πολιτών, όπως είναι για παράδειγμα οι ασυνόδευτοι ανήλικοι. Κατά συνέπεια, αυξάνεται περισσότερο ο ρόλος του FRONTEX ώστε να μπορεί να ανταποκρίνεται αποτελεσματικότερα στις υφιστάμενες και στις μελλοντικές προκλήσεις. Το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν

δεύτερης γενιάς (SIS II)¹¹ και το σύστημα Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις (VIS) είναι τα σημαντικότερα όργανα που δρουν για την ενίσχυση του συστήματος ελέγχου των εξωτερικών συνόρων και πρέπει επομένως να αποκτήσουν πλήρως επιχειρησιακό χαρακτήρα. Οι προσπάθειες πρέπει να συνεχιστούν να εντείνονται για την ανάπτυξη της κοινής πολιτικής στον τομέα των θεωρήσεων και για την εντατικοποίηση της περιφερειακής προξενικής συνεργασίας.

- ❖ Ευρώπη αλληλεγγύης. Με γνώμονα το Ευρωπαϊκό Σύμφωνο για τη Μετανάστευση και το Άσυλο, η ΕΕ πρέπει να αναπτύξει μια ολοκληρωμένη και ευέλικτη μεταναστευτική πολιτική. Η πολιτική αυτή θα πρέπει να επικεντρώνει τη δράση της στην αλληλεγγύη και την υπευθυνότητα, και να ανταποκρίνεται στις ανάγκες τόσο των χωρών της ΕΕ όσο και των μεταναστών. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι να εξετάζονται οι ανάγκες της αγοράς εργασίας των χωρών της ΕΕ, ελαχιστοποιώντας ταυτόχρονα τη διαρροή εγκεφάλων από τρίτες χώρες. Επιπλέον, μια κοινή μεταναστευτική πολιτική πρέπει σαφώς να περιλαμβάνει μια αποτελεσματική και βιώσιμη πολιτική επιστροφής, ενώ θα πρέπει να συνεχιστούν οι προσπάθειες περί της πρόληψης, του ελέγχου και της καταπολέμησης της παράνομης μετανάστευσης. Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να ενισχυθούν ο διάλογος αλλά και οι εταιρικές σχέσεις με τρίτες χώρες (διέλευσης και καταγωγής), ειδικότερα μέσω της περαιτέρω ανάπτυξης της Παγκόσμιας Προσέγγισης της Μετανάστευσης.
- ❖ Η Ευρώπη σε μια παγκοσμιοποιημένη υφήλιο. Εκτός των κρατών της Ένωσης πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα και για τα κράτη που βρίσκονται εκτός από αυτήν ώστε να υπάρχει καλύτερη συνεργασία μεταξύ των κρατών για το χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης. Γι' αυτό η ΕΕ πρέπει να εφαρμόζει τους παρακάτω κανόνες¹².

1. Διατήρηση ενιαίας πολιτικής εξωτερικών σχέσεων για την ΕΕ,

¹¹ Από την ιστοσελίδα: http://europa.eu/legislation_summaries/other/l33183_el.htm

¹² Από την ιστοσελίδα:

http://europa.eu/legislation_summaries/human_rights/fundamental_rights_within_european_union/jl0034_el.htm.

2. Σύμπραξη με τρίτες χώρες (συμπεριλαμβανομένων υποψήφιων για ένταξη, γειτονικών χωρών και χωρών του ΕΟΧ/Σένγκεν, των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής και της Ρωσικής Ομοσπονδίας),
3. Προαγωγή των ευρωπαϊκών και των διεθνών προτύπων και αξιών, καθώς και επικύρωση των συμβάσεων των Ηνωμένων Εθνών, του Συμβουλίου της Ευρώπης και της Συνδιάσκεψης της Χάγης για το Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο,
4. Ανταλλαγή πληροφοριών για διμερείς και πολυμερείς δραστηριότητες,
5. Ανάληψη ενεργειών σε πνεύμα αλληλεγγύης, συνοχής και συμπληρωματικότητας,
6. Αποτελεσματική αξιοποίηση όλων των διαθέσιμων μέσων και πόρων,
7. Πληροφόρηση σχετικά με δράσεις όσον αφορά την εξωτερική διάσταση της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων, καθώς και παρακολούθηση και αξιολόγησή τους,
8. Εφαρμογή προδραστικής προσέγγισης στις εξωτερικές σχέσεις.

Το Πρόγραμμα της Στοκχόλμης υλοποιείται μέσω ενός σχεδίου δράσης που ακολούθησε για την εφαρμογή του (20.4.2010). Αυτό το σχέδιο δράσης έχει ως στόχο να προωθήσει τις παραπάνω προτεραιότητες καθώς και να προϋδεάσει για μελλοντικές προκλήσεις σε ευρωπαϊκό, αλλά και σε παγκόσμιο επίπεδο.

Το Πρόγραμμα της Στοκχόλμης είναι η συνέχεια των Προγραμμάτων του Τάμπερε και της Χάγης. Σε αυτό ο νομοθέτης προσπαθεί να κάνει σαφέστερες, με τρόπο πιο κατανοητό από εκείνον των προηγούμενων προγραμμάτων, τις προτεραιότητες της Ένωσης και τις βασικές αρχές που ακολουθεί. Είναι ένα πλήρες κείμενο που μεριμνεί για τις συνεχείς προκλήσεις που δέχεται ο χώρος της ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης. Έχει φροντίσει να λάβει υπόψη του όλες τις παραμέτρους που χρειάζονται για την πλήρη, ομαλή και δίκαιη εφαρμογή του. Επίσης, αποτελεί μέχρι σήμερα το σημαντικότερο νομοθέτημα με το οποίο η Ένωση υλοποιεί τις πολιτικές της για τον χώρο της ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης. Όμως, οι προκλήσεις και οι προσδοκίες των πολιτών αυξάνονται συνεχώς, γι' αυτό το λόγο η Ένωση δεν σταματά τις δράσεις της σε αυτά τα προγράμματα αλλά

συνεχίζει τις προσπάθειες για ακόμα πιο αποτελεσματική και δίκαιη λειτουργία του χώρου της ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, με συνεχείς διαβουλεύσεις μεταξύ των κρατών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

Η επαγγελματική ελευθερία στο πλαίσιο της υγείας

Το δεύτερο κεφάλαιο αναφέρεται στις έννοιες της επαγγελματικής ελευθερίας και των δικαιωμάτων που απορρέουν από την εργασία. Οι εργαζόμενοι υπήκοοι της Ένωσης έχουν το δικαίωμα της ελεύθερης κυκλοφορίας και της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών. Ειδικότερα, θα μελετηθεί η επαγγελματική ελευθερία στο χώρο της υγείας. Οι υπήκοοι της Ένωσης όταν μετακινούνται για να εργαστούν σε άλλο κράτος της ΕΕ από αυτό της καταγωγής τους, έχουν τα ίδια δικαιώματα που είχαν και στη χώρα τους όσον αφορά τη αμοιβή, τις άδειες, την εκπαίδευση, την κοινωνική ασφάλιση, την φορολογία, την πρόσβαση και την άσκηση στο επάγγελμα κτλ. Οι εργοδότες υποχρεούνται να τους συμπεριφέρονται βάση της αρχής της ίσης μεταχείρισης και της πλήρους ισότητας και απαγορεύεται να ασκήσουν κάθε είδους αδικαιολόγητη διάκριση επάνω τους όπως για παράδειγμα να τους μεταχειριστούν διαφορετικά από ότι μεταχειρίζονται τους ημεδαπούς για το λόγο ότι μπορεί να έχουν διαφορετικό χρώμα, να πιστεύουν σε διαφορετική θρησκεία κτλ.

2.1. Πεδίο εφαρμογής της επαγγελματικής ελευθερίας: η ελεύθερη πρόσβαση των φυσικών προσώπων στο επάγγελμα

Αρχικά, φυσικό πρόσωπο καλείται από το Δίκαιο κάθε άνθρωπος που έχει την ικανότητα να είναι υποκείμενο δικαιωμάτων και υποχρεώσεων, ανεξάρτητα γένους, ηλικίας, εθνικότητας και θρησκείας. Μόνο ο άνθρωπος θεωρείται "φυσικό πρόσωπο", σε αντιδιαστολή με το Νομικό πρόσωπο. Ο κάθε άνθρωπος από τη γέννησή του και ως το θάνατό του έχει ικανότητα Δικαίου, την ικανότητα δηλαδή να είναι υποκείμενο δικαιωμάτων και υποχρεώσεων¹³. Προς την ικανότητα Δικαίου αντιδιαστέλλεται η ικανότητα προς Δικαιοπραξία, η ικανότητα δηλαδή να διαθέτει αυτοβούλως τα δικαιώματά του και να αναλαμβάνει αυτοβούλως υποχρεώσεις. Η πλήρης ικανότητα προς δικαιοπραξία αναγνωρίζεται στους ανθρώπους με τη συμπλήρωση του 18^{ου} έτους της ηλικίας τους. Μέχρι το 18^ο έτος ο άνθρωπος είναι είτε ανίκανος για δικαιοπραξία είτε περιορισμένα ικανός (μπορεί να διαθέτει ορισμένα δικαιώματα και να αναλάβει ορισμένες υποχρεώσεις). Οι ανίκανοι για δικαιοπραξία μπορούν να εκποιούν δικαιώματα και να αναλαμβάνουν υποχρεώσεις μόνο μέσω του νομίμου αντιπροσώπου τους (συνήθως των γονέων, εκτός αν έχει οριστεί άλλος).

Ως φυσικά πρόσωπα όλα τα άτομα έχουν δικαίωμα στην εργασία. Το άτομο έχει την δυνατότητα να παράγει και να καταναλώνει αγαθά και υπηρεσίες. Αυτό εξάλλου είναι χαρακτηριστικό γνώρισμα της ανθρώπινης κοινωνίας. Βάσει του Συντάγματος, το άτομο έχει το δικαίωμα να συμμετέχει στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της χώρας, εφόσον δεν προσβάλλει τα δικαιώματα των άλλων και δεν παραβιάζει το Σύνταγμα ή τα χρηστά ήθη. Βέβαια, εκτός από τη γενική κατοχύρωση του δικαιώματος συμμετοχής στην

¹³ Κωνσταντίνος Σ. Τσουντας, *Εισαγωγή στο Ελληνικό Σύστημα Δικαίου*, Παπαζήση, Αθήνα 2002, σελ. 115.

οικονομική ζωή της χώρας και της ελευθερίας της ιδιωτικής οικονομικής πρωτοβουλίας, στο Σύνταγμα κατοχυρώνονται δικαιώματα που εμπεριέχουν σπουδαίας σημασίας πλευρές της οικονομικής ελευθερίας, όπως είναι το δικαίωμα εργασίας ως ελευθερία εργασίας και επαγγελματική ελευθερία. Μάλιστα, το δικαίωμα στην εργασία και η επαγγελματική ελευθερία είναι θεμελιώδη δικαιώματα καθώς περιλαμβάνονται στο δεύτερο κεφάλαιο του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ.

Για την πρόσβαση σε επαγγέλματα και την άσκησή τους ισχύει η αρχή της επαγγελματικής ελευθερίας. Η αρχή της επαγγελματικής ελευθερίας διέπει την κατάργηση αδικαιολόγητων περιορισμών στην πρόσβαση και την άσκηση επαγγελμάτων. Τα πρόσωπα εφόσον τηρούν τις απαιτούμενες προϋποθέσεις για την άσκηση ενός επαγγέλματος, απαγορεύεται να τους γίνει διάκριση με βάση την καταγωγή τους, τη θρησκεία τους, την ηλικία τους, κτλ. Συγκεκριμένα, παρακάτω γίνεται λεπτομερής αναφορά για την επαγγελματική ελευθερία στο κλάδο της υγείας στο πλαίσιο της ΕΕ. Οι πολίτες της Ένωσης και οι οικογένειές τους έχουν την δυνατότητα να κυκλοφορούν και να διαμένουν στην επικράτεια της ΕΕ. Με γνώμονα την ελεύθερη κυκλοφορία και διαμονή, οι υπήκοοι της ΕΕ έχουν την δυνατότητα να εργαστούν σε οποιοδήποτε κράτος μέλος της ΕΕ απολαμβάνοντας τα ίδια δικαιώματα και ίση μεταχείριση με τους ημεδαπούς του κράτους μέλους. Η Ένωση μέσα από τα νομοθετήματά της διέπει την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων και την ελεύθερη κυκλοφορία υπηρεσιών.

2.1.1. Οι επιμέρους ελευθερίες: ελευθερία κυκλοφορίας των εργαζομένων και ελευθερία πρόσβασης σε μισθωτές υπηρεσίες

Κατά την παράγραφο 2 άρθρο 45 της ΣΛΕΕ (πρώην άρθρο 39 ΣΕΚ) «η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων συνεπάγεται την κατάργηση κάθε διακρίσεως λόγω ιθαγένειας μεταξύ των εργαζομένων των κρατών μελών, όσον αφορά την απασχόληση, την αμοιβή και τους άλλους όρους εργασίας».

Το περιεχόμενο της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων είναι η χωρίς φραγμούς μετακίνηση από ένα κράτος μέλος σε άλλο κράτος μέλος. Η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων προβλέπεται από τη Συνθήκη της ΕΟΚ του 1957 και αποτελεί μια από τις θεμελιώδεις αρχές της Ένωσης. Το 1957 στη Ρώμη, αμέσως μετά από την ίδρυση της ΕΟΚ, στην ατζέντα των θεμάτων που απασχόλησε έντονα τις χώρες μέλη τέθηκε και το ζήτημα της «ελεύθερης κυκλοφορίας των μισθωτών εργαζομένων». Η Συνθήκη της ΕΟΚ είχε ως αντικειμενικό σκοπό τη δημιουργία μιας κοινής αγοράς της εργασίας, πράγμα που σήμαινε την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων στο εσωτερικό της Κοινότητας, και την εξάλειψη κάθε διάκρισης, βασισμένης στην εθνικότητα, μεταξύ των εργαζομένων των κρατών μελών, ως προς την απασχόληση, την αμοιβή και τις συνθήκες εργασίας. Σε αυτό το πλαίσιο η Ένωση αποσκοπεί γενικότερα σε μια ευρεία κοινή αγορά με πυλώνα την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων, υπηρεσιών κεφαλαίων και εμπορευμάτων ώστε να εξασφαλίζεται η οικονομική ευημερία στην ΕΕ. Σε αυτό σπουδαίο ρόλο έχει ο κλάδος της υγείας καθώς η δημόσια υγεία είναι βασικό στοιχείο για την οικονομική κατάσταση της Ένωσης. Η ελεύθερη κυκλοφορία στον κλάδο της υγείας περιλαμβάνει την «αγορά εργασίας του ιατρικού και νοσηλευτικού δυναμικού και των λοιπών επαγγελματιών υγείας, καθώς επίσης και τη πιθανή ζήτηση υπηρεσιών από πρόσωπα που διαμένουν για μικρό ή μεγάλο διάστημα¹⁴» .

Επίσης, στο άρθρο 45 της ΣΛΕΕ (πρώην άρθρο 39 ΣΕΚ), ο εργαζόμενος έχει το δικαίωμα, με επιφύλαξη τους δικαιολογημένους περιορισμούς σχετικά με τη δημοσία τάξη, ασφάλεια και υγεία, να αποδέχεται κάθε προσφορά εργασίας που του γίνεται, να μετακινείται ελεύθερα εντός της επικράτειας των κρατών μελών και να εισέρχεται με σκοπό την ανάληψη μισθωτής δραστηριότητας στο κράτος μέλος που επιθυμεί. Επίσης, ο κοινοτικός εργαζόμενος διατηρεί το δικαίωμα να διαμένει στο κράτος μέλος της επιλογής του, να αποκτά πρόσβαση στην απασχόληση σύμφωνα με το εθνικό κανονιστικό πλαίσιο χωρίς να υφίσταται καμιά διάκριση, να ασκεί την απασχόληση που επέλεξε κάτω από καθεστώς ίσης μεταχείρισης χωρίς να στερείται τα περαιτέρω

¹⁴ Χ. Οικονόμου, *Πολιτικές υγείας στην Ελλάδα και τις Ευρωπαϊκές κοινωνίες*, Διόνικος, Αθήνα 2004, σελ. 131.

υπηρεσιακά κι άλλα οφέλη που συνεπάγεται η συγκεκριμένη απασχόληση για τους ημεδαπούς, όπως και τα παρεπόμενα δικαιώματά του, και τέλος να παραμένει στο κράτος μέλος και μετά το πέρας της εργασίας του. Η κοινοτική νομοθεσία που υλοποίησε αυτές τις αρχές συμπληρώθηκε το 1968. Το 1994, αυτή η ελευθερία επεκτάθηκε σε όλους τους εργαζόμενους του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου¹⁵ (ΕΟΧ).

Ο ΕΟΧ δημιουργήθηκε την 1η Ιανουαρίου του 1994 μετά από συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελευθέρων Συναλλαγών (ΕΖΕΣ) και της ΕΟΚ. Σχεδιάστηκε ώστε να επιτρέψει στις χώρες της ΕΖΕΣ να συμμετάσχουν στην Ευρωπαϊκή Κοινή Αγορά χωρίς να χρειαστεί να γίνουν μέλη της ΕΟΚ. Μια Μικτή Επιτροπή αποτελούμενη από τα μέλη εκτός ΕΕ και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (που αντιπροσωπεύει την ΕΕ) έχει την αρμοδιότητα επέκτασης των σχετικών νόμων της ΕΕ στα μέλη εκτός ΕΕ. Στόχος του ΕΟΧ είναι να επεκτείνει την εσωτερική αγορά της ΕΚ συμπεριλαμβανομένων των χωρών της ΕΖΕΣ. Η αγορά αυτή δεν περιορίζεται μόνο στην κατάργηση των τελωνειακών δασμών και των ποσοτικών περιορισμών που εφαρμόζονται μεταξύ των κρατών μελών αλλά επιδιώκει την άρση όλων των εμποδίων για τη δημιουργία ενός χώρου απόλυτα ελεύθερης κυκλοφορίας που θα μπορεί να συγκριθεί με μια εθνική αγορά. Ο ΕΟΧ καλύπτει:

- Τις τέσσερις βασικές ελευθερίες της εσωτερικής αγοράς: κυκλοφορία προσώπων, εμπορευμάτων, υπηρεσιών και κεφαλαίων,
- Κοινοτικές πολιτικές, γνωστές ως «οριζόντιες πολιτικές», οι οποίες συνδέονται στενά με την επίτευξη των τεσσάρων ελευθεριών.

Η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζόμενων με τη την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων δεν έχουν ακριβώς την ίδια έννοια αφού τα πρόσωπα μπορεί να μην μετακινούνται σε άλλο κράτος της ΕΕ με αποκλειστικό στόχο την εργασία καθώς τα άτομα μπορούν να ζήσουν ελεύθερα σε άλλο κράτος μέλος χωρίς να εργάζονται με την προϋπόθεση να έχουν επαρκείς πόρους ώστε να μην επιβαρύνουν το κράτος υποδοχής με επιδόματα ανεργίας. Ωστόσο, για τα πρόσωπα που ασκούν επαγγελματική δραστηριότητα ισχύουν οι διατάξεις

¹⁵ Από τη ιστοσελίδα:

http://circa.europa.eu/irc/opoce/fact_sheets/info/data/relations/framework/article_7238_el.htm.

στην οδηγία 2004/38/EK που αφορούν τα δικαιώματά τους για την ελεύθερη κυκλοφορία και διαμονή τους στο κράτος μέλος υποδοχής. Ο εργαζόμενος μπορεί να διατηρήσει την κατοικία του στο κράτος όπου είναι εγκαταστημένος και αφότου σταματήσει οριστικά να ασκεί μια επαγγελματική δραστηριότητα ή και αν μείνει άνεργος για κάποιο διάστημα.

Εκτός από την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων εξίσου ελεύθερη είναι η πρόσβασή τους σε μισθωτές υπηρεσίες για πολλούς λόγους. Το άρθρο 56 της ΣΛΕΕ (πρώην άρθρο 49 ΣΕΚ) απαγορεύει τους περιορισμούς της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών στο εσωτερικό της Ένωσης όσον αφορά τους υπηκόους των κρατών μελών που είναι εγκατεστημένοι σε κράτος μέλος άλλο από εκείνο του αποδέκτη της παροχής. Οποιαδήποτε διάκριση ως προς την παροχή υπηρεσιών βασιζόμενη στην εθνικότητα απαγορεύεται άμεσα (δηλαδή χωρίς να χρειάζεται ειδική ευρωπαϊκή νομοθεσία) βάσει αυτού του άρθρου. Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 57 της ΣΛΕΕ (πρώην άρθρο 50 ΣΕΚ), θεωρούνται σαν παροχές υπηρεσιών εκείνες οι οποίες παρέχονται κανονικά έναντι αμοιβής, εφόσον δεν ρυθμίζονται από τις διατάξεις για την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων, των προσώπων και των κεφαλαίων της Συνθήκης. Το ίδιο άρθρο διευκρινίζει ότι οι διατάξεις για την ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών καλύπτουν όλες τις οικονομικές δραστηριότητες, ιδίως τις βιομηχανικές, τις εμπορικές, τις βιοτεχνικές και τις δραστηριότητες των ελεύθερων επαγγελματιών. Παρακάτω, γίνεται ιδιαίτερη αναφορά στη σημασία που έχει η ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών υγείας στο πλαίσιο της δημόσιας υγείας στην Ένωση.

Η πολιτική της ΕΕ για την υγεία σκοπό έχει την βελτίωση της υγειονομικής περίθαλψης που παρέχεται στους πολίτες της ΕΕ, καθώς και τη μεγαλύτερη ολοκλήρωση και διασύνδεση των συστημάτων υγείας, δίνοντας τη δυνατότητα στους ασθενείς να λαμβάνουν υγειονομική περίθαλψη στην επικράτεια της ΕΕ, στους επαγγελματίες του χώρου της υγείας να εργάζονται σε διάφορες χώρες της ΕΕ και να συνεργάζονται ώστε να αναπτύσσονται νέες ιατρικές καινοτομίες και νέες προοπτικές για τον ιατρικό εξοπλισμό. Για την επίτευξη αυτού του σκοπού, η ΕΕ εφαρμόζει μια συντονισμένη στρατηγική,

προωθώντας υπηρεσίες περίθαλψης καλύτερης ποιότητας και αυξάνοντας τη διαφάνεια (ιδίως στην παροχή υγειονομικής περίθαλψης). Επίσης, ενθαρρύνει τους αρμόδιους εθνικούς φορείς να ενημερώνουν με λεπτομερείς πληροφορίες τους ασθενείς και τους επαγγελματίες υγείας σχετικά με τα δικαιώματά τους σε ότι καινούριο συμβαίνει στο χώρο της υγείας.

Η υγεία έχει καίρια σημασία για τη ζωή των πολιτών και πρέπει να διέπεται από αποτελεσματικές πολιτικές και δράσεις για τα κράτη μέλη, σε επίπεδο ΕΕ και σε παγκόσμιο επίπεδο. Μέλημα της ΕΕ είναι η συνεργασία των κρατών μελών για την αποτελεσματική αντιμετώπιση σημαντικότερων απειλών για την υγεία και θέματα με διασυνοριακό ή διεθνή αντίκτυπο, όπως οι πανδημίες και η βιοτρομοκρατία, καθώς και θέματα που έχουν σχέση με την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων και των υπηρεσιών.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προχώρησε σε ορισμένες προτάσεις για την καλύτερευση του χώρου της υγείας στην ΕΕ για το χρονικό διάστημα 2008-2013 μέσω της Λευκής Βίβλου (Λευκή Βίβλος ή Λευκό Βιβλίο είναι μια επίσημη δέσμη προτάσεων για συγκεκριμένες πολιτικές) Μαζί για την υγεία : Στρατηγική προσέγγιση της ΕΕ για την περίοδο 2008- 2013. Το άρθρο 168 της ΣΛΕΕ (πρώην άρθρο 152 της ΣΕΚ) ορίζει ότι «κατά τον καθορισμό και την εφαρμογή όλων των πολιτικών και δράσεων της Κοινότητας, εξασφαλίζεται η υψηλού επιπέδου προστασία της υγείας του ανθρώπου» και προβλέπεται ότι «η δράση της Κοινότητας στο τομέα της δημόσιας υγείας αναπτύσσεται χωρίς να θίγονται στο παραμικρό οι αρμοδιότητες των κρατών μελών σε ότι αφορά την οργάνωση και την παροχή των υγειονομικών υπηρεσιών και της ιατρικής περίθαλψης». Επίσης, στο ίδιο άρθρο επισημαίνεται ότι η Κοινότητα ενθαρρύνει τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών και προωθεί το συντονισμό των πολιτικών και προγραμμάτων τους. Η παρούσα στρατηγική συμβάλλει στο να αποκτήσει η υγεία μεγαλύτερη σημασία στο πλαίσιο πολιτικών, όπως η στρατηγική της Λισαβόνας για την ανάπτυξη και την απασχόληση, δίνοντας έμφαση στη σχέση μεταξύ της υγείας και της οικονομικής ευημερίας, καθώς και το πρόγραμμα δράσης με βάση τα αιτήματα των πολιτών, αναγνωρίζοντας το δικαίωμα των πολιτών να έχουν μεγαλύτερο λόγο σε θέματα που αφορούν την υγεία τους και τη φροντίδα που λαμβάνουν.

Η σημασία του ρόλου της ΕΕ για την πολιτική υγείας, υπογραμμίστηκε εκ νέου στη μεταρρυθμιστική Συνθήκη που εγκρίθηκε από τους αρχηγούς κρατών και κυβερνήσεων της ΕΕ στις 19 Οκτωβρίου 2007 στη Λισαβόνα και η οποία προτείνει την ενίσχυση της πολιτικής σημασίας της υγείας. Τα συστήματα υγείας στην ΕΕ δέχονται αυξανόμενη πίεση προκειμένου να ανταποκριθούν στις προκλήσεις της γήρανσης του πληθυσμού, στις αυξανόμενες προσδοκίες των πολιτών, στη μετανάστευση και στην κινητικότητα των ασθενών και των επαγγελματιών του κλάδου της υγείας. Οι νέες τεχνολογίες έχουν τη δυνατότητα να φέρουν επανάσταση στη φροντίδα υγείας και τα συστήματα υγείας και να συμβάλλουν στη μελλοντική τους βιωσιμότητα. Έτσι, για να γίνει καλύτερο το βιοτικό επίπεδο των πολιτών της ΕΕ, κρίνεται απαραίτητη η συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών της Ένωσης.

Μετά την Λευκή Βίβλο, ακολούθησε η έκδοση της Πράσινης Βίβλου για το Ευρωπαϊκό Υγειονομικό Δυναμικό η οποία δημοσιεύτηκε στις 10 Οκτωβρίου 2008 και στόχο έχει να περιγράψει όσο το δυνατόν ακριβέστερα τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει το υγειονομικό δυναμικό της ΕΕ, οι οποίες προκλήσεις είναι κοινές για όλα τα κράτη μέλη. Αυτές οι προκλήσεις αφορούν, επίσης, κυρίως το δημογραφικό πρόβλημα (γήρανση του πληθυσμού σε ολόκληρο τον πλανήτη και γήρανση του υγειονομικού δυναμικού). Ειδικά, το πρόβλημα της αυξημένης γήρανσης του πληθυσμού σε όλη την Ευρώπη απασχολεί πολύ την Ένωση καθώς βάσει του στόχου της για την δημιουργία μιας δυνατής οικονομικής Ένωσης, χρειάζεται μεγάλο σε αριθμό προσωπικό ικανό για εργασία για να καλύψει τις ανάγκες της, για αυτό τον λόγο η δημόσια υγεία είναι πολύ σημαντική ώστε να είναι υγιές το επαγγελματικό δυναμικό. Αυτό καταδεικνύει περισσότερο την σημασία που έχει η ελεύθερη κυκλοφορία των επαγγελματιών υγείας και η ελεύθερη πρόσβαση σε μισθωτές υπηρεσίες υγείας καθώς επιτυγχάνεται η συνεργασία μεταξύ των κρατών στην Ένωση ούτως ώστε όταν υπάρχουν, για παράδειγμα ελλείψεις σε ένα κράτος μέλος όσον αφορά το υγειονομικό του προσωπικό, το κράτος μέλος έχει τη δυνατότητα να προσλάβει επιπλέον προσωπικό πλήρως καταρτισμένο από άλλο κράτος μέλος της Ένωσης.

Για να καταφέρει η Ένωση να φέρει εις πέρας τις πολιτικές που έχει θέσει πρέπει να έχει και το ανάλογο υγειονομικό δυναμικό που θα ανταπεξέρχεται

στις ανάγκες που έχει ο τομέας της δημόσιας υγείας. Ενδεικτικά, ο τομέας δημόσιας υγείας περιλαμβάνει ένα ευρύ φάσμα διαφορετικών δραστηριοτήτων που αποσκοπούν στην προστασία και την βελτίωση της υγείας του ευρύτερου πληθυσμού, στην αντιμετώπιση των ανισοτήτων, στην παροχή υγειονομικής φροντίδας και στην κάλυψη των αναγκών των ευπαθών ομάδων. Επίσης, στις υποχρεώσεις του τομέα υγείας της ΕΕ είναι η διεξαγωγή εκτιμήσεων των αναγκών και των επιπτώσεων σε θέματα υγείας για τον προγραμματισμό των υγειονομικών υπηρεσιών, η πρόληψη νοσημάτων (μέσω προγραμμάτων εμβολιασμού και των διαγνωστικών εξετάσεων), η προαγωγή της υγείας και της εκπαίδευσης, η διασφάλιση αποθεμάτων σε αίμα, η επιδημιολογική επιτήρηση και ο προγραμματισμός και η αντιμετώπιση απειλών κατά της υγείας που προέρχονται από εστίες μεταδοτικών νοσημάτων, πανδημίες και καταστροφές που προκαλούνται από τον άνθρωπο ή φυσικές καταστροφές, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που προκύπτουν από την αλλαγή κλίματος. Επομένως, είναι σαφές ότι για να επιτευχθούν τα παραπάνω χρειάζεται επαρκές και πλήρως καταρτισμένο υγειονομικό δυναμικό και συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών στην ΕΕ και να τονιστεί περαιτέρω η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων του χώρου της υγείας και των υπηρεσιών που παρέχουν.

Επίσης, πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη σημασία στην υγεία του υγειονομικού δυναμικού πάνω στην εργασία. Προβλήματα όπως τα εργατικά ατυχήματα πρέπει να εξακολουθήσουν να εξετάζονται, αλλά θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή, υπό το πρίσμα της ασφάλειας και της υγείας κατά την εργασία, σε ζητήματα που εμφανίζονται για πρώτη φορά, όπως οι αλλαγές στα ωράρια εργασίας, οι νέες τεχνολογίες στο χώρο εργασίας, η επαγγελματική κινητικότητα, η επίτευξη ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής και το άγχος που συνδέεται με την εργασία, επειδή επηρεάζουν σημαντικά τη δημόσια υγεία συνολικά. Αναλυτικότερη αναφορά για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία γίνεται στην Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών της 21ης Φεβρουαρίου 2007 με τίτλο «Βελτίωση της ποιότητας και της παραγωγικότητας στην εργασία: κοινοτική στρατηγική 2007-2012 για την

υγεία και την ασφάλεια στην εργασία». Οι στόχοι της συγκεκριμένης στρατηγικής είναι :

- 1) Πρόληψη και παρακολούθηση της υγείας,
- 2) Επανεξέταση και επανενσωμάτωση των εργαζομένων,
- 3) Αντιμετώπιση των κοινωνικών και δημογραφικών αλλαγών (γήρανση του πληθυσμού, εργασία των νέων),
- 4) Συντονισμός μεταξύ, αφενός, των πολιτικών υγείας και ασφάλειας στην εργασία και, αφετέρου, των πολιτικών δημόσιας υγείας, περιφερειακής ανάπτυξης και κοινωνικής συνοχής, δημόσιων συμβάσεων, απασχόλησης, καθώς και των πολιτικών σχετικά με αναδιαρθρώσεις.

Το άρθρο 45 ΣΛΕΕ (πρώην άρθρο 39 ΣΕΚ), το άρθρο 56 της ΣΛΕΕ (πρώην άρθρο 49 ΣΕΚ) και οι υπόλοιπες διατάξεις για την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων και την ελεύθερη πρόσβασή τους σε μισθωτές υπηρεσίες αποτελούν σημαντικά βήματα προόδου για την επαγγελματική ελευθέρια στο χώρο της υγείας. Λύνουν πολλά προβλήματα που υπήρχαν στο παρελθόν για παράδειγμα με τις άδειες εργασίας και τους όρους εργασίας. Οι εργαζόμενοι υπήκοοι της Ένωσης έχουν πολλά πλεονεκτήματα πάνω στην εργασία τους και πολλές διευκολύνσεις χάρη της ελεύθερης κυκλοφορίας. Οι νομοθέτες στο μόνο κομμάτι της νομοθεσίας που πρέπει να σταθούν είναι η αυστηρότερη τήρηση των κανόνων σε θέματα φυλετικών διακρίσεων καθώς υπάρχουν ακόμα κρούσματα κυρίως βέβαια σε άτομα από τρίτες χώρες αλλά και σε υπηκόους της Ένωσης. Αυτό είναι ενάντια στην αξιοπρέπεια του ατόμου και επιπλέον θεωρείται παράβαση του θεμελιώδους δικαιώματος της ισότητας που εμπεριέχεται στο χάρτη θεμελιωδών δικαιωμάτων.

2.1.2. Οι δικαιούχοι της επαγγελματικής ελευθερίας

Όλοι οι πολίτες της Ένωσης έχουν το δικαίωμα της επαγγελματικής ελευθερίας. Έχουν τη δυνατότητα να αποδεχθούν αλλά και να αναζητήσουν

μισθωτή εργασία στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα χωρίς να τους γίνει καμία διάκριση. Αν ο πολίτης νιώθει ότι καταπατείται το δικαίωμα της επαγγελματικής ελευθερίας τότε έχει το δικαίωμα να αναφέρει το γεγονός στις αρμόδιες αρχές και να δικαιωθεί μέσω της δικαιοσύνης. Το δικαίωμα της επαγγελματικής ελευθερίας επίσης εκτείνεται στα μέλη της οικογενείας του πολίτη.

Επίσης, η έννοια της ελεύθερης κυκλοφορίας και διαμονής δεν συμπίπτει ακριβώς καθώς οι εργαζόμενοι και ιδίως όσον αφορά τον κλάδο των ιατρών, έχουν τη δυνατότητα να ασκούν το δικαίωμα της ελεύθερης κυκλοφορίας χωρίς να είναι παράλληλα εγκατεστημένοι κάτοικοι στο κράτος υποδοχής τους. Αυτό ισχύει για παράδειγμα στην περίπτωση που κάποιος ιατρός είναι καθηγητής σε πανεπιστήμιο άλλου κράτους μέλους είτε σύμβουλος και δεν χρειάζεται να είναι μόνιμα παρών εκεί ή στην περίπτωση που κάποιος νοσοκομείο π.χ. στην Ελλάδα συνεργάζεται με νοσοκομείο άλλου κράτους μέλους και στείλει κάποιο ιατρό για να παράσχει εκεί τις υπηρεσίες του για ένα μικρό χρονικό διάστημα για το οποίο δεν χρειάζεται να εγκατασταθεί σε μόνιμη κατοικία. Επιπλέον, σε κάποιες χώρες της ΕΕ οι οποίες βρίσκονται πολύ κοντά μεταξύ τους, όπως είναι, για παράδειγμα, η Γερμανία με την Αυστρία, η Ελλάδα με την Κύπρο κ.α., οι εργαζόμενοι ιατροί μπορούν να ζητήσουν την εφαρμογή της επαγγελματικής ελευθερίας από το κράτος ιθαγενείας, καθώς μπορεί να διαμένουν στο κράτος ιθαγένειας αλλά η εργασία τους να βρίσκεται στο κράτος μέλος υποδοχής. Σε αυτήν την περίπτωση οι παροχές υγείας από τους ιατρούς είναι διασυνοριακές.

Όσον αφορά το καθεστώς των υπηκόων τρίτων χωρών, έχουν το δικαίωμα της επαγγελματικής ελευθερίας εφόσον τηρούν τους κανόνες της νόμιμης μετανάστευσης αφού δεν έχουν τα ίδια πλεονεκτήματα που έχουν οι εργαζόμενοι υπήκοοι της Ένωσης. Οι υπήκοοι των τρίτων χωρών έχουν την δυνατότητα να εργαστούν ισότιμα με τους πολίτες της ΕΕ εφόσον έχουν τα απαραίτητα έγγραφα για την είσοδο και τη διαμονή στο κράτος μέλος που επιθυμούν να εργαστούν. Οπότε για τους υπηκόους των τρίτων χωρών η επαγγελματική ελευθερία συνδέεται άμεσα με την ελεύθερη κυκλοφορία και διαμονή. Τα κράτη μέλη της ΕΕ δέχονται μεταναστευτικές πιέσεις στις οποίες

καλούνται να ανταποκριθούν διατηρώντας την ισορροπία μεταξύ οικονομικών και ανθρωπιστικών παραμέτρων που εμπεριέχονται στην ευρωπαϊκή νομοθεσία και σε σημαντικές διεθνείς συμφωνίες. Η κατάργηση των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα και η έννοια των κοινών εξωτερικών συνόρων υποχρεώνουν την Ένωση να στραφεί στην ανάπτυξη κοινών προσεγγίσεων και στενότερης συνεργασίας μεταξύ των κρατών στον τομέα της μεταναστευτικής πολιτικής. Αναλυτικότερα, η ελεύθερη κυκλοφορία ισχύει πλέον για όλα τα πρόσωπα που βρίσκονται στο έδαφος των κρατών μελών πράγμα που σημαίνει τη εξάλειψη των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα της Κοινότητας. «Το άρθρο 67 της ΣΛΕΕ δηλώνει ότι η Ένωση εξασφαλίζει την απουσία ελέγχων των προσώπων στα εσωτερικά σύνορα και αναπτύσσει κοινή πολιτική στους τομείς του ασύλου, της μετανάστευσης και του ελέγχου των εξωτερικών συνόρων, η οποία βασίζεται στην αλληλεγγύη μεταξύ των κρατών μελών και είναι δίκαιη έναντι των υπηκόων τρίτων χωρών, συμπεριλαμβανομένων των ανιθαγενών¹⁶». Για να επιτευχθεί αυτό, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο αποφάσισαν να λάβουν μέτρα τα οποία αφορούν:

- Την κοινή πολιτική θεωρήσεων και άλλων τίτλων διαμονής βραχείας διάρκειας,
- Τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες οι υπήκοοι τρίτων χωρών μπορούν να κυκλοφορούν ελεύθερα για σύντομο χρονικό διάστημα στην Ένωση,
- Τους ελέγχους στους οποίους υποβάλλονται τα πρόσωπα που διέρχονται τα εξωτερικά σύνορα,
- Οποιοδήποτε μέτρο που είναι αναγκαίο για την προοδευτική δημιουργία ενός ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης των εξωτερικών συνόρων,
- Την απουσία ελέγχου προσώπων, ανεξαρτήτως ιθαγένειας, κατά τη διέλευση των εσωτερικών συνόρων (άρθρο 77 ΣΛΕΕ).

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο καλούνται από τη ΣΛΕΕ, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία, να προωθήσουν την ανάπτυξη ενός κοινού ευρωπαϊκού συστήματος ασύλου ή ενιαίου καθεστώτος επικουρικής προστασίας και κοινού συστήματος για την

¹⁶ Από τη ιστοσελίδα:

http://www.europedia.moussis.eu/books/Book_2/3/8/1/3/index.tkl?lang=gr&all=1&pos=100&s=1&e=10.

προσωρινή προστασία των εκτοπισμένων προσώπων σε περιπτώσεις μαζικής εισροής (άρθρο 78 ΣΛΕΕ) και κοινής πολιτικής για την μετανάστευση, η οποία αποσκοπεί να διασφαλίσει την αποτελεσματική διαχείριση των μεταναστευτικών ρευμάτων, τη δίκαιη μεταχείριση των υπηκόων τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα στα κράτη μέλη καθώς και φυσικά την ενισχυμένη πρόληψη και καταπολέμηση της παράνομης μετανάστευσης και της εμπορίας ανθρώπων (άρθρο 79 ΣΛΕΕ).

Σε αυτή την προσπάθεια συμμετέχει το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Μετανάστευσης (ΕΔΜ) το οποίο συστάθηκε με την οδηγία 2008/381/ΕΚ της 14^{ης} Μαΐου 2008. Το ΕΔΜ επιδιώκει την κάλυψη των αναγκών πληροφόρησης των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων, των αρχών και των οργάνων των κρατών μελών όσον αφορά τη μετανάστευση και το άσυλο, παρέχοντάς τους αντικειμενικές, αξιόπιστες και συγκρίσιμες πληροφορίες για τη μετανάστευση και το άσυλο. Επιπλέον, όπως έχει αναφερθεί και σε προηγούμενο κεφαλαίο οι πολίτες εκτός της ΕΕ περνάνε από συνοριακούς ελέγχους για να διαπιστωθούν τα νόμιμα έγγραφα εισόδου στο κράτος μέλος που θέλουν να μεταβούν. Σε αυτό το πλαίσιο η πολιτική για τις θεωρήσεις (visas) έχει υπεισέλθει στην αρμοδιότητα της Ένωσης. Για την καλύτερη αντιμετώπιση των ελέγχων τα προξενεία των κρατών μελών, όπως και τα αεροδρόμια, τα λιμάνια, οι αστυνομικές αρχές κτλ, συνεργάζονται διαρκώς με την ανταλλαγή πληροφοριών ώστε να καταπολεμήσουν την παράνομη μετανάστευση.

2.1.3. Επαγγέλματα και υπηρεσίες που εξαιρούνται της επαγγελματικής ελευθερίας

Οι πολίτες της Ένωσης έχει το δικαίωμα να εργαστεί τόσο σε δημόσιους φορείς όσο και σε ιδιωτικούς στο πλαίσιο της ΕΕ δίχως διακρίσεις. Ωστόσο, σε κάποιες θέσεις του δημοσίου τομέα οι χώρες της ΕΕ έχουν την δυνατότητα να τοποθετούν αποκλειστικά δικούς τους υπηκόους. Πρόκειται για εξαίρεση από τον γενικό κανόνα της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων και γι' αυτό πρέπει να ερμηνεύεται με περιοριστικό τρόπο. Συγκεκριμένα, οι θέσεις οι οποίες συνεπάγονται άμεση ή έμμεση συμμετοχή στην άσκηση δημόσιας

εξουσίας ή καθήκοντα που αποσκοπούν στη διαφύλαξη των γενικών συμφερόντων του κράτους θα πρέπει να καλύπτονται αποκλειστικά από τους ημεδαπούς του κράτους μέλους. Για παράδειγμα, για υψηλές θέσεις που αφορούν θέματα εθνικής άμυνας για το κράτος μέλος ή σε υπουργεία ή στα αρχεία του κάθε κράτους, αποφεύγει το κράτος μέλος να διορίσει άτομα από άλλο κράτος μέλος. Τα κριτήρια για την πρόσληψη του ενδιαφερόμενου πρέπει να αξιολογούνται κατά περίπτωση αφού λαμβάνονται υπόψη τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες που προβλέπει η συγκεκριμένη θέση.

2.1.4. Λόγοι που η επαγγελματική ελευθερία είναι πολύ σημαντική για τους Έλληνες επαγγελματίες της υγείας

Η επαγγελματική ελευθερία εκτός από την οικονομική σημασία που έχει για την Ένωση, έχει επίσης και κοινωνική σημασία. Αποκτάει κοινωνικό περιεχόμενο καθώς τα πιο πλούσια κράτη της ΕΕ αποτελούν διέξοδο για τους πολίτες από τα φτωχότερα κράτη της ΕΕ για το λόγο ότι, έχουν τη δυνατότητα να μεταναστεύσουν εκεί για να βρουν εργασία αν δεν βρίσκουν στην χώρα καταγωγής τους και να ζήσουν αξιοπρεπώς. Βάσει αυτού, η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων συνδέεται με την μετανάστευση και συνεπώς με την ανεργία. Βέβαια υπάρχουν και άλλοι λόγοι που μεταναστεύουν οι πληθυσμοί εκτός από την ανεργία. Αναλυτικότερα, εν έτη 2012, ένα μεγάλο ποσοστό του πληθυσμού μεταναστεύει σε χώρες της Ευρώπης άλλα και σε χώρες εκτός Ευρώπης. Πολλοί επαγγελματίες από διάφορους κλάδους μεταναστεύουν σε άλλες χώρες είτε προσωρινά είτε μόνιμα. Τα άτομα μεταναστεύουν για πολλούς λόγους, εκ των οποίων ο κυριότερος είναι για να αποφύγουν τους πιεστικούς παράγοντες της ζωής, αναζητώντας καλύτερες συνθήκες διαβίωσης και κοινωνική ανεξαρτησία. Με βάση διάφορες έρευνες που γίνονται, διαπιστώνεται ότι τα άτομα κυρίως μεταναστεύουν για οικονομικούς, κοινωνικούς, πολιτικούς, θρησκευτικούς αλλά και για πολιτιστικούς λόγους με τους οικονομικούς λόγους να είναι οι πιο σημαντικοί.

Τα κριτήρια ενός νέου μετανάστη για τον τόπο μετάβασής του είναι η καλή οικονομική κατάσταση της χώρας, η αυξημένη ζήτηση εργατικού δυναμικού, η παρουσία ατόμων του οικογενειακού και φιλικού περιβάλλοντος, η χώρα υποδοχής να μην βρίσκεται π.χ. σε εμπόλεμη κατάσταση ή σε κακή οικονομική κατάσταση, και η ύπαρξη αρκετών πληροφοριών για τη χώρα ώστε να ενημερωθεί πλήρως ο μετανάστης για την χώρα υποδοχής του.

Ένα άτομο όταν φτάσει στο σημείο να μεταναστεύσει θα το κάνει μόνο όταν το αναμενόμενο όφελος από την μετακίνησή του θα υπερβαίνει το αντίστοιχο κόστος. Αυτό το όφελος περιλαμβάνει την εργασία που ίσως να μην είχε στην χώρα καταγωγής του το άτομο ή την εργασία με μεγαλύτερες οικονομικές αποδοχές από εκείνες που λάμβανε στη χώρα καταγωγής του, ένα πιο ευχάριστο κλίμα και την εγγύτητα των φίλων του ή συγγενών του ή ατόμων της ίδιας καταγωγής. Βέβαια, οι μορφές του οφέλους είναι διαφορετικές για τον κάθε μετανάστη ανάλογα με τις ανάγκες του, και κυρίως με το εάν ο μετανάστης θα επιστρέψει κάποια στιγμή στην πατρίδα του ή θα παραμείνει μόνιμα στη χώρα υποδοχής.

Συγκεκριμένα για τους Έλληνες μετανάστες, οι Έλληνες ανέκαθεν έφευγαν από την Ελλάδα σε διάφορες εποχές κυρίως για οικονομικούς λόγους. Από τη Βυζαντινή περίοδο κιόλας έχουν καταγραφεί μεγάλες μετακινήσεις πληθυσμού και κατά την εποχή της Τουρκοκρατίας, μετά την άλωση της Κωνσταντινούπολης. Το μεγαλύτερο όμως μεταναστευτικό ρεύμα σημειώθηκε κατά την περίοδο 1900-1921. Κατά την περίοδο αυτή, 402.538 άτομα μετανάστευσαν κυρίως για την Αμερική. Πολύ μεγάλο κύμα μεταναστών καταγράφηκε, επίσης, από το 1955-1971 με κύριο προορισμό την Δ. Γερμανία, την Αυστραλία, τις ΗΠΑ και τον Καναδά. Τα τελευταία χρόνια όμως και ιδιαίτερα από το 2009 μέχρι σήμερα κυρίως λόγω της δεδομένης οικονομικής κρίσης που ταλανίζει τη χώρα μας τα ποσοστά των Ελλήνων που μετακινούνται πάλι στο εξωτερικό αυξάνονται με συνεχή ρυθμό και κυρίως αφορούν τα άτομα έως 30 ετών.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Ευρωπαϊκής Στατιστικής Υπηρεσίας (Eurostat) για την ανεργία στην Ευρώπη τον Μάρτιο του 2012, που δόθηκαν στη δημοσιότητα στις 2 Μαΐου του 2012, την υψηλότερη αύξηση της ανεργίας στην

ΕΕ, κατέγραψε η Ελλάδα μέσα σε ένα χρόνο (από 14,7% τον Ιανουάριο του 2011 σε 21,7% τον Ιανουάριο του 2012). Σημειώνεται, ότι τα διαθέσιμα στοιχεία της Eurostat για την Ελλάδα, φθάνουν ως τον Ιανουάριο του 2012. Από τον Μάρτιο του 2011 ως τον Μάρτιο του 2012, η υψηλότερη αύξηση της ανεργίας μέσα σε ένα χρόνο καταγράφεται στην Ισπανία (από 20,8% σε 24,1%) και στην Κύπρο (από 6,9% σε 10%).Επίσης, τον Μάρτιο του 2012 οι άνεργοι στην "ΕΕ των 27" ανήλθαν στα 27,772 εκατομμύρια και στην ευρωζώνη στα 17,365 εκατομμύρια. Τον ίδιο μήνα, η ανεργία στην "ΕΕ των 27" διαμορφώθηκε στο 10,2% (έναντι 9,4% τον Μάρτιο του 2011) και στην ευρωζώνη στο 10,9% (έναντι 9,9% τον Μάρτιο του 2011).Τα χαμηλότερα ποσοστά ανεργίας τον Μάρτιο του 2012 καταγράφηκαν στην Αυστρία (4%), στην Ολλανδία (5%), στο Λουξεμβούργο (5,2%) και στη Γερμανία (5,6%).Τα υψηλότερα ποσοστά καταγράφηκαν στην Ισπανία (24,1%), στην Ελλάδα (21,7% τον Ιανουάριο 2012) και στην Πορτογαλία (15,3%).Σε ότι αφορά την ανεργία των νέων κάτω των 25 ετών, η Ελλάδα καταγράφει θλιβερή πρωτιά στην ΕΕ με ποσοστό 51,2% τον Ιανουάριο του 2012, ενώ δεύτερη έρχεται η Ισπανία με 50,3%.Με βάση τα στοιχεία του Μαρτίου 2012, η υψηλότερη ανεργία των νέων καταγράφεται στην Ισπανία (51,1%) και ακολουθούν η Πορτογαλία (36,1%) και η Ιταλία (35,9%).Τον Ιανουάριο του 2012 το ποσοστό ανεργίας των γυναικών στην Ελλάδα ανήλθε στο 25,6% και στο 18,8% για τους άνδρες¹⁷.

Με ασπίδα την επαγγελματική ελευθερία στην ΕΕ και την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων, πλέον χιλιάδες Έλληνες και κυρίως νέοι έως 30 ετών μεταναστεύουν ώστε να βρουν εργασία ή να βρουν εργασία με μεγαλύτερο μισθό από αυτόν που παίρνουν στην Ελλάδα. Η τωρινή οικονομική κατάσταση της Ελλάδας δεν επιτρέπει στους νέους να εκπληρώσουν τις προσδοκίες που έχουν διαμορφώσει ανάλογα με τα επαγγελματικά προσόντα που έχουν αποκτήσει, έτσι φεύγουν προς άλλες χώρες της Ευρώπης όπως η Γερμανία, η Ελβετία, η Μεγάλη Βρετανία, το Βέλγιο, η Κύπρος, η Ολλανδία, οι Σκανδιναβικές αλλά και σε χώρες εκτός Ευρώπης όπως είναι η Αυστραλία, οι ΗΠΑ και ο Καναδάς. Ιδιαίτερα στην

¹⁷ Από άρθρο της ιστοσελίδας: <http://www.ert.gr/ellada/item/10941-Eurostat-Sthn-Ellada,-h-ypshloterh-ayxhsh-ths-nergias-sthn-EE>.

Γερμανία μετανάστευσαν κατά το πρώτο εξάμηνο του περασμένου έτους περίπου 8.900 Έλληνες όπως ανακοίνωσε η ομοσπονδιακή στατιστική υπηρεσία της χώρας (Destatis) και περίπου 2.500 Έλληνες πήγαν στην Αυστραλία το 2011 σύμφωνα με δημοσίευμα της Guardian¹⁸.

Στην περίπτωση των επαγγελματιών υγείας, μεγάλο ποσοστό ιατρών και οδοντιάτρων είναι άνεργοι στην Ελλάδα. Εδώ και πάνω από μια δεκαετία οι ιατρικές σχολές ζητούν να μειωθεί ο αριθμός των εισακτέων δραστικά, κάτι που δεν γίνεται ποτέ καθώς το Υπουργείο Παιδείας μειώνει κάθε χρόνο 5-10 θέσεις από κάθε σχολή. Αυτό γίνεται διότι η Ελλάδα έχει περισσότερους ιατρούς από όσους χρειάζεται και γι' αυτό σήμερα αντιμετωπίζουμε πρόβλημα υπερπληθυσμού ιατρών και ανεργία στο κλάδο. Για τους λόγους αυτούς οι καθηγητές της Ιατρικής αλλά και οι ιατρικοί σύλλογοι προσπαθούν να πείσουν ότι οι αλλαγές στο ιατρικό επάγγελμα είναι δραματικές καθώς ναι μεν η Ιατρική επιστήμη κοινωνικά είναι κορυφαίο λειτούργημα αλλά η εύκολη επαγγελματική και οικονομική αποκατάσταση δεν είναι τόσο εύκολη όσο νομίζουν οι περισσότεροι άνθρωποι στην Ελλάδα. Σήμερα υπολογίζεται ότι πάνω από 10.000 ιατροί είναι άνεργοι. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας, σε όλη τη χώρα οι ιατροί είναι περίπου 62.000 και η αναλογία ιατρών-κατοίκων είναι ένας προς 185, ενώ ο μέσος ευρωπαϊκός όρος είναι ένας προς 350. Γι' αυτό το λόγο πολλοί Έλληνες ιατροί επιλέγουν να μεταναστεύουν στο εξωτερικό ώστε να έχουν ένα καλύτερο μέλλον επαγγελματικά. Αυτό μπορεί να διαπιστωθεί καθώς, το 2008 ζήτησαν το αναγκαίο για το εξωτερικό πιστοποιητικό από τον ΙΣΑ 808 ιατροί και το 2009 749. Το 2010 καταγράφεται όμως κατακόρυφη αύξηση: 1.047 ιατροί έφυγαν από τη χώρα μας. Το περασμένο έτος η κρίση οδήγησε στην αλλοδαπή, κυρίως στην Ευρώπη και τις ΗΠΑ, άλλους 1.483 γιατρούς. Το «κύμα» συνεχίζει με αμείωτη ένταση την πορεία του: μέσα στο πρώτο τρίμηνο του 2012 έχουν φύγει άλλοι 581¹⁹. Επίσης, τα επίσημα στοιχεία του ΙΣΑ καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι το 13% των μελών του θεωρείται υποαπασχολούμενο και ότι για την κάλυψη 350 θέσεων ιατρών στον Εθνικό

¹⁸ Από άρθρο της ιστοσελίδας:

http://news247.gr/oikonomia/ergasia/straties_ellhnwn_metanastwn_se_germania_kai_aystrali_a.1547840.html

¹⁹ Από άρθρο της ιστοσελίδας: <http://www.protothema.gr/greece/article/?aid=190891>

Οργανισμό Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (ΕΟΠΥΥ) υποβλήθηκαν συνολικά 4.500 αιτήσεις ειδικευμένων ιατρών μέχρι την 5^η Απριλίου του 2012.

Τα παραπάνω στοιχεία αποδεικνύουν έμπρακτα την ανεργία που βιώνει ο κλάδος των ιατρών. Είναι γεγονός ότι πολλοί ιατροί εργάζονται στα ιδιωτικά ιατρεία των γονέων τους οι οποίοι είναι ιατροί και εν συνεχεία το ιατρείο περνάει στο όνομά τους. Όμως αυτό δεν ισχύει για όλους τους ιατρούς καθώς δεν είναι για όλους τους ιατρούς εύκολο τουλάχιστον στα πρώτα τους βήματα να εργαστούν ως αυτοαπασχολούμενοι ανοίγοντας το δικό τους ιατρείο ή κλινική. Αυτό διαπιστώνεται βάσει των στοιχείων του ΙΣΑ καθώς σήμερα στην Ελλάδα ένας τους τέσσερις ιατρούς είναι άνεργος ή υποαπασχολείται. Γι' αυτόν τον λόγο, κυρίως οι νέοι ιατροί μεταναστεύουν κυρίως στην Γερμανία, στην Αυστρία και στην Μεγάλη Βρετανία ώστε να βρουν εργασία. Επιπλέον, με την τωρινή κατάσταση της χώρας και τις αυξημένες μειώσεις των μισθών κυρίως στον δημόσιο τομέα και λιγότερο στον ιδιωτικό, ο Έλληνας ιατρός αμείβεται πολύ λιγότερο σε σχέση με τον μισθό που παίρνει ένας Ευρωπαίος ιατρός όπως π.χ. ο Γερμανός ιατρός, έτσι πολλοί ιατροί μεταναστεύουν ή σκέπτονται να μεταναστεύουν ώστε να λαμβάνουν καλύτερες οικονομικές αποδοχές και ενδεχομένως, να αποκτήσουν μεγαλύτερη επαγγελματική σταθερότητα στο επάγγελμά τους,

Επίσης, ένας πολύ σημαντικός λόγος για τον οποίον μεταναστεύουν οι νέοι ιατροί είναι η πολύ μεγάλη αναμονή που υφίστανται προκειμένου να πάρουν ειδικότητα. Είναι ενδεικτικό ότι τέσσερις στους δέκα αποφοίτους ιατρικών σχολών κάθε χρόνο βρίσκονται στη διερευνητική διαδικασία να κάνουν την ειδικότητά τους στο εξωτερικό, κυρίως βέβαια σε χώρες της ΕΕ, με κίνητρο τις υψηλότερες αποδοχές και καλύτερες συνθήκες εκπαίδευσης σε σχέση με αυτές εντός ΕΣΥ σε συνθήκες κρίσης, όπου ο φόρτος εργασίας σε συχνά υποστελεχωμένα νοσοκομεία υπονομεύει το ζητούμενο του ειδικευόμενου, που είναι να εκπαιδευτεί στο αντικείμενο που έχει επιλέξει. Δυστυχώς, στην Ελλάδα υπάρχει μια μεγάλη δυσαναλογία ανάμεσα στον μεγάλο αριθμό των αποφοίτων των ιατρικών σχολών και στον μικρό αριθμό των διαθέσιμων θέσεων ειδικότητας. Ενδεικτικό είναι ότι στην Ελλάδα ο χρόνος αναμονής για ειδικότητα κυμαίνεται από δύο έτη έως δώδεκα έτη σε ορισμένες ειδικότητες. Μάλιστα, ο νέος ιατρός πρέπει να είναι πολύ προσεκτικός στην ειδικότητα

που θα επιλέξει αν έχει σκοπό να εργαστεί στην Ελλάδα καθώς υπάρχουν ειδικότητες στις οποίες καταγράφεται μεγάλο ποσοστό ανεργίας όπως είναι σύμφωνα με τον ΙΣΑ οι ειδικότητες Γενικής Ιατρικής, Φυσιοϊατρικής, Κυτταρολογίας, Αιματολογίας, Αγγειοχειρουργικής, Αναισθησιολογίας και Χειρουργικής Θώρακος. Επιπλέον, δεν υπάρχει ένας σωστός προσανατολισμός όσον αφορά τους υπερκορεσμένους τομείς, όπως η Καρδιολογία, η Γενική Χειρουργική, η Παθολογία, η Παιδιατρική. Γι' αυτό τον λόγο οι απόφοιτοι της Ιατρικής πρέπει να κάνουν την επιλογή τους με κριτήριο την μελλοντική προοπτική και αποκατάσταση που θα έχει η ειδικότητα. Εκτός αυτού, οι κλάδοι ειδίκευσης των πτυχιούχων ιατρών στην Ελλάδα είναι ελάχιστοι σε σχέση με άλλες χώρες της Ευρώπης. Ειδικότερα, στην Ελλάδα προσφέρεται ειδίκευση μόλις για 38 ιατρικές ειδικότητες, έναντι 81 της Φιλανδίας, 76 της Γερμανίας, 64 της Αυστρίας, 60 της Σουηδίας, 59 της Ιρλανδίας, 56 της Βρετανίας, 55 της Ιταλίας, 46 της Πορτογαλίας και 43 της Γαλλίας και της Δανίας²⁰.

Επίσης, μεγάλη ανεργία παρουσιάζει ο κλάδος των οδοντιάτρων. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Ελληνικής Οδοντιατρικής Ομοσπονδίας, από τους 13.000 ενεργούς Έλληνες οδοντιάτρους περίπου οι μισοί εργάζονται στην Αττική με αποτέλεσμα πολλοί οδοντίατροι από την επαρχία να είναι άνεργοι. Αυτό γίνεται κυρίως, διότι όπως αναφέρθηκε προηγουμένως για τους ιατρούς, η ίδια κατάσταση ισχύει και για τους οδοντιάτρους καθώς αποφοιτούν περισσότεροι οδοντίατροι από τον αριθμό που χρειάζεται η χώρα, με αποτέλεσμα ένας στους τέσσερις να είναι άνεργος. Συγκεκριμένα, στην Ελλάδα η αναλογία ασθενών ανά οδοντίατρο είναι ένας ανά 650 κατοίκους ενώ στην Βρετανία αντιστοιχεί ένας ανά 2.400 κατοίκους και στη Γαλλία ένας ανά 150 κατοίκους. Έτσι, ένα μεγάλο ποσοστό οδοντιάτρων θέλει να φύγει στο εξωτερικό καθώς οι οδοντίατροι καταθέτουν όλο και περισσότερες αιτήσεις για εργασία στο εξωτερικό στους οικείους συλλόγους τους. Μόνο στον σύλλογο της Αθήνας το 2011 κατατέθηκαν 181 αιτήσεις, όταν το 2010 έφθασαν μόλις τις 95, ενώ τους δύο πρώτους μήνες του 2012 είναι ήδη 70. Οι

²⁰ Από άρθρο της ιστοσελίδας:

<http://www.ethnos.gr/entheteta.asp?catid=23326&subid=2&pubid=11688947>

οδοντίατροι μετανάστες προτιμούν τη Βρετανία, με δεύτερες σε προτίμηση τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα και τις Σκανδιναβικές χώρες.

Όσον αφορά τον υπόλοιπο κλάδο της υγείας ενθαρρυντικά είναι τα μηνύματα για τα παραϊατρικά επαγγέλματα. Ειδικότητες όπως η Νοσηλευτική, η Φυσικοθεραπεία, τα ιατρικά εργαστήρια, η Λογοθεραπεία, η Εργοθεραπεία και η Τεχνολογία ιατρικών οργάνων παρά την οικονομική κατάσταση της χώρας, υπάρχει ζήτηση και θέσεις εργασίας σε σχέση πάντα με τους ιατρούς και τους οδοντίατρος.

Έτσι, λοιπόν πολλοί Έλληνες επαγγελματίες υγείας αλλά και γενικότερα επαγγελματίες υγείας σε όλη την Ένωση μεταναστεύουν στην επικράτεια της Ένωσης. Για αυτό τον λόγο φυσικά η Ένωση κάνει ενέργειες για να αντιμετωπίσει την μετανάστευση των επαγγελματιών υγείας με την δημιουργία πολλών θέσεων εργασίας. Εκτενέστερα, ενδιαφέρον παρουσιάζει η ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του προέδρου της, Jose Manuel Barroso²¹ «Για να οικοδομήσουμε ένα βιώσιμο μέλλον, πρέπει να ανακτήσουμε πέρα από τον βραχυπρόθεσμο ορίζοντα. Η Ευρώπη πρέπει να ανακτήσει την πορεία της και μετά να παραμείνει σε αυτήν. Αυτός είναι και ο σκοπός της στρατηγικής για την "Ευρώπη 2020". Περισσότερες θέσεις απασχόλησης και καλύτερη ποιότητα ζωής. Η στρατηγική αυτή αποδεικνύει ότι η Ευρώπη είναι ικανή να επιτύχει έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, να βρει τον τρόπο να δημιουργήσει νέες θέσεις απασχόλησης και να δώσει σαφή προσανατολισμό στις κοινωνίες μας. Η Ευρώπη έχει πολλά δυνατά σημεία. Διαθέτουμε ταλαντούχο εργατικό δυναμικό, καθώς και πανίσχυρη τεχνολογική και βιομηχανική βάση. Διαθέτουμε μια εσωτερική αγορά και ένα ενιαίο νόμισμα που μας βοήθησαν να αποφύγουμε χειρότερες καταστάσεις. Διαθέτουμε μια δοκιμασμένη κοινωνική οικονομία της αγοράς. Η επιτροπή προτείνει πέντε μετρήσιμους στόχους για την ΕΕ μέχρι το 2020 που θα κατευθύνουν την όλη διαδικασία και θα μετασχηματιστούν σε εθνικούς στόχους. Οι στόχοι αυτοί αφορούν την απασχόληση, την έρευνα και την καινοτομία, την κλιματική αλλαγή και την ενέργεια, την εκπαίδευση και την καταπολέμηση της φτώχειας».

²¹ Από την ιστοσελίδα: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:2020:FIN:EL:HTML>.

Ύστερα από την παραπάνω ανακοίνωση, γίνεται ξεκάθαρη η διάθεση της Ευρώπης να αναπτύξει μια δυνατή πολιτική ώστε να επιτευχθούν οι στόχοι που αναφέρθηκαν στην ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Για την εξυπηρέτηση αυτής της Ευρωπαϊκής ιδέας, η ελευθερία των εργαζομένων αποσκοπεί στην ανταλλαγή εργατικού δυναμικού. Σε πολλές χώρες της ΕΕ υπάρχουν πολλές θέσεις εργασίας στο κλάδο της υγείας που μπορούν να στραφούν οι Έλληνες επαγγελματίες υγείας. Η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Επιλογής Προσωπικού (EPSO) διοργανώνει ανοικτούς διαγωνισμούς για την επιλογή μόνιμου προσωπικού. Εκτός από το μόνιμο προσωπικό, η ΕΕ απασχολεί και συμβασιούχους και έκτακτους υπαλλήλους, ενώ παράλληλα προσφέρει περιόδους πρακτικής άσκησης και διατηρεί βάσεις δεδομένων με εμπειρογνώμονες ανά τομέα. Επίσης, σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα του Ευρωπαϊκού Κέντρου για την ανάπτυξη της επαγγελματικής κατάρτισης (CEDEFOP), ο τομέας των υπηρεσιών υγείας έχει σταθερή ανάπτυξη λόγω της γήρανσης του πληθυσμού της Γης, καθώς και της ανάπτυξης νέων φαρμάκων και μεθόδων θεραπείας. Επαγγέλματα που σχετίζονται με τη φροντίδα και τη περίθαλψη των ηλικιωμένων δεν πρόκειται να αντιμετωπίσουν δυσκολία βιωσιμότητας, δεδομένης της ανόδου του προσδόκιμου ζωής. Επίσης, σύμφωνα με έρευνα σε Ευρωπαϊκό επίπεδο (Eurostat), ένα από τα πέντε πιο περιζήτητα επαγγέλματα στην πύλη EURES είναι οι εργαζόμενοι του σύγχρονου τομέα της υγείας με 7.600 κενές θέσεις στη Γερμανία, 2.900 στο Βέλγιο και 500 στη Γαλλία. Ειδικά, στην Γερμανία υπάρχουν πολλές θέσεις όσον αφορά τον ιατρικό τομέα, καθώς η Γερμανία έχει έλλειψη από υγειονομικό δυναμικό.

Επιπλέον, σύμφωνα με πρόσφατο άρθρο της εφημερίδας ΕΘΝΟΣ, μεγάλη ζήτηση για ιατρούς και νοσηλευτές παρατηρείται στη Μεγάλη Βρετανία και τη Γαλλία. Ακτινολόγοι, ιστοπαθολόγοι, γεροντολόγοι, αιματολόγοι και αναισθησιολόγοι είναι ορισμένες από τις ειδικότητες που παρουσιάζουν τη μεγαλύτερη ζήτηση σε δημόσια και ιδιωτικά νοσοκομεία/κλινικές του Ηνωμένου Βασιλείου. Εκτός από τις νέες θέσεις ιατρών όλων των βαθμίδων που δημιουργούνται συνεχώς, πολυάριθμες είναι και οι προς πλήρωση θέσεις που προκύπτουν εξαιτίας των αδειών των μόνιμων ιατρών. Οι θέσεις αυτές καλύπτονται από γιατρούς locum (θέσεις με προσωμωνημένο χρόνο

εργασίας μεταξύ εργαζόμενου και εργοδότη)²². Μεγάλες είναι, επίσης, και οι ανάγκες για νοσηλευτικό προσωπικό. Όσον αφορά τη Γαλλία, πολλές είναι και εκεί οι ευκαιρίες για προσωπικό του ιατρικού και νοσηλευτικού κλάδου, με πλήθος «ανοιχτών» θέσεων για ιατρούς και νοσηλευτές όλων των ειδικοτήτων.

²² Από άρθρο της ιστοσελίδας:
<http://www.ethnos.gr/entheta.asp?catid=23323&subid=2&pubid=63620236>

2.2. Τα αναγνωρισμένα δικαιώματα

Για να λειτουργούν σωστά και αρμονικά οι κοινωνίες, τα άτομα πρέπει να προστατεύονται από δικαιώματα στην καθημερινή τους ζωή ώστε να μην νιώθουν ότι αδικούνται από το κράτος που διαμένουν αλλά αντιθέτως πρέπει να νιώθουν ασφάλεια και ότι το κράτος μεριμνά για αυτά. Βάσει της Δημοκρατίας τα άτομα πρέπει να έχουν ελευθερίες ώστε να υπάρχουν κοινωνίες που το άτομο θα νοιάζεται και θα ενδιαφέρεται για τον πλησίον του και επιπλέον το άτομο δεν θα αναγκάζεται να κάνει κάτι χωρίς τη θέληση του. Τα δικαιώματα πρέπει να καταγράφονται γραπτώς ώστε να είναι αναγνωρισμένα και να μην αμφισβητούνται. Η Ένωση για αυτό το λόγο έχει κάνει ενέργειες και συνεχίζει να κάνει ώστε τα δικαιώματα να γίνονται γνωστά στο ευρύ κοινό για να ενημερώνονται οι πολίτες τις ΕΕ ούτως ώστε να γνωρίζουν τι δικαιώματα έχουν για παράδειγμα στην εργασία, στο δικαστήριο, στην καθημερινότητά τους κτλ. Προς το σκοπό αυτό είναι αναγκαίο να ενισχυθεί η προστασία των δικαιωμάτων, υπό το πρίσμα των κοινωνικών αλλαγών, της κοινωνικής προόδου και των επιστημονικών και τεχνολογικών εξελίξεων. Σε αυτό βοηθάει ο Χάρτης θεμελιωδών δικαιωμάτων ο οποίος αναγνωρίζει μια σειρά προσωπικών, αστικών, πολιτικών, οικονομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων των πολιτών και μόνιμων κατοίκων της ΕΕ τα οποία καθιερώνει στη νομοθεσία της ΕΕ.

Αναλυτικότερα, τον Ιούνιο του 1999 το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Κολονίας έκρινε σκόπιμο να συγκεντρώσει τα θεμελιώδη δικαιώματα που ίσχυαν σε επίπεδο ΕΕ σε ένα κείμενο ώστε να τα καταστήσει περισσότερο εμφανή στους πολίτες. Οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων είχαν τη φιλοδοξία να συμπεριλάβουν στο χάρτη τις γενικές αρχές που περιέχονται στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων του 1950, και εκείνες που προκύπτουν από την κοινή συνταγματική παράδοση των χωρών της ΕΕ. Επιπροσθέτως, ο χάρτης έπρεπε να περιλαμβάνει τα θεμελιώδη δικαιώματα των πολιτών της Ένωσης και τα οικονομικά και κοινωνικά δικαιώματα όπως προβλέπονται στον Κοινοτικό Χάρτη του Συμβουλίου της Ευρώπης και στον Κοινοτικό Χάρτη

θεμελιωδών δικαιωμάτων των εργαζομένων. Ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων²³ της ΕΕ προκηρύχθηκε επίσημα κατά το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Νίκαιας, στις 7 Δεκεμβρίου 2000. Ο χάρτης αντικατοπτρίζει, επίσης, τις αρχές που προκύπτουν από τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Ο χάρτης συγκεντρώνει σε ένα μόνο έγγραφο, δικαιώματα που μέχρι τότε ήταν διάσπαρτα στις διάφορες νομοθετικές πράξεις όπως στις εθνικές νομοθεσίες της ΕΕ, καθώς και στις διεθνείς συμβάσεις του Συμβουλίου της Ευρώπης, των Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ) και του Διεθνούς Οργανισμού Εργασίας (ΔΟΕ). Ο χάρτης παρέχοντας διαφάνειες και σαφήνεια στα θεμελιώδη δικαιώματα και ελευθερίες, δημιουργεί νομική ασφάλεια στην ΕΕ. Ο χάρτης θεμελιωδών δικαιωμάτων περιλαμβάνει 54 άρθρα τα οποία κατανέμονται σε επτά κεφάλαια και είναι τα εξής:

- Κεφάλαιο 1^ο: **αξιοπρέπεια** (ανθρώπινη αξιοπρέπεια, δικαίωμα στη ζωή, δικαίωμα στην ακεραιότητα του προσώπου, απαγόρευση των βασανιστηρίων και των απάνθρωπων εξευτελιστικών ποινών ή μεταχείρισης, απαγόρευση της δουλείας και της καταναγκαστικής εργασίας),
- Κεφάλαιο 2^ο: **ελευθερία** (δικαίωμα στην ελευθερία και την ασφάλεια, σεβασμός της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής, προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, δικαίωμα γάμου και δικαίωμα ίδρυσης οικογένειας, ελευθερία σκέψης, συνείδησης και θρησκείας, ελευθερία έκφρασης και πληροφόρησης, ελευθερία του συνέρχεσθαι και συνεταιρίζεσθαι, ελευθερία των τεχνών και των επιστημών, δικαίωμα εκπαίδευσης, επαγγελματική ελευθερία και δικαίωμα στην εργασία, ελευθερία ίδρυσης επιχείρησης, δικαίωμα ιδιοκτησίας, δικαίωμα ασύλου, προστασία σε περίπτωση απομάκρυνσης, επαναπροώθησης και απέλασης),
- Κεφάλαιο 3^ο: **ισότητα** (ισότητα έναντι του νόμου, μη διάκριση πολιτισμική, θρησκευτική και γλωσσική πολυμορφία, ισότητα ανδρών

²³ Από την ιστοσελίδα:

http://europa.eu/legislation_summaries/justice_freedom_security/combating_discrimination/l3_3501_el.htm.

και γυναικών, δικαιώματα του παιδιού, δικαιώματα των ηλικιωμένων, ένταξη των ατόμων με ειδικές ανάγκες),

- Κεφάλαιο 4^ο: **αλληλεγγύη** (δικαίωμα στην πληροφόρηση και στη διαβούλευση με τους εργαζομένους στο πλαίσιο της επιχείρησης, δικαίωμα διαπραγματεύσεων και συλλογικών ενεργειών, δικαίωμα πρόσβασης στις υπηρεσίες ευρέσεως εργασίας, δίκαιοι και ισότιμοι όροι εργασίας, προστασία έναντι αδικαιολόγητης απόλυσης, απαγόρευση της εργασίας των παιδιών και προστασία των εργαζόμενων νέων, οικογενειακή και επαγγελματική ζωή, κοινωνική ασφάλεια και κοινωνική αρωγή, προστασία της υγείας, πρόσβαση σε υπηρεσίες γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος, προστασία του περιβάλλοντος, προστασία των καταναλωτών),
- Κεφάλαιο 5^ο: **ιθαγένεια** (δικαίωμα του εκλέγειν και του εκλέγεσθαι κατά τις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και τις δημοτικές εκλογές, δικαίωμα χρηστής διαχείρισης, δικαίωμα πρόσβασης στα έγγραφα, Ευρωπαϊός Διαμεσολαβητής, δικαίωμα αναφοράς, ελεύθερη κυκλοφορία και διαμονή, διπλωματική και προξενική προστασία),
- Κεφάλαιο 6^ο: **δικαιοσύνη** (δικαίωμα πραγματικής προσφυγής και αμερόληπτου δικαστηρίου, τεκμήριο αθωότητας και δικαιώματα υπεράσπισης, αρχές νομιμότητας και αναλογικότητας αξιόποινων πράξεων και ποινών, δικαίωμα του προσώπου να μην δικάζεται ή να μην τιμωρείται ποινικά δύο φορές για την ίδια αξιόποινη πράξη),
- Κεφάλαιο 7^ο: **γενικές διατάξεις**

Πεδίο εφαρμογής του χάρτη

Ο χάρτης εφαρμόζεται στα ευρωπαϊκά όργανα τηρούμενης της αρχής της επικουρικότητας και σε καμιά περίπτωση δεν μπορεί να επεκτείνει τις αρμοδιότητες και τα καθήκοντα που του αναθέτουν οι Συνθήκες. Ο χάρτης εφαρμόζεται επίσης στις χώρες της ΕΕ όταν εφαρμόζουν την νομοθεσία της ΕΕ. Εάν κάποιο από τα δικαιώματα αντιστοιχεί σε δικαιώματα που διαφυλάσσονται από την Ευρωπαϊκή Σύμβαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η έννοια και το πεδίο εφαρμογής του εν λόγω δικαιώματος πρέπει να συμπίπτει

με αυτό που ορίζει η σύμβαση, μολονότι η νομοθεσία της ΕΕ μπορεί να παρέχει πιο εκτεταμένη προστασία. Κάθε δικαίωμα που προκύπτει από τις κοινές συνταγματικές παραδόσεις των χωρών της ΕΕ πρέπει να ερμηνεύεται σύμφωνα με τις εν λόγω παραδόσεις.

Το πρωτόκολλο αριθ. 30 των Συνθηκών για την εφαρμογή του χάρτη στην Πολωνία και το Ηνωμένο Βασίλειο περιορίζει την ερμηνεία του χάρτη από το Δικαστήριο και τα εθνικά δικαστήρια των δύο αυτών χωρών, ειδικά όσον αφορά δικαιώματα που αφορούν αλληλεγγύη (κεφάλαιο 4).

Επίσης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή με την ανακοίνωση της 19^{ης} Οκτωβρίου 2010, παρουσιάζει τη στρατηγική της Επιτροπής για την αποτελεσματική εφαρμογή του χάρτη των θεμελιωδών δικαιωμάτων της ΕΕ. Εξετάζει το ρόλο των θεμελιωδών δικαιωμάτων στη νομοθετική διαδικασία, μεταξύ άλλων στη μεθοδολογία της Επιτροπής για το στάδιο προετοιμασίας αυτής της διαδικασίας, καθώς επίσης στην εφαρμογή της κοινοτικής νομοθεσίας. Ο στόχος της στρατηγικής της Επιτροπής είναι να διασφαλίσει την αποτελεσματική εφαρμογή των θεμελιωδών δικαιωμάτων που ορίζονται στο χάρτη. Ως προς αυτό, η Ένωση πρέπει να αποτελεί υπόδειγμα, προκειμένου να δώσει τη δυνατότητα στα πρόσωπα που ζουν στην Ευρώπη να απολαύσουν τα δικαιώματα τα οποία προβλέπονται στο χάρτη, να αναπτυχθεί αμοιβαία εμπιστοσύνη μεταξύ των χωρών της ΕΕ, να αναπτυχθεί η εμπιστοσύνη του κοινού προς τις πολιτικές της ΕΕ και να βελτιωθεί η αξιοπιστία της εξωτερικής δράσης της ΕΕ όσον αφορά τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Μετά την θέσπιση του χάρτη των θεμελιωδών δικαιωμάτων και την ανακοίνωση της εφαρμογής του, το Συμβούλιο θέσπισε τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 168/2007 της 15^{ης} Φεβρουαρίου 2007, για την ίδρυση Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων (ΟΘΔ) της ΕΕ. Στόχο έχει να παρέχει στα συναφή θεσμικά όργανα, φορείς, υπηρεσίες και οργανισμούς της ΕΕ και των κρατών μελών της, όταν εφαρμόζουν το ευρωπαϊκό δίκαιο, συνδρομή και συμβουλές εμπειρογνημόνων σχετικά με τα θεμελιώδη δικαιώματα, ώστε να βοηθήσει να σέβονται πλήρως τα δικαιώματα κατά τη λήψη μέτρων ή τον καθορισμό δράσεων στους αντίστοιχους τομείς αρμοδιότητάς τους. Ο οργανισμός

λειτουργεί από την 1^η Μαρτίου 2007. Διαδέχεται νομικά το Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο Φαινομένων Ρατσισμού και Ξενοφοβίας (EUMC), έχοντας αναλάβει τα νομικά δικαιώματα και τις υποχρεώσεις, και όλες τις οικονομικές δεσμεύσεις του Παρατηρητηρίου. Η έδρα του οργανισμού είναι στη Βιέννη.

Μετά τη θέσπιση του ΟΘΔ ακολούθησε η απόφαση 2008/203/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28^{ης} Φεβρουαρίου 2008, για την εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ.168/2007 σχετικά με τη θέσπιση πολυετούς προγράμματος – πλαισίου του ΟΘΔ της ΕΕ για το χρονικό διάστημα 2007-2012. Η απόφαση βρίσκεται σε ισχύ μέχρι και σήμερα και θεσπίζει ένα πολυετές πλαίσιο που καθορίζει τους θεματικούς τομείς δράσης του οργανισμού για την περίοδο 2007-2012. Στο πολυετές πλαίσιο έχουν καθοριστεί οι παρακάτω εννέα θεματικοί τομείς :

- Ρατσισμός, ξενοφοβία και μισαλλοδοξία,
- Διακριτική μεταχείριση,
- Αποζημίωση θυμάτων,
- Δικαιώματα των παιδιών,
- Δικαίωμα ασύλου, μετανάστευση και ένταξη των μεταναστών,
- Θεωρήσεις εισόδου και έλεγχοι στα σύνορα,
- Συμμετοχή των πολιτών της ΕΕ στη δημοκρατική λειτουργία της,
- Κοινωνία των πληροφοριών,
- Πρόσβαση σε αποτελεσματική και ανεξάρτητη δικαιοσύνη.

Ο οργανισμός μπορεί να υπερβεί το πεδίο αυτών των θεματικών τομέων μετά από αίτηση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου ή της Επιτροπής.

Λίγους μήνες αργότερα θεσπίστηκε η συμφωνία μεταξύ της ΕΚ και του Συμβουλίου της Ευρώπης περί Συνεργασίας του ΟΘΔ της ΕΕ και του Συμβουλίου της Ευρώπης [Επίσημη εφημερίδα L 186 της 15^{ης} Ιουλίου 2008]²⁴. Ο στόχος αυτής της συμφωνίας είναι, κατά κύριο λόγο η αποφυγή επικαλύψεων και κατά δεύτερο λόγο, η συμπλήρωση και η παροχή προστιθέμενης αξίας στο έργο τους. Επίσης, για την επίτευξη των παραπάνω και για να υπάρχει καλύτερη επικοινωνία μεταξύ των αρμόδιων οργάνων,

²⁴ Από την ιστοσελίδα: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:186:0006:0006:EL:PDF>

έχουν διοριστεί από ένα άτομο επαφής στα δύο όργανα και εκπρόσωποι του κάθε οργάνου έχουν τη δυνατότητα να παρευρίσκονται σε συνεδριάσεις του εκάστοτε οργάνου που κάνει τη συνεδρίαση. Ο ΟΘΔ και το Συμβούλιο της Ευρώπης θα πρέπει να διασφαλίζουν την ανταλλαγή όλων των συναφών μη απορρήτων δεδομένων και πληροφοριών, και να διαδίδουν ευρέως τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων τους με απόλυτη σαφήνεια.

2.2.1. Απαγόρευση διακρίσεων

Ο κανόνας της εθνικής μεταχείρισης

Η ελεύθερη κυκλοφορία και διαμονή των προσώπων στο πλαίσιο της ΕΕ βασίζεται στην κατάργηση της κάθε είδους διάκρισης που γίνεται απέναντί τους. Όταν ο πολίτης μετακινείται από το κράτος μέλος ιθαγένειάς του σε ένα άλλο κράτος μέλος πρέπει να ισχύει καθεστώς ίσης μεταχείρισης απέναντί του. Ειδικότερα, η ΕΕ διαθέτει ένα από τα πιο προηγμένα νομικά πλαίσια σε θέματα καταπολέμησης των διακρίσεων. Στο άρθρο 19 της ΣΛΕΕ (πρώην άρθρο 13 ΣΕΚ), προβλέπεται η οδηγία περί εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης προσώπων ασχέτως της φυλετικής ή εθνικής τους καταγωγής.

Συγκεκριμένα, η Επιτροπή δημοσίευσε στις 2 Ιουλίου του 2008, την πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου για την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης των προσώπων ανεξαρτήτως θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού. Στόχος της παρούσας πρότασης, είναι να εφαρμοστεί η αρχή της ίσης μεταχείρισης μεταξύ των προσώπων ανεξαρτήτως θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού, εκτός της αγοράς εργασίας. Η παρούσα πρόταση διαμορφώνει το πλαίσιο για την απαγόρευση των διακρίσεων βάσει τα παραπάνω χαρακτηριστικά και καθιερώνει ενιαίο ελάχιστο επίπεδο προστασίας εντός της ΕΕ για τα άτομα που έχουν υπάρξει θύματα τέτοιων διακρίσεων. Η εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης συμπληρώνει το νομικό πλαίσιο της ΕΕ, το οποίο αποτελείται από τις οδηγίες περί ίσης

μεταχείρισης προσώπων ασχέτως φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών εκτός της αγοράς εργασίας και ίσης μεταχείρισης στην απασχόληση και την εργασία.

Άμεσες και έμμεσες διακρίσεις

Η αρχή της ίσης μεταχείρισης συνδέεται με την απαγόρευση των άμεσων διακρίσεων (δηλαδή των διακρίσεων που προκύπτουν όταν ένα πρόσωπο υφίσταται μεταχείριση λιγότερο ευνοϊκή από αυτήν που υφίσταται, υπέστη ή θα υφίστατο ένα άλλο πρόσωπο σε ανάλογη κατάσταση) και των έμμεσων διακρίσεων (δηλαδή των διακρίσεων που προκύπτουν όταν μια φαινομενικά ουδέτερη διάταξη, κριτήριο ή πρακτική θα έθετει άτομα σε ιδιαίτερα μειονεκτική θέση έναντι άλλων προσώπων. Εκτός αν αυτή η διάταξη, κριτήριο ή πρακτική δικαιολογείται αντικειμενικώς από θεμιτό σκοπό και τα μέσα για την επίτευξη αυτού του σκοπού είναι πρόσφορα και αναγκαία). Η οδηγία καλύπτει τους εξής τομείς :

- Κοινωνική προστασία (συμπεριλαμβανομένης της κοινωνικής ασφάλισης και της υγειονομικής περίθαλψης),
- Κοινωνικά πλεονεκτήματα,
- Εκπαίδευση,
- Πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες (συμπεριλαμβανομένης της στέγασης και των μεταφορών, και την παροχή αυτών).

Μέτρα και συγκεκριμένες προσαρμογές θα πρέπει να προβλέπονται εκ των προτέρων, ώστε να επιτρέπουν στα άτομα με αναπηρία την αποτελεσματική και χωρίς διακρίσεις πρόσβαση στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας. Ωστόσο, αυτά τα μέτρα δεν πρέπει να συνιστούν δυσανάλογη επιβάρυνση. Αυτή η επιβάρυνση μπορεί να αντισταθμιστεί με μέτρα που εφαρμόζονται ήδη στο πλαίσιο των εθνικών πολιτικών ίσης μεταχείρισης. Επίσης, για την προστασία των πολιτών, κάθε πρόσωπο που θεωρεί ότι είναι θύμα μη τήρησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης, πρέπει να έχει πρόσβαση σε δικαστικές και διοικητικές διαδικασίες και να έχει την ψυχολογική στήριξη των αρμόδιων αρχών του κράτους μέλους που διαμένει το πρόσωπο. Επιπλέον, η πρόταση

οδηγίας βασίζεται στις προτεραιότητες της ανανεωμένης κοινωνικής ατζέντας, της στρατηγικής-πλαίσιο για την απαγόρευση των διακρίσεων και ίσες ευκαιρίες για όλους και είναι σύμφωνη με τις αρχές της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία.

Η παρούσα πρόταση βασίζεται στις οδηγίες 2000/43/EK, 2000/78/EK και 2004/113/EK. Η οδηγία 2000/43/EK του Συμβουλίου της 29ης Ιουνίου 2000 περί εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης προσώπων ασχέτως φυλετικής ή εθνοτικής τους καταγωγής, υιοθετήθηκε ομόφωνα από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και προβλέπει την απαγόρευση των διακρίσεων σε βάρος προσώπων λόγω φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής. Η οδηγία είναι γνωστή ως Οδηγία για τις Φυλετικές Διακρίσεις. Η οδηγία :

- 1) Απαγορεύει τις διακρίσεις από φυσικά και νομικά πρόσωπα (εταιρείες, οργανώσεις κλπ), τόσο του ιδιωτικού όσο και του δημόσιου τομέα.
- 2) Προστατεύει φυσικά πρόσωπα τα οποία εργάζονται σε οποιοδήποτε κράτος μέλος της ΕΕ ανεξαρτήτως εθνικότητας ή υπηκοότητας. Η οδηγία προβλέπει επίσης προστασία για οργανώσεις, στις περιπτώσεις που τυγχάνουν διάκρισης λόγω εθνοτικής ή φυλετικής καταγωγής.

Η οδηγία εφαρμόζεται στους εξής τομείς:

- ❖ Πρόσβαση στην απασχόληση και στην αυτοαπασχόληση,
- ❖ Πρόσβαση στον επαγγελματικό προσανατολισμό, κατάρτιση και επιμόρφωση,
- ❖ Εργασιακές συνθήκες και όρους απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένων των απολύσεων και μισθών,
- ❖ Δικαίωμα οργάνωσης και συμμετοχής σε συνδικαλιστική ή επαγγελματική οργάνωση,
- ❖ Στις κοινωνικές παροχές, κοινωνική προστασία, συμπεριλαμβανομένης της κοινωνικής ασφάλισης και της υγειονομικής περίθαλψης,
- ❖ Στην εκπαίδευση,
- ❖ Στην πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες που είναι διαθέσιμα στο κοινό, και στην παροχή αυτών, συμπεριλαμβανομένης της στέγασης.

Η οδηγία 2000/78/ΕΚ του Συμβουλίου της 27^{ης} Νοεμβρίου 2000 για τη διαμόρφωση γενικού πλαισίου για την ίση μεταχείριση στην απασχόληση και την εργασία, υιοθετήθηκε εξίσου ομόφωνα από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και προβλέπει την απαγόρευση των διακρίσεων σε βάρος προσώπων λόγω θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας και σεξουαλικού προσανατολισμού. Η απαγόρευση των διακρίσεων πρέπει να εφαρμόζεται και σε υπηκόους τρίτων χωρών, αλλά δεν καλύπτει τη διαφορετική μεταχείριση λόγω ιθαγένειας, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, επειδή η προστασία κατά των διακρίσεων αυτών στον τομέα της απασχόλησης και της εργασίας διασφαλίζεται ήδη από την προαναφερθείσα οδηγία 2000/43/ΕΚ. Στην συνέχεια, το Συμβούλιο προχώρησε στην οδηγία 2004/113/ΕΚ της 13ης Δεκεμβρίου 2004 για την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών στην πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες και την παροχή αυτών. Η απαγόρευση των διακρίσεων μεταξύ γυναικών και ανδρών ισχύει για την πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες και την παροχή αγαθών και υπηρεσιών τόσο στο δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα. Η οδηγία εφαρμόζεται στα αγαθά και τις υπηρεσίες που διατίθενται στο κοινό, ανεξάρτητα από τα ενδιαφερόμενα άτομα (δηλαδή ανεξάρτητα από την ατομική κατάσταση του δυνητικού καταναλωτή) και παρέχονται πέραν από την ιδιωτική και οικογενειακή σφαίρα.

Οι διαφορές στη μεταχείριση ανδρών και γυναικών δεν είναι αποδεκτές παρά μόνον εάν δικαιολογούνται από ένα θεμιτό στόχο, όπως π.χ. η προστασία των θυμάτων σεξουαλικής βίας (στην περίπτωση της δημιουργίας κέντρων υποδοχής για άτομα του ίδιου φύλου), η ελευθερία του συναθροίζεσθαι (στο πλαίσιο της συμμετοχής σε ιδιωτικές λέσχες για άτομα του ίδιου φύλου). Ωστόσο, κάθε περιορισμός θα πρέπει να είναι ενδεδειγμένος και αναγκαίος. Η οδηγία θεσπίζει την απαγόρευση των διακρίσεων που βασίζονται στο φύλο όσον αφορά την πρόσβαση και την παροχή αγαθών και υπηρεσιών. Κατά συνέπεια, απαγορεύεται οποιαδήποτε άμεση διάκριση μεταξύ γυναικών και ανδρών, συμπεριλαμβανομένης κάθε δυσμενούς μεταχείρισης λόγω εγκυμοσύνης και μητρότητας, αλλά και οποιαδήποτε έμμεση διάκριση. Επίσης, απαγορεύεται η παρενόχληση, η σεξουαλική παρενόχληση και η προτροπή στην εφαρμογή διακρίσεων θεωρούνται διακρίσεις λόγω φύλου.

Επιπλέον, η Επιτροπή μεριμνά για την προώθηση των ίσων ευκαιριών για όλους και για την απαγόρευση των διακρίσεων στο πλαίσιο της διεύρυνσης και των σχέσεών της με τρίτες χώρες ως εξής²⁵:

- Χρησιμοποιώντας προενταξιακά χρηματοδοτικά μέσα για να χρηματοδοτήσει την προώθηση της απαγόρευσης των διακρίσεων,
- Καθιστώντας την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου, συμπεριλαμβανομένων του σεβασμού και της προστασίας των μειονοτήτων, αναπόσπαστο τμήμα των λεγόμενων «πολιτικών κριτηρίων» για την ένταξη μιας χώρας στην ΕΕ,
- Με την ευρωπαϊκή πολιτική γειτονίας που ασκεί,
- Με το χρηματοδοτικό μέσο για την προώθηση της δημοκρατίας και των δικαιωμάτων του ανθρώπου,
- Με τη συνεργασία σε σχέδια που εφαρμόζονται από μη κυβερνητικές οργανώσεις και διεθνείς οργανισμούς.

Η Επιτροπή συνεργάζεται με διεθνείς οργανισμούς για να εγγυηθεί τη συνέπεια, τη συμπληρωματικότητα και τον σαφή καταμερισμό των εργασιών. Συνεργάζεται κυρίως με το Συμβούλιο της Ευρώπης, με τον Οργανισμό για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη (ΟΑΣΕ) και με τον ΟΗΕ (συμμετείχε ενεργά στην τέταρτη παγκόσμια διάσκεψη των γυναικών, στις εργασίες της παγκόσμιας διάσκεψης κατά του ρατσισμού και στην επεξεργασία μιας νέας σύμβασης του ΟΗΕ για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες).

Η Ένωση για να πετύχει τα προγράμματα δράσης που έχει θέσει για την καταπολέμηση των διακρίσεων χρειάζεται προγράμματα οικονομικής ενίσχυσης. Έτσι, νομοθετήθηκε το πρόγραμμα PROGRESS²⁶. Ο στόχος του προγράμματος PROGRESS είναι να εξασφαλίσει χρηματική ενίσχυση για την επίτευξη των στόχων της ΕΕ στον τομέα της απασχόλησης και των κοινωνικών υποθέσεων. Το PROGRESS χρηματοδοτεί δραστηριότητες

²⁵ Από την ιστοσελίδα:

http://europa.eu/legislation_summaries/human_rights/fundamental_rights_within_european_union/c10313_el.htm

²⁶ Από την ιστοσελίδα:

http://europa.eu/legislation_summaries/justice_freedom_security/combating_discrimination/c11332_el.htm

ανάλυσης και αμοιβαίας μάθησης, ευαισθητοποίησης και διάδοσης καθώς και την ενίσχυση των βασικών συντελεστών για την περίοδο 2007-2013. Το πρόγραμμα χωρίζεται σε πέντε τομείς που αντιστοιχούν στους πέντε κύριους τομείς δραστηριοτήτων: απασχόληση, κοινωνική προστασία και ενσωμάτωση, συνθήκες εργασίας, ποικιλομορφία και καταπολέμηση των διακρίσεων, καθώς και ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών. Πρόσβαση στο πρόγραμμα έχουν όλοι οι δημόσιοι και ιδιωτικοί φορείς, συντελεστές και οργανισμοί, ιδίως οι ακόλουθοι:

- Τα κράτη μέλη,
- Δημόσιοι οργανισμοί απασχόλησης,
- Τοπικές και περιφερειακές αρχές,
- Εξειδικευμένοι φορείς που προβλέπονται στη νομοθεσία της ΕΕ,
- Κοινωνικοί εταίροι,
- Μη κυβερνητικές οργανώσεις οργανωμένες σε επίπεδο Ένωσης,
- Πανεπιστήμια και ερευνητικά ιδρύματα,
- Εμπειρογνώμονες στην αξιολόγηση,
- Εθνικές στατιστικές υπηρεσίες,
- Μέσα μαζικής ενημέρωσης.

Το πρόγραμμα εντείνεται επίσης στις χώρες ΕΖΕΣ/ΕΟΧ, στις υποψήφιες συνδεδεμένες χώρες της ΕΕ καθώς και στις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων που συμμετέχουν στη διαδικασία σταθεροποίησης και σύνδεσης. Οι ενέργειες μπορούν να χρηματοδοτούνται ως εξής:

- 1) Με σύμβαση παροχής υπηρεσιών κατόπιν πρόσκλησης υποβολής προτάσεων,
- 2) Με μερική επιχορήγηση κατόπιν πρόσκλησης υποβολής προτάσεων. Στην περίπτωση αυτή, η συγχρηματοδότηση από την ΕΕ δεν μπορεί να υπερβαίνει, κατά κανόνα, το 80% του συνόλου των δαπανών που επιβαρύνουν το δικαιούχο.

Ο προτεινόμενος προϋπολογισμός ανέρχεται στα 683.250.000 ευρώ για την περίοδο 2007-2013. Η κατανομή των πόρων στους διάφορους τομείς του προγράμματος τηρεί τα ακόλουθα κατώτατα όρια:

- Απασχόληση 23%,
- Κοινωνική προστασία και ενσωμάτωση 30%,
- Όροι εργασίας 10%,
- Καταπολέμηση των διακρίσεων και ποικιλομορφία 23%,
- Ισότητα των φύλων 12%.

Το υπόλοιπο 2% διατίθεται για τις διαχειριστικές δαπάνες του προγράμματος. Ένας προϋπολογισμός 60 εκατομμύρια ευρώ χορηγείται σε ένα μηχανισμό μικρο-χρηματοδότησης PROGRESS²⁷ υπέρ της απασχόλησης και της κοινωνικής ενσωμάτωσης για την περίοδο 2007-2013.

Απαγρευση εμποδίων στην ελεύθερη κυκλοφορία

Από τη στιγμή που οι πολίτες της Ένωσης είτε των τρίτων χωρών τηρούν όλες τις προϋποθέσεις ώστε να μπορέσουν να ασκήσουν το δικαίωμα της ελεύθερης κυκλοφορίας, απαγορεύεται η εμφάνιση αδικαιολόγητων εμποδίων. Παρόλο τις δράσεις της ΕΕ, παρατηρούνται ορισμένα εμπόδια στην ελεύθερη κυκλοφορία. Αυτά έχουν να κάνουν κυρίως με νομικής και διοικητικής φύσεως εμπόδια, με το κόστος και τη διαθεσιμότητα της κατοικίας, τη φορητότητα των συντάξεων από το κράτος καταγωγής στο κράτος υποδοχής, την απασχόληση των συζύγων, την αναγνώριση των προσόντων σε άλλα κράτη μέλη και τα γλωσσικά εμπόδια που προκύπτουν. Είναι αλήθεια ότι στα άτομα που μεταναστεύουν σε άλλα κράτη μέλη, κατά την εγγραφή τους στις αρμόδιες υπηρεσίες π.χ. δήμους, εφορίες κτλ, συναντούν κάποιες φορές γραφειοκρατία ή όταν αναζητούν τα άτομα κατοικία συνήθως για ενοικίαση, ορισμένοι ιδιοκτήτες αρνούνται να νοικιάσουν το διαμέρισμά τους σε άτομα διαφορετικής εθνικότητας από εκείνους ή ανεβάζουν κατακόρυφα την τιμή ενοικίασης επίτηδες.

Επίσης, για κάποια ζητήματα όπως είναι η προϋπηρεσία στο κράτος μέλος καταγωγής και η ανομοιότητα ως προς τα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης

²⁷ Από την ιστοσελίδα:
http://europa.eu/legislation_summaries/employment_and_social_policy/community_employment_policies/em0030_el.htm

των εργαζομένων από κράτος σε κράτος, οι νομοθέτες πρέπει να θέσουν περαιτέρω ρυθμίσεις ώστε να αποφεύγονται τα εμπόδια που συναντούνται.

2.2.2. Η πρόσβαση στο επάγγελμα

Η πρόσβαση των πολιτών της ΕΕ που επιθυμούν να εργαστούν ως μισθωτοί σε άλλο κράτος μέλος από αυτό της καταγωγής τους πρέπει να διενεργείται επί ίσοις όροις με τους ημεδαπούς του συγκεκριμένου κράτους μέλους, χωρίς βεβαίως να τους γίνεται καμία διάκριση.

Η ίση μεταχείριση των προσώπων όσον αφορά την πρόσβασή τους στην απασχόληση και στο επάγγελμα αναφέρεται διεξοδικά στην οδηγία 2000/78/ΕΚ, περί διαμόρφωσης γενικού πλαισίου για την ίση μεταχείριση στην απασχόληση και το επάγγελμα. Σύμφωνα με νομολογία του Δικαστηρίου, το γεγονός ότι ένας εργοδότης δηλώνει δημοσίως ότι δεν θα προσλάβει μισθωτούς με ορισμένη εθνοτική ή φυλετική καταγωγή συνιστά άμεση δυσμενή διάκριση κατά την έννοια της οδηγίας 2000/43²⁸.

Ο πολίτης της Ένωσης που επιθυμεί να εργαστεί σε άλλο κράτος μέλος από εκείνο της καταγωγής του έχει το δικαίωμα να έχει πρόσβαση σε προκηρύξεις για θέσεις εργασίας είτε σε ιδιωτικούς φορείς είτε σε δημόσιους. Έχει το δικαίωμα να ζητάει και να δέχεται την προσφορά εργασίας χωρίς να διενεργείται καμιά διάκριση απέναντί του. Οι εργοδότες απαγορεύεται να κάνουν διακρίσεις στα άτομα για την πρόσληψή τους. Οι υποψήφιοι εργαζόμενοι όταν καλούνται να περάσουν από συνέντευξη από τους εργοδότες τους πρέπει να αντιμετωπίζονται αντικειμενικά και αμερόληπτα όπως ακριβώς και οι ημεδαποί τους κράτους μέλους. Επίσης, απαγορεύεται η μη αναγνώριση των επαγγελματικών τίτλων και της επαγγελματικής πείρας των υποψηφίων που θέλουν να εργαστούν σε άλλο κράτος μέλος από αυτό

²⁸ ΔΕΚ, υπόθ. C- 54/07, Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding κατά Firma Feryn NV.

της καταγωγής τους εφόσον είναι ταυτόσημοι ως προς τα έτη εκπαίδευσης, το περιεχόμενο της εκπαίδευσης και καλύπτουν και τις γλωσσικές απαιτήσεις που απαιτεί το επάγγελμα. Επιπλέον, ο πολίτης της ΕΕ έχει το δικαίωμα να συμμετέχει στην πύλη EURES.

Το EURES (European Employment Services) είναι η Ευρωπαϊκή δικτυακή πύλη για την επαγγελματική κινητικότητα. Ιδρύθηκε το 1993 ως ένα δίκτυο σύνδεσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με τις δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης των χωρών που συμμετέχουν σε αυτό. Μέσω του EURES, προσφέρονται άμεσα σε όλους τους Ευρωπαίους πολίτες, πληροφορίες για το σύνολο των κενών θέσεων εργασίας που έχουν αναγγελθεί από τις δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης. Για περισσότερη διευκόλυνση, οι συγκεκριμένες πληροφορίες είναι διαθέσιμες σε πολλές γλώσσες εκτός βεβαίως την Αγγλική.

Το δίκτυο EURES είναι ένα δίκτυο εργασίας που διαμορφώθηκε για να διευκολύνει την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων μέσα στον ΕΟΧ. Η ελευθερία της διαβίωσης και εργασίας στο εξωτερικό αποτελεί βασικό δικαίωμα των Ευρωπαίων πολιτών που προβλέπονται τόσο στη Συνθήκη της Ρώμης όσο και στη συνθήκη προσχώρησης της Τσέχικης Δημοκρατίας, της Εσθονίας, της Λεττονίας, της Κύπρου, της Λιθουανίας, της Ουγγαρίας, της Πολωνίας, της Μάλτας, της Σλοβενίας και της Σλοβακίας στην ΕΕ που πλέον από την 1^η Μαΐου 2011, δεν υπόκειται πλέον σε κανένα περιορισμό έχουν το δικαίωμα να εργάζονται ως μισθωτοί ή αυτοαπασχολούμενοι χωρίς άδεια εργασίας στην ΕΕ. Το δίκτυο EURES προάγει τη γεωγραφική αλλά και την επαγγελματική κινητικότητα με το να ενημερώνει και να παρέχει συμβουλές και βοήθεια στους Ευρωπαίους πολίτες που επιθυμούν να εργαστούν σε άλλο κράτος μέλος, δίνοντας πληροφορίες, παράλληλα, και στους εργοδότες που επιθυμούν να προσλάβουν εργαζόμενους από χώρα της Ένωσης. Ο εργαζόμενος που αναζητά εργασία σε άλλο κράτος μέλος της ΕΕ, έχει τη δυνατότητα να αναζητήσει ευκαιρίες απασχόλησης από τις ήδη καταχωρημένες στην πανευρωπαϊκή βάση δεδομένων, να αναρτήσει το βιογραφικό του για τους εργοδότες που ψάχνουν προσωπικό μέσω της πύλης και τέλος να κάνει εγγραφή στις ηλεκτρονικές υπηρεσίες ενημέρωσης του δικτύου, ώστε να ενημερώνεται για νέες θέσεις που θα προκύψουν. Το

EURES είναι η σημαντικότερη ευρωπαϊκή πύλη για την επαγγελματική κινητικότητα.

Τα πρόσωπα στο κλάδο της υγείας ιδίως οι ιατροί, ψυχολόγοι, οδοντίατροι, φυσικοθεραπευτές και λογοθεραπευτές έχουν την δυνατότητα να ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα μέσω της λειτουργίας ιδιωτικών ιατρείων ή ιατρικών κέντρων στα οποία απασχολούν υγειονομικό προσωπικό κατά κύριο λόγο αλλά και προσωπικό άλλων ειδικοτήτων. Έτσι, οι επαγγελματίες υγείας των κρατών μελών της ΕΕ με βάση την ελεύθερη κυκλοφορία, εγκατάσταση και παροχή υπηρεσιών υγείας έχουν την δυνατότητα να ανοίξουν τα δικά τους ιατρεία και κλινικές και να εργάζονται ως αυτοαπασχολούμενοι χωρίς να έχουν εξαρτημένη σχέση με εργοδότη. Επίσης, τα πρόσωπα έχουν πρόσβαση σε εθελοντικά προγράμματα μη μισθωτών υπηρεσιών που τους χρησιμεύουν στην απόκτηση εμπειρίας, πάνω στο επάγγελμα αλλά και στην απόκτηση επιπλέον προϋπηρεσίας και εκπαίδευσης για το βιογραφικό τους.

2.2.3. Η άσκηση του επαγγέλματος

Η άσκηση του επαγγέλματος από τον πολίτη της Ένωσης σε άλλο κράτος μέλος από αυτό της καταγωγής του, πρέπει να εκτελείται είτε σε μισθωτή υπηρεσία είτε σε μη μισθωτή με τους ίδιους όρους που εκτελούνταν στο κράτος καταγωγής του χωρίς καμία διάκριση. Η ίση μεταχείριση των πολιτών στην επικράτεια της ΕΕ προβλέπεται επίσης στην οδηγία 2000/78/ΕΚ, περί διαμόρφωσης γενικού πλαισίου για την ίση μεταχείριση στην απασχόληση και το επάγγελμα. Το άρθρο 45 της ΣΛΕΕ απαγορεύει κάθε διάκριση λόγω ιθαγένειας όσον αφορά την απασχόληση, την αμοιβή και τους άλλους όρους εργασίας. Αναλυτικότερα, ο αλλοδαπός εργαζόμενος πολίτης της Ένωσης έχει τα ίδια δικαιώματα με τον ημεδαπό στο κράτος μέλος στην άσκηση του επαγγέλματος. Ο διακινούμενος εργαζόμενος υπάγεται, κατά την άσκηση του επαγγέλματος του, στην νομοθεσία και στις συλλογικές συμβάσεις του κράτους μέλους υποδοχής. Επίσης, έχει το δικαίωμα να λαμβάνει ίση

μεταχείριση όσον αφορά την αμοιβή²⁹, το ωράριο εργασίας, τα εργασιακά καθήκοντα, τις προοπτικές προαγωγής, την συμπεριφορά στην εκπαίδευσή του και φυσικά απαγορεύεται η αδικαιολόγητη απόλυση. Σύμφωνα με νομολογία του Δικαστηρίου, άτομο το οποίο απολύθηκε από τον εργοδότη του αποκλειστικώς λόγω ασθένειας δεν εμπίπτει στο γενικό πλαίσιο που έχει καθοριστεί προς περιστολή των περιπτώσεων δυσμενούς διακρίσεως λόγω ειδικών αναγκών με την οδηγία 2000/78/EK του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2000, για τη διαμόρφωση γενικού πλαισίου για την ίση μεταχείριση στην απασχόληση και την εργασία³⁰.

Επίσης, έχει τη δυνατότητα να συμμετέχει σε συνδικαλιστικές οργανώσεις διατηρώντας το δικαίωμα να ψηφίζει αλλά και να ψηφιστεί σε διοικητικές ή διαχειριστικές θέσεις των συνδικάτων. Επιπλέον, η άσκηση του επαγγέλματος αποτυπώνεται στον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 492/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 2011, που αφορά την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων στο εσωτερικό της Ένωσης. Συγκεκριμένα, ο κανονισμός απαγορεύει την κάθε είδους διάκριση μεταξύ ημεδαπών εργαζομένων και εργαζομένων που προέρχονται από άλλο κράτος μέλος ως προς:

- Τους όρους απασχόλησης και εργασίας (ιδίως όσον αφορά την απόλυση, την αμοιβή, την επανένταξη στην αγορά εργασίας, κλπ),
- Τη συμμετοχή σε συνδικαλιστικές οργανώσεις και την άσκηση των συνδικαλιστικών δικαιωμάτων,
- Την εκπαίδευση και τον επαγγελματικό αναπροσανατολισμό,
- Τις συλλογικές ή τις ατομικές συμβάσεις,
- Τα φορολογικά και κοινωνικά πλεονεκτήματα.

Όσον αφορά τους ιδιοκτήτες ιατρείων και κλινικών, κατά την παροχή των υπηρεσιών οφείλουν να σέβονται τους πελάτες τους και να βαδίζουν σύμφωνα με τα ήθη, τα έθιμα και τη θρησκεία του συγκεκριμένου κράτους μέλους που έχουν μετακινηθεί.

²⁹ ΔΕΚ, υπόθ. C-138/02, Brian Francis Collins κατά Secretary of State for Work and Pensions.

³⁰ ΔΕΚ, υπόθ. C-13/05, Sonia Chacón Navas κατά Eurest Colectividades SA.

Οι νομοθέτες κάνουν πολλές προσπάθειες για να εφαρμοστεί η ίση μεταχείριση και η κατάργηση των διακρίσεων στην απασχόληση κατά την πρόσβαση και την άσκηση. Το άρθρο 45 της ΣΛΕΕ και ο Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 492/2011 είναι ξεκάθαροι. Ωστόσο, εμφανίζονται ακόμα ορισμένες διακρίσεις που αφορούν κυρίως την αναγνώριση της επαγγελματικής προϋπηρεσίας των προσώπων που επιθυμούν να εργαστούν σε άλλο κράτος μέλος από αυτό της καταγωγής τους για αυτό το λόγο πρέπει να διευθετηθούν αυστηρότερα μέτρα για την αδικαιολόγητη μη αναγνώριση της επαγγελματικής προϋπηρεσίας.

2.2.4. Πρόσθετα δικαιώματα

Οι εργαζόμενοι από άλλα κράτη της ΕΕ δικαιούνται τις ίδιες κοινωνικές και φορολογικές παροχές με αυτές που προβλέπονται για τους υπηκόους της χώρας υποδοχής. Οι εργαζόμενοι υπήκοοι της ΕΕ τους κράτους υποδοχής πρέπει να μεταχειρίζονται ισότιμα σε σχέση με τους ημεδαπούς και να πληρώνουν την αντίστοιχη φορολογία που ισχύει για τους ημεδαπούς χωρίς να έχουν καμία επιβάρυνση λόγω του ότι έχουν άλλη καταγωγή. Σύμφωνα με τον Κανονισμό 1612/68/ΕΟΚ, ισχύει η αρχή ίσης μεταχείρισης και φορολογικά πλεονεκτήματα, πράγμα που σημαίνει ότι οι εργαζόμενοι από άλλα κράτη μέλη πρέπει να έχουν ίδια κοινωνικά και φορολογικά πλεονεκτήματα με ημεδαπούς. Επίσης, στον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 492/2011 αναφέρεται η δράση της Ένωσης σχετικά με τα φορολογικά και κοινωνικά πλεονεκτήματα. Οι εργαζόμενοι στο κράτος υποδοχής έχουν το δικαίωμα να λαμβάνουν κάποιες κοινωνικές παροχές όπως είναι οι μειώσεις των κομίστρων στα δημόσια μέσα μεταφοράς για μεγάλες οικογένειες, τα επιδόματα τέκνων, η εξασφάλιση του εισοδήματος ελάχιστης διαβίωσης και φυσικά έχουν το δικαίωμα της κοινωνική ασφάλισης.

Αναλυτικότερα, όταν κάποιος εργαζόμενος υπήκοος της ΕΕ μετακινείται σε μια άλλη χώρα της ΕΕ, θα πρέπει να απολαμβάνει το δικαίωμα της κοινωνικής ασφάλισης. Επίσης, δεδομένου ότι η έννοια του εργαζόμενου στα

πλαίσια του παράγωγου κοινοτικού δικαίου έχει ευρύ περιεχόμενο, καλύπτει κάθε πρόσωπο, το οποίο, ασχέτως του αν ασκεί επαγγελματική δραστηριότητα, έχει την ιδιότητα του ασφαλισμένου βάσει της νομοθεσίας κοινωνικής ασφάλειας ενός ή περισσοτέρων κρατών μελών. Επομένως, και οι δικαιούχοι σύνταξης βάσει της νομοθεσίας ενός ή περισσοτέρων κρατών μελών, έστω και αν δεν ασκούν επαγγελματική δραστηριότητα, εμπίπτουν λόγω της υπαγωγής τους σε σύστημα κοινωνικής ασφάλισης. Ειδικότερα, ο ευρωπαίος εργαζόμενος στο πλαίσιο της ελεύθερης κυκλοφορίας στην ΕΕ, εκτός της ίσης μεταχείρισης, πρέπει να είναι νομοθετικά καλυμμένος ως προς την κοινωνική του ασφάλιση ούτως ώστε να είναι πιο αποτελεσματική και αποδοτική η εργασία του και η διαμονή του στο κράτος μέλος που μετακινήθηκε. Το άρθρο 48 της ΣΛΕΕ (πρώην άρθρο 42 ΣΕΚ) προβλέπει τη θέσπιση ενός συστήματος που να εξασφαλίζει στους διακινούμενους εργαζομένους τα εξής δικαιώματα: α) το συνυπολογισμό όλων των περιόδων που λαμβάνονται υπόψη από τις διάφορες εθνικές νομοθεσίες, για την κτήση και τη διατήρηση του δικαιώματος προς λήψη παροχής όπως και για τον υπολογισμό του ύψους αυτής και β) την καταβολή των παροχών στα πρόσωπα που κατοικούν στις επικράτειες των κρατών μελών. Το σύστημα αυτό θεσπίστηκε πράγματι το 1958, αλλά έχει υποστεί πολλές αλλαγές και βελτιώσεις έκτοτε.

Αργότερα, χάρη στον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας, το Συμβούλιο με τον Κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 της 14ης Ιουνίου 1971 περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης στους μισθωτούς και στις οικογένειές τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας, συντονίζει τις εθνικές νομοθεσίες κοινωνικής ασφάλισης, προκειμένου να προστατεύονται τα ασφαλιστικά δικαιώματα των προσώπων που διακινούνται εντός της ΕΕ. Ο κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 574/72 του Συμβουλίου της 21ης Μαρτίου 1972, προβλέπει τους κανόνες πρακτικής εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71 σχετικά με το συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης για τα πρόσωπα που διακινούνται στο εσωτερικό της Κοινότητας. Στον κανονισμό καθορίζονται κυρίως οι αρμόδιοι φορείς κάθε κράτους μέλους, τα δικαιολογητικά που πρέπει να προσκομίζονται και οι διατυπώσεις που πρέπει να τηρούνται από τους ενδιαφερόμενους προκειμένου να λάβουν παροχές.

Περιγράφονται λεπτομερώς οι διαδικασίες του διοικητικού και ιατρικού ελέγχου, καθώς και οι προϋποθέσεις απόδοσης των παροχών που καταβλήθηκαν από φορέα κράτους μέλους για λογαριασμό φορέα άλλου κράτους μέλους. Επίσης, καθορίζονται τα καθήκοντα της επιτροπής λογαριασμών. Στη συνέχεια, ο κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 574/72 καταργείται από τον ισχύον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 883/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, για το συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης. Ο συντονισμός των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης έχει ως στόχο να διευκολύνει την ελεύθερη κυκλοφορία των πολιτών στην ΕΕ. Ο συντονισμός αυτός στηρίζεται στη συνεργασία των εθνικών διοικήσεων κοινωνικής ασφάλισης. Ο κανονισμός εφαρμόζεται σε όλους τους υπηκόους μια χώρας της ΕΕ που καλύπτονται ή έχουν καλυφθεί από τη νομοθεσία κοινωνικής ασφάλισης σε μία από τις εν λόγω χώρες, καθώς επίσης και στα μέλη της οικογένειάς τους και τους επιζώντες τους.

Οι διατάξεις του κανονισμού εστιάζουν στους παρακάτω κλάδους :

- ❖ Την ασθένεια,
- ❖ Τη μητρότητα,
- ❖ Τις επαγγελματικές ασθένειες,
- ❖ Τα εργατικά ατυχήματα,
- ❖ Τις παροχές αναπηρίας,
- ❖ Τις οικογενειακές παροχές,
- ❖ Τις παροχές ανεργίας,
- ❖ Τις παροχές σύνταξης,
- ❖ Τα επιδόματα θανάτου.

Ο κανονισμός αναγνωρίζει επίσης την αρχή συνυπολογισμού των περιόδων, σύμφωνα με την οποία οι περίοδοι ασφάλισης, απασχόλησης ή κατοικίας που έχουν συμπληρωθεί σε μία χώρα της ΕΕ λαμβάνονται υπόψη σε όλες τις χώρες της ΕΕ. Πρακτικά αυτό σημαίνει ότι το άνοιγμα του δικαιώματος στις παροχές σε ένα κράτος πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις περιόδους ασφάλισης, απασχόλησης, μη μισθωτής δραστηριότητας ή κατοικίας που έχουν συμπληρωθεί σε ένα άλλο κράτος μέλος της ΕΕ. Ο κάθε ασφαλισμένος υπάγεται στον σύστημα κοινωνικής ασφάλισης ενός μόνο κράτους και σε αυτό

το κράτος ασκεί οικονομική δραστηριότητα. Ωστόσο, για ορισμένες κατηγορίες εργαζομένων ισχύουν ειδικοί κανόνες. Συγκεκριμένα, πρόκειται για τους δημόσιους υπαλλήλους που υπάγονται στη νομοθεσία του κράτους μέλους στο οποίο ανήκει η υπηρεσία που τους απασχολεί και για εργαζομένους που πραγματοποιούν μια μισθωτή ή μη μισθωτή δραστηριότητα σε περισσότερες από μία χώρες της ΕΕ. Επιπλέον, οι διασυνοριακοί ασφαλιζονται στη χώρα που εργάζονται, όμως έχουν πρόσβαση σε υγειονομική περίθαλψη και στην χώρα καταγωγής τους.

Όταν τα πρόσωπα ταξιδεύουν σε άλλο κράτος μέλος από αυτό της κατοικίας τους, συνήθως στις διακοπές τους, μπορούν να επωφεληθούν των αναγκαίων ιατρικών παροχών κατά τη διαμονή τους. Το κόστος των παροχών το αναλαμβάνει η χώρα διαμονής, ωστόσο η χώρα που κατοικούν μόνιμα τα πρόσωπα, επιστρέφουν το ποσό. Το δικαίωμα αυτό πιστοποιείται από την ευρωπαϊκή κάρτα ασφάλισης ασθενείας³¹, την οποία μπορεί να ζητήσει κάθε ασφαλισμένος από τον οργανισμό κοινωνικής ασφάλισης όπου ανήκει.

Όσον αφορά τις συντάξεις γήρατος, κάθε κράτος μέλος στο οποίο έχει ασφαλιστεί ένα πρόσωπο, καταβάλλει σύνταξη γήρατος όταν ο ενδιαφερόμενος φθάνει στην ηλικία συνταξιοδότησης. Ο υπολογισμός του ποσού των παροχών γίνεται καταχωρίζοντας όλες τις περιόδους που έχουν συμπληρωθεί σε άλλο κράτος μέλος. Στην περίπτωση που ο εργαζόμενος δικαιούται παροχές σε περισσότερες χώρες της ΕΕ, το συνολικό ποσό των παροχών αυτών δεν πρέπει να είναι κατώτερο από την ελάχιστη παροχή που προβλέπεται από τη νομοθεσία του κράτους μέλους κατοικίας του, εφόσον το κράτος κατοικίας διαθέτει σύστημα ελάχιστης σύνταξης. Σε αντίθετη περίπτωση, το ίδρυμα του κράτους κατοικίας πρέπει να καταβάλει αντιστάθμιση.

Περί των παροχών ανεργίας, το αρμόδιο ίδρυμα ενός κράτους μέλους πρέπει να λάβει υπόψη τις περιόδους ασφάλισης, απασχόλησης ή μη μισθωτής δραστηριότητας και να θεωρήσει ότι είχαν συμπληρωθεί σύμφωνα με τη νομοθεσία που εφαρμόζει. Ο άνεργος μπορεί να μεταβεί σε άλλο κράτος μέλος και να ζητήσει εκεί απασχόληση διατηρώντας παράλληλα το δικαίωμά

³¹ Από την ιστοσελίδα: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=509&langId=el>.

του στο επίδομα ανεργίας για τρεις μήνες. Αυτή η περίοδος μπορεί να επεκταθεί από τις υπηρεσίες ή τα αρμόδια ιδρύματα στους έξι μήνες κατ' ανώτατο όριο. Εάν όμως ο άνεργος δεν γυρίσει πριν από το τέλος αυτής της περιόδου, χάνει κάθε δικαίωμα σε παροχές ανεργίας.

Ο κανονισμός τροποποιείται από τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 987/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16^{ης} Σεπτεμβρίου 2009, για τον καθορισμό της διαδικασίας εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004 για το συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας. Η παρούσα πρόταση εξειδικεύει τη διαδικασία εφαρμογής που οφείλει να επιτρέψει να διασφαλίζεται η ταχύτητα και η αποτελεσματικότητα των παροχών, και τούτο παρά την ποικιλομορφία των εθνικών συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης. Έπειτα, τροποποιήθηκε με τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1231/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24^{ης} Νοεμβρίου 2010 για την επέκταση της εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004 και του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 987/2009 στους υπηκόους τρίτων χωρών οι οποίοι δεν διέπονται ήδη από τους κανονισμούς αυτούς μόνον λόγω της ιθαγένειάς τους. Επίσης, παράλληλα με τον Κανονισμό 1408/71 (και ήδη 883/2004), η οδηγία 2006/123/ΕΚ (L 376 «οδηγία Bolkestein»)³² σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά, θεσπίζει της γενικές διατάξεις που διευκολύνουν την άσκηση της ελεύθερης εγκατάστασης των παρόχων υπηρεσιών. Κοινό σημείο επαφής των δύο νομοθετημάτων, όπως προκύπτει από τις προπαρασκευαστικές εργασίες έκδοσης της οδηγίας, υπήρξε ο τομέας παροχής υπηρεσιών υγείας και ιδιαίτερα τα ζητήματα που ανακύπτουν περί κάλυψης των δαπανών ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, που παρέχεται σε άλλο κράτος μέλος από αυτό στο οποίο είναι εγγεγραμμένος ο μετακινούμενος πολίτης εντός της ΕΕ.

Αξίζει να σημειωθεί, η σχέση που αναπτύσσεται μεταξύ του Κανονισμού 1408/71 και των κανόνων για την ελεύθερη εγκατάσταση των παρόχων υπηρεσιών [άρθρα 49 (πρώην άρθρο 43 της ΣΕΚ) και 50 (πρώην άρθρο 44 της ΣΕΚ) της ΣΛΕΕ]. Ο κανονισμός αυτός αποτελεί θεμέλιο για την παροχή ιατρικών υπηρεσιών μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ και η δημιουργία

³² Από την ιστοσελίδα: http://www.tress-network.org/PUBLIC/SEMINARS/PRESENTATIONS/EL_20083.pdf

αδικαιολογήτων εμποδίων από τις εθνικές αρχές στην κινητικότητα των ασθενών μπορεί να αποβεί μοιραία τόσο σε βάρος της ανάπτυξης υγιούς ανταγωνισμού στην αγορά των ιατρικών υπηρεσιών όσο και σε βάρος της υγείας των ίδιων των ασθενών.

2.3. Επαγγελματική κατάρτιση

Η επαγγελματική κατάρτιση των εργαζομένων περιλαμβάνεται στα δικαιώματα που έχουν οι πολίτες της Ένωσης όταν μετακινούνται από το κράτος καταγωγής τους σε άλλο κράτος μέλος. Συγκεκριμένα, οι εργαζόμενοι έχουν δικαίωμα ίσης μεταχείρισης όσον αφορά την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων τους και την πρόσβασή τους στην επαγγελματική εκπαίδευση που απαιτείται για την άσκηση του επαγγέλματος. Επίσης, απαγορεύεται οι εργοδότες να αρνηθούν να αναγνωρίσουν τα επαγγελματικά προσόντα κάνοντας αδικαιολόγητες διακρίσεις στους εργαζομένους διαφορετικού κράτους μέλους εφόσον τηρούν όλες τις προϋποθέσεις για την θέση εργασίας.

2.3.1. Αμοιβαία αναγνώριση διπλωμάτων για την άσκηση επαγγέλματος

Ένας από τους βασικούς στόχους της ΕΕ είναι η εξάλειψη των εμποδίων στην ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων και των υπηρεσιών μεταξύ των κρατών μελών. Για τους υπηκόους των κρατών μελών αυτός ο στόχος περιλαμβάνει, ιδίως, το δικαίωμα να ασκούν επάγγελμα, ως αυτοαπασχολούμενοι ή μισθωτοί, σε κράτος μέλος άλλο από εκείνο όπου απέκτησαν τα επαγγελματικά προσόντα τους. Ύστερα από την κατάργηση των φανερών διακρίσεων, σύμφωνα με το γράμμα και το πνεύμα της Συνθήκης, υπήρχαν οι πολυάριθμες απαιτήσεις των κρατών μελών στο πεδίο της επαγγελματικής κατάρτισης των μισθωτών και μη μισθωτών εργαζομένων και οι διάφορες προδιαγραφές για την εξάσκηση βιομηχανικών ή εμπορικών δραστηριοτήτων. Αυτές οι απαιτήσεις ήταν ικανές να δημιουργήσουν εμπόδια στην ελεύθερη εγκατάσταση των προσώπων, μόνο και μόνο επειδή διέφεραν από κράτος σε κράτος και υποχρέωναν τον ενδιαφερόμενο να περάσει από

επιπλέον εξετάσεις για αναγνώριση της επαγγελματικής του κατάρτισης. Γι' αυτό το άρθρο 53 της ΣΛΕΕ (πρώην άρθρο 47 ΣΕΚ) αναθέτει στο Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο να εκδίδουν οδηγίες σχετικά με την αμοιβαία αναγνώριση των διπλωμάτων, πιστοποιητικών και άλλων τίτλων.

Τέτοιες οδηγίες είχαν εκδοθεί για ορισμένα επαγγέλματα, όπως των νοσηλευτών, ιατρών, αρχιτεκτόνων και δικηγόρων, αλλά καταργήθηκαν από τη γενική οδηγία για την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων, η οποία είναι η «οδηγία 2005/36/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7^{ης} Σεπτεμβρίου του 2005 σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων». Η παρούσα οδηγία θεσπίζει καθεστώς αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων, κατά τέτοιο τρόπο ώστε να συμβάλει στην ευελιξία των αγορών της εργασίας, να οδηγήσει σε αυξημένη απελευθέρωση της παροχής υπηρεσιών, να ενθαρρύνει μια μεγαλύτερη αυτοματοποίηση στην αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων καθώς και απλούστευση των διοικητικών διαδικασιών.

Στην οδηγία αναφέρονται οι ορισμοί του νομοθετικά κατοχυρωμένου επαγγέλματος και των επαγγελματικών προσόντων. Αναλυτικότερα, «νομοθετικά κατοχυρωμένο επάγγελμα», είναι η επαγγελματική δραστηριότητα ή το σύνολο επαγγελματικών δραστηριοτήτων των οποίων η ανάληψη ή η άσκηση εξαρτάται άμεσα ή έμμεσα από την κατοχή καθορισμένων επαγγελματικών προσόντων, ειδικότερα τη χρήση επαγγελματικού τίτλου. «Επαγγελματικά προσόντα», είναι εκείνα τα προσόντα τα οποία πιστοποιούνται από τίτλο εκπαίδευσης, από βεβαίωση επάρκειας ή και από επαγγελματική πείρα. Ως τίτλος εκπαίδευσης, θεωρούνται τα διπλώματα, πιστοποιητικά και άλλοι τίτλοι οι οποίοι χορηγούνται από αρχή κράτους μέλους. Η βεβαίωση επάρκειας ή δοκιμασία επάρκειας είναι ο έλεγχος ο οποίος αφορά αποκλειστικά τις επαγγελματικές γνώσεις του αιτούντος, διενεργείται δε από τις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους υποδοχής με σκοπό την εκτίμηση της ικανότητας του αιτούντος να εξασκήσει νομοθετικά κατοχυρωμένο επάγγελμα στο εν λόγω κράτος μέλος. Πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το γεγονός ότι, ο αιτών είναι αναγνωρισμένος επαγγελματίας στο κράτος μέλος καταγωγής ή προέλευσής του αλλά για να καταφέρει να ασκήσει το επάγγελμά του στο κράτος μέλος υποδοχής, πρέπει

να καλύπτει τους απαιτούμενους τομείς γνώσεων, η γνώση των οποίων αποτελεί βασική προϋπόθεση.

Η αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων από το κράτος υποδοχής παρέχει στο δικαιούχο τη δυνατότητα απόκτησης, στο εν λόγω κράτος μέλος καταγωγής, πρόσβαση στο ίδιο επάγγελμα που ασκούσε στο κράτος μέλος καταγωγής, και να το ασκήσει στο κράτος μέλος υποδοχής επί ίσοις όροις με τους ημεδαπούς. Επιπλέον, παρέχει τη δυνατότητα παροχής υπηρεσιών στη περίπτωση που ο πάροχος μετακινείται στην επικράτεια του κράτους μέλους προκειμένου να ασκήσει το επάγγελμά του προσωρινά και περιστασιακά. Σε αυτή την περίπτωση, το κράτος μέλος υποδοχής απαλλάσσει τους εγκατεστημένους σε άλλο κράτος μέλος παρόχους υπηρεσιών από τις απαιτήσεις οι οποίες επιβάλλονται στους επαγγελματίες που είναι εγκατεστημένοι στο έδαφός του και οι οποίες αφορούν την αδειοδότηση, την καταχώρηση ή την προσχώρηση σε επαγγελματική οργάνωση ή σε επαγγελματικό φορέα. Πριν αρχίσει ο αιτών την άσκηση του νομοθετικά κατοχυρωμένου επαγγέλματος υπόκειται στους επαγγελματικούς και πειθαρχικούς κανόνες του κράτους μέλους υποδοχής που αφορούν τα επαγγελματικά προσόντα. Για τον καθορισμό του μηχανισμού αναγνώρισης με βάση το γενικό σύστημα, τα διάφορα εθνικά συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης έχουν χωριστεί σε πέντε επίπεδα που εκτείνονται από την εκπαίδευση που δεν απαιτεί κάποιο πιστοποιητικό ή δίπλωμα μέχρι το δίπλωμα που πιστοποιεί ότι ο κάτοχος ολοκλήρωσε επιτυχώς κύκλο μεταδευτεροβάθμιων σπουδών ελάχιστης διάρκειας τεσσάρων ετών.

Το γενικό σύστημα αναγνώρισης δεν εμποδίζει ένα κράτος μέλος να επιβάλλει ειδικές απαιτήσεις σε κάθε πρόσωπο που ασκεί ένα επάγγελμα σε αυτό το κράτος μέλος, ως αποτέλεσμα της εφαρμογής επαγγελματικών ρυθμίσεων που υπαγορεύονται από το γενικό συμφέρον. Το περιεχόμενο αυτών των απαιτήσεων αφορά κυρίως τις ρυθμίσεις σχετικά με την οργάνωση του επαγγέλματος, τους επαγγελματικούς κανόνες, περιλαμβανομένων των δεοντολογικών κανόνων και τις ρυθμίσεις σχετικά με τον έλεγχο και την ευθύνη. Όμως η οδηγία 2005/36/EK περιέχει διατάξεις οι οποίες αποτρέπουν την παράκαμψη των εθνικών απαιτήσεων δια της αναγνώρισης προσόντων

σε άλλο κράτος και της εκ των υστέρων απαίτησης αναγνώρισης από το κράτος προέλευσης.

Για την ενθάρρυνση της ελεύθερης κυκλοφορίας των επαγγελματιών, διασφαλίζοντας παράλληλα το επίπεδο προσόντων, ορισμένες επαγγελματικές ενώσεις και οργανώσεις ή κράτη μέλη μπορούν να προτείνουν κοινές βάσεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Μια κοινή βάση είναι σειρά κριτηρίων που επιτρέπουν να αντισταθμίζεται το ευρύτερο δυνατό φάσμα των ουσιαστικών διαφορών που έχει διαπιστωθεί ότι υπάρχουν ως προς τις απαιτήσεις εκπαίδευσης στα δύο τρίτα τουλάχιστον των κρατών μελών, ή όλων των κρατών μελών όπου το συγκεκριμένο επάγγελμα είναι νομοθετικά κατοχυρωμένο. Αυτά τα κριτήρια μπορούν, για παράδειγμα, να περιλαμβάνουν επιπρόσθετη εκπαίδευση, περίοδο προσαρμογής άσκησης υπό εποπτεία, δοκιμασία επάρκειας ή ακόμα και ένα καθορισμένο ελάχιστο επίπεδο επαγγελματικής άσκησης, ή συνδυασμούς των παραπάνω.

Η ελεύθερη κυκλοφορία και η αμοιβαία αναγνώριση των τίτλων εκπαίδευσης ιατρού, νοσοκόμου υπευθύνου για γενική περίθαλψη, οδοντιάτρου, κτηνιάτρου, μαιίας/μαιευτή και φαρμακοποιού βασίζεται στη θεμελιώδη αρχή της αυτόματης αναγνώρισης των τίτλων εκπαίδευσης βάσει συντονισμού των ελάχιστων όρων εκπαίδευσης. Η οδηγία 2005/36/EK υιοθετεί την αρχή της αυτόματης αναγνώρισης των ιατρικών και οδοντιατρικών ειδικοτήσεων οι οποίες αναγνωρίζονται σε τουλάχιστον δύο μέλη κράτη, αλλά περιορίζει τις νέες ιατρικές ειδικοτήσεις που επιδέχονται αυτόματη αναγνώριση σε εκείνες που ισχύουν στα τουλάχιστον δύο πέμπτα των κρατών μελών. Μετά την οδηγία 2005/36/EK ακολούθησε η «οδηγία 2006/100EK του Συμβουλίου της 20^{ης} Νοεμβρίου 2006 για την προσαρμογή ορισμένων οδηγιών στο τομέα της ελεύθερης κυκλοφορίας των προσώπων, λόγω της προσχώρησης της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας», η οποία τροποποιεί την οδηγία 2005/36/EK.

2.3.2. Πρόσβαση στην επαγγελματική εκπαίδευση

Η επαγγελματική εκπαίδευση ή κατάρτιση αναφέρεται λεπτομερώς στην οδηγία 2000/78/ΕΚ και στον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 492/2011. Ο ιδιωτικός ή δημόσιος φορέας που προσλαμβάνει τον εργαζόμενο έχει την υποχρέωση να τον εκπαιδεύσει στο κομμάτι των καθηκόντων του και να τον εντάξει πλήρως στην πολιτική του. Ο εργαζόμενος έχει δικαίωμα να λαμβάνει μέρος σε εκπαιδευτικά σεμινάρια σε σχέση με το αντικείμενό του και σε επιπρόσθετα προγράμματα εκπαίδευσης για την αναβάθμιση των γνώσεών του. Επίσης, έχει το δικαίωμα να του παρέχονται εκπαιδευτικές άδειες και να μεταβαίνει σε άλλες πόλεις από εκείνη που μένει ακόμα και σε άλλη χώρα ώστε να λάβει μέρος σε συνέδρια και επιστημονικά σεμινάρια που αφορούν τις νέες εξελίξεις και τεχνολογίες στο αντικείμενο της εργασίας του. Για παράδειγμα, τέτοιες άδειες έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν οι ιατροί ώστε να ενημερωθούν για νέα ιατρικά μηχανήματα και ιατρικά εργαλεία που αφορούν τον επιστημονικό τους τομέα. Επιπλέον, το δικαίωμα στην εκπαίδευση έχουν οι σπουδαστές των επαγγελματιών υγείας και μάλιστα οι ιατροί έχουν τη δυνατότητα να εκπαιδευτούν για να πάρουν την ειδικότητά τους σε όλα τα κράτη της ΕΕ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

Η προστασία του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας, εγκατάστασης και παροχής υπηρεσιών στην Ελλάδα

Το τρίτο κεφάλαιο αναφέρεται στη προστασία του δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας, εγκατάστασης και παροχής υπηρεσιών υγείας στην Ελλάδα. Το δικαίωμα της ελεύθερης, κυκλοφορίας, εγκατάστασης και παροχής υπηρεσιών υγείας επεκτείνεται φυσικά και για τους πολίτες της ΕΕ που ζουν στην Ελλάδα. Και στην Ελλάδα ζουν και εργάζονται επαγγελματίες υγείας από χώρες της Ένωσης ιδίως ιατροί και επίσης ορισμένοι διατηρούν και ιδιωτικά ιατρεία ή κλινικές. Η βουλή μέσα από τους νόμους που θεσπίζει, προστατεύει τους αλλοδαπούς εργαζόμενους της Ένωσης και φροντίζει να τηρούνται και να μην καταπατούνται τα δικαιώματα που έχουν στην Ελλάδα. Επίσης, αναφορά γίνεται στον πολιτικό, διοικητικό και δικαστικό έλεγχο που διεξάγεται στα κρατικά όργανα στην Ελλάδα. Αν τα άτομα νιώθουν ότι έχουν αδικηθεί από την εξουσία που ασκούν τα όργανα του κράτους, έχουν την δυνατότητα να το αναφέρουν στις αρμόδιες αρχές που διενεργούν τον έλεγχο της άσκησης της εξουσίας.

3.1. Διοικητική-δικαστική-πολιτική προστασία σε εθνικό επίπεδο

Η ευρωπαϊκή νομοθεσία είναι ομοιόμορφη με την ελληνική. Οι νόμοι της ΕΕ σχεδόν στο σύνολό τους προσαρμόζονται στην ελληνική νομοθεσία. Αναλυτικότερα, η επαγγελματική ελευθερία στην Ελλάδα θεσπίστηκε με το νόμο υπ' αριθ. 3919/2011³³ με τίτλο «Αρχή της επαγγελματικής ελευθερίας, κατάργηση αδικαιολόγητων περιορισμών στην πρόσβαση και άσκηση επαγγελμάτων». Με τον συγκεκριμένο νόμο οι πολίτες προστατεύονται όσον αφορά τα δικαιώματά τους στην εργασία στο πλαίσιο της επαγγελματικής ελευθερίας που διέπει την ΕΕ.

Το δικαίωμα της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών στην Ελλάδα προστατεύεται μέσω της κοινής υπουργικής απόφασης των υπουργών Παιδείας και Υγείας με τίτλο «ελεύθερη παροχή υπηρεσιών στην Ελλάδα από επαγγελματίες υπηκόους κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 5 έως 9 του ΠΔ 38/2010³⁴». Αναλυτικότερα, σύμφωνα λοιπόν με την συγκεκριμένη υπουργική απόφαση, οι Ευρωπαίοι υπήκοοι κρατών μελών έχουν το δικαίωμα να εργαστούν και να παρέχουν υπηρεσίες στην Ελλάδα ως μισθωτοί είτε ως αυτοαπασχολούμενοι εφόσον τηρούν όλες τις προϋποθέσεις σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων τους από τις αρμόδιες αρχές της Ελλάδας. Η αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων στην Ελλάδα θεσπίστηκε με το ΠΔ υπ' αριθ. 38/2010 «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην οδηγία 2005/36/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7^{ης} Σεπτεμβρίου 2005, σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων³⁵». Το ΠΔ υπ' αριθ. 38/2010 μέσα από τα άρθρα του αναλύει το καθεστώς αναγνώρισης των επαγγελματικών τίτλων και γενικότερα των επαγγελματικών προσόντων των

³³ ΦΕΚ Α' 32/2-3-2011

³⁴ ΦΕΚ Β' 2157/31-12-2010

³⁵ ΦΕΚ Α' 78/25-5-2010

υπηκόων της ΕΕ και καταγράφει όλη τη διαδικασία που χρειάζεται για την πιστοποίηση της αναγνώρισης.

Η Βουλή μέσα από τους νόμους της προστατεύει τα δικαιώματα που έχουν οι υπήκοοι της Ένωσης στην Ελλάδα. Στην Ελλάδα υπάρχει μεγάλος αριθμός οικονομικών μεταναστών κυρίως προερχόμενος από τρίτες χώρες και λιγότερο από χώρες της Ένωσης ή χώρες που είναι υπό προσχώρηση. Οι περισσότεροι οικονομικοί μετανάστες είναι λαθρομετανάστες με αποτέλεσμα η Ελλάδα να μην μπορεί να τους αξιοποιήσει και μάλιστα κάνουν κακό στην οικονομία μας με το λαθρεμπόριο ή παραεμπόριο, με το να μην καταβάλλουν φόρους και να μην δίνουν εισφορές στα ταμεία κοινωνικής ασφάλισης. Όμως όσοι είναι νόμιμοι και ζουν και εργάζονται νομότυπα στην Ελλάδα, ιδιαίτερα στο κλάδο των ιατρών, βοηθάνε με τις γνώσεις τους και με την κουλτούρα τους να καλυτερεύσουν οι υγειονομικές υπηρεσίες της χώρας. Ειδικά, οι μεγάλες ιδιωτικές κλινικές της χώρας συνεργάζονται με ιατρούς υπηκόους της Ένωσης, κυρίως από χώρες με πιο προηγμένο υγειονομικό σύστημα από το δικό μας όπως αυτό της Βρετανίας, της Γερμανίας και των Σκανδιναβικών χωρών, ώστε να προσφέρουν τις γνώσεις τους προς όφελος των πολιτών. Για παράδειγμα, κάποιες ειδικότητες είναι πάρα πολύ εξειδικευμένες και ίσως να μην υπάρχουν Έλληνες ιατροί που να την γνωρίζουν.

Επίσης, το κράτος προστατεύει τους εργαζομένους στην Ελλάδα στην περίπτωση που αδικηθούν από την εξουσία της Δημόσιας Διοίκησης (ΔΔ) των κρατικών οργάνων. Συγκεκριμένα, η έννομη τάξη προβλέπει τρόπους ελέγχου της συμμόρφωσης των κρατικών οργάνων στους κανόνες δικαίου που διέπουν την οργάνωση, τη λειτουργία και γενικά τη δράση της. Σε περίπτωση παραβάσεων, το κράτος και τα όργανά του υπέχουν ευθύνη³⁶. Ο έλεγχος της άσκησης της εξουσίας διακρίνεται σε πολιτικό, σε διοικητικό και σε δικαστικό. Συνεπώς, αυτές οι μορφές ελέγχου αποτελούν τα όπλα των πολιτών για την προστασία τους.

Πολιτικός (Κοινοβουλευτικός) έλεγχος

Οι μορφές ελέγχου διακρίνονται σε μορφές πληροφόρησης και σε μορφές έρευνας. Όσον αφορά τις μορφές πληροφόρησης, οι βουλευτές προκειμένου

³⁶ Κ. Τσουντας, *Οι λειτουργίες του Κράτους στα σύγχρονα πολιτεύματα*, Εμμανουηλίδης, Αθήνα 2004, σελ. 509.

να ελέγξουν την Κυβέρνηση, πρέπει να ενημερώνονται. Για το σκοπό αυτό έχουν τις εξής δυνατότητες:

- Να παρουσιάζουν και να προσυπογράφουν αναφορές πολιτών που απευθύνονται στην Βουλή.
- Να υποβάλλουν στον αρμόδιο υπουργό ερωτήσεις (γραπτές και σαφείς), που κατατίθενται στη Βουλή, για την παροχή πληροφοριών ή επίκαιρες ερωτήσεις (γραπτές, σύντομες και σαφείς), που εγγράφονται σε ειδικό βιβλίο και διαβιβάζονται αμέσως στον Πρωθυπουργό ή στους αρμόδιους Υπουργούς και απαντούν, προφορικά, οι ίδιοι ή εξουσιοδοτημένος από την Κυβέρνηση Υπουργός.
- Να ζητήσουν, γραπτώς (με αίτησή τους προς τη Βουλή), την κατάθεση εγγράφων σχετικών με δημόσια υπόθεση.
- Να υποβάλλουν, εγγράφως, επερωτήσεις, με σκοπό τον έλεγχο της Κυβέρνησης για πράξεις ή για παραλείψεις της, καθώς και επίκαιρες επερωτήσεις, που πρέπει να έχουν επίκαιρο περιεχόμενο.

Επίσης, προβλέπεται η δυνατότητα πρόκλησης συζήτησης προ ημερήσιας διάταξης. Τέτοιες συζητήσεις διεξάγονται υποχρεωτικά σε κάθε βουλευτική σύνοδο, από τις οποίες πέντε συζητήσεις αποτελούν δικαίωμα της αντιπολίτευσης, που καθορίζει και τα θέματα (δύο η αξιωματική αντιπολίτευση και από μία τα μικρότερα κόμματα). Στις συζητήσεις αυτές συμμετέχουν μόνο ο Πρωθυπουργός, οι Πρόεδροι των κοινοβουλευτικών ομάδων της αντιπολίτευσης και ένας Υπουργός.

Όσον αφορά τη διεξαγωγή έρευνας, αναφορικά με θέματα που απασχολούν τη κοινή γνώμη, για τη διαπίστωση παραλείψεων ή παράνομων ενεργειών της Κυβέρνησης ή άλλων κρατικών οργάνων ή για τη μελέτη ειδικού θέματος που απαιτεί τη λήψη απόφασης της Βουλής είναι δυνατή η σύσταση εξεταστικής επιτροπής, που συγκροτείται από μέλη της³⁷.

Διοικητικός έλεγχος

Ο Διοικητικός (εσωτερικός) έλεγχος ή αυτοέλεγχος της ΔΔ ασκείται με τους εξής τρόπους: με βάση την ιεραρχική υπαλληλία των διοικητικών οργάνων και

³⁷ Κ. Τσουντας, *Οι λειτουργίες του Κράτους στα σύγχρονα πολιτεύματα*, Εμμανουηλίδης, Αθήνα 2004, σελ. 510-512.

το δικαίωμα του κράτους να εποπτεύει τα ΝΠΔΔ του, με την άσκηση διοικητικών προσφυγών και με τις μορφές ενδιάμεσου ελέγχου, που ασκούν Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές (ΑΔΑ), όπως και τα όργανα επιθεώρησης και ελέγχου της ΔΔ. Διακρίνουμε τις εξής μορφές διοικητικού ελέγχου: α) ιεραρχικό, β) εποπτικό, γ) τις διοικητικές προσφυγές και δ) τον ενδιάμεσο έλεγχο.

Ιεραρχικός έλεγχος: τα όργανα που είναι ενταγμένα στην ίδια οργανωτική ενότητα (π.χ. υπουργείο, γεν. δ/ση, κτλ) βρίσκονται μεταξύ τους σε ιεραρχική σχέση, η οποία συνεπάγεται τον ιεραρχικό έλεγχο, που συνίσταται: α) στην αρμοδιότητα του προϊσταμένου να απευθύνει στον υφιστάμενό του οδηγίες και διαταγές και την αντίστοιχη υποχρέωση του υφισταμένου να εκτελεί τις διαταγές (υποχρέωση υπακοής) και β) στον έλεγχο των πράξεων του κατωτέρου. Ο έλεγχος των πράξεων των υφισταμένων από τα όργανα που βρίσκονται στην κορυφή της διοικητικής οργάνωσης (Πρωθυπουργός, Υπουργός, κτλ) συμπληρώνεται με τον πειθαρχικό έλεγχο. Ειδικότερα, ο έλεγχος των πράξεων συνίσταται στο δικαίωμα του ιεραρχικά ανώτερου οργάνου για ολική ή μερική ακύρωση ή τροποποίηση (διόρθωση) ορισμένων νομικών πράξεων που ενεργήθηκαν από το άμεσα υφιστάμενό του όργανο. Ο έλεγχος αυτός μπορεί να είναι προληπτικός (πριν εκδοθεί η πράξη) ή κατασταλτικός (μετά την έκδοση της πράξης) και να αφορά στη νομιμότητα (έλεγχος ορθής ερμηνείας και εφαρμογής της νομοθεσίας) ή (και) στη σκοπιμότητα (ουσία) της πράξης, οπότε εξετάζεται και το σκόπιμο ή μη της ρύθμισης που θεσπίζεται με την πράξη.

Εποπτικός έλεγχος: αφορά στον έλεγχο του Κράτους επί των νομικών προσώπων του (με βάση την αρχή της ενότητας του κράτους). Ασκείται με διοικητικές πράξεις του εποπτεύοντος οργάνου.

Διοικητικές προσφυγές: είναι προσφυγές που υποβάλλονται από τους διοικούμενους ενώπιον διοικητικών οργάνων και όχι δικαστηρίων, με αίτημα την άσκηση ελέγχου νομιμότητας ή και σκοπιμότητας διοικητικών πράξεων που έχουν εκδοθεί και τους αφορούν. Διακρίνονται σε απλές, ειδικές και ενδικοφανείς. Απλές είναι οι προσφυγές που δεν προβλέπονται από κάποια διάταξη και κατοχυρώνονται στο αρ. 10 παρ. 1 Σ, το οποίο εγγυάται το δικαίωμα του καθενός να αναφέρεται στις αρχές, οι οποίες είναι υποχρεωμένες να ενεργήσουν σύντομα και να απαντήσουν αιτιολογημένα.

Διακρίνονται σε αίτηση θεραπείας και σε ιεραρχική προσφυγή. Ειδικές διοικητικές προσφυγές είναι οι προσφυγές που προβλέπονται από ειδικές διατάξεις για μια κατηγορία διοικητικών πράξεων, οι οποίες καθορίζουν την αρχή στην οποία ασκούνται καθώς και ορισμένη προθεσμία και τυχόν άλλες προϋποθέσεις για την άσκησή τους και επιτρέπουν μόνο τον έλεγχο της νομιμότητας των προσβαλλόμενων πράξεων, δηλαδή των νομικών πλημμελειών τους. Ενδικοφανείς είναι οι προσφυγές που προβλέπονται από ειδικές διατάξεις, οι οποίες καθορίζουν την αρχή στην οποία ασκούνται, ορισμένη προθεσμία και τυχόν άλλες προϋποθέσεις.

Αναφορά: αν δεν είναι δυνατή η άσκηση διοικητικής προσφυγής, ο ενδιαφερόμενος μπορεί για την αποκατάσταση της υλικής ή της ηθικής βλάβης, που προκαλείται από ενέργεια ή από παράλειψη ενέργειας διοικητικής αρχής, με αίτησή του προς την αρχή αυτή να ζητήσει την επανόρθωση ή την ανατροπή της βλάβης.

Ενδιάμεσος έλεγχος: είναι ο έλεγχος που ασκείται από ΑΔΑ και συνίσταται στη διαμεσολάβηση μεταξύ των πολιτών και των δημοσίων υπηρεσιών, των ΟΤΑ, των ΝΠΔΔ και των επιχειρήσεων κοινής ωφελείας, για την προστασία των δικαιωμάτων του πολίτη, για τον εντοπισμό και για την καταπολέμηση περιπτώσεων κακοδιοίκησης, για τη μελέτη προβλημάτων και τη διατύπωση προτάσεων, καθώς και για την τήρηση της νομιμότητας. Οι ΑΔΑ είναι άμεσα διοικητικά όργανα του κράτους. Έχουν τα εξής χαρακτηριστικά:

1) Λειτουργική ανεξαρτησία

- Δεν υπόκεινται σε εποπτεία και έλεγχο από κυβερνητικά όργανα ή άλλες διοικητικές αρχές.
- Υπόκεινται σε δικαστικό και σε κοινοβουλευτικό έλεγχο.
- Τα μέλη τους είναι ποινικά υπεύθυνα για πράξεις ή παραλείψεις τους κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.
- Η εσωτερική λειτουργία τους ρυθμίζεται από Εσωτερικό Κανονισμό.
- Κατά των αποφάσεών τους μπορούν να ασκήσουν αίτηση στο Συμβούλιο της Επικρατείας (ΣΤΕ), καθώς και διοικητικές προσφυγές.

2) Προσωπική ανεξαρτησία

- Είναι πρόσωπα εγνωσμένου κύρους και επιστημονικής κατάρτισης ή επαγγελματικής εμπειρίας σε τομείς που έχουν σχέση με την αποστολή και με τις αρμοδιότητες της αρχής.

- Επιλέγονται από τη Βουλή: Απόφαση της Διάσκεψης των Προέδρων της Βουλής και με επιδίωξη ομοφωνίας ή πάντως με την αυξημένη πλειοψηφία των 4/5 των μελών της.
- Διορίζονται με απόφαση του κατά περίπτωση αρμοδίου Υπουργού σε προθεσμία δεκαπέντε ημερών από την κοινοποίηση σ' αυτόν της απόφασης της Διάσκεψης των Προέδρων της Βουλής. Η θητεία τους είναι τετραετής και δεν μπορεί να ανανεωθεί για περισσότερο από δύο θητείες, συνεχόμενες ή μη.

Η κυριότερη ΑΔΑ η οποία προστατεύει τα δικαιώματα του πολίτη και έχει ως στόχο την καταπολέμηση της κακοδιοίκησης και την τήρηση της νομιμότητας έναντι της ΔΔ, είναι ο Συνήγορος του Πολίτη (ΣΤΠ). Ο ΣΤΠ δεν υπόκειται σε έλεγχο από κυβερνητικό όργανο ή από διοικητική αρχή. Επικουρείται από πέντε βοηθούς συνηγόρους (ο ένας ορίζεται ως Βοηθός Συνήγορος για το παιδί), οι οποίοι απολαύουν προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας κατά την άσκηση των καθηκόντων τους³⁸.

Δικαστικός έλεγχος

Η δικαστική λειτουργία ασκείται από ειδικά κρατικά όργανα, τα δικαστήρια, οι αποφάσεις των οποίων εκτελούνται στο όνομα του Ελληνικού Λαού. Διακρίνεται από την εκτελεστική και από τη νομοθετική λειτουργία, αφού δεν ασκεί πολιτική λειτουργία, αλλά δικαιοδοτική, δηλαδή έχει ως λειτουργικό αντικείμενο την επίλυση ιδιωτικών ή διοικητικών διαφορών και την τιμωρία των εγκλημάτων, αποκλειστικά με βάση δικαιοκρίτηρια. Υπάρχουν πολλών ειδών δικαστήρια στην Ελλάδα. Εμείς θα επικεντρωθούμε στα διοικητικά δικαστήρια.

Τα διοικητικά δικαστήρια επιλύουν τις διοικητικές διαφορές και σε αυτά εντάσσονται το ΣΤΕ, τα Τακτικά Διοικητικά Δικαστήρια και το Ελεγκτικό Συνέδριο (ΕΣ). Πέραν από τις διοικητικές διαφορές είναι πιθανόν να προκύψουν και αστικές διαφορές. Οπότε οι πολίτες μπορούν να στραφούν στα αστικά δικαστήρια δεδομένου ότι το δίκαιο της ΕΕ έχει και οριζόντια και κάθετη άμεση εφαρμογή.

³⁸ Κ. Τσουντας, *Οι Λειτουργίες του Κράτους στα σύγχρονα πολιτεύματα*, Εμμανουηλίδης, Αθήνα 2004, σελ. 532.

Όσον αφορά την δικαστική προστασία που παρέχουν τα διοικητικά δικαστήρια:

Τα Ένδικα βοηθήματα: τα ένδικα βοηθήματα (κατά των πράξεων ή των παραλείψεων) της διοίκησης, που μπορούν να ασκηθούν στα δικαστήρια της διοικητικής δικαιοσύνης είναι τα εξής:

Στο ΣτΕ μπορούν να ασκηθούν:

- **Αίτηση ακύρωσης**: επιδιώκεται η παροχή δικαστικής προστασίας για την εξαφάνιση διοικητικής πράξης, για ορισμένους λόγους που ανάγονται στην εξωτερική ή στην εσωτερική νομιμότητά της, δηλαδή η αναρμοδιότητα, η παράβαση ουσιώδους τύπου, η παράβαση νόμου και η κατάχρηση εξουσίας.
- **Προσφυγή**: αναφέρεται κυρίως σε θέματα της υπηρεσιακής κατάστασης ορισμένων υπαλλήλων ή υποψήφιων (υπαλληλική προσφυγή).
- **Παρέμβαση**: σε δίκη σχετική με αίτηση ακύρωσης ή με υπαλληλική προσφυγή, μπορεί να παρέμβει και πρόσωπο που είναι τρίτο σε σχέση με τους αρχικούς διαδίκους και το οποίο με την άσκηση της παρέμβασης γίνεται διάδικος.

Όσον αφορά τα Τακτικά Διοικητικά Δικαστήρια, το εισαγωγικό ένδικο βοήθημα στο Διοικητικό Πρωτοδικείο (ΔΠ) ονομάζεται: α) αγωγή στην περίπτωση των χρηματικών διαφορών, των σχετικών με αξιώσεις κατά του Δημοσίου, των ΟΤΑ και των λοιπών δημόσιων νομικών προσώπων, εκτός από αξιώσεις σχετικές με συμβάσεις εκτέλεσης δημόσιων έργων και β) προσφυγή στις υπόλοιπες περιπτώσεις διαφορών ουσίας, εκτός από ειδικές περιπτώσεις που ονομάζεται ανακοπή (διαφορές σχετικές με την εφαρμογή του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων) ή ένσταση (διαφορές που προκύπτουν στις εκλογές αρχών των ΟΤΑ). Στο Διοικητικό Εφετείο (ΔΕ), ασκείται προσφυγή ή αγωγή για τις διαφορές που αναφέρονται σε διοικητικές συμβάσεις ή άλλες διαφορές. Επίσης, στο ΔΠ ή στο ΔΕ μπορούν να παρέμβουν τρίτοι στις υποθέσεις³⁹.

Οι προϋποθέσεις παραδεκτού ένδικων βοηθημάτων είναι οι εξής:

³⁹ Κ. Τσουντας, *Οι λειτουργίες του Κράτους στα σύγχρονα πολιτεύματα*, Εμμανουηλίδης, Αθήνα 2004, σελ. 556.

- Ύπαρξη έννομου συμφέροντος (για την αίτηση ακύρωσης, για την προσφυγή και για την αγωγή αποζημίωσης),
- Τήρηση προθεσμίας: 60 ημέρες για την αίτηση ακύρωσης και την προσφυγή,
- Προηγούμενη άσκηση ενδικοφανούς (διοικητικής) προσφυγής, εφόσον προβλέπεται (για την αίτηση ακύρωσης ή για την προσφυγή),
- Η προσβαλλόμενη πράξη να είναι διοικητική (ατομική ή/και κανονιστική),
- Έλλειψη παράλληλης προσφυγής, δηλαδή προσφυγής που έχει ισοδύναμα αποτελέσματα (για την αίτηση ακύρωσης στο ΣΤΕ).

Τα ένδικα μέσα: κατά των δικαστικών αποφάσεων μπορούν να ασκηθούν:

Στο ΣΤΕ:

- ❖ **Αίτηση αναίρεσης:** επιδιώκεται ο έλεγχος της ορθότητας, από άποψη ουσιαστικού και δικονομικού δικαίου, τελεσίδικης απόφασης διοικητικού δικαστηρίου.
- ❖ **Τριτανακοπή:** επιδιώκεται η εξαφάνιση ακυρωτικής του απόφασης.

Στα δικαστήρια δευτέρου βαθμού δικαιοδοσίας:

- ❖ **Έφεση:** για παράδειγμα, κατά αποφάσεων του ΔΠ στο ΔΕ.
- ❖ **Ανακοπή ερημοδικίας:** έχει ως σκοπό την παροχή δικαστικής προστασίας με τη θεραπεία πλημμελειών της συζήτησης και χωρεί μόνο για τους λόγους που ορίζει ο νόμος και ασκείται στο δικαστήριο που εξέδωσε την απόφαση από τον ηττηθέντα διάδικο, ο οποίος δεν είχε περαστεί κατά τη συζήτηση, επειδή δεν κλητεύθηκε καθόλου ή επειδή η κλήτευση δεν ήταν νόμιμη ή εμπρόθεσμη.
- ❖ **Αίτηση αναθεώρησης:** ασκείται στο δικαστήριο που εξέδωσε την απόφαση, από το διάδικο που ηττήθηκε, κατά της πρωτόδικης οριστικής απόφασης, η οποία δεν υπόκειται σε ανακοπή ή σε έφεση ή κατά της οποίας δεν είναι πλέον δυνατή η άσκηση ανακοπής ή έφεσης καθώς και κατά των αποφάσεων που έχουν εκδοθεί σε δεύτερο βαθμό και δεν υπόκεινται σε ανακοπή ή κατά των οποίων δεν είναι πλέον δυνατή η άσκηση ανακοπής.
- ❖ **Τριτανακοπή:** ασκείται κατά απόφασης του ΔΠ και του ΔΕ, που εκδόθηκε σε προσφυγή (εκτός από την περίπτωση φορολογικών

υποθέσεων), με την οποία ακυρώνεται ή τροποποιείται η διοικητική πράξη που είχε προσβληθεί με την προσφυγή.

Προϋποθέσεις άσκησης ένδικων μέσων: για την άσκηση ένδικων μέσων πρέπει να πληρούνται οι προϋποθέσεις παραδεκτού (δικαστική απόφαση, τήρηση προθεσμίας, κτλ).

Συνέπειες των δικαστικών αποφάσεων

- Οι **ακυρωτικές** (ή τροποποιητικές) αποφάσεις έχουν ως συνέπεια την κατάργηση (ή τροποποίηση) των πράξεων που ακυρώθηκαν (ή τροποποιήθηκαν) από τη στιγμή της έκδοσής τους και ισχύουν απέναντι σε όλους (δεδικασμένο). Οι **αναιρετικές** αποφάσεις εξαφανίζουν τις δικαστικές αποφάσεις που προσβλήθηκαν και οι διάδικοι επανέρχονται στην προηγούμενη δικονομική κατάσταση.
- Προβλέπεται η δυνατότητα για αίτηση **προσωρινής δικαστικής προστασίας**: π.χ. με την αναστολή εκτέλεσης της προσβαλλόμενης πράξης ή λήψη ασφαλιστικών μέτρων (διοικητική σύμβαση).
- **Υποχρέωση συμμόρφωσης της διοίκησης** προς τις δικαστικές αποφάσεις. Έτσι, η διοίκηση οφείλει να αποκαταστήσει τη νομική κατάσταση που θα υπήρχε αν δεν είχε εκδοθεί ή συντελεστεί η πράξη ή η παράλειψη και να μην εκδώσει πράξεις που αντίκεινται στην ακυρωτική απόφαση. Σε αντίθετη περίπτωση, το αρμόδιο διοικητικό όργανο υπέχει ποινική, πειθαρχική και αστική ευθύνη ενώ υφίσταται και περίπτωση αστικής ευθύνης του Δημοσίου.
- Το **τριμελές συμβούλιο**, είναι αρμόδιο για τη λήψη μέτρων για τη συμμόρφωση της διοίκησης προς τις δικαστικές αποφάσεις. Συγκροτείται από τον Πρόεδρο του οικείου δικαστηρίου (Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο, ΣτΕ, Άρειος Πάγος και ΕΣ) και από δύο μέλη (δικαστές του οικείου δικαστηρίου).

3.2. Διεθνής προστασία

Εφόσον ο πολίτης δεν καλύπτεται σε εθνικό επίπεδο από τα ελληνικά δικαστήρια τότε μπορεί να προσφύγει στο Δικαστήριο της ΕΕ καθώς οι νόμοι της Ελλάδας αλλά και των υπολοίπων κρατών μελών της Ένωσης είναι ομοιόμορφοι με τους νόμους του Δικαίου της ΕΕ. Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης περιλαμβάνει το Δικαστήριο, το Γενικό Δικαστήριο και ειδικευμένα δικαστήρια. Η ονομασία «Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης» ορίζει και τους δύο βαθμούς της δικαστικής εξουσίας. Η ανώτατη αρχή ορίζεται με την ονομασία «Δικαστήριο» και το Πρωτοδικείο μετονομάστηκε «Γενικό Δικαστήριο».

Το Δικαστήριο αποτελείται από ένα δικαστή ανά κράτος μέλος και επικουρείται από οκτώ γενικούς εισαγγελείς που διατυπώνουν τη νομική γνώμη τους για τις υποθέσεις που εξετάζονται από αυτό. Αυτό πράττεται δημοσίως, με πλήρη αμεροληψία και ανεξαρτησία. Η θητεία κάθε δικαστή και γενικού εισαγγελέα διαρκεί έξι έτη και μπορεί να ανανεωθεί. Ο διορισμός τους γίνεται κατόπιν συμφωνίας των κυβερνήσεων των χωρών της ΕΕ. Κάθε τρία έτη γίνεται μερική ανανέωση των δικαστών και των γενικών εισαγγελέων. Επιτρέπεται ο αναδιορισμός εξερχόμενων δικαστών και γενικών εισαγγελέων. Οι δικαστές εκλέγουν μεταξύ τους τον Πρόεδρο του Δικαστηρίου για περίοδο τριών ετών που μπορεί να ανανεωθεί. Εδρεύει στο Λουξεμβούργο. Συνέρχεται σε τμήματα ή ως τμήμα μείζονος σύνθεσης ή σε ολομέλεια, σύμφωνα με τους κανόνες που προβλέπονται από τον Οργανισμό του. Το Δικαστήριο εξασφαλίζει την τήρηση του δικαίου κατά την ερμηνεία και κατά την εφαρμογή της ΣΛΕΕ.

Έλεγχος του Δικαστηρίου

Άμεσες προσφυγές: Η ΣΛΕΕ προβλέπει ορισμένες μορφές προσφυγών, που μπορούν να ασκήσουν τα όργανα της Δικαιοσύνης της Ένωσης και αποσκοπούν στο σεβασμό του Δικαίου της ΕΕ από τα κράτη μέλη (προσφυγή κατά κράτους μέλους), από την ΕΕ και από τα όργανά της (προσφυγή

ακύρωσης, προσφυγή κατά παράλειψης, προσφυγή αποζημίωσης). Τις προσφυγές αυτές μπορούν να ασκήσουν τα όργανα της Ένωσης, τα κράτη μέλη καθώς και φυσικά ή άλλα νομικά πρόσωπα.

Προδικαστική παραπομπή: το Δικαστήριο αποφαινεται με προδικαστικές αποφάσεις, στις εξής περιπτώσεις:

- Επί της ερμηνείας της Συνθήκης,
- Επί του κύρους και της ερμηνείας των πράξεων των οργάνων της ΕΕ,
- Επί της ερμηνείας των καταστατικών των οργανισμών που ιδρύθηκαν με πράξη του Συμβουλίου, εφόσον τα εν λόγω καταστατικά το προβλέπουν.

Αρμόδιο για την παραπομπή προδικαστικών ζητημάτων στο Δικαστήριο είναι μόνο (αλλά και όλα) τα δικαστήρια των κρατών μελών (ανεξαρτήτως είδους ή βαθμού). Προϋποθέσεις της παραπομπής είναι:

- Η ύπαρξη εκκρεμούς υπόθεσης ενώπιον εθνικού δικαστηρίου,
- Η ύπαρξη διευκρινιστέου ζητήματος Δικαίου της ΕΕ,
- Η ανάγκη διευκρίνισης του πιο πάνω ζητήματος, ώστε να προχωρήσει η δίκη. Το εθνικό δικαστήριο, έως ότου λάβει γνώση της ερμηνείας του Δικαστηρίου, αναβάλλει την έκδοση οριστικής απόφασης.

Η προδικαστική απόφαση του Δικαστηρίου είναι υποχρεωτική για το εθνικό δικαστήριο που άσκησε την προδικαστική παραπομπή. Οι σχετικές αποφάσεις του Δικαστηρίου δεσμεύουν τα μέρη, αλλά και τα ανώτερα δικαστήρια, τα οποία θα επιληφθούν, μεταγενέστερα, συναφούς ζητήματος⁴⁰.

Έλεγχος του Γενικού Δικαστηρίου

Αποφαινεται σε πρώτο βαθμό επί προσφυγών για ορισμένες υποθέσεις, για ορισμένα προδικαστικά ζητήματα (προδικαστικές παραπομπές), επί προσφυγών που ασκούνται κατά αποφάσεων των ειδικευμένων δικαστηρίων. Ορισμένες αποφάσεις του μπορούν να επανεξετάζονται από το Δικαστήριο.

⁴⁰ Β. Πανάγου - Κ. Τσουντα, *Παγκοσμιοποίηση, ολοκλήρωση και συνεργασία και συνεργασία στη σύγχρονη διεθνή κοινωνία*, Εμμανουηλίδης, Αθήνα 2004, σελ. 358-360.

Το δικαστήριο μέσα από τις δικαστικές του αποφάσεις προστατεύει τους πολίτες της Ένωσης που έχουν αδικηθεί. Παρακάτω αναφέρονται ορισμένες υποθέσεις του δικαστηρίου που αφορούν την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων, την εγκατάσταση και την παροχή υπηρεσιών. Στο δικαστήριο, παρατηρείται επίσης, ότι σε αυτό απευθύνονται πολλές υποθέσεις που έχουν να κάνουν με θέματα φορολογίας και περιπτώσεις άνισης μεταχείρισης.

Ενδεικτικά, η υπόθεση C-516/09⁴¹ αφορά την «Κοινωνική ασφάλιση εργαζομένων, Κανονισμός (ΕΟΚ) 1408/71, Προσωπικό πεδίο εφαρμογής, Ερμηνεία της έννοιας του όρου "μισθωτής", Παροχές για συντηρούμενο τέκνο, Παράταση της άδειας άνευ αποδοχών» και η Tanja Borger, υπήκοος Αυστρίας δικαιώθηκε κατά του Tiroler Gebietskrankenkasse.

Η υπόθεση C-452/09⁴² αφορά την «Οδηγία 82/76/ΕΟΚ Ελευθερία εγκαταστάσεως και ελεύθερη παροχή υπηρεσιών, Ιατροί, Απόκτηση ειδικότητας, Αμοιβή κατά τη διάρκεια της περιόδου ειδικεύσεως, Πενταετής παραγραφή της αξιώσεως για περιοδική καταβολή αποδοχών» και οι Tonina Enza Iaia, Andrea Moggio και Ugo U. Vassalle δικαιώθηκαν κατά των Ministero dell'Istruzione, dell'Università e della Ricerca, Ministero dell'Economia e delle Finanze και Università degli studi di Pisa.

Επίσης, στην υπόθεση C-255/09⁴³ που αφορά την «Παράβαση κράτους μέλους, Άρθρο 49 ΕΚ, Κοινωνική ασφάλιση, Περιορισμός της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών, Ιατρικά έξοδα μη νοσοκομειακής φύσεως που πραγματοποιήθηκαν εντός άλλου κράτους μέλους, Μη επιστροφή ή επιστροφή εξαρτώμενη από προηγούμενη έγκριση», η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δικαιώθηκε κατά της Πορτογαλικής Δημοκρατίας.

⁴¹ Από την ιστοσελίδα: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:62009CJ0516:EL:HTML>

⁴² Από την ιστοσελίδα: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:62009CJ0452:EL:HTML>

⁴³ Από την ιστοσελίδα: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:62009CJ0255:EL:HTML>

Στην υπόθεση C-399/09⁴⁴, που αφορά την «Ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων, Κοινωνική ασφάλιση, Σύμβαση κοινωνικής ασφαλίσεως συναφθείσα μεταξύ δύο κρατών μελών πριν από την ένταξή τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση, Κράτος μέλος αρμόδιο για την εκτίμηση των περιόδων ασφαλίσεως, Σύνταξη γήρατος, Συμπληρωματική παροχή χορηγούμενη μόνον στους υπηκόους και κατοίκους κράτους μέλους», η Marie Landtonά, υπήκοος Τσεχίας, δικαιώθηκε κατά του τσεχικού φορέα κοινωνικής ασφαλίσεως.

⁴⁴ Από την ιστοσελίδα: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:62009CJ0399:EL:HTML>

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Μετά την ανάλυση της ελεύθερης κυκλοφορίας, εγκατάστασης και παροχής υπηρεσιών από τους επαγγελματίες υγείας στο πλαίσιο της ΕΕ, είμαστε σε θέση να βγάλουμε ασφαλή συμπεράσματα. Όπως είδαμε, η Ένωση για να καταφέρει να δημιουργήσει μια ενιαία αγορά βασισμένη στον υγιή ανταγωνισμό, διεξάγει πολλές ενέργειες με ποικίλα προγράμματα δράσης, πολιτικές, οδηγίες και προτάσεις. Τα θεσμικά της όργανα βρίσκονται συνέχεια σε επαγρύπνηση ώστε να διορθώνουν τις όποιες ασάφειες έχουν τα προγράμματα δράσης και να βρίσκουν συνέχεια λύσεις για να υλοποιούνται οι στόχοι που έχουν θέσει πάντα προς όφελος των πολιτών της ΕΕ. Συγκεκριμένα, για την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων στο εσωτερικό της Ένωσης, η Ένωση έχει θεσπίσει προγράμματα δράσης και οδηγίες που ανοίγουν νέους ορίζοντες για περαιτέρω ανάπτυξη και εξασφάλιση ενός αειφόρου περιβάλλοντος για τους πολίτες της.

Αρχικά, η Ένωση με τον χάρτη των θεμελιωδών δικαιωμάτων ορίζει την ελεύθερη κυκλοφορία και διαμονή των προσώπων ως θεμελιώδες δικαίωμα. Οι υπήκοοι των κρατών μελών της ΕΕ μπορούν να μετακινούνται ελεύθερα στο εσωτερικό της Ένωσης μόνο με το διαβατήριο ή δελτίο ταυτότητας. Έχουν πλέον τη δυνατότητα να κυκλοφορούν σε ένα χώρο ελευθερίας, δικαιοσύνης και ασφάλειας και να απολαμβάνουν πολλά πλεονεκτήματα. Οι Ευρωπαίοι υπήκοοι έχουν το δικαίωμα να εργαστούν και να μείνουν είτε για ένα ορισμένο χρονικό διάστημα είτε μόνιμα σε ένα κράτος μέλος διαφορετικό από το κράτος μέλος καταγωγής, απολαμβάνοντας ίσες ευκαιρίες στην εργασία, κοινωνικές παροχές και φορολογική ισότητα. Επιπλέον, κατακρίνεται κάθε διάκριση

άμεση ή έμμεση που προσβάλλει την αξιοπρέπεια του ανθρώπου και καταπατά τα δικαιώματά του. Για αυτό το λόγο, η Ένωση προστατεύει τους πολίτες μέσα από τη νομοθεσία της και τις δικαστικές της αρχές όπως είναι το Δικαστήριο της ΕΕ.

Η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων και των παροχών που προσφέρουν, έχει πολλά πλεονεκτήματα για τις χώρες υποδοχής. Αρχικά, καλύπτει τις ανάγκες που έχει μια χώρα για συγκεκριμένους κλάδους εργασίας και αντιμετωπίζει το πρόβλημα της γήρανσης του πληθυσμού που υπάρχει παγκοσμίως. Επίσης, βοηθάει στην εξέλιξη της τεχνολογίας των χωρών με την μεταφορά πληροφοριών και γνώσεων, δημιουργώντας έτσι ισχυρούς δεσμούς αλληλεγγύης και συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών. Όσον αφορά την οικονομία των χωρών, αυξάνεται το ΑΕΠ και αυξάνεται η κατανάλωση αγαθών και υπηρεσιών στηρίζοντας την οικονομία.

Όμως, η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων στο πλαίσιο της ΕΕ δεν αντιμετωπίζεται από όλους το ίδιο καθώς υπάρχουν πολλοί που πιστεύουν ότι οι αλλοδαποί εργαζόμενοι παίρνουν τις θέσεις εργασίας των ντόπιων και έτσι δημιουργείται ανεργία. Αυτό δεν συμβαίνει καθώς είναι αντίθετο στις προθέσεις της Ένωσης για μια ελεύθερη αγορά. Επίσης, υπάρχει ξενοφοβία, περιθωριοποίηση των αλλοδαπών εργαζομένων με αποτέλεσμα να δυσκολεύονται να ενσωματωθούν στις τοπικές κοινωνίες. Ευτυχώς με την πάροδο των ετών οι άνθρωποι αλλάζουν αντιλήψεις και τρόπο σκέψης και μέσα από την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων, βλέπουν το συμφέρον που έχουν σαν πολίτες της Ένωσης.

Όσον αφορά την ελεύθερη κυκλοφορία, εγκατάσταση και παροχή υπηρεσιών των επαγγελματιών υγείας στο πλαίσιο της ΕΕ μόνο θετικές συνέπειες έχει για τους πολίτες της Ένωσης. Η υγεία είναι αγαθό που δεν χωράνε περιορισμοί. Το υγειονομικό δυναμικό της Ένωσης εφόσον τηρεί όλες τις προϋποθέσεις όσον αφορά την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων γιατί φυσικά προέχει η εξασφάλιση της πιστοποίησης των γνώσεων για λόγους ασφάλειας, έχει τη δυνατότητα να εργάζεται σε οποιοδήποτε κράτος της ΕΕ. Η μεταφορά του εργατικού δυναμικού και κυρίως των ιατρών είναι αναγκαία για την κάλυψη των θέσεων εργασίας σε όποια χώρα έχει έλλειψη υγειονομικού

δυναμικού και για την μεταφορά των γνώσεων μεταξύ των κρατών μελών για την περαιτέρω ανάπτυξη της ιατρικής επιστήμης. Παγκοσμίως, η δημόσια υγεία δέχεται απειλές είτε με τις υπάρχουσες ασθένειες είτε με την εμφάνιση νέων ιών και νόσων είτε με το παγκόσμιο πρόβλημα της γήρανσης του πληθυσμού. Για να αντιμετωπιστούν αυτές οι προκλήσεις καθίσταται αναγκαία η συνεργασία των κρατών μελών και αυτό επιτυγχάνεται μέσω της ελεύθερης κυκλοφορίας των επαγγελματιών υγείας.

Επίσης, όσον αφορά τους επαγγελματίες υγείας στην χώρας μας, λόγω κυρίως της οικονομικής κρίσης και της μεγάλης ανεργίας, ιδιαίτερα ο κλάδος των ιατρών μεταναστεύει σε διάφορες χώρες της Ένωσης ώστε να βρει εργασία είτε να βρει καλύτερες συνθήκες εργασίας από ότι στην Ελλάδα είτε ακόμα για να κάνει ειδικότητα. Η ελεύθερη κυκλοφορία των υγειονομικών υπηρεσιών στο πλαίσιο της ΕΕ είναι σύμμαχος των Ελλήνων επαγγελματιών υγείας καθώς έχουν τη δυνατότητα να εργαστούν είτε στον δημόσιο είτε στον ιδιωτικό τομέα είτε ακόμη να ανοίξουν δικό τους ιατρείο ή κλινική. Ταυτόχρονα επωφελούνται και άλλες χώρες της Ένωσης που βρίσκονται σε παρόμοια κατάσταση με την Ελλάδα.

Ήδη από ότι είδαμε με επίσημα στοιχεία, έχουν μεταναστεύσει χιλιάδες Έλληνες ιατροί και οδοντίατροι σε άλλα κράτη μέλη. Όμως, αυτό ναί μεν είναι καλό για τους ίδιους και εξυπηρετεί τα συμφέροντα της ελεύθερης κυκλοφορίας αλλά έχει και ένα αρνητικό αντίκτυπο στην χώρα. Η Ελλάδα χάνει τους σπουδαιότερους επιστήμονές της και φυσικό είναι να φεύγουν εφόσον η χώρα μας δεν τους παρέχει κανένα κίνητρο. Έτσι, χάνεται η δυνατότητα να εξελίσσεται η χώρα μας στο ιατρικό επάγγελμα και δυστυχώς το κενό τους πλέον δεν αναπληρώνεται καθώς λόγω της οικονομικής κατάστασης στη χώρα δεν έρχονται ιατροί από άλλα κράτη μέλη όπως έρχονταν έστω και σε μικρό αριθμό σε προηγούμενα έτη. Γι 'αυτό πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη βαρύτητα στην εκπαίδευση στα ελληνικά πανεπιστήμια. Να φτάσουν σε πρότυπα εξωτερικού ώστε να ανεβαίνει το επίπεδο της ιατρικής επιστήμης της Ελλάδας. Η εκπαίδευση δεν αφορά φυσικά μόνο την Ελλάδα αλλά όλη την ΕΕ καθώς για να υπάρξουν ποιοτικότερες και αποτελεσματικότερες υπηρεσίες υγείας πρέπει να είναι ποιοτικότερο και

αποτελεσματικότερο το επίπεδο εκπαίδευσης αλλά φυσικά και το τεχνολογικό επίπεδο των χωρών.

Επίσης, για να επιτευχθεί καλύτερη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών πρέπει να μειωθούν τα εμπόδια στην ελεύθερη κυκλοφορία και να προσπαθήσει η Ένωση να αξιοποιήσει περισσότερο θετικά τους επαγγελματίες υγείας που προέρχονται από τρίτες χώρες. Αλλά, βεβαίως η Ένωση πρέπει να προωθήσει τη νόμιμη μετανάστευση και να πάρει και αυστηρότερα μέτρα για να καταπολεμήσει την παράνομη μετανάστευση η οποία έχει αρνητικές συνέπειες για την οικονομία και για την δημόσια υγεία. Σε αυτό πρέπει να συμβάλλουν και να συνεργαστούν όχι μόνο τα κράτη μέλη της Ένωσης αλλά όλα τα κράτη παγκοσμίως. Γι' αυτό η εξωτερική πολιτική των χωρών έχει μεγάλη σημασία για την ελεύθερη κυκλοφορία, εγκατάσταση και παροχή υπηρεσιών.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ΒΡΥΖΑΣ, Κ., *Παγκόσμια επικοινωνία και πολιτιστικές ταυτότητες*, Gutenberg, Αθήνα 2005
- ΜΟΥΣΗΣ, Ν., *Εγχειρίδιο Ευρωπαϊκής Πολιτικής*, Παπαζήση, Αθήνα 2006
- ΜΟΥΣΗΣ, Ν., *Ευρωπαϊκή Ένωση: Δίκαιο, Οικονομία, Πολιτική*, Παπαζήση, Αθήνα 2011
- ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, Χ., *Πολιτικές υγείας στην Ελλάδα και τις ευρωπαϊκές κοινωνίες*, Διόνικος, Αθήνα 2004
- ΠΑΝΑΓΟΥ, Β. – ΤΣΟΥΝΤΑΣ, Κ., *Παγκοσμιοποίηση, ολοκλήρωση και συνεργασία στη σύγχρονη διεθνή κοινωνία*, Εμμανουηλίδης, Αθήνα 2004
- ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ, Δ., *Εισαγωγή στο Ευρωπαϊκό Δίκαιο*, Αντ. Ν. Σάκκουλας, Αθήνα-Κομοτηνή 1999
- ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ, Δ., *Ο ευρωπαϊκός χώρος ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης*, Αντ. Ν. Σάκκουλας, Αθήνα-Κομοτηνή 2001
- ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, Γ., *Ο Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων. Σταθμός στην ωρίμανση της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, Παπαζήσης, Αθήνα 2001
- ΣΑΤΛΑΝΗΣ, Χ., *Εισαγωγή στο δίκαιο της διεθνούς προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων*, Αντ. Ν. Σάκκουλας, Αθήνα-Κομοτηνή 2003
- ΤΣΟΥΝΤΑΣ, Κ., *Εισαγωγή στο Ελληνικό Σύστημα Δικαίου*, Παπαζήση, Αθήνα 2002
- ΤΣΟΥΝΤΑΣ, Κ., *Οι λειτουργίες του Κράτους στα σύγχρονα πολιτεύματα*, Εμμανουηλίδης, Αθήνα 2004

ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΣ, Β., *Εφαρμογές διεθνούς και ευρωπαϊκού δικαίου*, Αντ. Ν. Σάκκουλας, Αθήνα-Κομοτηνή 2004

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

EUR- LEX Η πρόσβαση στο δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης <http://eur-lex.europa.eu/el/index.htm>

EUROPA – Ο επίσημος δικτυακός τόπος της Ευρωπαϊκής Ένωσης
http://europa.eu/index_el.htm

Σύνοψη της νομοθεσίας της ΕΕ – Ευρορα
http://europa.eu/legislation_summaries/index_el.htm

EUROPE4ALL <http://europe4all.gr/>

Η Ευρώπη σου – Πολίτες – EUROPA
http://europa.eu/youreurope/citizens/index_el.htm

Ιατρικός Σύλλογος Αθηνών <http://www.isathens.gr/grindex.html>

Δικηγορικός Σύλλογος Αθηνών <http://www.dsa.gr/>

Europedia.moussis.eu <http://europedia.moussis.eu/home.tkl?lang=gr>

Εθνικό Τυπογραφείο <http://www.et.gr/>

e-EDC - Νομολογία ΔΕΚ & ΠΕΚ http://www.e-edc.eu/index.php?option=com_content&view=article&id=68&Itemid=70

Eurostat Home
<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/eurostat/home/>

Ευρωπαϊκή Επιτροπή http://ec.europa.eu/index_el.htm

Στατιστική Υπηρεσία – Εισαγωγική Σελίδα
http://www.mof.gov.cy/mof/cystat/statistics.nsf/index_gr/index_gr?OpenDocument

ΕΟΠΥΥ http://www.eopyy.gov.gr/Home/StartPage?a_HomePage=Index

Δικτυακή πύλη της ΕΕ για την Υγεία – Ευρωπαϊκή Επιτροπή – Ευropa
http://ec.europa.eu/health-eu/index_el.htm

Discrimination portal <http://www.stop-discrimination.org.cy/>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Άρθρο 20 της Συνθήκης για τη λειτουργία της ΕΕ (πρώην άρθρο 17 της ΣΕΚ)

1. Θεσπίζεται ιθαγένεια της Ένωσης. Πολίτης της Ένωσης είναι κάθε πρόσωπο που έχει την υπηκοότητα ενός κράτους μέλους. Η ιθαγένεια της Ένωσης προστίθεται και δεν αντικαθιστά την εθνική ιθαγένεια.

2. Οι πολίτες της Ένωσης έχουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στις Συνθήκες. Έχουν μεταξύ άλλων:

α) το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας και διαμονής στο έδαφος των κρατών μελών,

β) το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι στις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου καθώς και στις δημοτικές εκλογές στο κράτος μέλος κατοικίας τους, υπό τους ίδιους όρους με τους υπηκόους του εν λόγω κράτους,

γ) το δικαίωμα να απολαύουν στο έδαφος τρίτης χώρας, στην οποία δεν αντιπροσωπεύεται το κράτος μέλος την υπηκοότητα του οποίου έχουν, της διπλωματικής και προξενικής προστασίας κάθε κράτους μέλους, υπό τους ίδιους όρους που ισχύουν και έναντι των υπηκόων του κράτους αυτού,

δ) το δικαίωμα να αναφέρονται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το δικαίωμα να προσφεύγουν στον Ευρωπαϊό Διαμεσολαβητή, καθώς και το δικαίωμα να απευθύνονται στα θεσμικά και στα συμβουλευτικά όργανα της Ένωσης σε μία από τις γλώσσες των Συνθηκών και να λαμβάνουν απάντηση στην ίδια γλώσσα.

Τα δικαιώματα αυτά ασκούνται υπό τους όρους και εντός των ορίων που ορίζονται από τις Συνθήκες και από τα μέτρα που θεσπίζονται για την εφαρμογή τους.

Άρθρο 24 της Συνθήκης για τη λειτουργία της ΕΕ (πρώην άρθρο 21 της ΣΕΚ)

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, αποφασίζοντας μέσω κανονισμών σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία, εκδίδουν τις διατάξεις σχετικά με τις διαδικασίες και προϋποθέσεις που απαιτούνται για την υποβολή πρωτοβουλίας πολιτών κατά την έννοια του άρθρου 11 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, συμπεριλαμβανομένου του ελάχιστου αριθμού κρατών μελών από τα οποία οι πολίτες αυτοί πρέπει να προέρχονται.

Κάθε πολίτης της Ένωσης έχει το δικαίωμα αναφοράς προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 227.

Κάθε πολίτης της Ένωσης δύναται να απευθύνεται στον Διαμεσολαβητή που θεσμοθετείται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 228.

Κάθε πολίτης της Ένωσης δύναται να απευθύνεται γραπτώς σε οποιοδήποτε από τα θεσμικά ή λοιπά όργανα, που αναφέρονται στο παρόν άρθρο ή στο άρθρο 13 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, σε μία από τις αναφερόμενες στο άρθρο 55, παράγραφος 1, γλώσσες, της εν λόγω Συνθήκης και να παίρνει απάντηση στην ίδια γλώσσα.

Άρθρο 21 της Συνθήκης για τη λειτουργία της ΕΕ (πρώην άρθρο 18 της ΣΕΚ)

1. Κάθε πολίτης της Ένωσης έχει το δικαίωμα να κυκλοφορεί και να διαμένει ελεύθερα στο έδαφος των κρατών μελών, υπό την επιφύλαξη των περιορισμών και με τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στις Συνθήκες και στις διατάξεις που θεσπίζονται για την εφαρμογή τους.

2. Εάν, προς επίτευξη αυτού του στόχου, απαιτείται δράση της Ένωσης και εφόσον οι Συνθήκες δεν έχουν προβλέψει εξουσίες προς τούτο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία, μπορούν να θεσπίζουν διατάξεις που διευκολύνουν την άσκηση των αναφερόμενων στην παράγραφο 1 δικαιωμάτων.

3. Για τους ίδιους σκοπούς με τους σκοπούς της παραγράφου 1, και εκτός εάν οι Συνθήκες έχουν προβλέψει εξουσίες δράσης προς τούτο, το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με ειδική νομοθετική διαδικασία, μπορεί να θεσπίζει μέτρα σχετικά με την κοινωνική ασφάλιση ή την κοινωνική προστασία. Το Συμβούλιο αποφασίζει ομόφωνα μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Άρθρο 52 της Συνθήκης για τη λειτουργία της ΕΕ (πρώην άρθρο 46 της ΣΕΚ)

1. Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου και τα μέτρα που λαμβάνονται δυνάμει αυτών δεν εμποδίζουν τη δυνατότητα εφαρμογής των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων που προβλέπουν ειδικό καθεστώς για τους αλλοδαπούς υπηκόους και δικαιολογούνται από λόγους δημοσίας τάξεως, δημοσίας ασφαλείας και δημοσίας υγείας.

2. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία, εκδίδουν οδηγίες για τον συντονισμό των ανωτέρω διατάξεων.

Άρθρο 45 της Συνθήκης για τη λειτουργία της ΕΕ (πρώην άρθρο 39 της ΣΕΚ)

1. Εξασφαλίζεται η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων εντός της Ένωσης.

2. Η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων συνεπάγεται την κατάργηση κάθε διακρίσεως λόγω ιθαγενείας μεταξύ των εργαζομένων των κρατών

μελών, όσον αφορά την απασχόληση, την αμοιβή και τους άλλους όρους εργασίας.

3. Με την επιφύλαξη των περιορισμών που δικαιολογούνται για λόγους δημοσίας τάξεως, δημοσίας ασφαλείας και δημοσίας υγείας, η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων περιλαμβάνει το δικαίωμά τους:

α) να αποδέχονται κάθε πραγματική προσφορά εργασίας,

β) να διακινούνται ελεύθερα για τον σκοπό αυτό εντός της επικρατείας των κρατών μελών,

γ) να διαμένουν σε ένα από τα κράτη μέλη με τον σκοπό να ασκούν εκεί ορισμένη εργασία σύμφωνα με τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που διέπουν την απασχόληση των εργαζομένων υπηκόων αυτού του κράτους μέλους,

δ) να παραμένουν στην επικράτεια ενός κράτους μέλους και μετά την άσκηση σ' αυτό ορισμένης εργασίας, κατά τους όρους που θα αποτελέσουν αντικείμενο κανονισμών που θα εκδώσει η Επιτροπή.

4. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν εφαρμόζονται προκειμένου περί απασχολήσεως στη δημόσια διοίκηση.

Άρθρο 56 της Συνθήκης για τη λειτουργία της ΕΕ (πρώην άρθρο 49 της ΣΕΚ)

Στο πλαίσιο των κατωτέρω διατάξεων, οι περιορισμοί της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών στο εσωτερικό της Ένωσης απαγορεύονται όσον αφορά τους υπηκόους των κρατών μελών που είναι εγκατεστημένοι σε κράτος μέλος άλλο από εκείνο του αποδέκτου της παροχής.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία, δύνανται να επεκτείνουν το ευεργέτημα των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου και σε υπηκόους τρίτου κράτους που παρέχουν υπηρεσίες και είναι εγκατεστημένοι στο εσωτερικό της Ένωσης.

Άρθρο 57 της Συνθήκης για τη λειτουργία της ΕΕ (πρώην άρθρο 50 της ΣΕΚ)

Κατά την έννοια των Συνθηκών, ως υπηρεσίες νοούνται οι παροχές που κατά κανόνα προσφέρονται αντί αμοιβής, εφόσον δεν διέπονται από τις διατάξεις τις σχετικές με την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων, των κεφαλαίων και των προσώπων.

Οι υπηρεσίες περιλαμβάνουν ιδίως:

α) βιομηχανικές δραστηριότητες,

β) εμπορικές δραστηριότητες,

γ) βιοτεχνικές δραστηριότητες,

δ) δραστηριότητες των ελευθέρων επαγγελματιών.

Με την επιφύλαξη των διατάξεων του κεφαλαίου που αφορά το δικαίωμα εγκαταστάσεως, εκείνος που παρέχει υπηρεσία δύναται για την εκτέλεση αυτής να ασκήσει προσωρινά τη δραστηριότητά του στο κράτος μέλος όπου παρέχεται η υπηρεσία με τους ίδιους όρους που το κράτος αυτό επιβάλλει στους δικούς του υπηκόους.

Άρθρο 168 της Συνθήκης για τη λειτουργία της ΕΕ (πρώην άρθρο 152 της ΣΕΚ)

1. Κατά τον καθορισμό και την εφαρμογή όλων των πολιτικών και δράσεων της Ένωσης, εξασφαλίζεται υψηλού επιπέδου προστασία της υγείας του ανθρώπου.

Η δράση της Ένωσης, η οποία συμπληρώνει τις εθνικές πολιτικές, αποβλέπει στη βελτίωση της δημόσιας υγείας, καθώς και στην πρόληψη της ανθρώπινης ασθένειας σε όλες τις μορφές της και στην αποτροπή των πηγών κινδύνου για την σωματική και ψυχική υγεία. Η δράση αυτή καλύπτει την καταπολέμηση των μεγάλων πληγών της ανθρωπότητας στον τομέα της υγείας, ευνοώντας τη διερεύνηση των αιτιών τους, της μετάδοσης και της πρόληψής τους, καθώς και την ενημέρωση και τη διαπαιδαγώγηση στον τομέα της υγείας καθώς και την επαγρύπνηση για τις σοβαρές διασυννοριακές απειλές κατά της υγείας, την κήρυξη συναγερμού σε περίπτωση τέτοιων απειλών και την καταπολέμησή τους.

Η Ένωση συμπληρώνει τη δράση των κρατών μελών για τη μείωση της βλάβης που προκαλούν στην υγεία τα ναρκωτικά, συμπεριλαμβανομένης της ενημέρωσης και της πρόληψης.

2. Η Ένωση ενθαρρύνει τη συνεργασία μεταξύ κρατών μελών στους τομείς που αναφέρει το παρόν άρθρο και, εν ανάγκη, στηρίζει τη δράση τους. Ενθαρρύνει ιδίως τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών με σκοπό τη βελτίωση της συμπληρωματικότητας των υγειονομικών τους υπηρεσιών στις παραμεθόριες περιοχές.

Τα κράτη μέλη συντονίζουν μεταξύ τους, σε συνδυασμό με την Επιτροπή, τις πολιτικές και τα προγράμματά τους στους τομείς που αναφέρονται στην παράγραφο 1. Η Επιτροπή μπορεί να αναλαμβάνει, σε στενή επαφή με τα κράτη μέλη, κάθε χρήσιμη πρωτοβουλία για την προώθηση του συντονισμού αυτού, ιδίως πρωτοβουλίες για τον καθορισμό κατευθυντήριων γραμμών και δεικτών, την οργάνωση της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών και την προετοιμασία των στοιχείων που είναι αναγκαία για την τακτική παρακολούθηση και αξιολόγηση. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τηρείται πλήρως ενήμερο.

3. Η Ένωση και τα κράτη μέλη ευνοούν τη συνεργασία με τις τρίτες χώρες και τους αρμόδιους διεθνείς οργανισμούς σε θέματα δημόσιας υγείας.

4. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 2, παράγραφος 5, και το άρθρο 6, σημείο α), και σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφος 2, σημείο ια), το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, συμβάλλουν στην υλοποίηση των στόχων του παρόντος άρθρου, θεσπίζοντας, για την αντιμετώπιση των κοινών προκλήσεων όσον αφορά την ασφάλεια:

α) μέτρα με υψηλές προδιαγραφές όσον αφορά την ποιότητα και την ασφάλεια των οργάνων και ουσιών ανθρώπινης προέλευσης, του αίματος και των παραγώγων του. Αυτά τα μέτρα δεν εμποδίζουν τα κράτη μέλη να διατηρούν ή να εισάγουν αυστηρότερα προστατευτικά μέτρα,

β) μέτρα στον κτηνιατρικό και φυτοϋγειονομικό τομέα με άμεσο στόχο την προστασία της δημόσιας υγείας,

γ) μέτρα για τον καθορισμό υψηλών προδιαγραφών ποιότητας και ασφάλειας για τα φάρμακα και τα μηχανήματα που προορίζονται για ιατρική χρήση.

5. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, και την Επιτροπή των Περιφερειών, μπορούν επίσης να θεσπίζουν μέτρα ενθάρρυνσης της προστασίας και της βελτίωσης της υγείας του ανθρώπου, και ιδίως για την καταπολέμηση των σοβαρών ασθενειών με διασυνωριακή διάσταση, την επαγρύπνηση κατά σοβαρών διασυνωριακών απειλών κατά της υγείας, την κήρυξη συναγερμού σε παρόμοιες περιπτώσεις και την καταπολέμησή τους, καθώς και μέτρα που έχουν ως άμεσο στόχο τους την προστασία της δημόσιας υγείας από το κάπνισμα και την κατάχρηση οινόπνευματων, αποκλειόμενης οιασδήποτε εναρμόνισης των νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων των κρατών μελών.

6. Το Συμβούλιο, μετά από πρόταση της Επιτροπής, διατυπώνει επίσης συστάσεις για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου.

7. Η δράση της Ένωσης αναπτύσσεται χωρίς να θίγονται οι ευθύνες των κρατών μελών όσον αφορά τη διαμόρφωση της πολιτικής τους στον τομέα της υγείας, καθώς και την οργάνωση και την παροχή υγειονομικών υπηρεσιών και ιατρικής περίθαλψης. Στις ευθύνες των κρατών μελών εμπίπτει η διαχείριση των υγειονομικών υπηρεσιών και της ιατρικής περίθαλψης, καθώς και η κατανομή των πόρων που διατίθενται για τις υπηρεσίες αυτές. Τα μέτρα που προβλέπονται στην παράγραφο 4, στοιχείο α), δεν θίγουν τις εθνικές διατάξεις που διέπουν τις δωρεές οργάνων και αίματος ή την ιατρική χρήση τους.

Άρθρο 67 της Συνθήκης για τη λειτουργία της ΕΕ (πρώην άρθρο 61 της ΣΕΚ και πρώην άρθρο 29 της ΣΕΕ)

1. Η Ένωση συγκροτεί χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, με σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων και των διαφορετικών νομικών συστημάτων και παραδόσεων των κρατών μελών.

2. Εξασφαλίζει την απουσία ελέγχων των προσώπων στα εσωτερικά σύνορα και αναπτύσσει κοινή πολιτική στους τομείς του ασύλου, της μετανάστευσης και του ελέγχου των εξωτερικών συνόρων, η οποία βασίζεται στην αλληλεγγύη μεταξύ των κρατών μελών και είναι δίκαιη έναντι των υπηκόων τρίτων χωρών. Για τους σκοπούς του παρόντος τίτλου, οι ανιθαγενείς εξομοιώνονται με τους υπηκόους των τρίτων χωρών.

3. Η Ένωση καταβάλλει προσπάθεια για να εξασφαλίζει υψηλό επίπεδο ασφάλειας με τη θέσπιση μέτρων πρόληψης και καταπολέμησης της εγκληματικότητας, του ρατσισμού και της ξενοφοβίας, μέτρων συντονισμού και συνεργασίας μεταξύ αστυνομικών και δικαστικών αρχών και των λοιπών αρμοδίων αρχών καθώς και με την αμοιβαία αναγνώριση των δικαστικών αποφάσεων σε ποινικές υποθέσεις και, εάν χρειάζεται, την προσέγγιση των ποινικών νομοθεσιών.

4. Η Ένωση διευκολύνει την πρόσβαση στη δικαιοσύνη, ιδίως με την αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης των δικαστικών και εξώδικων αποφάσεων σε αστικές υποθέσεις.

Άρθρο 77 της Συνθήκης για τη λειτουργία της ΕΕ (πρώην άρθρο 62 της ΣΕΚ)

1. Η Ένωση αναπτύσσει πολιτική με στόχο:

α) να εξασφαλίζεται η απουσία οποιουδήποτε ελέγχου προσώπων, ανεξαρτήτως ιθαγένειας, κατά τη διέλευση των εσωτερικών συνόρων,

β) να εξασφαλίζεται ο έλεγχος των προσώπων και η αποτελεσματική εποπτεία της διέλευσης των εξωτερικών συνόρων,

γ) να δημιουργηθεί προοδευτικά ένα ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης των εξωτερικών συνόρων.

2. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία, λαμβάνουν μέτρα που αφορούν:

α) την κοινή πολιτική θεωρήσεων και άλλων τίτλων διαμονής βραχείας διάρκειας,

β) τους ελέγχους στους οποίους υποβάλλονται τα πρόσωπα που διέρχονται τα εξωτερικά σύνορα,

γ) τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες οι υπήκοοι τρίτων χωρών μπορούν να κυκλοφορούν ελεύθερα για σύντομο χρονικό διάστημα στην Ένωση,

δ) οποιοδήποτε μέτρο που είναι αναγκαίο για την προοδευτική δημιουργία ενός ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης των εξωτερικών συνόρων,

ε) την απουσία ελέγχου προσώπων, ανεξαρτήτως ιθαγένειας, κατά τη διέλευση των εσωτερικών συνόρων.

3. Εάν, για τη διευκόλυνση της άσκησης του προβλεπόμενου στο άρθρο 20, παράγραφος 2, στοιχείο α) δικαιώματος, φαίνεται αναγκαία δράση της Ένωσης, και εφόσον οι Συνθήκες δεν έχουν προβλέψει εξουσίες δράσης προς τούτο, το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με ειδική νομοθετική διαδικασία, μπορεί να θεσπίζει διατάξεις σχετικά με τα διαβατήρια, τα δελτία ταυτότητας, τους τίτλους διαμονής ή κάθε άλλο εξομοιούμενο έγγραφο. Το Συμβούλιο αποφασίζει ομόφωνα μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

4. Το παρόν άρθρο δεν θίγει την αρμοδιότητα των κρατών μελών όσον αφορά τον γεωγραφικό καθορισμό των συνόρων τους σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο.

Άρθρο 78 της Συνθήκης για τη λειτουργία της ΕΕ (πρώην άρθρα 63, σημεία 1 και 2, και 64, παράγραφος 2, της ΣΕΚ)

1. Η Ένωση αναπτύσσει κοινή πολιτική στους τομείς του ασύλου, της επικουρικής προστασίας και της προσωρινής προστασίας με στόχο να παρέχεται το κατάλληλο καθεστώς σε οποιοδήποτε υπήκοο τρίτης χώρας χρήζει διεθνούς προστασίας και να εξασφαλίζεται η τήρηση της αρχής της μη επαναπροώθησης. Η πολιτική αυτή πρέπει να συνάδει με τη Σύμβαση της Γενεύης της 28ης Ιουλίου 1951 και με το Πρωτόκολλο της 31ης Ιανουαρίου 1967 περί του καθεστώτος των προσφύγων, καθώς και με άλλες συναφείς συμβάσεις.

2. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία, λαμβάνουν μέτρα όσον αφορά κοινό ευρωπαϊκό σύστημα ασύλου, στο οποίο περιλαμβάνονται:

α) ενιαίο καθεστώς ασύλου υπέρ των υπηκόων τρίτων χωρών, το οποίο ισχύει σε όλη την Ένωση,

β) ενιαίο καθεστώς επικουρικής προστασίας για τους υπηκόους τρίτων χωρών που χρήζουν διεθνούς προστασίας, χωρίς να τους χορηγείται ευρωπαϊκό άσυλο,

γ) κοινό σύστημα για την προσωρινή προστασία των εκτοπισμένων προσώπων σε περιπτώσεις μαζικής εισροής,

δ) κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του ενιαίου καθεστώτος ασύλου ή επικουρικής προστασίας,

ε) κριτήρια και μηχανισμοί καθορισμού του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση της αίτησης ασύλου ή επικουρικής προστασίας,

στ) προδιαγραφές σχετικά με τις προϋποθέσεις υποδοχής αιτούντων άσυλο ή επικουρικής προστασίας,

ζ) εταιρικές σχέσεις και συνεργασία με τρίτες χώρες για τη διαχείριση των ροών προσώπων που ζητούν άσυλο ή επικουρική ή προσωρινή προστασία.

3. Εφόσον ένα ή περισσότερα κράτη μέλη αντιμετωπίζουν επείγουσα κατάσταση, λόγω αιφνίδιας εισροής υπηκόων τρίτων χωρών, το Συμβούλιο μπορεί να εκδίδει, μετά από πρόταση της Επιτροπής, προσωρινά μέτρα υπέρ του εν λόγω κράτους μέλους ή των εν λόγω κρατών μελών. Το Συμβούλιο αποφασίζει μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Άρθρο 79 της Συνθήκης για τη λειτουργία της ΕΕ (πρώην άρθρο 63, σημεία 3 και 4, της ΣΕΚ)

1. Η Ένωση αναπτύσσει κοινή μεταναστευτική πολιτική, η οποία έχει ως στόχο να εξασφαλίζει, σε όλα τα στάδια, την αποτελεσματική διαχείριση των μεταναστευτικών ροών, τη δίκαιη μεταχείριση των υπηκόων τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα στα κράτη μέλη καθώς και την πρόληψη της παράνομης μετανάστευσης και της εμπορίας ανθρώπων και την ενισχυμένη καταπολέμησή της.

2. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία, λαμβάνουν μέτρα σχετικά με τους ακόλουθους τομείς:

α) προϋποθέσεις εισόδου και διαμονής, καθώς και κανόνες για τη χορήγηση από τα κράτη μέλη θεωρήσεων και αδειών διαμονής μακράς διάρκειας, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων που αποσκοπούν στην επανένωση οικογενειών,

β) καθορισμός των δικαιωμάτων των υπηκόων τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα σε κράτος μέλος, συμπεριλαμβανομένων των όρων που διέπουν την ελεύθερη κυκλοφορία και διαμονή στα άλλα κράτη μέλη,

γ) λαθρομετανάστευση και παράνομη διαμονή, καθώς και απομάκρυνση και επαναπατρισμός των παρανόμως διαμενόντων,

δ) καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, ιδίως γυναικών και παιδιών.

3. Η Ένωση μπορεί να συνάπτει συμφωνίες με τρίτες χώρες για την επανεισδοχή στις χώρες καταγωγής ή προέλευσης υπηκόων τρίτων χωρών που δεν πληρούν ή δεν πληρούν πλέον τους όρους εισόδου, παρουσίας ή διαμονής στο έδαφος κράτους μέλους.

4. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία, μπορούν να θεσπίζουν μέτρα ενθάρρυνσης και στήριξης της δράσης των κρατών μελών με στόχο τη διευκόλυνση της ένταξης των υπηκόων τρίτων χωρών οι οποίοι διαμένουν νόμιμα στο έδαφός τους, αποκλεισμένης οποιασδήποτε εναρμόνισης των νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων των κρατών μελών.

5. Το παρόν άρθρο δεν θίγει το δικαίωμα των κρατών μελών να καθορίζουν τον όγκο των εισερχομένων υπηκόων τρίτων χωρών, προερχομένων από τρίτες χώρες, στο έδαφός τους με σκοπό την αναζήτηση μισθωτής ή μη μισθωτής εργασίας.

Άρθρο 19 της Συνθήκης για τη λειτουργία της ΕΕ (πρώην άρθρο 13 της ΣΕΚ)

1. Με την επιφύλαξη των άλλων διατάξεων των Συνθηκών και εντός των ορίων των αρμοδιοτήτων που παρέχουν στην Ένωση, το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα, σύμφωνα με ειδική νομοθετική διαδικασία, και μετά την έγκριση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, μπορεί να αναλάβει δράση για την καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού.

2. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία, μπορούν να θεσπίζουν τις βασικές αρχές για τα μέτρα ενθάρρυνσης της Ένωσης, αποκλεισμένης της εναρμόνισης των νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων των κρατών μελών προς υποστήριξη των δράσεων των κρατών μελών οι οποίες αναλαμβάνονται για να συμβάλλουν στην υλοποίηση των στόχων της παραγράφου 1.

Άρθρο 48 της Συνθήκης για τη λειτουργία της ΕΕ (πρώην άρθρο 42 της ΣΕΚ)

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία, λαμβάνουν στον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης τα αναγκαία μέτρα για την εγκαθίδρυση της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων, ιδίως με τη θέσπιση ενός συστήματος που να εξασφαλίζει στους διακινούμενους εργαζομένους, μισθωτούς και μη μισθωτούς, και στους εξ αυτών έλκοντες δικαιώματα:

α) το συνυπολογισμό όλων των περιόδων που λαμβάνονται υπόψη από τις διάφορες εθνικές νομοθεσίες, για την κτήση και τη διατήρηση του δικαιώματος προς λήψη παροχής όπως και για τον υπολογισμό του ύψους αυτής,

β) την καταβολή των παροχών στα πρόσωπα που κατοικούν στις επικράτειες των κρατών μελών.

Εφόσον μέλος του Συμβουλίου δηλώνει ότι σχέδιο νομοθετικής πράξης που προβλέπεται στο πρώτο εδάφιο θα έθιγε σημαντικές πτυχές του συστήματος του κοινωνικής ασφάλισης, ιδίως το πεδίο εφαρμογής, το κόστος ή την οικονομική του δομή, ή θα επηρέαζε τη δημοσιονομική ισορροπία του εν λόγω συστήματος, μπορεί να ζητήσει να επιληφθεί του ζητήματος το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Στην περίπτωση αυτή, η συνήθης νομοθετική διαδικασία αναστέλλεται. Αφού συζητήσει το θέμα, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, εντός τετραμήνου από την αναστολή αυτή:

α) αναπέμπει το σχέδιο στο Συμβούλιο, θέτοντας έτσι τέρμα στην αναστολή της συνήθους νομοθετικής διαδικασίας, ή

β) δεν προβαίνει σε καμία ενέργεια ή ζητά από την Επιτροπή να υποβάλει νέα πρόταση· στην περίπτωση αυτή θεωρείται ότι δεν υιοθετείται η πράξη που είχε προταθεί αρχικά.

Άρθρο 49 της Συνθήκης για τη λειτουργία της ΕΕ (πρώην άρθρο 43 της ΣΕΚ)

Στο πλαίσιο των κατωτέρω διατάξεων, οι περιορισμοί της ελευθερίας εγκαταστάσεως των υπηκόων ενός κράτους μέλους στην επικράτεια ενός άλλου κράτους μέλους απαγορεύονται. Η απαγόρευση αυτή εκτείνεται επίσης στους περιορισμούς για την ίδρυση πρακτορείων, υποκαταστημάτων ή θυγατρικών εταιρειών από τους υπηκόους ενός κράτους μέλους που είναι εγκατεστημένοι στην επικράτεια άλλου κράτους μέλους.

Η ελευθερία εγκαταστάσεως περιλαμβάνει την ανάληψη και την άσκηση μη μισθωτών δραστηριοτήτων, καθώς και τη σύσταση και τη διαχείριση επιχειρήσεων, και ιδίως εταιρειών κατά την έννοια του άρθρου 54, δεύτερη παράγραφος, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που ορίζονται από τη νομοθεσία της χώρας εγκαταστάσεως για τους δικούς της υπηκόους, με την επιφύλαξη των διατάξεων του κεφαλαίου της παρούσας Συνθήκης που αναφέρονται στην κυκλοφορία κεφαλαίων.

Άρθρο 50 της Συνθήκης για τη λειτουργία της ΕΕ (πρώην άρθρο 44 της ΣΕΚ)

1. Για την πραγματοποίηση της ελευθερίας εγκαταστάσεως σε ορισμένη δραστηριότητα, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, εκδίδουν οδηγίες.

2. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και η Επιτροπή ασκούν τα καθήκοντα που τους έχουν ανατεθεί από τις ανωτέρω διατάξεις, ιδίως:

α) με την αντιμετώπιση γενικώς κατά προτεραιότητα εκείνων των δραστηριοτήτων για τις οποίες η ελευθερία εγκαταστάσεως αποτελεί μία ιδιαίτερα χρήσιμη συμβολή στην ανάπτυξη της παραγωγής και του εμπορίου,

β) με την εξασφάλιση στενής συνεργασίας μεταξύ των αρμοδίων εθνικών διοικητικών υπηρεσιών, για τη διακρίβωση της ιδιαίτερης καταστάσεως στους διάφορους τομείς δραστηριότητας εντός της Ένωσης,

γ) με την κατάργηση εκείνων των διοικητικών διαδικασιών και μεθόδων που απορρέουν είτε από τις εθνικές νομοθεσίες είτε από προηγούμενες συμφωνίες μεταξύ των κρατών μελών, των οποίων η διατήρηση θα παρεμπόδιζε την ελευθερία εγκαταστάσεως,

δ) με τη φροντίδα να δύνανται οι εργαζόμενοι μισθωτοί ενός κράτους μέλους, που απασχολούνται στην επικράτεια άλλου κράτους μέλους, να παραμείνουν στην επικράτεια αυτή για να ασκήσουν μη μισθωτή δραστηριότητα, εφόσον πληρούν τους όρους τους οποίους θα έπρεπε να πληρούν αν έφθαναν στο κράτος αυτό τη στιγμή που επιθυμούν να αναλάβουν τη σχετική δραστηριότητα,

ε) με την παροχή της δυνατότητας αποκτήσεως και εκμεταλλεύσεως εγγείου ιδιοκτησίας εντός της επικρατείας κράτους μέλους, σε υπηκόους άλλου κράτους μέλους, εφόσον δεν θίγονται οι αρχές που καθορίζονται στο άρθρο 39, παράγραφος 2,

στ) με την εφαρμογή της προοδευτικής καταργήσεως των περιορισμών της ελευθερίας εγκαταστάσεως σε κάθε εξεταζόμενο κλάδο δραστηριότητας, αφενός μεν ως προς τους όρους ιδρύσεως πρακτορείων, υποκαταστημάτων ή θυγατρικών εταιρειών στην επικράτεια ενός κράτους μέλους, αφετέρου δε ως προς τους όρους συμμετοχής του προσωπικού της κυρίας εγκαταστάσεως στα όργανα διαχειρίσεως ή εποπτείας τους,

ζ) με το συντονισμό, κατά το αναγκαίο μέτρο και με το σκοπό να τις καταστήσουν ισοδύναμες, των απαιτούμενων εγγυήσεων υπό των κρατών μελών εκ μέρους των εταιρειών, κατά την έννοια του άρθρου 54, δεύτερη παράγραφος, για την προστασία των συμφερόντων των εταίρων και των τρίτων,

η) με την εξασφάλιση ότι οι όροι εγκαταστάσεως δεν νοθεύονται με τη χορήγηση ενισχύσεων από τα κράτη μέλη.

Άρθρο 53 της Συνθήκης για τη λειτουργία της ΕΕ(πρώην άρθρο 47 της ΣΕΚ)

1.Για να διευκολύνουν την ανάληψη και την άσκηση μη μισθωτών δραστηριοτήτων, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία, εκδίδουν οδηγίες για την αμοιβαία αναγνώριση των διπλωμάτων, πιστοποιητικών και άλλων τίτλων καθώς και τον συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών που αφορούν την ανάληψη και την άσκηση μη μισθωτών δραστηριοτήτων.

2.Ως προς τα ιατρικά, παραϊατρικά και φαρμακευτικά επαγγέλματα, η προοδευτική κατάργηση των περιορισμών προϋποθέτει τον συντονισμό των όρων ασκήσεώς τους στα διάφορα κράτη μέλη.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 78

25 Μαΐου 2010

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 38

Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2005/36/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Σεπτεμβρίου 2005, σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων.

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις: α) του άρθρου 3 του ν. 1338/1983 «Εφαρμογή του Κοινοτικού Δικαίου» (ΦΕΚ 34 Α'), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 65 του ν.1892/1990 «Για τον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 101 Α'), β) του άρθρου 4 του ν. 1338/1983, όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 4 του άρθρου 6 του ν. 1440/1984 (ΦΕΚ 70 Α') και τροποποιήθηκε από το άρθρο 48 του ν. 3427/2005 (ΦΕΚ 312 Α') και γ) του άρθρου 5 του ν. 1338/1983, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 6 παρ. 5 του ν. 1440/1984.

2. Τις διατάξεις του άρθρου 90 του Προεδρικού Διατάγματος 63/2005 «Κωδικοποίηση της νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα» (ΦΕΚ 98 Α').

3. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις του παρόντος διατάγματος προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού ύψους 100.000 ευρώ. Η εν λόγω δαπάνη για μεν το τρέχον οικονομικό έτος θα αντιμετωπισθεί από τις πιστώσεις που έχουν εγγραφεί στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων (Ειδικός Φορέας 19-110 ΚΑΕ 0515), για δε τα επόμενα οικονομικά έτη από τις πιστώσεις που θα εγγράφονται προς τούτο στον ανωτέρω προϋπολογισμό.

4. Την υπ' αριθ. 42/2010 Γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας, με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών - Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομικών, Εξωτερικών, Εθνικής Άμυνας, Οικονομίας - Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, Περιβάλλοντος - Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, Παιδείας - Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, Υποδομών - Μεταφορών και Δικτύων, Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Δικαιοσύνης - Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Προστασίας του Πολίτη, Πολιτισμού και Τουρισμού, αποφασίζουμε:

**ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ
ΤΙΤΛΟΣ Ι
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

**Άρθρο 1
Σκοπός**

(Άρθρο 1 της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ)

Με το παρόν διάταγμα εναρμονίζεται η εθνική νομοθεσία προς:

α) την Οδηγία 2005/36/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Σεπτεμβρίου 2005 «σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων», (Ε.Ε.αριθ. L 255/30-9-2005 σελ. 22) και θεσπίζονται οι κανόνες, σύμφωνα με τους οποίους αναγνωρίζονται, για την ανάληψη και την άσκηση νομοθετικά ρυθμιζόμενου επαγγέλματος, τα επαγγελματικά προσόντα που έχουν αποκτήσει σε ένα ή περισσότερα άλλα κράτη μέλη (στο εξής αναφερόμενα ως "κράτη μέλη καταγωγής") και δίνουν στον κάτοχό τους το δικαίωμα, να ασκεί αυτό το επάγγελμα·

β) την Οδηγία 2006/100/ΕΚ του Συμβουλίου της 20ης Νοεμβρίου 2006 «για την προσαρμογή ορισμένων οδηγιών στον τομέα της ελεύθερης κυκλοφορίας των προσώπων, λόγω της προσχώρησης της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας», (Ε.Ε. αριθ. L 363/20-12-2006 σελ. 141), κατά το μέρος που αυτή τροποποιεί την Οδηγία 2005/36/ΕΚ.

Άρθρο 2

**Πεδίο εφαρμογής
(Άρθρο 2 της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ)**

1. Οι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται σε κάθε υπήκοο κράτους μέλους ο οποίος επιθυμεί να ασκήσει νομοθετικά ρυθμιζόμενο επάγγελμα στην Ελλάδα έχοντας αποκτήσει τα επαγγελματικά του προσόντα σε άλλο κράτος μέλος είτε ως αυτοαπασχολούμενος είτε ως μισθωτός, συμπεριλαμβανομένων των ασκούντων ελευθέρια επαγγέλματα.

2. Όταν για ένα συγκεκριμένο νομοθετικά ρυθμιζόμενο επάγγελμα έχουν θεσπισθεί, με χωριστή κοινοτική νομοθετική πράξη, άλλες ειδικές ρυθμίσεις που σχετίζονται άμεσα με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων, δεν εφαρμόζονται οι αντίστοιχες διατάξεις του παρόντος διατάγματος.

Άρθρο 3 Ορισμοί

(Άρθρο 3 της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ)

1. Για τους σκοπούς του παρόντος διατάγματος νοούνται ως:

α) "νομοθετικά ρυθμιζόμενο επάγγελμα": η επαγγελματική δραστηριότητα ή το σύνολο επαγγελματικών δραστηριοτήτων των οποίων η ανάληψη, η άσκηση ή ένας από τους όρους άσκησης εξαρτάται άμεσα ή έμμεσα, δυνάμει νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων, από την κατοχή καθορισμένων επαγγελματικών προσόντων· ειδικότερα, όρο άσκησης συνιστά η χρήση επαγγελματικού τίτλου που περιορίζεται, βάσει νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων, μόνο σε όποιον κατέχει συγκεκριμένο επαγγελματικό προσόν. Όταν το ανωτέρω εδάφιο δεν έχει εφαρμογή, επάγγελμα αναφερόμενο στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου εξομοιώνεται προς νομοθετικά ρυθμιζόμενο επάγγελμα·

β) "επαγγελματικά προσόντα": τα προσόντα που πιστοποιούνται από τίτλο εκπαίδευσης, από βεβαίωση επάρκειας που αναφέρεται στο άρθρο 11, στοιχείο α), εδάφιο (i) ή/και από επαγγελματική πείρα·

γ) "τίτλος εκπαίδευσης": τα διπλώματα, πιστοποιητικά και άλλοι τίτλοι που χορηγούνται από αρχή κράτους μέλους, η οποία έχει οριστεί σύμφωνα με τις νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις του εν λόγω κράτους, και βεβαιώνουν επιτυχώς περατωθείσα επαγγελματική εκπαίδευση που έχει αποκτηθεί, κατά κύριο λόγο, στην Κοινότητα. Όταν δεν έχει εφαρμογή το ανωτέρω εδάφιο, τίτλος εκπαίδευσης αναφερόμενος στην παράγραφο 3 εξομοιώνεται προς τίτλο εκπαίδευσης·

δ) "αρμόδια αρχή": οποιαδήποτε αρχή ή οργάνωση που έχει εξουσιοδοτηθεί ειδικά από τα κράτη μέλη να χορηγεί ή να παραλαμβάνει τους τίτλους εκπαίδευσης και άλλα έγγραφα ή πληροφορίες, καθώς και να παραλαμβάνει τις αιτήσεις και να λαμβάνει τις αποφάσεις που αναφέρονται στο παρόν διάταγμα·

ε) "νομοθετικά ρυθμιζόμενη εκπαίδευση": κάθε εκπαίδευση η οποία είναι άμεσα προσανατολισμένη στην άσκηση συγκεκριμένου επαγγέλματος και συνίσταται σε κύκλο σπουδών που ενδεχομένως συμπληρώνεται από επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, πρακτική άσκηση ή άσκηση του επαγγέλματος. Η διάρθρωση και το επίπεδο της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, της πρακτικής άσκησης ή της άσκησης του επαγγέλματος ρυθμίζονται από νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις του οικείου κράτους μέλους ή υπόκεινται σε έλεγχο ή έγκριση εκ μέρους της αρμόδιας προς τούτο αρχής·

στ) "επαγγελματική πείρα": η πραγματική και νόμιμη άσκηση του σχετικού επαγγέλματος σε ένα κράτος μέλος·

ζ) "πρακτική άσκηση προσαρμογής": η άσκηση νομοθετικά ρυθμιζόμενου επαγγέλματος, η οποία πραγματοποιείται στην Ελλάδα υπό την ευθύνη αναγνωρισμένου επαγγελματία και συνοδεύεται, ενδεχομένως, από συμπληρωματική εκπαίδευση. Η πρακτική άσκηση προσαρμογής υπόκειται σε αξιολόγηση. Το καθεστώς του οποίου απολαύει εντός της ελληνικής επικράτειας ο ασκούμενος, ιδίως όσον αφορά το δικαίωμα παραμονής, τις υποχρεώσεις, τα δικαιώματα και τις κοινωνικές παροχές, τις αποζημιώσεις και τις αποδοχές, διέπεται

από τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας σύμφωνα με το ισχύον κοινοτικό δίκαιο.

η) "δοκιμασία επάρκειας": ο έλεγχος που αφορά αποκλειστικά τις επαγγελματικές γνώσεις του αιτούντος και διενεργείται από την κατά περίπτωση αρμόδια αρχή για να αξιολογηθεί η ικανότητα του αιτούντος να εξασκήσει νομοθετικά ρυθμιζόμενο επάγγελμα στην Ελλάδα. Για τη διενέργεια του ελέγχου αυτού, η αρχή του άρθρου 54, μετά από σύγκριση της εκπαίδευσης του αιτούντος με αυτήν που απαιτείται σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία καταρτίζει κατάλογο των τομέων γνώσεων, οι οποίοι δεν καλύπτονται από το δίπλωμα ή τον τίτλο ή τίτλους εκπαίδευσης που κατέχει ο αιτών. Στη δοκιμασία επάρκειας συνεκτιμάται το γεγονός, ότι ο αιτών είναι αναγνωρισμένος επαγγελματίας στο κράτος μέλος καταγωγής ή προέλευσης. Η δοκιμασία αυτή καλύπτει τομείς γνώσεων που επιλέγονται μεταξύ εκείνων που περιλαμβάνονται στον κατάλογο, και των οποίων η γνώση αποτελεί βασική προϋπόθεση για την άσκηση του επαγγέλματος στην Ελλάδα. Η εν λόγω δοκιμασία μπορεί επίσης να καλύπτει και τη γνώση της δεοντολογίας, η οποία ισχύει για τις οικείες δραστηριότητες στην Ελλάδα. Οι λεπτομερείς κανόνες της δοκιμασίας επάρκειας καθορίζονται από την αρχή του άρθρου 54 του παρόντος. Ως προς το νομικό καθεστώς στο οποίο υπάγεται ο αιτών που επιθυμεί να ετοιμαστεί για τη δοκιμασία επάρκειας εφαρμόζονται οι διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.

θ) "διευθυντής επιχείρησης": κάθε πρόσωπο που έχει ασκήσει σε επιχείρηση του αντίστοιχου επαγγελματικού κλάδου:

i) τα καθήκοντα διευθυντή επιχείρησης ή υποκαταστήματος επιχείρησης ή

ii) τα καθήκοντα αναπληρωτή του επιχειρηματία ή του διευθυντή της επιχείρησης, εφόσον τα καθήκοντα αυτά συνεπάγονται ευθύνη ανάλογη με την ευθύνη του επιχειρηματία ή του διευθυντή της επιχείρησης ή

iii) τα καθήκοντα διευθυντικού στελέχους επιφορτισμένου με καθήκοντα εμπορικής ή/και τεχνικής φύσεως και υπεύθυνου για ένα ή περισσότερα τμήματα της επιχείρησης.

2. Εξομοιώνεται προς νομοθετικά ρυθμιζόμενο επάγγελμα το επάγγελμα που ασκείται από τα μέλη ένωσης ή οργάνωσης του παραρτήματος I του παρόντος διατάγματος. Οι ενώσεις ή οργανώσεις που μνημονεύονται στο πρώτο εδάφιο έχουν ιδίως ως στόχο την προαγωγή και διατήρηση της στάθμης του οικείου επαγγέλματος σε υψηλά επίπεδα. Για την επίτευξη αυτού του στόχου τυγχάνουν αναγνωρίσεως υπό ειδική μορφή σε κράτος μέλος και χορηγούν στα μέλη τους τίτλο εκπαίδευσης, τα υποβάλλουν σε κανόνες επαγγελματικής συμπεριφοράς, τους οποίους θεσπίζουν οι ίδιες και παρέχουν σ' αυτά το δικαίωμα να κάνουν χρήση τίτλου ή συντομογραφίας ή ιδιότητας που αντιστοιχεί προς αυτόν τον τίτλο εκπαίδευσης.

3. Εξομοιώνεται προς τίτλο εκπαίδευσης κάθε τίτλος εκπαίδευσης που χορηγείται από τρίτη χώρα, εφόσον ο κάτοχός του διαθέτει στο συγκεκριμένο επάγγελμα τριετή επαγγελματική πείρα στο έδαφος του κράτους μέλους, το οποίο αναγνώρισε τον εν λόγω τίτλο σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 2 της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ, και εφόσον η επαγγελματική αυτή πείρα πιστοποιείται από το εν λόγω κράτος μέλος.

Άρθρο 4
Αποτελέσματα της αναγνώρισης
(Άρθρο 4 της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ)

1. Η αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος παρέχει στο δικαιούχο τη δυνατότητα να αποκτήσει στην Ελλάδα πρόσβαση στο ίδιο επάγγελμα, για το οποίο διαθέτει τα προσόντα στο κράτος μέλος καταγωγής, και να το ασκεί στην Ελλάδα υπό τις ίδιες προϋποθέσεις με τους Έλληνες υπηκόους.

2. Για τους σκοπούς του παρόντος διατάγματος, το επάγγελμα που επιθυμεί να ασκήσει ο αιτών στην Ελλάδα είναι το ίδιο με εκείνο, για το οποίο διαθέτει τα προσόντα στο κράτος μέλος καταγωγής, εφόσον οι καλυπτόμενες δραστηριότητες είναι συγκρίσιμες.

ΤΙΤΛΟΣ ΙΙ
ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Άρθρο 5
Αρχή της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών
(Άρθρο 5 της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ)

1. Με την επιφύλαξη ειδικών διατάξεων του κοινοτικού δικαίου, καθώς και των άρθρων 6 και 7 του παρόντος διατάγματος, η ελεύθερη παροχή υπηρεσιών στην Ελλάδα από υπηκόους κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένων και των Ελλήνων υπηκόων, δεν περιορίζεται για λόγους που αφορούν τα επαγγελματικά προσόντα:

α) εάν ο πάροχος είναι νομίμως εγκατεστημένος σε άλλο κράτος μέλος, με σκοπό να ασκεί εκεί αυτό το επάγγελμα (στο εξής αναφερόμενο ως το "κράτος μέλος εγκατάστασης") και

β) σε περίπτωση μετακίνησης προς την Ελλάδα, εάν έχει ασκήσει στο κράτος μέλος εγκατάστασης το συγκεκριμένο επάγγελμα επί δύο τουλάχιστον έτη στο διάστημα των δέκα ετών που προηγούνται της παροχής υπηρεσιών στο κράτος μέλος εγκατάστασης, εφόσον το επάγγελμα δεν είναι νομοθετικά ρυθμιζόμενο στο εν λόγω κράτος μέλος. Στην περίπτωση που το επάγγελμα ή η εκπαίδευση για το εν λόγω επάγγελμα είναι νομοθετικά ρυθμιζόμενη το ανωτέρω εδάφιο δεν εφαρμόζεται.

2. Οι διατάξεις του παρόντος τίτλου εφαρμόζονται μόνο στην περίπτωση που ο πάροχος μετακινείται προς την ελληνική επικράτεια, προκειμένου να ασκήσει, προσωρινά ή περιστασιακά, το επάγγελμα στο οποίο αναφέρεται η παράγραφος 1.

Ο προσωρινός και περιστασιακός χαρακτήρας της παροχής εκτιμάται κατά περίπτωση από την αρχή του άρθρου 7 παράγραφος 3 του παρόντος διατάγματος και ιδίως σε συνάρτηση με τη διάρκεια, τη συχνότητα, την περιοδικότητα και το συνεχή χαρακτήρα της συγκεκριμένης παροχής.

3. Σε περίπτωση μετακίνησής του προς την Ελλάδα, ο πάροχος υπηρεσιών υπόκειται στους επαγγελματικούς κανόνες που συνδέονται άμεσα με τα επαγγελματικά προσόντα, όπως ο ορισμός του επαγγέλματος, η χρήση τίτλων και η βαριά επαγγελματική αμέλεια που συνδέονται άμεσα και συγκεκριμένα με την προστασία και την ασφάλεια του αποδέκτη των υπηρεσιών, καθώς και στις πειθαρχικές διατάξεις οι οποίες ισχύουν για τους επαγγελματίες που ασκούν το ίδιο επάγγελμα στη χώρα.

Άρθρο 6
Απαλλαγές του παρόχου υπηρεσιών
(Άρθρο 6 της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ)

Ο πάροχος υπηρεσιών του άρθρου 5 παράγραφος 1 απαλλάσσεται ιδίως από τις απαιτήσεις που επιβάλλονται στους επαγγελματίες που είναι εγκατεστημένοι στην Ελλάδα και οι οποίες αφορούν:

α) την αδειοδότηση, την καταχώρηση ή την προσχώρηση σε επαγγελματική οργάνωση ή σε επαγγελματικό φορέα. Για την αποτελεσματική εφαρμογή των πειθαρχικών διατάξεων του άρθρου 5 παράγραφος 3, ο πάροχος των υπηρεσιών εγγράφεται προσωρινά στην οικεία επαγγελματική οργάνωση ή επαγγελματικό φορέα. Η εγγραφή συντελείται αυτόματα με την αποστολή από την αρμόδια αρχή του άρθρου 7 στην οικεία επαγγελματική οργάνωση ή επαγγελματικό φορέα του αντιγράφου της δήλωσης της παρ. 1 του άρθρου 7, ή προκειμένου για τις περιπτώσεις, τις οποίες αφορά η παράγραφος 5 του ίδιου άρθρου, της βεβαίωσης που προβλέπεται στην παράγραφο αυτή.

β) την εγγραφή σε φορέα κοινωνικής ασφάλισης δημοσίου δικαίου, ώστε να ρυθμίζονται με ασφαλιστικό φορέα οι λογαριασμοί που σχετίζονται με τις δραστηριότητες που ασκούνται προς όφελος των ασφαλισμένων. Ο πάροχος υποχρεούται να ενημερώνει τον εν λόγω φορέα, σχετικά με την παροχή υπηρεσιών πριν ή, σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης, μετά την εν λόγω παροχή.

Άρθρο 7
Προηγούμενη δήλωση σε περίπτωση
μετακίνησης του παρόχου
(Άρθρο 7 της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ)

1. Κατά την πρώτη μετακίνηση από ένα κράτος μέλος προς την Ελλάδα για να παράσχει υπηρεσίες και πριν από την παροχή υπηρεσιών ο πάροχος υποβάλλει με οποιοδήποτε μέσο γραπτή δήλωση στην αρμόδια για το οικείο επάγγελμα αρχή, η οποία ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και του αρμόδιου κατά περίπτωση Υπουργού, που εκδίδεται σύμφωνα με την παράγραφο 6 του παρόντος άρθρου. Με την ως άνω δήλωση ο πάροχος γνωστοποιεί στοιχεία, μεταξύ άλλων, σχετικά με τυχόν υπάρχουσα ασφαλιστική εγγύηση ή ανάλογα μέσα προσωπικής ή συλλογικής προστασίας που καλύπτουν την επαγγελματική του ευθύνη.

Η ανωτέρω δήλωση ανανεώνεται μία φορά ετησίως, εάν ο πάροχος προτίθεται να παράσχει υπηρεσίες στην Ελλάδα κατά τη διάρκεια αυτού του έτους.

2. Κατά την πρώτη παροχή υπηρεσιών ή σε περίπτωση ουσιαστικής αλλαγής της κατάστασης την οποία πιστοποιούν τα έγγραφα, η δήλωση της παρ.1 συνοδεύεται από τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

α) διαβατήριο ή ταυτότητα του παρόχου·

β) βεβαίωση ότι ο πάροχος είναι νόμιμα εγκατεστημένος σε κράτος μέλος για την άσκηση των οικείων δραστηριοτήτων και ότι δεν του έχει απαγορευθεί, έστω και προσωρινά, η άσκηση αυτών των δραστηριοτήτων κατά τον χρόνο της χορήγησης της βεβαίωσης·

γ) αποδεικτικά των επαγγελματικών του προσόντων·

δ) για τις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο β), την με κάθε μέσον απόδειξη,

ότι ο πάροχος έχει ασκήσει τις εν λόγω δραστηριότητες επί δύο τουλάχιστον έτη στο διάστημα των δέκα προηγούμενων ετών

ε) για επαγγέλματα του τομέα της ασφάλειας, εφόσον απαιτείται και για τους Έλληνες πολίτες, πιστοποιητικό ποινικού μητρώου.

3. Η αρμόδια για κάθε επάγγελμα αρχή όπως ορίζεται με την απόφαση που εκδίδεται σύμφωνα με την παράγραφο 6 του παρόντος άρθρου, εξετάζει τη δήλωση και τα δικαιολογητικά και χορηγεί, εντός επτά εργάσιμων ημερών από την παραλαβή όλων των δικαιολογητικών, βεβαίωση στον πάροχο υπηρεσιών, στην οποία πιστοποιεί ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις για την παροχή υπηρεσιών και προσδιορίζει σύμφωνα με την παράγραφο 4 του παρόντος άρθρου τον τίτλο που χρησιμοποιεί ο πάροχος. Σε περίπτωση που υπάρχουν βάσιμες υπονοησίες για τη γνησιότητα των υποβληθέντων δικαιολογητικών, η αρμόδια αρχή το γνωστοποιεί εγγράφως στον πάροχο και ορίζει περαιτέρω εύλογη προθεσμία για την χορήγηση της βεβαίωσης. Η εν λόγω βεβαίωση δεν συνιστά προϋπόθεση για την άσκηση του δικαιώματος της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών, το οποίο κτάται με μόνη την υποβολή της γραπτής δήλωσης της παραγράφου 1 συνοδευόμενης, στις περιπτώσεις της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, και από τα προβλεπόμενα σε αυτή δικαιολογητικά.

4. Η υπηρεσία παρέχεται βάσει του επαγγελματικού τίτλου του κράτους μέλους εγκατάστασης, εφόσον σε αυτό υφίσταται νομοθετικά ρυθμιζόμενος τίτλος για την οικεία επαγγελματική δραστηριότητα. Ο εν λόγω τίτλος αναγράφεται στην επίσημη ή σε μία από τις επίσημες γλώσσες του κράτους μέλους εγκατάστασης, ώστε να αποφεύγεται οποιαδήποτε σύγχυση με τον επαγγελματικό τίτλο στη χώρα. Σε περίπτωση που ο εν λόγω επαγγελματικός τίτλος δεν υφίσταται στο κράτος μέλος εγκατάστασης, ο πάροχος αναφέρει τον τίτλο εκπαίδευσής του, στην επίσημη ή σε μία από τις επίσημες γλώσσες αυτού του κράτους μέλους. Κατ' εξαίρεση, η υπηρεσία παρέχεται βάσει του ελληνικού επαγγελματικού τίτλου στις περιπτώσεις που αναφέρονται στον τίτλο ΙΙΙ κεφάλαιο ΙΙΙ.

5. Κατά την πρώτη παροχή υπηρεσιών, στην περίπτωση των νομοθετικά ρυθμιζόμενων επαγγελμάτων που έχουν επιπτώσεις στη δημόσια υγεία ή ασφάλεια και δεν τυγχάνουν αυτόματης αναγνώρισης δύναμει του τίτλου ΙΙΙ κεφάλαιο ΙΙΙ, τα οποία περιλαμβάνονται στο παράρτημα VIII του παρόντος διατάγματος, η αρμόδια αρχή της παραγράφου 6 του παρόντος άρθρου, εφόσον κρίνει ότι είναι αναγκαίο για την αποφυγή σοβαρής βλάβης της υγείας ή της ασφάλειας του αποδέκτη της υπηρεσίας λόγω έλλειψης επαγγελματικών προσόντων του παρόχου, διενεργεί, πριν από την πρώτη παροχή υπηρεσιών, έλεγχο των επαγγελματικών προσόντων του παρόχου για το οικείο επάγγελμα. Ο έλεγχος δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει τα αναγκαία για την επίτευξη αυτού του στόχου μέτρα.

Εντός μηνός από την παραλαβή της δήλωσης και των συνοδευτικών εγγράφων η ως άνω αρχή χορηγεί στον πάροχο τη βεβαίωση για τη σύννομη παροχή υπηρεσιών ή τον ενημερώνει σχετικά με το αποτέλεσμα του ελέγχου που διενήργησε. Εάν υπάρχει δυσκολία, η οποία συνεπάγεται καθυστέρηση, η αρμόδια αρχή γνωστοποιεί στον πάροχο εντός του πρώτου μηνός τον λόγο της

καθυστέρησης και την προθεσμία για την λήψη απόφασης, η οποία δεν δύναται να υπερβαίνει τους δύο μήνες από την παραλαβή όλων των εγγράφων.

Σε περίπτωση που η ως άνω αρχή κατά τον έλεγχο διαπιστώνει ότι υπάρχει ουσιαστική διαφορά ανάμεσα στα επαγγελματικά προσόντα του παρόχου και την απαιτούμενη εκπαίδευση στην Ελλάδα και κρίνει ότι αυτό μπορεί να αποβεί επιβλαβές για τη δημόσια υγεία ή ασφάλεια, ζητεί από τον πάροχο να αποδείξει ότι κατέχει τις απαιτούμενες γνώσεις και ικανότητες, ιδίως μέσω δοκιμασίας επάρκειας. Για την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου η αρχή δύναται να ζητήσει την γνώμη του Συμβουλίου Αναγνώρισης Επαγγελματικών Προσόντων του άρθρου 54. Σε κάθε περίπτωση, ο πάροχος δύναται να παρέχει υπηρεσίες από τον επόμενο μήνα από την ημερομηνία κατά την οποία λαμβάνεται η απόφαση κατ' εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου.

Αν η αρμόδια αρχή δεν αντιδράσει εντός των προβλεπόμενων στην παρούσα παράγραφο προθεσμιών, οι υπηρεσίες είναι δυνατόν να παρασχεθούν.

Στις περιπτώσεις, στις οποίες έχουν επαληθευτεί τα επαγγελματικά προσόντα σύμφωνα με την παρούσα παράγραφο, η παροχή υπηρεσιών πραγματοποιείται βάσει του ελληνικού επαγγελματικού τίτλου.

6. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και του αρμόδιου κατά περίπτωση Υπουργού ορίζονται οι αρμόδιες αρχές για την υποβολή και για την εξέταση των δηλώσεων και των δικαιολογητικών παροχής υπηρεσιών, το περιεχόμενο της δήλωσης του παρόχου και της χορηγούμενης σε αυτόν βεβαίωσης, καθώς και οι λοιπές λεπτομέρειες εφαρμογής του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 8

Διοικητική συνεργασία (Άρθρο 8 της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ)

1. Οι αρμόδιες αρχές του άρθρου 7 παρ. 6 δύναται για κάθε παροχή υπηρεσιών να ζητήσουν από τις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους εγκατάστασης οποιαδήποτε σημαντική πληροφορία έχει σχέση με τη νομιμότητα της εγκατάστασης και την ορθή συμπεριφορά του παρόχου καθώς και με την απουσία πειθαρχικών ή ποινικών κυρώσεων επαγγελματικού χαρακτήρα.

2. Οι αρμόδιες αρχές εξασφαλίζουν την ανταλλαγή όλων των απαιτούμενων πληροφοριών ώστε να διεκπεραιώνονται καταλλήλως όλες οι καταγγελίες αποδέκτη υπηρεσίας κατά παρόχου υπηρεσίας. Οι αποδέκτες υπηρεσίας ενημερώνονται σχετικά με την έκβαση της καταγγελίας.

Άρθρο 9

Πληροφορίες προς τους αποδέκτες της υπηρεσίας (Άρθρο 9 της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ)

1. Στις περιπτώσεις που η παροχή πραγματοποιείται βάσει του επαγγελματικού τίτλου του κράτους μέλους εγκατάστασης ή βάσει του τίτλου εκπαίδευσης του παρόχου, πέραν των άλλων απαιτήσεων ενημέρωσης που προβλέπονται στο κοινοτικό δίκαιο, οι αρχές του άρθρου 7 παράγραφος 6 ορίζουν στη βεβαίωση για την παροχή υπηρεσιών ότι ο πάροχος υποχρεούται να παράσχει στον αποδέκτη των υπηρεσιών κατά περίπτωση τις ακόλουθες πληροφορίες:

α) εάν ο πάροχος είναι εγγεγραμμένος σε εμπορικό μητρώο ή σε άλλο ανάλογο δημόσιο μητρώο, το μητρώο στο οποίο είναι εγγεγραμμένος και τον αριθμό μητρώου του, ή ισοδύναμα μέσα εξακρίβωσης της ταυτότητας που περιέχονται στο εν λόγω μητρώο·

β) εάν η δραστηριότητα υπόκειται σε καθεστώς αδειοδότησης στο κράτος μέλος εγκατάστασης, τα στοιχεία της αρμόδιας εποπτικής αρχής·

γ) κάθε επαγγελματική ένωση ή ανάλογο φορέα στον οποίο είναι εγγεγραμμένος ο πάροχος·

δ) τον επαγγελματικό τίτλο ή, εφόσον δεν υπάρχει τέτοιος τίτλος, τον τίτλο εκπαίδευσης του παρόχου και το κράτος μέλος στο οποίο χορηγήθηκε·

ε) εάν ο πάροχος ασκεί δραστηριότητα που υπόκειται στην καταβολή ΦΠΑ, τον αριθμό φορολογικού μητρώου που αναφέρεται στο άρθρο 22 παράγραφος 1 της οδηγίας 77/388/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 17ης Μαΐου 1977, περί εναρμονίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών, των σχετικών με τους φόρους κύκλου εργασιών - κοινό σύστημα φόρου προστιθεμένης αξίας: ομοιόμορφη φορολογική βάση (άρθρα 36 και 38 του ν. 2859/2000, ΦΕΚ 248 Α')·

στ) λεπτομέρειες σχετικά με τυχόν ασφαλιστική κάλυψη ή άλλα μέσα προσωπικής ή συλλογικής προστασίας όσον αφορά την επαγγελματική ευθύνη.

2. Η αρχή δύναται να καταχωρίζει τα ανωτέρω στοιχεία της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου και στη βεβαίωση σύννομης παροχής υπηρεσιών.

3. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και του αρμόδιου κατά περίπτωση Υπουργού δύναται να καθορίζονται λεπτομέρειες εφαρμογής του παρόντος άρθρου.

ΤΙΤΛΟΣ III ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ I

Γενικό σύστημα αναγνώρισης των τίτλων εκπαίδευσης

Άρθρο 10

Πεδίο εφαρμογής

(Άρθρο 10 της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ)

Το παρόν κεφάλαιο εφαρμόζεται σε όλα τα επαγγέλματα που δεν καλύπτονται από τα κεφάλαια II και III του παρόντος τίτλου, καθώς και στις ακόλουθες περιπτώσεις στις οποίες ο αιτών, για συγκεκριμένους και εξαιρετικούς λόγους, δεν πληροί τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στα ανωτέρω κεφάλαια:

α) για τις δραστηριότητες του παραρτήματος IV, όταν ο επαγγελματίας δεν πληροί τις απαιτήσεις των άρθρων 17, 18 και 19·

β) για ιατρούς βασικής εκπαίδευσης, ειδικευμένους ιατρούς, νοσοκόμους υπεύθυνους για γενική περίθαλψη, οδοντιάτρους, ειδικευμένους οδοντιάτρους, κτηνιάτρους, μαιείς/μαιευτές, φαρμακοποιούς και αρχιτέκτονες, όταν ο επαγγελματίας δεν πληροί τις απαιτήσεις ουσιαστικής και νόμιμης επαγγελματικής άσκησης που αναφέρονται στα άρθρα 23, 27, 33, 37, 39, 43 και 49·

γ) για αρχιτέκτονες, όταν ο επαγγελματίας είναι κάτοχος τίτλου εκπαίδευσης που δεν περιλαμβάνεται στο παράρτημα V, σημείο 5.7·

δ) υπό την επιφύλαξη των άρθρων 21 παράγραφος 1, 23 και 27, για ιατρούς, νοσοκόμους, οδοντιάτρους,

κτηνιάτρους, μαιείς/μαιευτές, φαρμακοποιούς και αρχιτέκτονες, οι οποίοι είναι κάτοχοι τίτλου εκπαίδευσης ειδικότητας και οι οποίοι πρέπει να έχουν λάβει μέρος στην εκπαίδευση για την απόκτηση τίτλου εκ των περιλαμβανομένων στο παράρτημα V, σημεία 5.1.1, 5.2.2, 5.3.2, 5.4.2, 5.5.2, 5.6.2 και 5.7.1, αποκλειστικά και μόνο για την αναγνώριση της συγκεκριμένης ειδικότητας·

ε) για νοσοκόμους υπεύθυνους για γενική περίθαλψη και ειδικευμένους νοσοκόμους οι οποίοι είναι κάτοχοι τίτλου εκπαίδευσης ειδικότητας και οι οποίοι έχουν λάβει μέρος στην εκπαίδευση για την απόκτηση τίτλου εκ των περιλαμβανομένων στο παράρτημα V, σημείο 5.2.2, όταν ο επαγγελματίας ζητεί αναγνώριση σε άλλο κράτος μέλος στο οποίο οι σχετικές επαγγελματικές δραστηριότητες ασκούνται από ειδικευμένους νοσοκόμους που δεν έχουν εκπαιδευθεί ως νοσοκόμοι υπεύθυνοι για γενική περίθαλψη·

στ) για ειδικευμένους νοσοκόμους που δεν έχουν εκπαιδευθεί ως νοσοκόμοι υπεύθυνοι για γενική περίθαλψη, όταν ο μετανάστης ζητεί αναγνώριση σε άλλο κράτος μέλος στο οποίο οι σχετικές επαγγελματικές δραστηριότητες ασκούνται από νοσοκόμους υπεύθυνους για γενική περίθαλψη, ειδικευμένους νοσοκόμους που δεν έχουν εκπαιδευθεί ως νοσοκόμοι υπεύθυνοι για γενική περίθαλψη ή ειδικευμένους νοσοκόμους οι οποίοι είναι κάτοχοι τίτλου εκπαίδευσης ειδικότητας και οι οποίοι έχουν λάβει μέρος στην εκπαίδευση για την απόκτηση τίτλου εκ των περιλαμβανομένων στο παράρτημα V, σημείο 5.2.2·

ζ) για τους επαγγελματίες που πληρούν τις απαιτήσεις του άρθρου 3, παράγραφος 3.

Άρθρο 11

Επίπεδα προσόντων

(Άρθρο 11 της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ)

Για την εφαρμογή του άρθρου 13, ορίζονται τα ακόλουθα επίπεδα επαγγελματικών προσόντων:

α) βεβαίωση επάρκειας που χορηγείται από αρμόδια αρχή του κράτους μέλους καταγωγής, η οποία έχει οριστεί σύμφωνα με τις νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις του εν λόγω κράτους, βάσει:

i) είτε εκπαίδευσης που δεν αποτελεί μέρος πιστοποιητικού ή διπλώματος κατά την έννοια των στοιχείων β), γ), δ) ή ε) ή ειδικής εξέτασης χωρίς προηγούμενη εκπαίδευση, ή της άσκησης του επαγγέλματος σε ένα κράτος μέλος με πλήρη απασχόληση επί τρία συναπτά έτη ή επί ισοδύναμο χρονικό διάστημα με μειωμένο ωράριο, κατά την τελευταία δεκαετία,

ii) είτε γενικής πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, που πιστοποιεί ότι ο κάτοχός της έχει αποκτήσει γενικές γνώσεις·

β) πιστοποιητικό που βεβαιώνει επιτυχή ολοκλήρωση κύκλου σπουδών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης:

i) είτε γενικής εκπαίδευσης, συμπληρωμένου με κύκλο σπουδών ή επαγγελματικής εκπαίδευσης άλλων από εκείνους περί των οποίων το στοιχείο γ) ή/και με την επιπλέον αυτού του κύκλου σπουδών απαιτούμενη πρακτική άσκηση ή άσκηση του επαγγέλματος,

ii) είτε τεχνικής ή επαγγελματικής εκπαίδευσης, συμπληρωμένου ενδεχομένως με κύκλο σπουδών ή επαγγελματικής εκπαίδευσης από εκείνους περί των οποίων το στοιχείο i) ή/και με την επιπλέον αυτού του κύκλου

σπουδών απαιτούμενη πρακτική άσκηση ή άσκηση του επαγγέλματος:

γ) δίπλωμα που πιστοποιεί ότι ολοκληρώθηκε επιτυχώς:

i) είτε εκπαίδευση μεταδευτεροβάθμιου επιπέδου, εκτός από την αναφερόμενη στα στοιχεία δ) και ε), διάρκειας τουλάχιστον ενός έτους ή ισοδύναμης διάρκειας υπό καθεστώς μερικής παρακολούθησης, προϋπόθεση πρόσβασης στην οποία αποτελεί κατά κανόνα, μεταξύ άλλων, η ολοκλήρωση του κύκλου δευτεροβάθμιων σπουδών που απαιτείται για την πρόσβαση στην ανώτατη ή ανώτερη πανεπιστημιακή εκπαίδευση ή την ολοκλήρωση ισοδύναμης σχολικής εκπαίδευσης στο δεύτερο δευτεροβάθμιο επίπεδο, καθώς και την ενδεχομένως απαιτούμενη επιπλέον αυτού του κύκλου μεταδευτεροβάθμιων σπουδών επαγγελματική κατάρτιση,

ii) είτε, στην περίπτωση νομοθετικά ρυθμιζόμενου επαγγέλματος, κύκλος εκπαίδευσης με ειδική διάρθρωση που περιλαμβάνεται στο παράρτημα II, ισότιμος με το επίπεδο εκπαίδευσης που αναφέρεται στο ανωτέρω στοιχείο i), ο οποίος παρέχει συγκρίσιμο επαγγελματικό επίπεδο και προετοιμάζει για την ανάληψη ανάλογου επιπέδου ευθυνών και καθηκόντων. Ο κατάλογος του παραρτήματος II μπορεί να τροποποιηθεί σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 58 παράγραφος 2 της Οδηγίας 2005/36/EK, προκειμένου να ληφθεί υπόψη η εκπαίδευση που καλύπτει τις απαιτήσεις που προβλέπονται στην προηγούμενη φράση

δ) δίπλωμα που βεβαιώνει επιτυχή ολοκλήρωση της εκπαίδευσης μεταδευτεροβάθμιου επιπέδου, διάρκειας τουλάχιστον τριών και όχι άνω των τεσσάρων ετών ή ισοδύναμης διάρκειας υπό καθεστώς μερικής παρακολούθησης, σε πανεπιστήμιο ή ίδρυμα ανώτατης εκπαίδευσης ή άλλο ίδρυμα του αυτού εκπαιδευτικού επιπέδου, καθώς και την ενδεχομένως απαιτούμενη επιπλέον αυτού του κύκλου μεταδευτεροβάθμιων σπουδών επαγγελματική κατάρτιση:

ε) δίπλωμα που πιστοποιεί ότι ο κάτοχος ολοκλήρωσε επιτυχώς κύκλο μεταδευτεροβάθμιων σπουδών ελάχιστης διάρκειας τεσσάρων ετών ή αντίστοιχης διάρκειας υπό καθεστώς μερικής παρακολούθησης, σε πανεπιστήμιο ή ανώτατο εκπαιδευτικό ίδρυμα ή σε άλλο ίδρυμα ανάλογου επιπέδου, καθώς και, ενδεχομένως, την επαγγελματική κατάρτιση που μπορεί να απαιτείται συμπληρωματικά προς τον εν λόγω κύκλο μεταδευτεροβάθμιων σπουδών.

Άρθρο 12

Εξομοιούμενη εκπαίδευση (Άρθρο 12 της Οδηγίας 2005/36/EK)

1. Εξομοιώνεται προς τίτλο εκπαίδευσης που πιστοποιεί εκπαίδευση του άρθρου 11, ακόμη και ως προς το οικείο επίπεδο, κάθε τίτλος εκπαίδευσης ή σύνολο τίτλων εκπαίδευσης που χορηγήθηκε από αρμόδια αρχή κράτους μέλους, εφόσον πιστοποιεί επιτυχή ολοκλήρωση εκπαίδευσης εντός της Κοινότητας, έχει αναγνωριστεί από το εν λόγω κράτος μέλος ως ισοδύναμου επιπέδου και παρέχει τα ίδια δικαιώματα ανάληψης ή άσκησης επαγγέλματος, ή προετοιμάζει για την άσκηση του επαγγέλματος.

2. Εξομοιώνεται επίσης προς αυτόν τον τίτλο εκπαίδευσης, υπό τους ίδιους όρους με τους προβλεπόμενους στο πρώτο εδάφιο, κάθε επαγγελματικό προσόν που, χωρίς

να πληροί τις απαιτήσεις που ορίζονται στις νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις του κράτους μέλους καταγωγής σχετικά με την ανάληψη ή την άσκηση ενός επαγγέλματος, παρέχει στον κάτοχό του κεκτημένα δικαιώματα δυνάμει των εν λόγω διατάξεων. Τούτο ισχύει ιδίως εάν το κράτος μέλος καταγωγής αυξήσει το επίπεδο εκπαίδευσης που απαιτείται για την εισδοχή σε επάγγελμα και την άσκησή του και εάν κάποιος που έχει παλαιότερα εκπαιδευθεί κατά τρόπο που δεν ικανοποιεί τις νέες απαιτήσεις, απολαμβάνει κεκτημένα δικαιώματα λόγω εθνικών νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων στην περίπτωση αυτή η παλαιότερη εκπαίδευση θεωρείται για τους σκοπούς της εφαρμογής του άρθρου 13, αντίστοιχη με το επίπεδο της νέας εκπαίδευσης.

Άρθρο 13

Προϋποθέσεις αναγνώρισης (Άρθρο 13 της Οδηγίας 2005/36/EK)

1. Εάν για την ανάληψη ή την άσκηση νομοθετικά ρυθμιζόμενου επαγγέλματος απαιτείται στην Ελλάδα η κατοχή συγκεκριμένων επαγγελματικών προσόντων, η αρμόδια αρχή του άρθρου 54 παρέχει την δυνατότητα ανάληψης του οικείου επαγγέλματος και της άσκησής του, υπό τους ίδιους όρους με εκείνους που ισχύουν για Έλληνες πολίτες, στους αιτούντες που είναι κάτοχοι της βεβαίωσης επάρκειας ή του τίτλου εκπαίδευσης που απαιτείται από άλλο κράτος μέλος για την ανάληψη ή την άσκηση του ίδιου επαγγέλματος στην επικράτεια του.

Οι βεβαιώσεις επάρκειας ή οι τίτλοι εκπαίδευσης πρέπει να πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) να έχουν χορηγηθεί από αρμόδια αρχή κράτους μέλους, η οποία έχει οριστεί σύμφωνα με τις νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις του εν λόγω κράτους:

β) να βεβαιώνουν επίπεδο επαγγελματικών προσόντων τουλάχιστον ισοδύναμο με το αμέσως προηγούμενο επίπεδο εκείνου που απαιτείται στην Ελλάδα, όπως ορίζεται στο άρθρο 11.

2. Η δυνατότητα ανάληψης του επαγγέλματος και η άσκησή του, που αναφέρονται στην παράγραφο 1, παρέχονται επίσης στους αιτούντες που έχουν ασκήσει το επάγγελμα που εξετάζεται στην εν λόγω παράγραφο με πλήρη απασχόληση επί δύο έτη κατά την τελευταία δεκαετία, σε άλλο κράτος μέλος που δεν ρυθμίζει νομοθετικά το εν λόγω επάγγελμα, και οι οποίοι διαθέτουν μία ή περισσότερες βεβαιώσεις επάρκειας ή έναν ή περισσότερους τίτλους εκπαίδευσης.

Οι βεβαιώσεις επάρκειας ή οι τίτλοι εκπαίδευσης πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) έχουν χορηγηθεί από αρμόδια αρχή κράτους μέλους, η οποία έχει οριστεί σύμφωνα με τις νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις του εν λόγω κράτους:

β) βεβαιώνουν επίπεδο επαγγελματικών προσόντων τουλάχιστον ισοδύναμο προς το αμέσως προηγούμενο επίπεδο εκείνου που απαιτείται στην Ελλάδα, όπως ορίζεται στο άρθρο 11:

γ) πιστοποιούν την προετοιμασία του αιτούντος για την άσκηση του οικείου επαγγέλματος.

Η αναφερόμενη στο πρώτο εδάφιο διετής επαγγελματική πείρα δεν απαιτείται, όταν ο τίτλος ή οι τίτλοι εκπαίδευσης που κατέχει ο αιτών πιστοποιούν εκπαί-

δευση και κατάρτιση νομοθετικά ρυθμιζόμενη κατά την έννοια του άρθρου 3 παράγραφος 1 στοιχείο ε) στα επίπεδα προσόντων που περιγράφονται στο άρθρο 11 στοιχεία β), γ), δ) ή ε). Ως νομοθετικά ρυθμιζόμενος κύκλος εκπαίδευσης και κατάρτισης στο επίπεδο που περιγράφεται στο άρθρο 11 στοιχείο γ) θεωρείται ιδίως ο αναφερόμενος στο παράρτημα ΙΙΙ. Ο κατάλογος του παραρτήματος ΙΙΙ μπορεί να τροποποιηθεί, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 58 παράγραφος 2 της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ, προκειμένου να λαμβάνεται υπόψη εκπαίδευση που παρέχει ανάλογο επαγγελματικό επίπεδο και που προετοιμάζει τον εκπαιδευόμενο για ανάλογο επίπεδο ευθυνών και καθηκόντων.

3. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1 στοιχείο β) και την παράγραφο 2 στοιχείο β), επιτρέπεται η ανάληψη και η άσκηση νομοθετικά ρυθμιζόμενου επαγγέλματος, όταν η ανάληψη του εν λόγω επαγγέλματος προϋποθέτει την κατοχή τίτλου εκπαίδευσης που βεβαιώνει την επιτυχή ολοκλήρωση κύκλου πανεπιστημιακής ή ανώτατης εκπαίδευσης διάρκειας τεσσάρων ετών και ο αιτών διαθέτει τίτλο εκπαίδευσης που αναφέρεται στο άρθρο 11 στοιχείο γ).

Άρθρο 14

Αντισταθμιστικά μέτρα (Άρθρο 14 της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ)

1. Το άρθρο 13 δεν κωλύει την αρμόδια αρχή του άρθρου 54 να απαιτεί από τον αιτούντα την πραγματοποίηση πρακτικής άσκησης προσαρμογής επί τρία έτη, κατ' ανώτατο όριο, ή την υποβολή σε δοκιμασία επάρκειας σε μία από τις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) εφόσον η διάρκεια της εκπαίδευσης που επικαλείται δυνάμει του άρθρου 13, παράγραφοι 1 ή 2, είναι μικρότερη κατά τουλάχιστον ένα έτος από εκείνη που απαιτείται στην Ελλάδα·

β) εφόσον η εκπαίδευση που έχει λάβει αφορά τομείς γνώσεων ουσιαστών διαφορετικούς από εκείνους που καλύπτονται από τον απαιτούμενο στην Ελλάδα τίτλο εκπαίδευσης·

γ) εφόσον το νομοθετικώς ρυθμιζόμενο επάγγελμα στην Ελλάδα περιλαμβάνει μία ή περισσότερες νομοθετικώς ρυθμιζόμενες επαγγελματικές δραστηριότητες, οι οποίες δεν υπάρχουν στο αντίστοιχο επάγγελμα στο κράτος μέλος προέλευσης του αιτούντος, κατά την έννοια του άρθρου 4 παράγραφος 2, και εφόσον η εν λόγω διαφορά συνίσταται στη συγκεκριμένη εκπαίδευση που απαιτείται στην Ελλάδα και η οποία αφορά τομείς γνώσεων ουσιαστών διαφορετικούς από εκείνους που καλύπτονται από τη βεβαίωση επάρκειας ή τον τίτλο εκπαίδευσης που διαθέτει ο αιτών.

2. Όταν η αρμόδια αρχή κάνει χρήση της δυνατότητας που προβλέπεται στην παράγραφο 1, οφείλει να παρέχει στον αιτούντα την ευχέρεια επιλογής μεταξύ της πρακτικής άσκησης προσαρμογής και της δοκιμασίας επάρκειας.

Εφόσον η αρμόδια αρχή φρονεί ότι, για ένα συγκεκριμένο επάγγελμα, είναι απαραίτητη η παρέκκλιση από την επιλογή που παρέχεται στον αιτούντα μεταξύ της πρακτικής άσκησης προσαρμογής και της δοκιμασίας επάρκειας δυνάμει του πρώτου εδαφίου, ενημερώνει σχετικώς εκ των προτέρων τα άλλα κράτη μέλη και την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, προσκομίζοντας κατάλληλη αιτιολόγηση για την εν λόγω παρέκκλιση.

Εάν η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, αφού λάβει όλες τις απαραίτητες πληροφορίες, θεωρεί ότι η εξεταζόμενη στο δεύτερο εδάφιο του παρόντος παρέκκλιση δεν ενδείκνυται ή δεν συνάδει προς την κοινοτική νομοθεσία, ζητεί από την Ελλάδα, εντός τριών μηνών, να αρνηθεί να λάβει το εξεταζόμενο μέτρο. Ελλείψει αντίδρασης εκ μέρους της Επιτροπής κατά το πέρας της εν λόγω προθεσμίας, η παρέκκλιση δύναται να εφαρμοστεί.

3. Κατά παρέκκλιση της αρχής που αναφέρεται στην παράγραφο 2, σύμφωνα με την οποία ο αιτών έχει το δικαίωμα επιλογής, όσον αφορά τα επαγγέλματα για την άσκηση των οποίων απαιτείται συγκεκριμένη γνώση του εθνικού δικαίου και των οποίων ουσιαστικό και σταθερό στοιχείο της επαγγελματικής δραστηριότητας είναι η παροχή συμβουλών ή/και βοήθειας σχετικά με το εθνικό δίκαιο, η αρμόδια αρχή του άρθρου 54 μπορεί να ορίζει είτε περίοδο προσαρμογής είτε δοκιμασία επάρκειας.

Αυτό ισχύει επίσης στις περιπτώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 10 στοιχεία β) και γ), δ) σχετικά με τους ιατρούς και τους οδοντιάτρους, στ) εάν ο μετανάστης ζητεί αναγνώριση σε άλλο κράτος μέλος στο οποίο οι οικείες επαγγελματικές δραστηριότητες ασκούνται από νοσοκόμους υπεύθυνους για την παροχή γενικής περίθαλψης ή ειδικευμένους νοσοκόμους οι οποίοι είναι κάτοχοι τίτλου εκπαίδευσης ειδικότητας και οι οποίοι έχουν λάβει μέρος στην εκπαίδευση για την απόκτηση των τίτλων που περιλαμβάνονται στο παράρτημα V, σημείο 5.2.2 και στο άρθρο 10 στοιχείο ζ).

Στις περιπτώσεις που καλύπτονται από το άρθρο 10 α), η αρμόδια αρχή του άρθρου 54 δύναται να απαιτήσει περίοδο προσαρμογής ή δοκιμασία επάρκειας όταν ο μετανάστης προτίθεται να ασκήσει, ως αυτοαπασχολούμενος ή ως διευθυντής επιχειρήσεως, επαγγελματικές δραστηριότητες οι οποίες απαιτούν τη γνώση και εφαρμογή ισχυόντων ειδικών εθνικών κανόνων, στο μέτρο που η γνώση και εφαρμογή των εθνικών αυτών κανόνων απαιτούνται από τις αρμόδιες αρχές της Ελλάδας για την πρόσβαση των Ελλήνων υπηκόων στη σχετική δραστηριότητα.

4. Για την εφαρμογή της παραγράφου 1 στοιχεία β) και γ), νοούνται ως "τομείς γνώσεων ουσιαστών διαφορετικοί" οι τομείς των οποίων η γνώση είναι απαραίτητη για την άσκηση του επαγγέλματος και ως προς τους οποίους η εκπαίδευση που έχει λάβει ο μετανάστης παρουσιάζει σημαντικές αποκλίσεις όσον αφορά τη διάρκεια ή το περιεχόμενο σε σχέση με την εκπαίδευση που απαιτείται στη χώρα.

5. Η παράγραφος 1 εφαρμόζεται τηρούμενης της αρχής της αναλογικότητας. Ειδικότερα, εάν η αρμόδια αρχή του άρθρου 54 προτίθεται να απαιτήσει από τον αιτούντα την πραγματοποίηση πρακτικής άσκησης προσαρμογής ή την υποβολή του σε δοκιμασία επάρκειας, πρέπει κατ' αρχάς να εξακριβώσει κατά πόσον οι γνώσεις που έχει αποκτήσει ο αιτών κατά τη διάρκεια της επαγγελματικής πείρας του σε κράτος μέλος ή σε τρίτη χώρα είναι ικανές να καλύψουν, πλήρως ή μερικώς, την ουσιαστική διαφορά για την οποία γίνεται λόγος στην παράγραφο 4.

6. Η δοκιμασία επάρκειας ή η πρακτική άσκηση προσαρμογής του παρόντος άρθρου διενεργείται από την οικεία επαγγελματική οργάνωση, εφ' όσον αυτή είναι

οργανωμένη ως νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, άλλως από τη δημόσια αρχή που είναι αρμόδια για την έκδοση της σχετικής άδειας άσκησης επαγγέλματος, σύμφωνα με την απόφαση του Συμβουλίου Αναγνώρισης Επαγγελματικών Προσόντων, η οποία προσδιορίζει το περιεχόμενό τους. Από τις ίδιες αρχές γίνεται και η αξιολόγηση της πρακτικής άσκησης και τα αποτελέσματά της γνωστοποιούνται στο Συμβούλιο για την έκδοση της τελικής απόφασής του.

7. Με αποφάσεις του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού καθορίζεται η αρμόδια επαγγελματική οργάνωση ή δημόσια αρχή, σύμφωνα με την παράγραφο 6 του παρόντος άρθρου, οι όροι και οι διαδικασίες για τη διενέργεια της δοκιμασίας επάρκειας και της πρακτικής άσκησης προσαρμογής, ο τρόπος επίβλεψης και αξιολόγησης αυτών και κάθε άλλο κριτήριο, το οποίο θεωρείται απαραίτητο, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 15

Απαλλαγή από αντισταθμιστικά μέτρα λόγω κοινών βάσεων (Άρθρο 15 της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ)

1. Εάν τα επαγγελματικά προσόντα του αιτούντος πληρούν τα κριτήρια που προβλέπονται σε μέτρο το οποίο θα θεσπιστεί κατά τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 2 του άρθρου 15 της οδηγίας 2005/36/ΕΚ, οι αρμόδιες αρχές δεν εφαρμόζουν τα αντισταθμιστικά μέτρα που προβλέπονται στο άρθρο 14.

2. Μέτρα θεσπιζόμενα κατά το άρθρο 15 της οδηγίας 2005/36/ΕΚ δεν παρεμποδίζουν τον καθορισμό επαγγελματικών προσόντων που απαιτούνται για την άσκηση ορισμένου επαγγέλματος και το περιεχόμενο και την οργάνωση των συστημάτων της γενικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

Αναγνώριση της επαγγελματικής πείρας

Άρθρο 16

Απαιτήσεις σχετικά με την επαγγελματική πείρα (Άρθρο 16 της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ)

Εφόσον η ανάληψη ή η άσκηση μίας από τις δραστηριότητες του παραρτήματος IV εξαρτάται στην Ελλάδα από την κατοχή γενικών εμπορικών ή επαγγελματικών γνώσεων και ικανοτήτων, οι αρμόδιες αρχές του άρθρου 54 αναγνωρίζουν ως επαρκή απόδειξη των εν λόγω γνώσεων και ικανοτήτων την προηγούμενη άσκηση της συγκεκριμένης δραστηριότητας σε άλλο κράτος μέλος. Ο αιτών πρέπει να έχει πραγματοποιήσει την άσκηση αυτή σύμφωνα με τα άρθρα 17, 18 και 19.

Άρθρο 17

Δραστηριότητες του καταλόγου I του παραρτήματος IV (Άρθρο 17 της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ)

1. Στην περίπτωση των δραστηριοτήτων που περιλαμβάνονται στον κατάλογο I του παραρτήματος IV, η προηγούμενη άσκηση της οικείας δραστηριότητας πρέπει να έχει πραγματοποιηθεί:

α) είτε επί έξι συναπτά έτη με την ιδιότητα του αυτοαπασχολούμενου ή του διευθυντή επιχείρησης:

β) είτε επί τρία συναπτά έτη με την ιδιότητα του αυτοαπασχολούμενου ή του διευθυντή επιχείρησης, εφόσον ο δικαιούχος αποδείξει ότι για την εν λόγω δραστηριότητα έχει προηγουμένως λάβει τουλάχιστον τριετή εκπαίδευση, η οποία βεβαιώνεται με πιστοποιητικό αναγνωρισμένο από το κράτος μέλος ή κρίνεται απολύτως έγκυρη από αρμόδιο επαγγελματικό φορέα:

γ) είτε επί τέσσερα συναπτά έτη με την ιδιότητα του αυτοαπασχολούμενου ή του διευθυντή επιχείρησης, εφόσον ο δικαιούχος αποδείξει ότι για την εν λόγω δραστηριότητα έχει προηγουμένως λάβει τουλάχιστον διετή εκπαίδευση, η οποία βεβαιώνεται με πιστοποιητικό αναγνωρισμένο από το κράτος μέλος ή κρίνεται απολύτως έγκυρη από αρμόδιο επαγγελματικό φορέα:

δ) είτε επί τρία συναπτά έτη με την ιδιότητα του αυτοαπασχολούμενου, εφόσον ο δικαιούχος αποδείξει ότι έχει ασκήσει ως μισθωτός την συγκεκριμένη δραστηριότητα επί τουλάχιστον πέντε έτη:

ε) είτε επί πέντε συναπτά έτη ως διευθυντικό στέλεχος, εκ των οποίων επί τρία τουλάχιστον συναπτά έτη επιφορτισμένος με καθήκοντα τεχνικής φύσεως και υπεύθυνος για ένα τουλάχιστον τμήμα της επιχείρησης, εφόσον ο δικαιούχος αποδείξει ότι, για την συγκεκριμένη δραστηριότητα, έχει λάβει προηγουμένως τουλάχιστον τριετή εκπαίδευση, η οποία βεβαιώνεται με πιστοποιητικό αναγνωρισμένο από το κράτος μέλος ή κρίνεται απολύτως έγκυρη από αρμόδιο επαγγελματικό φορέα.

2. Στις περιπτώσεις των στοιχείων α) και δ), η εν λόγω δραστηριότητα δεν πρέπει να έχει παύσει να ασκείται για διάστημα μεγαλύτερο των δέκα ετών πριν από την ημερομηνία κατάθεσης του πλήρους φακέλου του ενδιαφερομένου στην αρμόδια αρχή του άρθρου 54 του παρόντος διατάγματος.

3. Για δραστηριότητες της ομάδας ex 855 της ονοματολογίας ΔΤΤΒ, κομωτήρια, η παράγραφος 1 στοιχείο ε) δεν εφαρμόζεται.

Άρθρο 18

Δραστηριότητες του καταλόγου II του παραρτήματος IV (Άρθρο 18 της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ)

1. Στην περίπτωση των δραστηριοτήτων που περιλαμβάνονται στον κατάλογο II του παραρτήματος IV, η προηγούμενη άσκηση της οικείας δραστηριότητας πρέπει να έχει πραγματοποιηθεί:

α) είτε επί πέντε συναπτά έτη με την ιδιότητα του αυτοαπασχολούμενου ή του διευθυντή επιχείρησης:

β) είτε επί τρία συναπτά έτη με την ιδιότητα του αυτοαπασχολούμενου ή του διευθυντή επιχείρησης, εφόσον ο δικαιούχος αποδείξει ότι για την εν λόγω δραστηριότητα έχει προηγουμένως λάβει τουλάχιστον τριετή εκπαίδευση, η οποία βεβαιώνεται με πιστοποιητικό αναγνωρισμένο από το κράτος μέλος ή κρίνεται απολύτως έγκυρη από αρμόδιο επαγγελματικό φορέα:

γ) είτε επί τέσσερα συναπτά έτη με την ιδιότητα του αυτοαπασχολούμενου ή του διευθυντή επιχείρησης, εφόσον ο δικαιούχος αποδείξει ότι για την εν λόγω δραστηριότητα έχει προηγουμένως λάβει τουλάχιστον διετή εκπαίδευση, η οποία βεβαιώνεται με πιστοποιητικό αναγνωρισμένο από το κράτος μέλος ή κρίνεται απολύτως έγκυρη από αρμόδιο επαγγελματικό φορέα:

δ) είτε επί τρία συναπτά έτη με την ιδιότητα του αυτοαπασχολούμενου ή του διευθυντή επιχείρησης,

εφόσον ο δικαιούχος αποδειξει ότι έχει ασκήσει ως μισθωτός την συγκεκριμένη δραστηριότητα επί τουλάχιστον πέντε έτη

ε) είτε επί πέντε συναπτά έτη με την ιδιότητα του μισθωτού, εφόσον ο δικαιούχος αποδειξει ότι, για την συγκεκριμένη δραστηριότητα, έχει λάβει προηγουμένως τουλάχιστον τριετή εκπαίδευση, η οποία βεβαιώνεται με πιστοποιητικό αναγνωρισμένο από το κράτος μέλος ή κρίνεται απολύτως έγκυρη από αρμόδιο επαγγελματικό φορέα

στ) είτε επί έξι συναπτά έτη με την ιδιότητα του μισθωτού, εφόσον ο δικαιούχος αποδειξει ότι, για την συγκεκριμένη δραστηριότητα, έχει λάβει προηγουμένως τουλάχιστον διετή εκπαίδευση, η οποία βεβαιώνεται με πιστοποιητικό αναγνωρισμένο από το κράτος μέλος ή κρίνεται απολύτως έγκυρη από αρμόδιο επαγγελματικό φορέα.

2. Στις περιπτώσεις των στοιχείων α) και δ), η εν λόγω δραστηριότητα δεν πρέπει να έχει παύσει να ασκείται για διάστημα μεγαλύτερο των δέκα ετών πριν από την ημερομηνία κατάθεσης του πλήρους φακέλου του ενδιαφερομένου στην αρμόδια αρχή του άρθρου 54 του παρόντος διατάγματος.

Άρθρο 19

Δραστηριότητες του καταλόγου III του παραρτήματος IV (Άρθρο 19 της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ)

1. Στην περίπτωση δραστηριοτήτων που περιλαμβάνονται στον κατάλογο III του παραρτήματος IV, η προηγούμενη άσκηση της οικείας δραστηριότητας πρέπει να έχει πραγματοποιηθεί:

α) είτε επί τρία συναπτά έτη με την ιδιότητα του αυτοαπασχολούμενου ή του διευθυντή επιχείρησης

β) είτε επί δύο συναπτά έτη με την ιδιότητα του αυτοαπασχολούμενου ή του διευθυντή επιχείρησης, εφόσον ο δικαιούχος αποδειξει ότι, για την συγκεκριμένη δραστηριότητα, έχει λάβει προηγουμένως εκπαίδευση, η οποία βεβαιώνεται με πιστοποιητικό αναγνωρισμένο από το κράτος μέλος ή κρίνεται απολύτως έγκυρη από αρμόδιο επαγγελματικό φορέα

γ) είτε επί δύο συναπτά έτη με την ιδιότητα του αυτοαπασχολούμενου ή του διευθυντή επιχείρησης, εφόσον ο δικαιούχος αποδειξει ότι έχει ασκήσει ως μισθωτός την συγκεκριμένη δραστηριότητα επί τουλάχιστον τρία έτη

δ) είτε επί τρία συναπτά έτη ως μισθωτός, εφόσον ο δικαιούχος αποδειξει ότι, για την συγκεκριμένη δραστηριότητα, έχει λάβει προηγουμένως εκπαίδευση, η οποία βεβαιώνεται με πιστοποιητικό αναγνωρισμένο από το κράτος μέλος ή κρίνεται απολύτως έγκυρη από αρμόδιο επαγγελματικό φορέα.

2. Στις περιπτώσεις των στοιχείων α) και γ), η εν λόγω δραστηριότητα δεν πρέπει να έχει παύσει να ασκείται για διάστημα μεγαλύτερο των δέκα ετών πριν από την ημερομηνία κατάθεσης του πλήρους φακέλου του ενδιαφερομένου στην αρμόδια αρχή του άρθρου 54 του παρόντος διατάγματος.

Άρθρο 20

1. Η πλήρωση των όρων που αναφέρονται στα άρθρα 17, 18 και 19 του παρόντος διατάγματος αποδεικνύεται με βεβαίωση, όσον αφορά τη φύση και τη διάρκεια της

δραστηριότητας, χορηγούμενη από την αρμόδια αρχή ή τον αρμόδιο φορέα του κράτους μέλους καταγωγής, την οποία ο δικαιούχος πρέπει να προσκομίσει για να στηρίξει την αίτησή του για άσκηση της ή των εν λόγω δραστηριοτήτων στην Ελλάδα.

2. Στην Ελλάδα, αρμόδια αρχή για την έκδοση και χορήγηση της ανωτέρω σχετικής βεβαίωσης ορίζεται ο Νομάρχης της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης του τόπου κατοικίας ή ασκήσεως της επαγγελματικής δραστηριότητας του ενδιαφερομένου, ο οποίος καθορίζει και την υπηρεσία που μεριμνά για τη χορήγηση των βεβαιώσεων αυτών.

3. Για την έκδοση βεβαίωσης ασκήσεως δραστηριότητας υπό την ιδιότητα του παρόχου υπηρεσιών του άρθρου 5 του παρόντος διατάγματος απαιτείται ένα τουλάχιστον από τα κατωτέρω δικαιολογητικά:

α. βεβαίωση ενάρξεως επαγγέλματος της οικείας οικονομικής εφορίας,

β. πιστοποιητικό του οικείου επαγγελματικού επιμελητηρίου.

Για την έκδοση της παραπάνω βεβαίωσης εφόσον ο δικαιούχος επικαλείται και προηγούμενη σχετική εκπαίδευση, απαιτείται επιπλέον των ανωτέρω, πιστοποιητικό αναγνωρισμένης από την Ελλάδα ή το κράτος μέλος καταγωγής, σχολής.

Εφόσον για την έκδοση της ανωτέρω βεβαίωσης ο δικαιούχος επικαλείται επαγγελματική πείρα την οποία απέκτησε κατά την άσκηση μισθωτής δραστηριότητας (σχέση εξαρτημένης εργασίας), απαιτείται βεβαίωση του εργοδότη στον οποίο παρείχε υπηρεσίες και σχετική βεβαίωση ασφαλιστικού οργανισμού και/ή ένορκη βεβαίωση ενώπιον του αρμόδιου οργάνου του κράτους μέλους καταγωγής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III

Αναγνώριση βάσει του συντονισμού των ελάχιστων προϋποθέσεων εκπαίδευσης

Τμήμα 1

Γενικές διατάξεις

Άρθρο 21

Αρχή της αυτόματης αναγνώρισης (Άρθρο 21 της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ)

1. Αναγνωρίζονται οι τίτλοι εκπαίδευσης ιατρού, που επιτρέπουν την ανάληψη επαγγελματικών δραστηριοτήτων ιατρού βασικής εκπαίδευσης και ειδικευμένου ιατρού, νοσοκόμου υπεύθυνου για γενική περίθαλψη, οδοντιάτρου, ειδικευμένου οδοντιάτρου, κτηνιάτρου, φαρμακοποιού και αρχιτέκτονα, οι οποίοι εμφανίζονται στο παράρτημα V υπό τα σημεία, αντιστοίχως, 5.11, 5.12, 5.22, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.2, 5.6.2 και 5.7.1, εφόσον πληρούν τους ελάχιστους όρους εκπαίδευσης για τους οποίους γίνεται αντιστοίχως λόγος στα άρθρα 24, 25, 31, 34, 35, 38, 44 και 46, και παρέχεται σε αυτούς η ίδια ισχύς, όσον αφορά την ανάληψη και την άσκηση των επαγγελματικών δραστηριοτήτων με τους τίτλους εκπαίδευσης που χορηγούνται στην Ελλάδα.

Οι εν λόγω τίτλοι εκπαίδευσης πρέπει να έχουν χορηγηθεί από τους αρμόδιους φορείς των κρατών μελών και να συνοδεύονται, ενδεχομένως, από τα πιστοποιητικά που αναφέρονται στο παράρτημα V, σημεία 5.1.1, 5.1.2, 5.2.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.2, 5.6.2 και 5.7.1 αντιστοίχα.

Οι διατάξεις του πρώτου και του δεύτερου εδαφίου εφαρμόζονται με την επιφύλαξη των κεκτημένων δικαιωμάτων για τα οποία γίνεται λόγος στα άρθρα 23, 27, 33, 37, 39 και 49.

2. Η Ελλάδα αναγνωρίζει, για την άσκηση δραστηριοτήτων γενικής ιατρικής στο πλαίσιο του ισχύοντος συστήματος κοινωνικής ασφάλισης, τους τίτλους εκπαίδευσης που αναφέρονται στο παράρτημα V, σημείο 5.1.4 και χορηγούνται σε υπηκόους των κρατών μελών από άλλα κράτη μέλη σύμφωνα με τις ελάχιστες προϋποθέσεις εκπαίδευσης του άρθρου 28.

Η διάταξη του πρώτου εδαφίου ισχύει με την επιφύλαξη των κεκτημένων δικαιωμάτων για τα οποία γίνεται λόγος στο άρθρο 30.

3. Η Ελλάδα αναγνωρίζει τους τίτλους μαιευτικής εκπαίδευσης που χορηγούνται στους υπηκόους κρατών μελών από τα άλλα κράτη μέλη και οι οποίοι παρατίθενται στο παράρτημα V, σημείο 5.5.2, πληρούν τους ελάχιστους όρους εκπαίδευσης του άρθρου 40 και τους όρους εφαρμογής που αναφέρονται στο άρθρο 41, παρέχοντας τους την ίδια ισχύ, όσον αφορά την ανάληψη και την άσκηση των επαγγελματικών δραστηριοτήτων, με τους τίτλους εκπαίδευσης που χορηγούνται στην χώρα. Η παρούσα διάταξη ισχύει με την επιφύλαξη των κεκτημένων δικαιωμάτων για τα οποία γίνεται λόγος στα άρθρα 23 και 43.

4. Οι αναφερόμενοι στο παράρτημα V, σημείο 5.7.1, τίτλοι εκπαίδευσης αρχιτέκτονα που αποτελούν αντικείμενο αυτόματης αναγνώρισης δυνάμει της παραγράφου 1 πιστοποιούν εκπαίδευση η οποία ξεκίνησε το νωρίτερο κατά τη διάρκεια του κρίσιμου ακαδημαϊκού έτους που αναφέρεται στο εν λόγω παράρτημα.

5. Η ανάληψη και η άσκηση των επαγγελματικών δραστηριοτήτων ιατρού, νοσοκόμου υπεύθυνου για γενική περίθαλψη, οδοντιάτρου, κτηνιάτρου, μαιάς/μαιευτή και φαρμακοποιού εξαρτώνται από την κατοχή τίτλου εκπαίδευσης που αναφέρεται αντιστοίχως στο παράρτημα V, σημεία 5.1.1, 5.1.2, 5.1.4, 5.2.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.2, 5.5.2 και 5.6.2. Ο ενδιαφερόμενος πρέπει να έχει αποκτήσει κατά τη συνολική διάρκεια της εκπαίδευσής του και, όταν ενδείκνυται, τις γνώσεις και τις δεξιότητες, που αναφέρονται στο άρθρο 24 παράγραφος 3, στο άρθρο 31 παράγραφος 6, στο άρθρο 34 παράγραφος 3, στο άρθρο 38 παράγραφος 3, στο άρθρο 40 παράγραφος 3 και στο άρθρο 44 παράγραφος 3, αντιστοίχως.

Άρθρο 22

Κοινές διατάξεις σχετικά με την εκπαίδευση (Άρθρο 22 της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ)

Ως προς την εκπαίδευση, στην οποία αναφέρονται τα άρθρα 24, 25, 28, 31, 34, 35, 38, 40, 44 και 46, τίτλοι που πιστοποιούν εκπαίδευση μερικής παρακολούθησης αναγνωρίζονται, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις που θεσπίζουν οι αρμόδιες αρχές του κράτους καταγωγής ούτως ώστε η συνολική διάρκεια, το επίπεδο και η ποιότητα της εκπαίδευσης αυτής να μην είναι χαμηλότερου επιπέδου από ό,τι ισχύει για την εκπαίδευση με πλήρη παρακολούθηση.

Άρθρο 23

Κεκτημένα δικαιώματα (Άρθρο 23 της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ και Παράρτημα V(α) της Οδηγίας 2006/100/ΕΚ)

1. Με την επιφύλαξη των κεκτημένων δικαιωμάτων που αφορούν ειδικά τα οικεία επαγγέλματα, εφόσον οι

τίτλοι εκπαίδευσης ιατρού, που επιτρέπουν την ανάληψη επαγγελματικών δραστηριοτήτων ιατρού βασικής εκπαίδευσης και ειδικευμένου ιατρού, νοσοκόμου υπεύθυνου για γενική περίθαλψη, οδοντιάτρου, ειδικευμένου οδοντιάτρου, κτηνιάτρου, μαιάς/μαιευτή και φαρμακοποιού, τους οποίους κατέχουν υπήκοοι των κρατών μελών, δεν πληρούν το σύνολο των απαιτήσεων εκπαίδευσης που αναφέρονται στα άρθρα 24, 25, 31, 34, 35, 38, 40 και 44, αναγνωρίζονται ως επαρκής απόδειξη οι τίτλοι εκπαίδευσης που χορηγούνται από αυτά τα κράτη μέλη, με την προϋπόθεση ότι οι τίτλοι αυτοί πιστοποιούν επιτυχώς ολοκληρωθείσα εκπαίδευση που ξεκίνησε πριν από τις κρίσιμες ημερομηνίες που αναφέρονται στο παράρτημα V, σημεία 5.1.1, 5.1.2, 5.2.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.2, 5.5.2 και 5.6.2, και συνοδεύονται από πιστοποιητικό που να βεβαιώνει ότι οι κάτοχοί τους ανέλαβαν πράγματι και νομίμως τις συγκεκριμένες δραστηριότητες επί τουλάχιστον τρία συναπτά έτη κατά τη διάρκεια πέντε ετών πριν από τη χορήγηση του πιστοποιητικού.

2. Οι ίδιες διατάξεις εφαρμόζονται στους τίτλους εκπαίδευσης ιατρού, που επιτρέπουν την ανάληψη επαγγελματικών δραστηριοτήτων ιατρού βασικής εκπαίδευσης και ειδικευμένου ιατρού, νοσοκόμου υπεύθυνου για γενική περίθαλψη, οδοντιάτρου, ειδικευμένου οδοντιάτρου, κτηνιάτρου, μαιάς/μαιευτή και φαρμακοποιού, οι οποίοι έχουν αποκτήσει στην επικράτεια της πρώην Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας και δεν πληρούν το σύνολο των ελάχιστων απαιτήσεων εκπαίδευσης που αναφέρονται στα άρθρα 24, 25, 31, 34, 35, 38, 40 και 44 εφόσον οι τίτλοι αυτοί πιστοποιούν επιτυχώς ολοκληρωθείσα εκπαίδευση που ξεκίνησε πριν από:

α) τις 3 Οκτωβρίου 1990 για τους ιατρούς βασικής εκπαίδευσης, τους υπεύθυνους για γενική περίθαλψη νοσοκόμους, τους οδοντιάτρους βασικής εκπαίδευσης και ειδικευμένους οδοντιάτρους, τους κτηνιάτρους, τις μαιές/τους μαιευτές, τους φαρμακοποιούς και

β) τις 3 Απριλίου 1992 για τους ειδικευμένους ιατρούς.

Οι τίτλοι εκπαίδευσης του πρώτου εδαφίου παρέχουν το δικαίωμα άσκησης επαγγελματικών δραστηριοτήτων στην επικράτεια της Γερμανίας υπό τους ίδιους όρους με τους τίτλους εκπαίδευσης που χορηγούνται από τις γερμανικές αρμόδιες αρχές που αναφέρονται στο παράρτημα V, σημεία 5.1.1, 5.1.2, 5.2.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.2, 5.5.2 και 5.6.2.

3. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 37 παράγραφος 1, αναγνωρίζονται οι τίτλοι εκπαίδευσης ιατρού που επιτρέπουν την ανάληψη επαγγελματικών δραστηριοτήτων ιατρού βασικής εκπαίδευσης και ειδικευμένου ιατρού, νοσοκόμου υπεύθυνου για γενική περίθαλψη, κτηνιάτρου, μαιάς/μαιευτή, φαρμακοποιού και αρχιτέκτονα, τους οποίους κατέχουν υπήκοοι των κρατών μελών, και είτε είχαν χορηγηθεί από την πρώην Τσεχοσλοβακία είτε η εκπαίδευση των ενδιαφερομένων είχε αρχίσει, για την Τσεχική Δημοκρατία και την Σλοβακία, πριν από την 1η Ιανουαρίου 1993, εφόσον οι αρμόδιες αρχές ενός εκ των δύο προαναφερομένων κρατών μελών βεβαιώνουν ότι οι τίτλοι αυτοί έχουν, στην επικράτειά τους, την ίδια νομική ισχύ με τους τίτλους που οι ίδιες χορηγούν και, όσον αφορά τους αρχιτέκτονες, με τους τίτλους που αναφέρονται για αυτά τα κράτη μέλη στο παράρτημα VI, όσον αφορά την ανάληψη και την άσκηση των επαγγελματικών δραστη-

ριότητων ιατρού βασικής εκπαίδευσης και ειδικευμένου ιατρού, νοσοκόμου υπεύθυνου για γενική περίθαλψη, οδοντιάτρου, κτηνιάτρου, μαίας/μαιευτή, φαρμακοποιού για τις δραστηριότητες περί των οποίων το άρθρο 45 παράγραφος 2, και όσον αφορά την ανάληψη και την άσκηση των επαγγελματικών δραστηριοτήτων αρχιτέκτονα για τις δραστηριότητες περί των οποίων το άρθρο 48.

Η βεβαίωση αυτή πρέπει να συνοδεύεται από πιστοποιητικό το οποίο εκδίδουν οι ίδιες αρχές, στο οποίο βεβαιώνεται ότι οι εν λόγω υπήκοοι κρατών μελών έχουν ασκήσει, πραγματικά και νομίμως, στην επικράτειά τους τις εν λόγω δραστηριότητες επί τρία συναπτά έτη τουλάχιστον κατά την πενταετία που προηγείται της ημερομηνίας έκδοσης του πιστοποιητικού.

4. Αναγνωρίζονται οι τίτλοι εκπαίδευσης ιατρού, που επιτρέπουν την ανάληψη επαγγελματικών δραστηριοτήτων ιατρού βασικής εκπαίδευσης και ειδικευμένου ιατρού, νοσοκόμου υπεύθυνου για γενική περίθαλψη, οδοντιάτρου, ειδικευμένου οδοντιάτρου, κτηνιάτρου, μαίας/μαιευτή, φαρμακοποιού και αρχιτέκτονα, τους οποίους κατέχουν υπήκοοι των κρατών μελών, και είτε είχαν χορηγηθεί από την πρώην Σοβιετική Ένωση είτε η εκπαίδευση των ενδιαφερομένων είχε αρχίσει,

α) για την Εσθονία, πριν από τις 20 Αυγούστου 1991·

β) για τη Λετονία, πριν από τις 21 Αυγούστου 1991·

γ) για τη Λιθουανία, πριν από τις 11 Μαρτίου 1990,

εφόσον οι αρμόδιες αρχές ενός εκ των τριών προαναφερομένων κρατών μελών βεβαιώνουν ότι οι τίτλοι αυτοί έχουν, στην επικράτειά τους, την ίδια νομική ισχύ με τους τίτλους που οι ίδιες χορηγούν και, όσον αφορά τους αρχιτέκτονες, με τους τίτλους που αναφέρονται για αυτά τα κράτη μέλη, στο παράρτημα VI σημείο 6, όσον αφορά την ανάληψη και την άσκηση των επαγγελματικών δραστηριοτήτων ιατρού βασικής εκπαίδευσης και ειδικευμένου ιατρού, νοσοκόμου υπεύθυνου για γενική περίθαλψη, οδοντιάτρου, κτηνιάτρου, μαίας/μαιευτή, φαρμακοποιού για τις δραστηριότητες περί των οποίων το άρθρο 45 παράγραφος 2, και όσον αφορά την ανάληψη και την άσκηση των επαγγελματικών δραστηριοτήτων αρχιτέκτονα για τις δραστηριότητες περί των οποίων το άρθρο 48.

Η βεβαίωση αυτή πρέπει να συνοδεύεται από πιστοποιητικό το οποίο εκδίδουν οι ίδιες αρχές, στο οποίο βεβαιώνεται ότι οι εν λόγω υπήκοοι κρατών μελών έχουν ασκήσει, πραγματικά και νομίμως, στην επικράτειά τους τις εν λόγω δραστηριότητες επί τρία συναπτά έτη τουλάχιστον κατά την πενταετία που προηγείται της ημερομηνίας έκδοσης του πιστοποιητικού.

Για τους τίτλους κτηνιατρικής εκπαίδευσης που είτε χορηγήθηκαν από την πρώην Σοβιετική Ένωση είτε η εκπαίδευση των ενδιαφερομένων είχε αρχίσει, για την Εσθονία, πριν από τις 20 Αυγούστου 1991, η βεβαίωση που αναφέρεται στο προηγούμενο εδάφιο πρέπει να συνοδεύεται από πιστοποιητικό το οποίο εκδίδουν οι εσθονικές αρχές, στο οποίο βεβαιώνεται ότι οι ενδιαφερόμενοι έχουν ασκήσει, πραγματικά και νομίμως, στην επικράτειά τους τις εν λόγω δραστηριότητες επί πέντε συναπτά έτη τουλάχιστον κατά την επταετία που προηγείται της ημερομηνίας έκδοσης του πιστοποιητικού.

5. Αναγνωρίζονται οι τίτλοι εκπαίδευσης ιατρού, που επιτρέπουν την ανάληψη επαγγελματικών δραστηρι-

οτήτων ιατρού βασικής εκπαίδευσης και ειδικευμένου ιατρού, νοσοκόμου υπεύθυνου για γενική περίθαλψη, οδοντιάτρου, ειδικευμένου οδοντιάτρου, κτηνιάτρου, μαίας/μαιευτή, φαρμακοποιού και αρχιτέκτονα, τους οποίους κατέχουν υπήκοοι των κρατών μελών, και είτε είχαν χορηγηθεί από την πρώην Γιουγκοσλαβία είτε η εκπαίδευση των ενδιαφερομένων είχε αρχίσει, για την Σλοβενία, πριν από τις 25 Ιουνίου 1991, εφόσον οι αρμόδιες αρχές του προαναφερομένου κράτους μέλους βεβαιώνουν ότι οι τίτλοι αυτοί έχουν, στην επικράτειά του, την ίδια νομική ισχύ με τους τίτλους που οι ίδιες χορηγούν και, όσον αφορά τους αρχιτέκτονες με τους τίτλους που αναφέρονται για αυτό το κράτος μέλος στο παράρτημα VI, όσον αφορά την ανάληψη και την άσκηση των επαγγελματικών δραστηριοτήτων ιατρού βασικής εκπαίδευσης και ειδικευμένου ιατρού, νοσοκόμου υπεύθυνου για γενική περίθαλψη, οδοντιάτρου, κτηνιάτρου, μαίας/μαιευτή, φαρμακοποιού για τις δραστηριότητες περί των οποίων το άρθρο 44 παράγραφος 2, και όσον αφορά την ανάληψη και την άσκηση των επαγγελματικών δραστηριοτήτων αρχιτέκτονα για τις δραστηριότητες περί των οποίων το άρθρο 48.

Η βεβαίωση αυτή πρέπει να συνοδεύεται από πιστοποιητικό το οποίο εκδίδουν οι ίδιες αρχές, στο οποίο βεβαιώνεται ότι οι εν λόγω υπήκοοι κρατών μελών έχουν ασκήσει, πραγματικά και νομίμως, στην επικράτειά τους τις εν λόγω δραστηριότητες επί τρία συναπτά έτη τουλάχιστον κατά την πενταετία που προηγείται της ημερομηνίας έκδοσης του πιστοποιητικού.

6. Αναγνωρίζονται ως επαρκής απόδειξη για τους υπηκόους των κρατών μελών των οποίων οι τίτλοι εκπαίδευσης ιατρού, νοσοκόμου υπεύθυνου για γενική περίθαλψη, οδοντιάτρου, κτηνιάτρου, μαίας/μαιευτή και φαρμακοποιού δεν ανταποκρίνονται στις ονομασίες που αναφέρονται για το συγκεκριμένο κράτος μέλος στο παράρτημα V σημεία 5.1.1, 5.1.2, 5.1.3, 5.1.4, 5.2.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.2, 5.5.2 και 5.6.2, οι τίτλοι εκπαίδευσης που χορηγούνται από τα εν λόγω κράτη συνοδευόμενοι από πιστοποιητικό που έχει εκδοθεί από τις αρμόδιες αρχές ή τους αρμόδιους φορείς.

Το πιστοποιητικό που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο βεβαιώνει ότι οι εν λόγω τίτλοι εκπαίδευσης πιστοποιούν επιτυχώς ολοκληρωθείσα εκπαίδευση σύμφωνη προς τα άρθρα 24, 25, 28, 31, 34, 35, 38, 40 και 44 και εξομοιώνονται από το κράτος μέλος που τους χορήγησε προς αυτούς των οποίων οι ονομασίες εμφανίζονται στο παράρτημα V σημεία 5.1.1, 5.1.2, 5.1.3, 5.1.4, 5.2.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.2, 5.5.2 και 5.6.2.

7. Κατά παρέκκλιση από το παρόν διάταγμα, η Βουλγαρία μπορεί να επιτρέψει στους κατόχους του τίτλου "φелдшер" (feldsher) που απονεμόταν στη Βουλγαρία πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 1999, οι οποίοι ασκούσαν το επάγγελμα δύναμει του βουλγαρικού εθνικού συστήματος κοινωνικών ασφαλίσεων την 1η Ιανουαρίου 2000, να εξακολουθούν να ασκούν το εν λόγω επάγγελμα, έστω και εάν μέρη της δραστηριότητάς τους εμπίπτουν στις διατάξεις του παρόντος διατάγματος.

Οι κάτοχοι του βουλγαρικού τίτλου του "φелдшер" (feldsher) που αναφέρεται ανωτέρω δεν αναγνωρίζονται ως ιατροί ή ως νοσοκόμοι υπεύθυνοι για γενικές φροντίδες δύναμει των διατάξεων του παρόντος διατάγματος.

**Τμήμα 2
Ιατροί**

Άρθρο 24

**Βασική ιατρική εκπαίδευση
(Άρθρο 24 της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ)**

1. Η εισαγωγή στη βασική ιατρική εκπαίδευση προϋποθέτει την κατοχή διπλώματος ή πιστοποιητικού που παρέχει πρόσβαση στα πανεπιστημιακά ιδρύματα για τις συγκεκριμένες αυτές σπουδές.

2. Η βασική ιατρική εκπαίδευση περιλαμβάνει συνολικά τουλάχιστον έξι έτη σπουδών ή 5500 ώρες θεωρητικής και πρακτικής κατάρτισης που πραγματοποιείται εντός ή υπό την εποπτεία πανεπιστημίου.

Όσον αφορά τα πρόσωπα που ξεκίνησαν τις σπουδές τους πριν από την 1η Ιανουαρίου 1972, η αναφερόμενη στο πρώτο εδάφιο εκπαίδευση δύναται να περιλαμβάνει πρακτική εκπαίδευση πανεπιστημιακού επιπέδου διάρκειας έξι μηνών, πραγματοποιούμενη με πλήρη παρακολούθηση υπό την εποπτεία των αρμόδιων αρχών.

3. Η βασική ιατρική εκπαίδευση παρέχει την εγγύηση ότι ο ενδιαφερόμενος έχει αποκτήσει τις ακόλουθες γνώσεις και δεξιότητες:

α) προσήκουσες γνώσεις των επιστημών επί των οποίων βασίζεται η ιατρική καθώς και επαρκή κατανόηση των επιστημονικών μεθόδων, συμπεριλαμβανομένων των αρχών μετρήσεως των βιολογικών λειτουργιών, της αξιολόγησης των επιστημονικώς διαπιστωμένων γεγονότων και της ανάλυσης των δεδομένων·

β) προσήκουσες γνώσεις της διάρθρωσης των λειτουργιών και της συμπεριφοράς του ανθρώπινου οργανισμού υγιούς ή ασθενούς, καθώς και των σχέσεων μεταξύ της κατάστασης της υγείας του ανθρώπου και του φυσικού και κοινωνικού περιβάλλοντός του·

γ) προσήκουσες γνώσεις των κλινικών θεμάτων και της κλινικής πρακτικής που να παρέχουν συνεκτική εικόνα των σωματικών και διανοητικών ασθενειών, της προληπτικής ιατρικής, της διαγνωστικής και της θεραπευτικής ιατρικής καθώς και της αναπαραγωγής του ανθρώπου·

δ) προσήκουσα κλινική πείρα υπό κατάλληλη εποπτεία σε νοσοκομεία.

Άρθρο 25

**Εκπαίδευση ειδικευμένων ιατρών
(Άρθρο 25 της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ)**

1. Η εισαγωγή στην εκπαίδευση ειδικευμένων ιατρών προϋποθέτει την ολοκλήρωση και την επικύρωση εξαετών σπουδών στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού κύκλου που αναφέρεται στο άρθρο 24, κατά τη διάρκεια των οποίων αποκτήθηκαν οι σχετικές γνώσεις βασικής ιατρικής.

2. Η εκπαίδευση ειδικευμένων ιατρών περιλαμβάνει θεωρητική και πρακτική κατάρτιση, η οποία πραγματοποιείται σε πανεπιστημιακό κέντρο, σε νοσοκομειακό και πανεπιστημιακό κέντρο ή, ενδεχομένως, σε ίδρυμα ιατρικής περίθαλψης εγκεκριμένο για το σκοπό αυτό από τις αρμόδιες αρχές ή τους αρμόδιους φορείς.

Η ελάχιστη διάρκεια της εκπαίδευσης ειδικευμένων ιατρών του παραρτήματος V σημείο 5.1.3 δεν δύναται να υπολείπεται σε διάρκεια εκείνης που αναφέρεται στο εν λόγω σημείο. Η εκπαίδευση πραγματοποιείται υπό τον

έλεγχο των αρμόδιων αρχών ή φορέων και προϋποθέτει την προσωπική συμμετοχή του ειδικευόμενου ιατρού στη δραστηριότητα και στις ευθύνες που συνεπάγονται οι συγκεκριμένες υπηρεσίες.

3. Η εκπαίδευση πραγματοποιείται με πλήρη παρακολούθηση σε ειδικές θέσεις που έχουν αναγνωρισθεί από τις αρμόδιες αρχές. Απαιτείται η συμμετοχή στο σύνολο των ιατρικών δραστηριοτήτων του τμήματος όπου πραγματοποιείται η εκπαίδευση, συμπεριλαμβανομένων των εφημεριών, ώστε ο ειδικευόμενος ιατρός να αφιερώνει στην εν λόγω πρακτική και θεωρητική εκπαίδευση το σύνολο της επαγγελματικής δραστηριότητάς του καθ' όλη τη διάρκεια της εργάσιμης εβδομάδας και καθ' όλο το έτος, σύμφωνα με τους προβλεπόμενους από τις αρμόδιες αρχές τρόπους. Ως εκ τούτου, οι θέσεις αυτές αποτελούν αντικείμενο εύλογης αμοιβής.

4. Η χορήγηση τίτλου εκπαίδευσης ειδικευμένου ιατρού εξαρτάται από την κατοχή ενός εκ των τίτλων βασικής ιατρικής εκπαίδευσης που αναφέρονται στο παράρτημα V σημείο 5.1.1.

Άρθρο 26

**Ονομασίες εκπαιδύσεων ειδικευμένων ιατρών
(Άρθρο 26 της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ)**

Οι τίτλοι εκπαίδευσης ειδικευμένων ιατρών που αναφέρονται στο άρθρο 21 είναι εκείνοι που χορηγούνται από τις αρμόδιες αρχές ή τους αρμόδιους φορείς του παραρτήματος V σημείο 5.1.2 και αντιστοιχούν, όσον αφορά την συγκεκριμένη εκπαίδευση, στις ισχύουσες στα διάφορα κράτη μέλη ονομασίες οι οποίες εμφανίζονται στο παράρτημα V σημείο 5.1.3.

Άρθρο 27

**Ιδιαίτερα κεκτημένα δικαιώματα
των ειδικευμένων ιατρών
(Άρθρο 27 της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ)**

1. Για την αναγνώριση των τίτλων εκπαίδευσης των ειδικευμένων ιατρών, των οποίων η εκπαίδευση για την απόκτηση ειδικότητας με μερική παρακολούθηση διέπονταν από τις ισχύουσες κατά την 20ή Ιουνίου 1975 νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις, και οι οποίοι άρχισαν την εν λόγω εκπαίδευσή τους το αργότερο στις 31 Δεκεμβρίου 1983, απαιτείται να συνοδεύονται οι τίτλοι εκπαίδευσης από πιστοποιητικό που να βεβαιώνει ότι αφιερώθηκαν πράγματι και νομίμως στις συγκεκριμένες δραστηριότητες επί τουλάχιστον τρία συναπτά έτη κατά τη διάρκεια πέντε ετών πριν από τη χορήγηση του πιστοποιητικού.

2. Ο τίτλος ειδικευμένου ιατρού που χορηγείται στην Ισπανία στους ιατρούς που έχουν ολοκληρώσει εκπαίδευση για την απόκτηση ειδικότητας πριν από την 1η Ιανουαρίου 1995 χωρίς να πληρούνται οι προβλεπόμενες στο άρθρο 25 ελάχιστες απαιτήσεις εκπαίδευσης αναγνωρίζεται, εφόσον ο εν λόγω τίτλος συνοδεύεται από πιστοποιητικό εκδοθέν από τις αρμόδιες ισπανικές αρχές, το οποίο βεβαιώνει ότι ο ενδιαφερόμενος υποβλήθηκε επιτυχώς στη δοκιμασία ειδικής επαγγελματικής επάρκειας που διοργανώθηκε στο πλαίσιο εξαιρετικών μέτρων που αφορούν την αναγνώριση και αναφέρονται στο βασιλικό διάταγμα 1497/99, ώστε να εξακριβωθεί κατά πόσον ο ενδιαφερόμενος κατέχει συγκρίσιμο επίπεδο γνώσεων και δεξιοτήτων με εκείνο των ιατρών που κατέχουν τίτλους ειδικευμένου ιατρού οι οποίοι

καθορίζονται, όσον αφορά την Ισπανία, στο παράρτημα V σημεία 5.1.2 και 5.1.3.

Άρθρο 28

Ειδική εκπαίδευση γενικής ιατρικής (Άρθρο 28 της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ)

1. Η εισαγωγή στην ειδική εκπαίδευση γενικής ιατρικής προϋποθέτει την ολοκλήρωση και την επικύρωση εξαετών σπουδών στο πλαίσιο του κύκλου σπουδών που αναφέρεται στο άρθρο 24.

2. Η ειδική εκπαίδευση γενικής ιατρικής, που οδηγεί σε απόκτηση τίτλου έχει τριετή τουλάχιστον διάρκεια με πλήρη παρακολούθηση. Ειδική εκπαίδευση γενικής ιατρικής, η οποία οδήγησε στην απόκτηση τίτλων εκπαίδευσης, που χορηγήθηκαν πριν από την 1η Ιανουαρίου 2006, έπρεπε να έχει διάρκεια τουλάχιστον δύο έτη με πλήρη παρακολούθηση.

3. Η ειδική εκπαίδευση γενικής ιατρικής πραγματοποιείται με πλήρη παρακολούθηση υπό τον έλεγχο των αρμόδιων αρχών ή φορέων, είναι δε περισσότερο πρακτικής παρά θεωρητικής φύσεως.

Η πρακτική εκπαίδευση παρέχεται, αφενός, επί τουλάχιστον έξι μήνες σε συγκεκριμένο νοσοκομειακό περιβάλλον που διαθέτει τον κατάλληλο εξοπλισμό και τις απαραίτητες υπηρεσίες και, αφετέρου, επί τουλάχιστον έξι μήνες σε συγκεκριμένο ιατρείο γενικής ιατρικής ή σε συγκεκριμένο κέντρο στο οποίο οι ιατροί παρέχουν πρωτοβάθμια ιατρική περίθαλψη.

Η εν λόγω εκπαίδευση πραγματοποιείται με τη σύμπραξη άλλων υγειονομικών ιδρυμάτων ή φορέων που ασχολούνται με τη γενική ιατρική. Με την επιφύλαξη των ελάχιστων περιόδων που αναφέρονται στο δεύτερο εδάφιο, η πρακτική εκπαίδευση δύναται να παρέχεται επί έξι μήνες κατ' ανώτατο όριο σε άλλα συγκεκριμένα υγειονομικά ιδρύματα ή σε άλλους συγκεκριμένους υγειονομικούς φορείς που ασχολούνται με τη γενική ιατρική.

Η εκπαίδευση προϋποθέτει την προσωπική συμμετοχή του υποψηφίου στην επαγγελματική δραστηριότητα και στις ευθύνες των προσώπων με τα οποία εργάζεται.

4. Η χορήγηση τίτλου ειδικής εκπαίδευσης γενικής ιατρικής εξαρτάται από την κατοχή ενός εκ των τίτλων βασικής ιατρικής εκπαίδευσης που αναφέρονται στο παράρτημα V σημείο 5.1.1.

Άρθρο 29

Άσκηση επαγγελματικών δραστηριοτήτων ιατρού γενικής ιατρικής (Άρθρο 29 της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ)

Υπό την επιφύλαξη των διατάξεων σχετικά με τα κεκτημένα δικαιώματα, η άσκηση των δραστηριοτήτων ιατρού γενικής ιατρικής στο πλαίσιο του εθνικού συστήματος κοινωνικής ασφάλισης εξαρτάται από την κατοχή τίτλου εκπαίδευσης του παραρτήματος V σημείο 5.1.4.

Άρθρο 30

Ειδικά κεκτημένα δικαιώματα των ιατρών γενικής ιατρικής (Άρθρο 30 της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ)

1. Αναγνωρίζεται ως κεκτημένο το δικαίωμα άσκησης των δραστηριοτήτων ιατρού γενικής ιατρικής χωρίς τον τίτλο εκπαίδευσης του παραρτήματος V σημείο 5.1.4, σε όλους τους ιατρούς, που έχουν πάρει άδεια άσκησης ιατρικού επαγγέλματος μέχρι τις 31.12.1994 δυνάμει δια-

τάξεων που ισχύουν για την άσκηση του επαγγέλματος του ιατρού βασικής εκπαίδευσης, και οι οποίοι κατά τη συγκεκριμένη ημερομηνία είναι εγκατεστημένοι στην Ελλάδα δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 21 ή του άρθρου 23.

Η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση της περιφέρειας του Ιατρικού Συλλόγου, όπου ο ιατρός έχει την επαγγελματική του εγκατάσταση χορηγεί, κατόπιν σχετικής αίτησης, πιστοποιητικό που βεβαιώνει το δικαίωμα άσκησης των δραστηριοτήτων του ιατρού γενικής ιατρικής χωρίς τον τίτλο εκπαίδευσης του παραρτήματος V σημείο 5.1.4, στους ιατρούς οι οποίοι έχουν κεκτημένα δικαιώματα δυνάμει του πρώτου εδαφίου.

2. Αναγνωρίζονται τα πιστοποιητικά που αναφέρονται στην παράγραφο 1 δεύτερο εδάφιο του παρόντος άρθρου και τα οποία χορηγούνται στους υπηκόους των κρατών μελών από τα άλλα κράτη μέλη, παρέχοντάς τους, στην επικράτειά της, την ίδια ισχύ με τους τίτλους εκπαίδευσης που χορηγούνται στην Ελλάδα και οι οποίοι επιτρέπουν την άσκηση δραστηριοτήτων ιατρού γενικής ιατρικής.

Τμήμα 3

Νοσοκόμοι υπεύθυνοι για γενική περίθαλψη

Άρθρο 31

Εκπαίδευση νοσοκόμων υπεύθυνων για γενική περίθαλψη (Άρθρο 31 της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ)

1. Η εισαγωγή στην εκπαίδευση νοσοκόμων υπεύθυνων για γενική περίθαλψη προϋποθέτει γενική σχολική εκπαίδευση τουλάχιστον δέκα ετών, η οποία βεβαιώνεται από δίπλωμα, πιστοποιητικό ή άλλον τίτλο που έχει χορηγηθεί από τις αρμόδιες αρχές ή τους αρμόδιους φορείς ενός κράτους μέλους ή από πιστοποιητικό που βεβαιώνει την επιτυχία σε εισαγωγικές εξετάσεις, ισοδύναμου επιπέδου, στις επαγγελματικές σχολές νοσοκόμων.

2. Η εκπαίδευση νοσοκόμων υπεύθυνων για γενική περίθαλψη πραγματοποιείται με πλήρη παρακολούθηση και περιλαμβάνει τουλάχιστον το πρόγραμμα που παρατίθεται στο παράρτημα V σημείο 5.21.

3. Η εκπαίδευση του νοσοκόμου υπεύθυνου για γενική περίθαλψη περιλαμβάνει τουλάχιστον τριετείς σπουδές ή 4600 ώρες θεωρητικής και κλινικής κατάρτισης: η θεωρητική κατάρτιση καλύπτει τουλάχιστον το ένα τρίτο και η κλινική κατάρτιση τουλάχιστον τη μισή ελάχιστη διάρκεια της εκπαίδευσης. Είναι δυνατή μερική εξαίρεση σε πρόσωπα που έχουν λάβει τμήμα της υπό εξέταση εκπαίδευσης στο πλαίσιο άλλης εκπαίδευσης τουλάχιστον ισοδύναμου επιπέδου.

Ο φορέας που είναι επιφορτισμένος με την εκπαίδευση νοσοκόμου είναι αρμόδιος για το συντονισμό μεταξύ της θεωρητικής και της κλινικής κατάρτισης για το σύνολο του προγράμματος σπουδών.

4. Η θεωρητική κατάρτιση ορίζεται ως η πτυχή της νοσηλευτικής εκπαίδευσης μέσω της οποίας οι υπό κατάρτιση νοσοκόμοι αποκτούν τις απαραίτητες επαγγελματικές γνώσεις, κατανόηση και δεξιότητες για το σχεδιασμό, την παροχή και την αξιολόγηση της συνολικής υγειονομικής περίθαλψης. Η εν λόγω εκπαίδευση παρέχεται από το διδακτικό προσωπικό σε θέματα νοσηλευτικής, καθώς και από άλλα αρμόδια πρόσωπα, στις νοσηλευτικές σχολές και σε άλλους χώρους κατάρτισης που επιλέγονται από το εκπαιδευτικό ίδρυμα.

5. Η κλινική κατάρτιση ορίζεται ως η πτυχή της νοσηλευτικής εκπαίδευσης μέσω της οποίας ο υπό κατάρτιση νοσοκόμος μαθαίνει, στο πλαίσιο ομάδας, σε άμεση επαφή με υγιείς ή άρρωστο άτομο ή/και σύνολο ανθρώπων (κοινότητα), να σχεδιάζει, να παρέχει και να αξιολογεί την απαιτούμενη συνολική νοσηλευτική περίθαλψη βάσει των γνώσεων και των δεξιοτήτων που έχει αποκτήσει. Ο εκπαιδευόμενος νοσοκόμος μαθαίνει όχι μόνο να αποτελεί μέλος μιας ομάδας, αλλά και να είναι επικεφαλής ομάδας που οργανώνει τη συνολική νοσηλευτική περίθαλψη, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής εκπαίδευσης για τα μεμονωμένα άτομα και τις μικρές ομάδες, στο πλαίσιο του υγειονομικού φορέα ή εντός της κοινότητας.

Η εν λόγω κατάρτιση πραγματοποιείται στα νοσοκομεία και σε άλλους υγειονομικούς φορείς, καθώς και στο πλαίσιο της κοινότητας, υπό την ευθύνη των διδασκόντων νοσοκόμων και με τη συνεργασία και την αρωγή άλλων ειδικευμένων νοσοκόμων. Άλλο ειδικευμένο προσωπικό μπορεί να ενσωματωθεί στη διδακτική διεργασία.

Οι υπό κατάρτιση νοσοκόμοι συμμετέχουν στις δραστηριότητες των συγκεκριμένων υπηρεσιών στο βαθμό που οι εν λόγω δραστηριότητες συμβάλλουν στην εκπαίδευσή τους, παρέχοντάς τους τη δυνατότητα να αποκτήσουν γνώσεις σχετικά με την ανάληψη των ευθυνών που συνεπάγεται η νοσηλευτική περίθαλψη.

6. Η εκπαίδευση του νοσοκόμου υπεύθυνου για γενική περίθαλψη παρέχει την εγγύηση ότι ο ενδιαφερόμενος έχει αποκτήσει τις ακόλουθες γνώσεις και δεξιότητες:

α) προσήκουσες γνώσεις των επιστημών στις οποίες βασίζεται η γενική περίθαλψη, συμπεριλαμβανομένης της ικανοποιητικής γνώσεως του οργανισμού, των φυσιολογικών λειτουργιών και της συμπεριφοράς των υγιών και των ασθενών προσώπων, καθώς και των σχέσεων που υφίστανται μεταξύ της κατάστασης της υγείας του ανθρώπου και του φυσικού και κοινωνικού περιβάλλοντός του·

β) ικανοποιητική γνώση της φύσης και της δεοντολογίας των επαγγέλματος και των γενικών αρχών που αφορούν την υγεία και την περίθαλψη·

γ) προσήκουσα κλινική πείρα, η οποία πρέπει να επιλέγεται για τον εκπαιδευτικό της χαρακτήρα και να έχει αποκτηθεί υπό τον έλεγχο ειδικευμένων νοσοκόμων και σε χώρους όπου ο αριθμός του ειδικευμένου προσωπικού και ο εξοπλισμός είναι κατάλληλοι για την περίθαλψη των ασθενών από νοσοκόμους·

δ) ικανότητα συμμετοχής στην εκπαίδευση του υγειονομικού προσωπικού και εμπειρία από τη συνεργασία με το προσωπικό αυτό·

ε) εμπειρία από τη συνεργασία με άλλους επαγγελματίες του υγειονομικού τομέα.

Άρθρο 32

Άσκηση των επαγγελματικών δραστηριοτήτων νοσοκόμου υπεύθυνου για γενική περίθαλψη (Άρθρο 32 της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ)

Για τους σκοπούς του παρόντος διατάγματος, οι επαγγελματικές δραστηριότητες νοσοκόμου υπεύθυνου για γενική περίθαλψη είναι οι δραστηριότητες που ασκούνται βάσει των επαγγελματικών τίτλων του παρτήματος V σημείο 5.22.

Άρθρο 33

Ιδιαίτερα κεκτημένα δικαιώματα των νοσοκόμων υπεύθυνων για γενική περίθαλψη (Άρθρο 33 της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ και Παράρτημα V (β) της Οδηγίας 2006/100/ΕΚ)

1. Εφόσον οι γενικοί κανόνες των κεκτημένων δικαιωμάτων εφαρμόζονται στους νοσοκόμους υπεύθυνους για γενική περίθαλψη, οι δραστηριότητες που αναφέρονται στο άρθρο 23 του παρόντος διατάγματος πρέπει να περιλαμβάνουν την πλήρη ευθύνη για τον προγραμματισμό, την οργάνωση και τη χορήγηση νοσηλευτικής περίθαλψης στον ασθενή.

2. Όσον αφορά τους πολωνικούς τίτλους εκπαίδευσης ως νοσοκόμου υπεύθυνου για γενική περίθαλψη, σχετικά με τα κεκτημένα δικαιώματα ισχύουν μόνον οι παρακάτω διατάξεις περί κεκτημένων δικαιωμάτων. Για τους υπηκόους των κρατών μελών των οποίων οι τίτλοι εκπαίδευσης νοσοκόμου υπεύθυνου για γενική περίθαλψη χορηγήθηκαν από την Πολωνία ή των οποίων η εκπαίδευση άρχισε σ' αυτό το κράτος πριν από την 1η Μαΐου 2004, οι δε τίτλοι δεν πληρούν τις ελάχιστες απαιτήσεις εκπαίδευσης που προβλέπονται στο άρθρο 31 του παρόντος διατάγματος αναγνωρίζονται οι κάτωθι αναφερόμενοι τίτλοι εκπαίδευσης νοσοκόμου υπεύθυνου για γενική περίθαλψη ως επαρκής απόδειξη, εφόσον συνοδεύονται από πιστοποιητικό που βεβαιώνει ότι οι ενδιαφερόμενοι έχουν ασκήσει, πραγματικά και νομίμως, στην Πολωνία τις δραστηριότητες νοσοκόμου υπεύθυνου για γενική περίθαλψη κατά τις οριζόμενες περιόδους:

α) τίτλος εκπαίδευσης νοσοκόμου βασικών σπουδών (dyplom licencjata pielęgniarstwa): επί τρία συναπτά έτη τουλάχιστον κατά την πενταετία που προηγείται της ημερομηνίας έκδοσης του πιστοποιητικού·

β) τίτλος εκπαίδευσης νοσοκόμου που πιστοποιεί ολοκλήρωση μεταδευτεροβάθμιων σπουδών, χορηγηθείς από ίδρυμα ιατρικής επαγγελματικής εκπαίδευσης (dyplom pielęgniarki albo pielęgniarki dyplomowanej): επί πέντε συναπτά έτη τουλάχιστον κατά την επταετία που προηγείται της ημερομηνίας έκδοσης του πιστοποιητικού.

Οι εν λόγω δραστηριότητες πρέπει να περιλαμβάνουν την πλήρη ευθύνη για τον προγραμματισμό, την οργάνωση και τη χορήγηση νοσηλευτικής περίθαλψης στον ασθενή.

3. Αναγνωρίζονται τίτλοι επαγγελματικής εκπαίδευσης νοσοκόμων που έχουν χορηγηθεί στην Πολωνία σε νοσοκόμους που έχουν ολοκληρώσει την εκπαίδευσή τους πριν από την 1η Μαΐου 2004, η οποία δεν συμμορφώνεται προς τις ελάχιστες απαιτήσεις εκπαίδευσης του άρθρου 31, που βεβαιώνεται με πτυχίο "bachelor" το οποίο αποκτήθηκε με βάση ειδικό πρόγραμμα αναβάθμισης που περιέχεται στο άρθρο 11 της πράξης της 20ής Απριλίου 2004 σχετικά με την τροποποίηση της πράξης για τα επαγγέλματα του νοσοκόμου και της μάιας/μαιευτή και σε ορισμένα άλλα νομοθετήματα (Επίσημη Εφημερίδα της Πολωνικής Δημοκρατίας της 30ής Απριλίου 2004, αριθ. 92, pos. 885) και στον κανονισμό του Υπουργού Υγείας της 11ης Μαΐου 2004 σχετικά με τους λεπτομερείς όρους σπουδών νοσοκόμου και μάιας/μαιευτή, που είναι κάτοχοι πιστοποιητικού δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (τελική εξέταση - matura) και οι οποίοι είναι απόφοιτοι ιατρικού λυκείου και ιατρικών

επαγγελματικών σχολών νοσοκόμων και μαιών/μαιευτών (Επίσημη Εφημερίδα της Πολωνικής Δημοκρατίας της 13ης Μαΐου 2004, αριθ. 110, pos. 1170) με στόχο να εξακριβωθεί ότι το ενδιαφερόμενο πρόσωπο έχει επίπεδο γνώσεων και ικανοτήτων ανάλογο με το επίπεδο νοσοκόμων που διαθέτουν τα προσόντα τα οποία, στην περίπτωση της Πολωνίας, καθορίζονται στο παράρτημα V, σημείο 5.2.2.

4. Όσον αφορά τους ρουμανικούς τίτλους νοσοκόμων υπεύθυνων για γενική περίθαλψη ισχύουν μόνον οι εξής διατάξεις περί κεκτημένων δικαιωμάτων:

Στην περίπτωση υπηκόων κρατών μελών των οποίων οι επίσημοι τίτλοι σπουδών νοσοκόμων υπεύθυνων για γενικές φροντίδες χορηγήθηκαν από τη Ρουμανία, ή οι οποίοι άρχισαν την εκπαίδευσή τους στη χώρα αυτή πριν από την 1η Ιανουαρίου 2007 και δεν πληρούν τις στοιχειώδεις απαιτήσεις κατάρτισης που ορίζονται στο άρθρο 31 του παρόντος διατάγματος, αναγνωρίζονται οι επίσημοι τίτλοι σπουδών νοσοκόμων υπεύθυνων για γενική περίθαλψη (Certificat de compelente profesionala de asistent medical generalist) με μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση σε școală postliceală, ως επαρκής απόδειξη, εφόσον συνοδεύονται από βεβαίωση ότι αυτοί οι υπήκοοι κρατών μελών έχουν πραγματικά και νόμιμα ασκήσει στη Ρουμανία τις δραστηριότητες νοσοκόμου τουλάχιστον επί πέντε συναπτά έτη κατά τη διάρκεια των επτά ετών προ της χορηγήσεως της βεβαίωσης.

Στις παραπάνω δραστηριότητες πρέπει να έχει περιληφθεί η ανάληψη πλήρους ευθύνης για το σχεδιασμό, την οργάνωση και την πραγματοποίηση της νοσοκομειακής περίθαλψης του ασθενούς.

Τμήμα 4 Οδοντίατροι

Άρθρο 34 Βασική οδοντιατρική εκπαίδευση (Άρθρο 34 της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ)

1. Η εισαγωγή στη βασική οδοντιατρική εκπαίδευση προϋποθέτει την κατοχή διπλώματος ή πιστοποιητικού που παρέχει πρόσβαση, για τις συγκεκριμένες αυτές σπουδές, στα πανεπιστημιακά ιδρύματα ή στα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης επιπέδου αναγνωρισμένου ως ισοδύναμου σε ένα κράτος μέλος.

2. Η βασική οδοντιατρική εκπαίδευση περιλαμβάνει συνολικά τουλάχιστον πέντε έτη θεωρητικών και πρακτικών σπουδών πλήρους παρακολούθησης που αφορούν τουλάχιστον το πρόγραμμα του παραρτήματος V, σημείο 5.3.1, και οι οποίες πραγματοποιούνται σε πανεπιστήμιο, σε ίδρυμα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης επιπέδου αναγνωρισμένου ως ισοδύναμου ή υπό την εποπτεία πανεπιστημίου.

3. Η βασική οδοντιατρική εκπαίδευση παρέχει την εγγύηση ότι ο ενδιαφερόμενος έχει αποκτήσει τις ακόλουθες γνώσεις και δεξιότητες:

α) Προσήκουσες γνώσεις των επιστημών επί των οποίων βασίζεται η οδοντιατρική τέχνη καθώς και επαρκή κατανόηση των επιστημονικών μεθόδων, συμπεριλαμβανομένων των αρχών μετρήσεως των βιολογικών λειτουργιών, της αξιολόγησης των επιστημονικών διαπιστωμένων γεγονότων και της ανάλυσης των δεδομένων

β) προσήκουσες γνώσεις της διάρθρωσης, φυσιολογίας και συμπεριφοράς υγιών και ασθενών, καθώς και

της επιρροής του φυσικού και κοινωνικού περιβάλλοντος στην υγεία του ανθρώπου, κατά το μέτρο που τα στοιχεία αυτά σχετίζονται με την οδοντιατρική

γ) προσήκουσες γνώσεις της διάρθρωσης και της λειτουργίας των οδόντων, του στόματος, των σιαγόνων και των γύρω ιστών, ασθενών και υγιών καθώς και της σχέσης αυτών με τη γενική υγεία και τη φυσική και κοινωνική καλή κατάσταση του ασθενούς

δ) προσήκουσες γνώσεις των κλινικών πρακτικών και μεθόδων που να παρέχουν συνεκτική εικόνα των ανωμαλιών, βλαβών και ασθενειών των οδόντων, του στόματος, των σιαγόνων και των γύρω ιστών, υπό το πρίσμα της προληπτικής, διαγνωστικής και θεραπευτικής οδοντολογίας

ε) προσήκουσα κλινική πείρα υπό κατάλληλη εποπτεία σε νοσοκομεία.

Η εκπαίδευση του οδοντιάτρου παρέχει τα αναγκαία προσόντα για όλες τις προληπτικές, διαγνωστικές και θεραπευτικές δραστηριότητες των ανωμαλιών και ασθενειών των οδόντων, του στόματος, των σιαγόνων και των γύρω ιστών.

Άρθρο 35 Εκπαίδευση ειδικευμένου οδοντιάτρου (Άρθρο 35 της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ)

1. Η εισαγωγή στην εκπαίδευση ειδικευμένου οδοντιάτρου προϋποθέτει την επιτυχή ολοκλήρωση και επικύρωση πενταετών θεωρητικών και πρακτικών σπουδών στο πλαίσιο του κύκλου σπουδών που προβλέπεται στο άρθρο 34 ή την κατοχή των εγγράφων που προβλέπονται στο άρθρο 23 και στο άρθρο 37.

2. Η εκπαίδευση ειδικευμένου οδοντιάτρου περιλαμβάνει θεωρητική και πρακτική διδασκαλία σε πανεπιστημιακό κέντρο, σε κέντρο περιθάλψεως, εκπαίδευσης και έρευνας ή, ενδεχομένως, σε ίδρυμα υγείας εγκεκριμένο για τον σκοπό αυτόν από τις αρμόδιες αρχές ή οργανισμούς.

Πραγματοποιείται με ειδικά οδοντιατρικά μαθήματα κατά πλήρη απασχόληση τουλάχιστον τριών ετών υπό την εποπτεία των αρμόδιων αρχών ή οργανισμών. Συνεπόμενα προσωπική συμμετοχή του υποψηφίου ειδικευμένου οδοντιάτρου στην δραστηριότητα και στις ευθύνες του εκάστοτε ιδρύματος.

3. Η χορήγηση του τίτλου ειδικευμένου οδοντιάτρου εξαρτάται από την κατοχή ενός από τους τίτλους βασικής οδοντιατρικής εκπαίδευσης που αναφέρονται στο παράρτημα V σημείο 5.3.2.

Άρθρο 36 Άσκηση των επαγγελματικών δραστηριοτήτων οδοντιάτρου (Άρθρο 36 της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ)

1. Για τους σκοπούς του παρόντος διατάγματος, οι επαγγελματικές δραστηριότητες του οδοντιάτρου είναι οι δραστηριότητες που ορίζονται στην παράγραφο 3 και ασκούνται βάσει των επαγγελματικών τίτλων του παραρτήματος V σημείο 5.3.2.

2. Το επάγγελμα του οδοντιάτρου βασίζεται στην οδοντιατρική εκπαίδευση για την οποία γίνεται λόγος στο άρθρο 34 και συνιστά επάγγελμα ειδικό και ξεχωριστό από του ιατρού, είτε ειδικευμένου είτε όχι. Η άσκηση των επαγγελματικών δραστηριοτήτων οδοντιάτρου προϋποθέτει την κατοχή τίτλου εκπαίδευσης που

αναφέρεται στο παράρτημα V σημείο 5.3.2. Οι κάτοχοι ενός τέτοιου τίτλου εκπαίδευσης εξομοιώνονται με τα πρόσωπα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των άρθρων 23 ή 37.

3. Οι οδοντίατροι έχουν γενικώς τη δυνατότητα ανάληψης και άσκησης των δραστηριοτήτων πρόληψης, διάγνωσης και θεραπείας όσον αφορά τις ανωμαλίες και ασθένειες των οδόντων, του στόματος, των γνάθων και των παρακείμενων ιστών, τηρουμένων των κανονιστικών διατάξεων και των κανόνων δεοντολογίας που διέπουν το επάγγελμα κατά τις κρίσιμες ημερομηνίες που αναφέρονται στο παράρτημα V σημείο 5.3.2.

Άρθρο 37

Ιδιαίτερα κεκτημένα δικαιώματα των οδοντιάτρων (Άρθρο 37 της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ και Παράρτημα V(γ) της Οδηγίας 2006/100/ΕΚ)

1. Αναγνωρίζονται, για τους σκοπούς της άσκησης των επαγγελματικών δραστηριοτήτων οδοντιάτρου βάσει των τίτλων του παραρτήματος V σημείο 5.3.2, οι τίτλοι εκπαίδευσης ιατρού οι οποίοι χορηγούνται στην Ιταλία, στην Ισπανία, στην Αυστρία, στην Τσεχική Δημοκρατία, στη Σλοβακία και στη Ρουμανία σε άτομα που άρχισαν την ιατρική εκπαίδευσή τους το αργότερο κατά την κρίσιμη ημερομηνία που αναφέρεται στο εν λόγω παράρτημα για το οικείο κράτος μέλος, και συνοδεύονται από πιστοποιητικό που χορηγείται από τις αρμόδιες αρχές των ανωτέρω κρατών μελών.

Το εν λόγω πιστοποιητικό βεβαιώνει την τήρηση των ακόλουθων δύο προϋποθέσεων :

α) ότι τα άτομα αυτά άσκησαν, στο εν λόγω κράτος μέλος, πράγματι, νομίμως και πρωτίστως, τις δραστηριότητες που αναφέρονται στο άρθρο 36 του παρόντος διατάγματος επί τουλάχιστον τρία συναπτά έτη κατά τη διάρκεια πέντε ετών πριν από τη χορήγηση του πιστοποιητικού·

β) ότι τα πρόσωπα αυτά επιτρέπεται να ασκούν τις εν λόγω δραστηριότητες υπό τους ίδιους όρους με τους κατόχους του τίτλου εκπαίδευσης που παρατίθεται για το συγκεκριμένο κράτος στο παράρτημα V σημείο 5.3.2.

Εξαιρούνται από την τριετή άσκηση του επαγγέλματος που αναφέρεται στο δεύτερο εδάφιο, στοιχείο α), τα άτομα που έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς τουλάχιστον τριετείς σπουδές οι οποίες βεβαιώνονται από τις αρμόδιες αρχές του οικείου κράτους ως ισοδύναμες προς την εκπαίδευση που αναφέρεται στο άρθρο 34.

Όσον αφορά την Τσεχική Δημοκρατία και την Σλοβακία, οι τίτλοι εκπαίδευσης που αποκτήθηκαν στην πρώην Τσεχοσλοβακία αναγνωρίζονται όπως και οι τσεχικοί και σλοβακικοί τίτλοι εκπαίδευσης και υπό τους ίδιους όρους που αναφέρονται στα προηγούμενα εδάφια.

2. Αναγνωρίζονται οι τίτλοι ιατρικής εκπαίδευσης που χορηγούνται στην Ιταλία σε άτομα που έχουν αρχίσει την πανεπιστημιακή ιατρική εκπαίδευσή τους μετά την 28η Ιανουαρίου 1980 και, το αργότερο, μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1984, εφόσον συνοδεύονται από πιστοποιητικό που χορηγείται από τις ιταλικές αρμόδιες αρχές.

Το εν λόγω πιστοποιητικό βεβαιώνει την τήρηση των ακόλουθων τριών προϋποθέσεων:

α) ότι τα πρόσωπα αυτά έχουν υποβληθεί επιτυχώς στην ειδική δοκιμασία επάρκειας που διοργανώθηκε από τις αρμόδιες ιταλικές αρχές προκειμένου να δια-

πιστωθεί κατά πόσον κατέχουν επίπεδο γνώσεων και δεξιοτήτων συγκρίσιμο προς εκείνο των ατόμων που διαθέτουν τον τίτλο εκπαίδευσης που εμφανίζεται, για την Ιταλία, στο παράρτημα V, σημείο 5.3.2·

β) ότι, στην Ιταλία, άσκησαν πράγματι, νομίμως και πρωτίστως, τις δραστηριότητες που αναφέρονται στο άρθρο 36 επί τουλάχιστον τρία συναπτά έτη κατά τη διάρκεια πέντε ετών πριν από τη χορήγηση του πιστοποιητικού·

γ) ότι επιτρέπεται να ασκούν ή ασκούν πράγματι, νομίμως και πρωτίστως και υπό τους ίδιους όρους με τους κατόχους του τίτλου εκπαίδευσης που αναφέρεται για την Ιταλία στο παράρτημα V σημείο 5.3.2, τις δραστηριότητες του άρθρου 36.

Απαλλάσσονται από τη δοκιμασία επάρκειας που αναφέρεται στο δεύτερο εδάφιο, στοιχείο α), τα πρόσωπα που έχουν παρακολουθήσει επιτυχώς τουλάχιστον τριετείς σπουδές οι οποίες πιστοποιούνται από τις αρμόδιες αρχές ως ισοδύναμες προς την εκπαίδευση για την οποία γίνεται λόγος στο άρθρο 34.

Προς τα ανωτέρω αναφερόμενα πρόσωπα εξομοιώνονται τα πρόσωπα που άρχισαν την πανεπιστημιακή ιατρική τους εκπαίδευση μετά την 31η Δεκεμβρίου 1984, υπό την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω τριετείς σπουδές άρχισαν πριν από την 31η Δεκεμβρίου 1994.

Τμήμα 5

Κτηνίατροι

Άρθρο 38

Κτηνιατρική εκπαίδευση (Άρθρο 38 της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ)

1. Η κτηνιατρική εκπαίδευση περιλαμβάνει συνολικά τουλάχιστον πενταετείς θεωρητικές και πρακτικές σπουδές πλήρους παρακολούθησης που πραγματοποιούνται σε πανεπιστήμιο, σε ίδρυμα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης επιπέδου αναγνωρισμένου ως ισοδύναμου ή υπό την εποπτεία πανεπιστημίου, και περιλαμβάνουν τουλάχιστον το πρόγραμμα που αναφέρεται στο παράρτημα V σημείο 5.4.1.

2. Η εισαγωγή στην κτηνιατρική εκπαίδευση προϋποθέτει την κατοχή διπλώματος ή πιστοποιητικού που παρέχει πρόσβαση, για τις συγκεκριμένες σπουδές, στα πανεπιστημιακά ιδρύματα ή στα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που ένα κράτος μέλος αναγνωρίζει ως ισοδύναμου επιπέδου για τις σπουδές αυτές.

3. Η εκπαίδευση του κτηνιάτρου παρέχει την εγγύηση ότι ο ενδιαφερόμενος έχει αποκτήσει τις ακόλουθες γνώσεις και δεξιότητες:

α) προσήκουσες γνώσεις των επιστημών στις οποίες βασίζονται οι δραστηριότητες του κτηνιάτρου·

β) προσήκουσες γνώσεις του οργανισμού και των λειτουργιών των υγίων ζώων, της εκτροφής τους, της αναπαραγωγής τους, γενικώς της υγιεινής τους καθώς και της διατροφής τους, περιλαμβανομένης της τεχνολογίας που εφαρμόζεται κατά την παρασκευή και τη διατήρηση των τροφών που απαιτούνται για τις ανάγκες τους·

γ) προσήκουσες γνώσεις στον τομέα της συμπεριφοράς και της προστασίας των ζώων·

δ) προσήκουσες γνώσεις των αιτιών, της φύσης, της εξέλιξης, των αποτελεσμάτων, των διαγνωστικών μεθόδων και της θεραπείας των ασθενειών των ζώων, είτε μεμονωμένα είτε κατά ομάδες μεταξύ αυτών, ιδι-

αίτερη γνώση των ασθενειών που μεταδίδονται στον άνθρωπο·

ε) προσήκουσες γνώσεις της προληπτικής ιατρικής·

στ) προσήκουσες γνώσεις της υγιεινής και της τεχνολογίας κατά την παραγωγή, βιομηχανική παραγωγή και θέση σε κυκλοφορία των ζωοτροφών ή ζωικής προελεύσεως τροφίμων που προορίζονται για την ανθρώπινη κατανάλωση·

ζ) προσήκουσες γνώσεις όσον αφορά τις νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις που σχετίζονται με τα ανωτέρω απαριθμηθέντα θέματα·

η) προσήκουσα κλινική και άλλη πρακτική εμπειρία υπό κατάλληλη εποπτεία.

Άρθρο 39

Ειδικά κεκτημένα δικαιώματα των κτηνιάτρων (Άρθρο 39 της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ)

Με την επιφύλαξη του άρθρου 23 παράγραφος 4 όσον αφορά τους υπηκόους των κρατών μελών των οποίων οι τίτλοι κτηνιατρικής εκπαίδευσης έχουν χορηγηθεί από την Εσθονία ή των οποίων η εκπαίδευση άρχισε σ' αυτό το κράτος πριν από την 1η Μαΐου 2004, οι τίτλοι αυτοί αναγνωρίζονται εφόσον συνοδεύονται από πιστοποιητικό που βεβαιώνει ότι οι ενδιαφερόμενοι έχουν ασκήσει, πραγματικά και νομίμως, στην Εσθονία τις οικείες δραστηριότητες επί πέντε συναπτά έτη τουλάχιστον κατά την επταετία που προηγείται της ημερομηνίας έκδοσης του πιστοποιητικού.

Τμήμα 6

Μαίες/Μαιευτές

Άρθρο 40

Μαιευτική εκπαίδευση

(Άρθρο 40 της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ)

1. Συνολικά, η μαιευτική εκπαίδευση περιλαμβάνει τουλάχιστον έναν από τους ακόλουθους εκπαιδευτικούς κύκλους:

α) ειδική εκπαίδευση πλήρους παρακολούθησης τουλάχιστον τριών ετών θεωρητικών και πρακτικών σπουδών (κατεύθυνση I) που να καλύπτει τουλάχιστον το πρόγραμμα που παρατίθεται στο παράρτημα V σημείο 5.5.1 ή

β) ειδική εκπαίδευση πλήρους παρακολούθησης δεκαοκτώ μηνών (κατεύθυνση II) που να καλύπτει τουλάχιστον το πρόγραμμα που παρατίθεται στο παράρτημα V σημείο 5.5.1 και η οποία να μην έχει αποτελέσει αντικείμενο ισοδύναμης κατάρτισης στο πλαίσιο της εκπαίδευσης νοσοκόμου υπεύθυνου για γενική περίθαλψη.

Ο φορέας που αναλαμβάνει την μαιευτική εκπαίδευση θα πρέπει να είναι αρμόδιος για το συντονισμό θεωρίας και πράξης για το σύνολο του προγράμματος σπουδών.

2. Η εισαγωγή στη μαιευτική εκπαίδευση υπόκειται σε μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) την ολοκλήρωση τουλάχιστον των πρώτων δέκα ετών της γενικής σχολικής εκπαίδευσης, για την κατεύθυνση I·

β) την κατοχή τίτλου εκπαίδευσης νοσοκόμου υπεύθυνου για γενική περίθαλψη που αναφέρεται στο παράρτημα V σημείο 5.2.2 για την κατεύθυνση II.

3. Η εκπαίδευση της μαίας/του μαιευτή παρέχει την εγγύηση ότι η/ο ενδιαφερόμενη/ος έχει αποκτήσει τις ακόλουθες γνώσεις και δεξιότητες:

α) προσήκουσες γνώσεις των επιστημών επί των οποίων βασίζονται οι δραστηριότητες της μαίας/του μαιευτή, ιδίως της μαιευτικής και της γυναικολογίας·

β) προσήκουσες γνώσεις της επαγγελματικής δεοντολογίας και της νομοθεσίας·

γ) λεπτομερή γνώση της βιολογικής λειτουργίας, της ανατομίας και της φυσιολογίας στον τομέα της μαιευτικής και των νεογνών, καθώς και γνώση των σχέσεων μεταξύ της κατάστασης της υγείας του ανθρώπου και του φυσικού και κοινωνικού περιβάλλοντός του και της συμπεριφοράς του·

δ) επαρκή κλινική πείρα σε αναγνωρισμένα ιδρύματα υπό την εποπτεία αναγνωρισμένου εξειδικευμένου προσωπικού στη μαιευτική·

ε) προσήκουσες γνώσεις σχετικά με την εκπαίδευση του υγειονομικού προσωπικού και εμπειρία συνεργασίας με το εν λόγω προσωπικό.

Άρθρο 41

Προϋποθέσεις αναγνώρισης των τίτλων μαιευτικής εκπαίδευσης (Άρθρο 41 της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ)

1. Οι τίτλοι μαιευτικής εκπαίδευσης του παραρτήματος V σημείο 5.5.2 αναγνωρίζονται αυτομάτως δυνάμει του άρθρου 21, εφόσον πληρούν μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) μαιευτική εκπαίδευση πλήρους παρακολούθησης τουλάχιστον τριών ετών:

i) είτε εξαρτώμενη από την κατοχή διπλώματος, πιστοποιητικού ή άλλου τίτλου παρέχοντος πρόσβαση στα πανεπιστημιακά ιδρύματα ή στα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ή διασφαλιζόντος εκ προοιμίου ισοδύναμο επίπεδο γνώσεων,

ii) είτε ακολουθούμενη από διετή επαγγελματική πείρα για την οποία χορηγείται πιστοποιητικό σύμφωνα με την παράγραφο 2·

β) μαιευτική εκπαίδευση πλήρους παρακολούθησης τουλάχιστον δύο ετών ή 3600 ωρών υπό τον όρο ότι συνοδεύεται από τίτλο εκπαίδευσης νοσοκόμου υπεύθυνου για γενική περίθαλψη που αναφέρεται στο παράρτημα V σημείο 5.2.2·

γ) μαιευτική εκπαίδευση πλήρους παρακολούθησης τουλάχιστον δεκαοκτώ μηνών ή 3000 ωρών υπό τον όρο ότι συνοδεύεται από τίτλο εκπαίδευσης νοσοκόμου υπεύθυνου για γενική περίθαλψη που αναφέρεται στο παράρτημα V σημείο 5.2.2 και ακολουθούμενη από επαγγελματική πείρα ενός έτους για την οποία χορηγείται πιστοποιητικό σύμφωνα με την παράγραφο 2.

2. Το προβλεπόμενο στην παράγραφο 1 πιστοποιητικό χορηγείται από τις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους καταγωγής. Βεβαιώνει δε ότι ο δικαιούχος, μετά την απόκτηση του τίτλου μαιευτικής εκπαίδευσης, άσκησε ικανοποιητικά, σε νοσοκομείο ή σε εγκεκριμένο προς τούτο υγειονομικό ίδρυμα, όλες τις δραστηριότητες μαίας/μαιευτή κατά το αντίστοιχο διάστημα.

Άρθρο 42

Άσκηση των επαγγελματικών δραστηριοτήτων μαίας/μαιευτή (Άρθρο 42 της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ)

1. Οι διατάξεις του παρόντος τμήματος εφαρμόζονται στις δραστηριότητες μαίας/μαιευτή όπως ορίζονται από κάθε κράτος μέλος, με την επιφύλαξη της παραγράφου

2 και όπως ασκούνται βάσει των επαγγελματικών τίτλων του παραρτήματος V σημείο 5.5.2.

2. Οι μαιές/μαιευτές έχουν τη δυνατότητα ανάληψης και άσκησης τουλάχιστον των ακόλουθων δραστηριοτήτων:

α) παροχή ορθής πληροφόρησης και συμβουλών σε θέματα οικογενειακού προγραμματισμού·

β) εξακρίβωση εγκυμοσύνης και στη συνέχεια παρακολούθηση της φυσιολογικής εγκυμοσύνης και εκτέλεση των εξετάσεων που είναι αναγκαίες για τον έλεγχο της εξέλιξης της φυσιολογικής εγκυμοσύνης·

γ) έγγραφη ή συμβουλευτική υπόδειξη για εκτέλεση των απαραίτητων εξετάσεων με στόχο την όσο γίνεται πιο πρώιμη διάγνωση κάθε επικίνδυνης εγκυμοσύνης·

δ) κατάρτιση προγράμματος προετοιμασίας των γονέων στο μελλοντικό ρόλο τους, εξασφάλιση της πλήρους προετοιμασίας τους για τον τοκετό και παροχή συμβουλών στον τομέα της υγιεινής και της διατροφής·

ε) παροχή συνδρομής στην έγκυο κατά τη διάρκεια του τοκετού και παρακολούθηση της κατάστασης του εμβρύου με τα κατάλληλα κλινικά και τεχνικά μέσα·

στ) διεξαγωγή του φυσιολογικού τοκετού στην περίπτωση που πρόκειται για κεφαλική προβολή περιλαμβανομένης εν ανάγκη και της επισειοτομής και, σε ειγούσα περίπτωση, διενέργεια τοκετού ισχιακής προβολής·

ζ) διάγνωση στη μητέρα ή στο νεογνό συμπτωμάτων που φανερώνουν ανωμαλίες οι οποίες απαιτούν την παρέμβαση ιατρού καθώς και παροχή συνδρομής στον τελευταίο σε περίπτωση επέμβασης· λήψη επειγόντων μέτρων που επιβάλλονται σε περίπτωση απουσίας ιατρού, ιδίως δακτυλική αποκόλληση του πλακούντα, η οποία ακολουθείται ενδεχομένως από δακτυλική επισκόπηση της μήτρας·

η) εξέταση και φροντίδα του νεογνού· λήψη όλων των μέτρων που επιβάλλονται σε περίπτωση ανάγκης και εφαρμογή, σε δεδομένη περίπτωση, άμεσης ανανήψεως·

θ) παρακολούθηση και έλεγχος της λεχώνας και παροχή όλων των απαραίτητων συμβουλών που αποβλέπουν στην ανατροφή του νεογνού με τις καλύτερες δυνατές συνθήκες·

ι) εφαρμογή της θεραπείας που ορίζεται από τον ιατρό·

ια) τήρηση των απαραίτητων εγγράφων, ιστορικών και αρχείων.

Άρθρο 43

Ιδιαίτερα κεκτημένα δικαιώματα των μαιών/μαιευτών (Άρθρο 43 της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ και Παράρτημα V (δ) της Οδηγίας 2006/100/ΕΚ)

1. Για τους πολίτες των κρατών μελών των οποίων οι χορηγούμενοι τίτλοι μαιευτικής εκπαίδευσης πληρούν το σύνολο των ελάχιστων προϋποθέσεων εκπαίδευσης του άρθρου 40 αλλά, δυνάμει του άρθρου 41, αναγνωρίζονται μόνο, εάν συνοδεύονται από το πιστοποιητικό άσκησης του επαγγέλματος, που αναφέρεται στο εν λόγω άρθρο 41 παράγραφος 2, αναγνωρίζονται ως επαρκής απόδειξη οι τίτλοι εκπαίδευσης, που χορηγήθηκαν από αυτά τα κράτη μέλη πριν από την κρίσιμη ημερομηνία που αναφέρεται στο παράρτημα V σημείο 5.5.2, εφόσον συνοδεύονται από πιστοποιητικό, που βεβαιώνει ότι οι εν λόγω υπήκοοι

αφιερώθηκαν πράγματι και νομίμως στις συγκεκριμένες δραστηριότητες επί τουλάχιστον δύο συναπτά έτη κατά τη διάρκεια πέντε ετών πριν από τη χορήγηση του πιστοποιητικού.

2. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 εφαρμόζονται στους υπηκόους των κρατών μελών των οποίων οι τίτλοι μαιευτικής εκπαίδευσης πιστοποιούν εκπαίδευση, που αποκτήθηκε στο έδαφος της πρώην Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας και οι οποίοι πληρούν το σύνολο των ελάχιστων όρων εκπαίδευσης του άρθρου 40 του παρόντος διατάγματος, αλλά οι οποίοι δυνάμει του άρθρου 41 αναγνωρίζονται μόνο, εάν συνοδεύονται από το πιστοποιητικό άσκησης του επαγγέλματος, που αναφέρεται στο εν λόγω άρθρο 41 παράγραφος 2, εφόσον πιστοποιούν εκπαίδευση, που άρχισε πριν από τις 3 Οκτωβρίου 1990.

3. Όσον αφορά τους πολωνικούς τίτλους εκπαίδευσης μαιές/μαιευτή, σχετικά με τα κεκτημένα δικαιώματα ισχύουν μόνον οι παρακάτω διατάξεις περί κεκτημένων δικαιωμάτων.

Για τους υπηκόους των κρατών μελών των οποίων οι τίτλοι εκπαίδευσης μαιές/μαιευτή χορηγήθηκαν από την Πολωνία, ή των οποίων η εκπαίδευση άρχισε σ' αυτό το κράτος πριν από την 1η Μαΐου 2004, οι δε τίτλοι δεν πληρούν τις ελάχιστες απαιτήσεις εκπαίδευσης, που προβλέπονται στο άρθρο 40, αναγνωρίζονται οι κάτωθι αναφερόμενοι τίτλοι εκπαίδευσης μαιές/μαιευτή, εφόσον συνοδεύονται από πιστοποιητικό, που βεβαιώνει, ότι οι ενδιαφερόμενοι έχουν ασκήσει, πραγματικά και νομίμως, στην Πολωνία τις δραστηριότητες μαιές/μαιευτή κατά τις παρακάτω οριζόμενες περιόδους:

α) τίτλος εκπαίδευσης μαιές/μαιευτή βασικών σπουδών (dyplom licencjata położnictwa): επί τρία συναπτά έτη τουλάχιστον κατά την πενταετία που προηγείται της ημερομηνίας έκδοσης του πιστοποιητικού·

β) τίτλος εκπαίδευσης μαιές/μαιευτή που πιστοποιεί ολοκλήρωση μεταδευτεροβάθμιων σπουδών, χορηγηθείς από (dyplom iatrycznej specjalizacji): επί πέντε συναπτά έτη τουλάχιστον κατά την επταετία που προηγείται της ημερομηνίας έκδοσης του πιστοποιητικού.

4. Αναγνωρίζονται οι τίτλοι επαγγελματικής εκπαίδευσης στον τομέα της μαιευτικής, που έχουν χορηγηθεί στην Πολωνία σε μαιές/μαιευτές, που έχουν ολοκληρώσει την εκπαίδευσή τους πριν από την 1η Μαΐου 2004, η οποία δεν πληρούσε τις στοιχειώδεις απαιτήσεις εκπαίδευσης του άρθρου 40 του παρόντος διατάγματος, που βεβαιώνεται με πτυχίο "bachelor", το οποίο αποκτήθηκε με βάση ειδικό πρόγραμμα αναβάθμισης, που περιέχεται στο άρθρο 11 της πράξης της 20ής Απριλίου 2004 σχετικά με την τροποποίηση της πράξης για τα επαγγέλματα του νοσοκόμου και της μαιές/μαιευτή και σε ορισμένα άλλα νομοθετήματα (Επίσημη Εφημερίδα της Πολωνικής Δημοκρατίας της 30ής Απριλίου 2004, αριθ. 92 pos. 885) και στον κανονισμό του Υπουργού Υγείας της 11ης Μαΐου 2004 σχετικά με τους λεπτομερείς όρους σπουδών νοσοκόμου και μαιές/μαιευτή, που είναι κάτοχοι πιστοποιητικού δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (τελική εξέταση- matura) και οι οποίοι είναι απόφοιτοι ιατρικού λυκείου και ιατρικών επαγγελματικών σχολών νοσοκόμων και μαιών/μαιευτών (Επίσημη Εφημερίδα της Πολωνικής Δημοκρατίας της 13ης Μαΐου 2004, αριθ. 110 pos. 1170) με στόχο να εξακριβωθεί ότι το ενδιαφερό-

μενο πρόσωπο έχει επίπεδο γνώσεων και ικανοτήτων ανάλογο με το επίπεδο μαιών/μαιευτών που διαθέτουν τα προσόντα τα οποία, στην περίπτωση της Πολωνίας, καθορίζονται στο παράρτημα V σημείο 5.5.2

5. Όσον αφορά τους ρουμανικούς τίτλους μαιών, ισχύουν μόνον οι εξής διατάξεις κεκτημένων δικαιωμάτων:

Επίσημοι τίτλοι σπουδών μαιευτικής (asistent medical obstetrică - ginecologie), οι οποίοι χορηγήθηκαν από τη Ρουμανία πριν από την 1η Ιανουαρίου 2007 σε πολίτες των κρατών μελών και δεν πληρούν τις στοιχειώδεις απαιτήσεις κατάρτισης, που ορίζονται στο άρθρο 40 του παρόντος διατάγματος, αναγνωρίζονται ως επαρκής απόδειξη για τους σκοπούς εκτέλεσης των δραστηριοτήτων μαιίας, εφόσον συνοδεύονται από βεβαίωση, ότι αυτοί οι υπήκοοι των κρατών μελών έχουν πραγματικά και νόμιμα ασκήσει στη Ρουμανία τις δραστηριότητες μαιίας τουλάχιστον επί πέντε συναπτά έτη κατά τη διάρκεια των επτά ετών πριν από τη χορήγηση της βεβαίωσης.

Τμήμα 7 Φαρμακοποιοί

Άρθρο 44 Φαρμακευτική εκπαίδευση (Άρθρο 44 της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ)

1. Η εισαγωγή στη φαρμακευτική εκπαίδευση προϋποθέτει την κατοχή διπλώματος ή πιστοποιητικού που παρέχει πρόσβαση, για τις συγκεκριμένες σπουδές, στα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ή σε ιδρύματα επιπέδου αναγνωρισμένου ως ισοδύναμο, σε ένα κράτος μέλος.

2. Ο τίτλος φαρμακευτικής εκπαίδευσης βεβαιώνει εκπαίδευση διάρκειας τουλάχιστον πέντε ετών, από τα οποία τουλάχιστον:

α) τέσσερα έτη θεωρητικής και πρακτικής κατάρτισης πλήρους παρακολούθησης σε πανεπιστήμιο, (ίδρυμα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης επιπέδου αναγνωρισμένου ως ισοδύναμο ή υπό την εποπτεία πανεπιστημίου·

β) έξι μήνες πρακτικής άσκησης σε φαρμακείο ανοικτό στο κοινό ή σε νοσοκομείο υπό την εποπτεία της φαρμακευτικής υπηρεσίας του νοσοκομείου αυτού.

Ο εν λόγω κύκλος σπουδών περιλαμβάνει τουλάχιστον το πρόγραμμα του παραρτήματος V σημείο 5.6.1.

3. Η εκπαίδευση του φαρμακοποιού παρέχει την εγγύηση ότι ο ενδιαφερόμενος έχει αποκτήσει τις ακόλουθες γνώσεις και δεξιότητες:

α) προσήκουσα γνώση των φαρμάκων καθώς και των υλών που χρησιμοποιούνται για την παρασκευή των φαρμάκων·

β) προσήκουσα γνώση της φαρμακευτικής τεχνολογίας και του φυσικού, χημικού, βιολογικού και μικροβιολογικού ελέγχου των φαρμάκων·

γ) προσήκουσα γνώση του μεταβολισμού και των αποτελεσμάτων των φαρμάκων και της δράσης των τοξικών ουσιών, καθώς και της χρήσης των φαρμάκων·

δ) προσήκουσα γνώση η οποία επιτρέπει την αξιολόγηση των επιστημονικών δεδομένων για τα φάρμακα ώστε βάσει αυτής να μπορούν να παρέχονται οι κατάλληλες πληροφορίες·

ε) προσήκουσα γνώση των νόμιμων και άλλων προϋποθέσεων για την άσκηση φαρμακευτικών δραστηριοτήτων.

Άρθρο 45

Άσκηση επαγγελματικών δραστηριοτήτων φαρμακοποιού (Άρθρο 45 της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ)

1. Για τους σκοπούς του παρόντος διατάγματος, φαρμακευτικές δραστηριότητες είναι οι δραστηριότητες, των οποίων η ανάληψη και η άσκηση εξαρτώνται, σε ένα ή περισσότερα κράτη μέλη, από απαιτήσεις επαγγελματικών προσόντων και οι οποίες μπορούν να ασκηθούν από τους κατόχους τίτλου εκπαίδευσης από τους αναφερόμενους στο παράρτημα V σημείο 5.6.2

2. Οι κάτοχοι πανεπιστημιακού τίτλου εκπαίδευσης, ή τίτλου αναγνωρισμένου ως ισοδύναμο επιπέδου στον τομέα της φαρμακευτικής, που πληροί τους όρους του άρθρου 44, έχουν το δικαίωμα ανάληψης και άσκησης, με την επιφύλαξη, ενδεχομένως, της απαίτησης συμπληρωματικής επαγγελματικής πείρας, τουλάχιστον των ακόλουθων δραστηριοτήτων:

α) καθορισμού της φαρμακευτικής μορφής των φαρμάκων,

β) παρασκευής και ελέγχου των φαρμάκων,

γ) ελέγχου των φαρμάκων σε εργαστήριο ελέγχου φαρμάκων,

δ) αποθήκευσης, διατήρησης και διανομής των φαρμάκων στο στάδιο της χονδρικής πώλησης,

ε) προετοιμασίας, ελέγχου, αποθήκευσης και διανομής των φαρμάκων στα φαρμακεία,

στ) προετοιμασίας, ελέγχου, αποθήκευσης και διάθεσης των φαρμάκων στα νοσοκομεία,

ζ) παροχής πληροφοριών και συμβουλών σχετικά με τα φάρμακα.

Τμήμα 8 Αρχιτέκτονες

Άρθρο 46 Εκπαίδευση αρχιτεκτόνων (Άρθρο 46 της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ)

Συνολικά, η εκπαίδευση αρχιτέκτονα περιλαμβάνει τουλάχιστον είτε τέσσερα έτη σπουδών πλήρους παρακολούθησης, είτε έξι έτη σπουδών, εκ των οποίων τουλάχιστον τρία έτη πλήρους παρακολούθησης, σε πανεπιστήμιο ή ανάλογο εκπαιδευτικό ίδρυμα και πιστοποιείται με την επιτυχία σε εξέταση πανεπιστημιακού επιπέδου.

Η εν λόγω εκπαίδευση, που πρέπει να είναι πανεπιστημιακού επιπέδου και της οποίας το πρωταρχικό στοιχείο συνιστά η αρχιτεκτονική, πρέπει να διατηρεί την ισορροπία μεταξύ των θεωρητικών και πρακτικών πτυχών της εκπαίδευσης στον τομέα της αρχιτεκτονικής και να παρέχει την εγγύηση ότι ο ενδιαφερόμενος έχει αποκτήσει τις ακόλουθες γνώσεις και δεξιότητες:

α) ικανότητα σύλληψης αρχιτεκτονικών δημιουργιών που να ικανοποιούν συγχρόνως αισθητικές και τεχνικές απαιτήσεις·

β) προσήκουσα γνώση της ιστορίας και των θεωριών της αρχιτεκτονικής καθώς και των συναφών τεχνών, τεχνολογιών και επιστημών του ανθρώπου·

γ) γνώση των καλών τεχνών ως παραγόντων που είναι δυνατόν να επηρεάσουν την ποιότητα της αρχιτεκτονικής σύλληψης·

δ) προσήκουσα γνώση της πολεοδομίας, του πολεοδομικού σχεδιασμού και των τεχνικών που εφαρμόζονται στη διαδικασία του πολεοδομικού σχεδιασμού·

ε) ικανότητα κατανόησης των σχέσεων, αφενός, ανάμεσα στους ανθρώπους και τα αρχιτεκτονικά δημιουργήματα, και αφετέρου, ανάμεσα στα αρχιτεκτονικά δημιουργήματα και το περιβάλλον τους, καθώς και ικανότητα κατανόησης της ανάγκης αρμονικού συνδυασμού των αρχιτεκτονικών δημιουργημάτων με τους χώρους, ανάλογα με τις ανάγκες του ανθρώπου και την αντίστοιχη κλίμακα·

στ) ικανότητα κατανόησης του επαγγέλματος του αρχιτέκτονα και του ρόλου του στην κοινωνία, ειδικότερα μέσω της επεξεργασίας σχεδίων στα οποία λαμβάνονται υπόψη οι κοινωνικοί παράγοντες·

ζ) γνώση των μεθόδων τεκμηρίωσης και προπαρασκευής της οικοδομικής μελέτης·

η) γνώση των προβλημάτων στατικού σχεδιασμού, οικοδομικής και έργων πολιτικού μηχανικού, τα οποία συνδέονται με το σχεδιασμό των κτιρίων·

θ) προσήκουσα γνώση των προβλημάτων που έχουν σχέση με τις φυσικές ιδιότητες των κτιρίων, των τεχνολογιών, καθώς επίσης και της λειτουργίας των κατασκευών, ώστε να τις εφοδιάζει με όλα τα στοιχεία εσωτερικής άνεσης και κλιματικής προστασίας·

ι) τεχνική ικανότητα, χάρη στην οποία ο αρχιτέκτονας θα μπορεί να επινοεί κατασκευές που να ικανοποιούν τις απαιτήσεις αυτών που τις χρησιμοποιούν, σεβόμενος τους οικονομικούς περιορισμούς και τους οικοδομικούς κανονισμούς·

ια) προσήκουσα γνώση των βιομηχανιών, οργανώσεων, κανονισμών και διαδικασιών, που έχουν σχέση με την υλοποίηση των κτιριακών μελετών και την ένταξη των σχεδίων στο γενικό σχεδιασμό.

Άρθρο 47

Παρεκκλίσεις από τους όρους εκπαίδευσης του αρχιτέκτονα (Άρθρο 47 της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ)

1. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 46, αναγνωρίζεται επίσης ότι πληροί το άρθρο 21 η τριετής εκπαίδευση των "Fachhochschulen" στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, η οποία λειτουργούσε στις 5 Αυγούστου 1985, πληρούσε τις απαιτήσεις του άρθρου 46 και παρείχε πρόσβαση στις δραστηριότητες του άρθρου 48 στο ανωτέρω κράτος μέλος βάσει του επαγγελματικού τίτλου αρχιτέκτονα, με την προϋπόθεση ότι η εκπαίδευση συμπληρώνεται από περίοδο επαγγελματικής πείρας τριετίας ετών, στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, η οποία βεβαιώνεται από πιστοποιητικό που χορηγείται από την επαγγελματική τάξη στον πίνακα της οποίας είναι εγγεγραμμένος ο αρχιτέκτονας που επιθυμεί να επωφεληθεί των διατάξεων της οδηγίας 2005/36/ΕΚ.

Η επαγγελματική τάξη πρέπει προηγουμένως να ορίσει ότι οι εργασίες που θα πραγματοποιηθούν από τον οικείο αρχιτέκτονα στον τομέα της αρχιτεκτονικής συνιστούν πειστική εφαρμογή του συνόλου των γνώσεων και δεξιοτήτων που αναφέρονται στο άρθρο 46. Το εν λόγω πιστοποιητικό χορηγείται βάσει της ίδιας διαδικασίας με εκείνη που ισχύει για την εγγραφή στον πίνακα της επαγγελματικής τάξης.

2. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 46 και στα πλαίσια των προσπαθειών για την κοινωνική αναβάθμιση ή την αναβάθμιση των προγραμμάτων πανεπιστημι-

κών σπουδών με μερική απασχόληση, αναγνωρίζεται επίσης ότι πληροί τις απαιτήσεις του άρθρου 21 η εκπαίδευση που ικανοποιεί τις απαιτήσεις για τις οποίες γίνεται λόγος στο άρθρο 46 και πιστοποιείται από εξέταση στην αρχιτεκτονική, που ολοκληρώνεται επιτυχώς από πρόσωπο που εργάζεται επί επτά και πλέον έτη στον τομέα της αρχιτεκτονικής υπό τον έλεγχο ενός αρχιτέκτονα ή ενός γραφείου αρχιτεκτόνων. Η εξέταση αυτή πρέπει να είναι πανεπιστημιακού επιπέδου και να ισοδυναμεί προς την εξέταση στο τέλος των σπουδών η οποία αναφέρεται στο άρθρο 46, πρώτο εδάφιο.

Άρθρο 48

Άσκηση επαγγελματικών δραστηριοτήτων αρχιτέκτονα (Άρθρο 48 της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ)

1. Για τους σκοπούς του παρόντος διατάγματος, επαγγελματικές δραστηριότητες του αρχιτέκτονα είναι οι δραστηριότητες που ασκούνται συνήθως βάσει του επαγγελματικού τίτλου του αρχιτέκτονα.

2. Θεωρείται ότι πληρούν τους απαιτούμενους όρους για την άσκηση των δραστηριοτήτων του αρχιτέκτονα, υπό τον επαγγελματικό τίτλο του αρχιτέκτονα, οι υπήκοοι κράτους μέλους οι οποίοι δικαιούνται να φέρουν τον εν λόγω τίτλο κατ'εφαρμογή νόμου που παραχωρεί στην αρμόδια αρχή κράτους μέλους τη δυνατότητα να χορηγεί τον τίτλο αυτό στους υπηκόους των κρατών μελών που έχουν διακριθεί ιδιαίτερως λόγω της ποιότητας του έργου τους στον τομέα της αρχιτεκτονικής. Η αρχιτεκτονική φύση των δραστηριοτήτων των ενδιαφερομένων βεβαιώνεται από πιστοποιητικό που χορηγεί το κράτος μέλος καταγωγής τους.

Άρθρο 49

Ειδικά κεκτημένα δικαιώματα αρχιτεκτόνων (Άρθρο 49 της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ)

1. Αναγνωρίζονται οι τίτλοι εκπαίδευσης αρχιτέκτονα που αναφέρονται στο παράρτημα VI, οι οποίοι χορηγούνται από τα άλλα κράτη μέλη και πιστοποιούν εκπαίδευση που άρχισε το αργότερο κατά το αναφερόμενο στο εν λόγω παράρτημα κρίσιμο ακαδημαϊκό έτος, ακόμη και αν δεν πληρούν τις ελάχιστες απαιτήσεις του άρθρου 46, παρέχοντάς τους την ίδια ισχύ, στην επικράτεια της, με τους τίτλους εκπαίδευσης αρχιτέκτονα που χορηγούνται στην Ελλάδα όσον αφορά την ανάληψη και την άσκηση των επαγγελματικών δραστηριοτήτων αρχιτέκτονα.

Κατά ταύτα, αναγνωρίζονται οι βεβαιώσεις των αρμοδίων αρχών της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, οι οποίες πιστοποιούν την αντίστοιχη ισοδυναμία των τίτλων εκπαίδευσης που χορηγούνται από τις 8 Μαΐου 1945 από τις αρμόδιες αρχές της Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας με τους τίτλους που παρατίθενται στο εν λόγω παράρτημα.

2. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 1 αναγνωρίζονται και προσδίδεται σ'αυτές, όσον αφορά την ανάληψη και την άσκηση δραστηριοτήτων υπό τον επαγγελματικό τίτλο του αρχιτέκτονα, η ίδια ισχύς με τους τίτλους εκπαίδευσης που χορηγούνται στην Ελλάδα, οι βεβαιώσεις που χορηγούνται στους υπηκόους των κρατών μελών από τα κράτη μέλη τα οποία εφαρμόζουν

κανονιστικές ρυθμίσεις ως προς την ανάληψη και άσκηση δραστηριοτήτων αρχιτέκτονα κατά τις ακόλουθες ημερομηνίες:

α) 1η Ιανουαρίου 1995 για την Αυστρία, τη Φινλανδία και τη Σουηδία·

β) 1η Μαΐου 2004 για την Τσεχική Δημοκρατία, την Εσθονία, την Κύπρο, τη Λετονία, τη Λιθουανία, την Ουγγαρία, τη Μάλτα, την Πολωνία, τη Σλοβενία και τη Σλοβακία·

γ) 5 Αυγούστου 1987 για τα άλλα κράτη μέλη.

Οι βεβαιώσεις που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου πιστοποιούν ότι ο κάτοχός τους έλαβε την άδεια να κάνει χρήση του επαγγελματικού τίτλου του αρχιτέκτονα το αργότερο κατά την ημερομηνία αυτή και ότι αφιερώθηκε πράγματι, στο πλαίσιο της εν λόγω κανονιστικής ρύθμισης, στις συγκεκριμένες δραστηριότητες επί τουλάχιστον τρία συναπτά έτη κατά τη διάρκεια πέντε ετών πριν από τη χορήγηση του πιστοποιητικού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

Κοινές διατάξεις περί εγκατάστασης

Άρθρο 50

Έγγραφα και διατυπώσεις (Άρθρο 50 της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ)

1. Προκειμένου να αποφανθούν επί αιτήσεως αδειάς για την άσκηση του οικείου νομοθετικά ρυθμιζόμενου επαγγέλματος κατ' εφαρμογή του παρόντος τίτλου, οι αρμόδιες αρχές απαιτούν την κατάθεση των εγγράφων και των πιστοποιητικών του παραρτήματος VII.

Τα έγγραφα που αναφέρονται στο παράρτημα VII σημείο 1 στοιχεία δ), ε) και στ) δεν μπορούν να υποβληθούν μετά την πάροδο τριών μηνών από την ημερομηνία έκδοσής τους.

Οι Δημόσιες Υπηρεσίες, οι οργανισμοί και άλλα νομικά πρόσωπα διασφαλίζουν το απόρρητο των παρεχόμενων πληροφοριών.

2. Σε περίπτωση δικαιολογημένων αμφιβολιών, οι αρμόδιες ελληνικές αρχές απαιτούν από τις αρμόδιες αρχές άλλου κράτους μέλους επιβεβαίωση του γνησίου των βεβαιώσεων και πιστοποιητικών και των τίτλων εκπαίδευσης που χορηγούνται σε αυτό το κράτος μέλος καθώς και επιβεβαίωση του γεγονότος ότι ο δικαιούχος πληροί, όσον αφορά τα επαγγέλματα του κεφαλαίου III του παρόντος τίτλου, τους ελάχιστους όρους εκπαίδευσης που αναφέρονται αντιστοίχως στα άρθρα 24, 25, 28, 31, 34, 35, 38, 40, 44 και 46.

3. Σε περιπτώσεις δικαιολογημένων αμφιβολιών, εφόσον έχουν εκδοθεί τίτλοι εκπαίδευσης, κατά την έννοια του άρθρου 3 παράγραφος 1 στοιχείο γ), από αρμόδια αρχή κράτους μέλους και περιλαμβάνουν την εκπαίδευση που έχει αποκτηθεί εν μέρει ή εξ ολοκλήρου σε εκπαιδευτικό ίδρυμα που εδρεύει νόμιμα, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας, στην ελληνική επικράτεια ή στην επικράτεια άλλου κράτους μέλους, οι αρμόδιες ελληνικές αρχές επαληθεύουν με τον αρμόδιο φορέα στο κράτος μέλος καταγωγής του τίτλου:

α) κατά πόσον η εκπαίδευση στο ίδρυμα που παρέσχε την κατάρτιση έχει πιστοποιηθεί επισήμως από το εκπαιδευτικό ίδρυμα που βρίσκεται στο κράτος μέλος καταγωγής του τίτλου·

β) κατά πόσον οι τίτλοι εκπαίδευσης που έχουν εκδοθεί είναι οι ίδιοι με εκείνους που θα είχαν χορηγηθεί εάν η εκπαίδευση είχε πραγματοποιηθεί εξ ολοκλήρου στο κράτος μέλος καταγωγής του τίτλου και

γ) κατά πόσον οι τίτλοι εκπαίδευσης προσδίδουν τα ίδια επαγγελματικά δικαιώματα στην επικράτεια του κράτους μέλους που χορήγησε τον τίτλο.

4. Εφόσον για την ανάληψη νομοθετικά ρυθμιζόμενου επαγγέλματος στην Ελλάδα απαιτείται ένορκη ή επίσημη δήλωση, και στις περιπτώσεις που ο τύπος της εν λόγω (ένορκης ή επίσημης) δήλωσης δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τον ενδιαφερόμενο, όταν αυτός είναι υπήκοος άλλου κράτους-μέλους, αυτός υποβάλλεται σε κατάλληλο και ισοδύναμο τύπο όρκου ή δήλωσης, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 408 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

Άρθρο 51

Χρήση του επαγγελματικού τίτλου (Άρθρο 52 της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ)

Εφόσον η χρήση του επαγγελματικού τίτλου σχετικά με μία από τις δραστηριότητες ορισμένου επαγγέλματος έχει ρυθμισθεί νομοθετικώς στην Ελλάδα, οι υπήκοοι των κρατών μελών που αποκτούν το δικαίωμα να ασκούν νομοθετικώς ρυθμιζόμενο επάγγελμα βάσει του τίτλου III, φέρουν τον επαγγελματικό τίτλο, ο οποίος στην Ελλάδα αντιστοιχεί στο εν λόγω επάγγελμα, και κάνουν χρήση της ενδεχόμενης σύντμησης του.

ΤΙΤΛΟΣ IV

ΟΡΟΙ ΑΣΚΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ

Άρθρο 52

Γλωσσικές γνώσεις (Άρθρο 53 της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ)

Οι δικαιούχοι της αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων πρέπει να διαθέτουν τις απαιτούμενες γνώσεις της ελληνικής γλώσσας για την άσκηση του επαγγέλματος στην Ελλάδα.

Οι αρμόδιες αρχές του άρθρου 54 υποχρεούνται να διατυπώνουν, σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση, πλήρως αιτιολογημένη κρίση σχετικά με τη γνώση της ελληνικής γλώσσας ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες του επαγγέλματος.

Άρθρο 53

Χρήση του τίτλου εκπαίδευσης (Άρθρο 54 της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ)

Με την επιφύλαξη των άρθρων 7 και 51, οι αρμόδιες αρχές αναγνωρίζουν στους ενδιαφερομένους το δικαίωμα να χρησιμοποιούν τον τίτλο εκπαίδευσης του κράτους μέλους καταγωγής, και ενδεχομένως τη σύντμηση του, στη γλώσσα του κράτους μέλους καταγωγής. Ο εν λόγω τίτλος πρέπει να συνοδεύεται από το όνομα και τον τόπο του ιδρύματος ή της εξεταστικής επιτροπής που τον χορήγησε. Εφόσον μπορεί να προκληθεί σύγχυση μεταξύ του εν λόγω τίτλου εκπαίδευσης που έχει χορηγήσει το κράτος μέλος καταγωγής και ενός τίτλου για τον οποίο απαιτείται στην Ελλάδα συμπληρωματική εκπαίδευση που δεν διαθέτει ο δικαιούχος, οι αρμόδιες αρχές μπορούν να ορίσουν ότι ο δικαιούχος θα χρησιμοποιεί τον τίτλο εκπαίδευσης του κράτους μέλους καταγωγής με την ενδεικνυόμενη μορφή την οποία θα επισημάνει.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ
Όργανα και Διαδικασία

Όργανα
Άρθρο 54

Αρμόδιες Αρχές
(Άρθρο 56 § 3 της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ)

1. Αρμόδια αρχή για να δέχεται τις αιτήσεις των ενδιαφερομένων και να εκδίδει τις αποφάσεις αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος διατάγματος, είτε επί τη βάση του γενικού συστήματος αναγνώρισης των τίτλων εκπαίδευσης (Τίτλος III, Κεφάλαιο I), είτε επί τη βάση της αναγνώρισης της επαγγελματικής πείρας (Τίτλος III, Κεφάλαιο II), είναι το Συμβούλιο Αναγνώρισεως Επαγγελματικών Προσόντων (Σ.Α.Ε.Π.) που συνιστάται με το άρθρο 55 του παρόντος διατάγματος.

2. Το Συμβούλιο Αναγνώρισεως Επαγγελματικών Προσόντων (Σ.Α.Ε.Π.) είναι επίσης αρμόδιο για να εκδίδει τις αποφάσεις αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων των κτηνιάτρων, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος διατάγματος.

3. Αρμόδια αρχή για να χορηγεί ή να δέχεται τα προβλεπόμενα στο παρόν διάταγμα έγγραφα, να λαμβάνει τις αποφάσεις χορηγήσεως άδειας ασκήσεως του επαγγέλματος ή τίτλου ειδικότητας των ιατρών, νοσοκόμων, οδοντιάτρων, φαρμακοποιών, μαιών/μαιευτών, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στις διατάξεις του Κεφαλαίου III του Τίτλου III του παρόντος διατάγματος, καθώς και να παρέχει τις αναγκαίες πληροφορίες, ορίζεται η αρμόδια Διεύθυνση της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης της επαγγελματικής εγκατάστασης των ως άνω επαγγελματιών ή της περιφέρειας στην οποία αυτοί προτίθενται να εγκατασταθούν.

4. Αρμόδια αρχή για να χορηγεί ή να δέχεται τα προβλεπόμενα στο παρόν διάταγμα έγγραφα και να λαμβάνει τις αποφάσεις χορηγήσεως άδειας ασκήσεως επαγγέλματος αρχιτέκτονα σύμφωνα με όσα προβλέπονται στις διατάξεις του Κεφαλαίου III του Τίτλου III του παρόντος διατάγματος, καθώς και να παρέχει τις αναγκαίες πληροφορίες ορίζεται το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας.

5. Από 1-1-2013 αρμόδιες αρχές να δέχονται τις αιτήσεις των ενδιαφερομένων και να εκδίδουν τις αποφάσεις αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος διατάγματος, είτε επί τη βάση του γενικού συστήματος αναγνώρισης των τίτλων εκπαίδευσης (Τίτλος III, Κεφάλαιο I), είτε επί τη βάση της αναγνώρισης της επαγγελματικής πείρας (Τίτλος III, Κεφάλαιο II) είναι οι οικείες επαγγελματικές οργανώσεις που είναι οργανωμένες ως νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου. Για τους επαγγελματίες για τους οποίους δεν υπάρχουν αντίστοιχες επαγγελματικές οργανώσεις αποκλειστικά αρμόδιο είναι το Συμβούλιο της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 55

Σύσταση και αρμοδιότητες του Συμβουλίου
Αναγνώρισεως Επαγγελματικών Προσόντων
(Άρθρο 56 § 3 της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ)

Συνιστάται στο Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων συλλογικό όργανο με την ονομασία «Συμβούλιο Αναγνώρισεως Επαγγελματικών

Προσόντων», το οποίο έχει την αποφασιστική αρμοδιότητα της αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων σύμφωνα με τους όρους των Κεφαλαίων I και II του Τίτλου III, καθώς και του Τμήματος 5 του Κεφαλαίου III του Τίτλου III του παρόντος διατάγματος.

Στις αρμοδιότητες του Συμβουλίου ανήκουν ιδίως:

α) Η κατάρτιση εσωτερικού κανονισμού για τη ρύθμιση του τρόπου λειτουργίας του και εξέτασης των αιτήσεων για αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων, σύμφωνα με τους όρους του παρόντος διατάγματος.

β) Η κρίση κάθε θέματος κρίσιμου για την αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων και ιδίως του ζητήματος αν απαιτείται η πραγματοποίηση πρακτικής άσκησης προσαρμογής στην Ελλάδα ή η υποβολή του αιτούντος σε δοκιμασία επάρκειας, καθώς και το περιεχόμενο αυτής, στο πλαίσιο του άρθρου 14 του παρόντος διατάγματος.

γ) Η έκδοση απόφασης για την αναγνώριση ή μη των επαγγελματικών προσόντων επί τη βάση των προσκομιζομένων τίτλων ή της κεκτημένης επαγγελματικής πείρας, σύμφωνα με τους όρους του παρόντος διατάγματος (Τίτλος III, Κεφάλαια I, II, III Τμήμα 5).

δ) Ο έλεγχος της έγκαιρης και ορθής εκτέλεσης από το αρμόδιο όργανο των αποφάσεών του στις περιπτώσεις επιβολής δοκιμασίας επάρκειας ή πρακτικής άσκησης προσαρμογής.

ε) Η γνωμοδότηση επί θεμάτων αναγνώρισης τίτλων επαγγελματικής εκπαίδευσης του Τίτλου III - Κεφάλαιο III του παρόντος διατάγματος, όταν αυτό ζητηθεί από την αρμόδια αρχή.

στ) Ο έλεγχος των επαγγελματικών προσόντων του παρόχου υπηρεσιών, όταν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 7 παράγραφος 5 του παρόντος διατάγματος, εφόσον τούτο ζητηθεί από την αρμόδια αρχή του άρθρου 7 παράγραφος 6 του παρόντος διατάγματος.

Άρθρο 56

Συγκρότηση και λειτουργία του Συμβουλίου
Αναγνώρισεως Επαγγελματικών Προσόντων

1. Το Συμβούλιο Αναγνώρισεως Επαγγελματικών Προσόντων λειτουργεί σε δύο Τμήματα και σε Ολομέλεια.

2. Η Ολομέλεια έχει τις εξής αρμοδιότητες:

α) μελετά θέματα γενικότερης σημασίας που παραπέμπονται από τα Τμήματα του Συμβουλίου ή είναι κοινού ενδιαφέροντος για αυτά, και

β) εγκρίνει τον εσωτερικό κανονισμό του Συμβουλίου.

3. Το Τμήμα Α' αποφαινεται επί αιτήσεων αναγνώρισεως επαγγελματικών προσόντων επιπέδου αντιστοίχου προς τα οριζόμενα υπό στοιχεία δ' και ε' του άρθρου 11 του παρόντος διατάγματος.

4. Το Τμήμα Β' αποφαινεται επί των λοιπών αιτήσεων αναγνώρισεως επαγγελματικών προσόντων, εφόσον συντρέχει αρμοδιότητα του Συμβουλίου σύμφωνα με το άρθρο 55 του παρόντος διατάγματος.

5. Το Τμήμα Α' του Συμβουλίου αποτελείούν:

α) Ο Νομικός Σύμβουλος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.) στο Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, ως Πρόεδρος, με αναπληρωτή του άλλο Νομικό Σύμβουλο οριζόμενο με απόφαση του Προέδρου του Ν.Σ.Κ.

β) Ένας εκπρόσωπος του Διοικητικού Συμβουλίου του Διεπιστημονικού Οργανισμού Αναγνώρισης Τίτλων Ακα-

δημαϊκών και Πληροφόρησης (Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.), με τον αναπληρωτή του, οριζόμενοι με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του οργανισμού αυτού.

γ) Ο προϊστάμενος της Διεύθυνσης Ευρωπαϊκής Ένωσης του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, με αναπληρωτή του υπάλληλο της ίδιας Διεύθυνσης.

δ) Ένας εκπρόσωπος του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργείου που ορίζεται με τον αναπληρωτή του από τον οικείο Υπουργό.

ε) Ένας εκπρόσωπος της κατά περίπτωση οικείας ή συγγενούς επαγγελματικής οργάνωσης, οριζόμενος με τον αναπληρωτή του από την επαγγελματική οργάνωση.

στ) Ένας ειδικός επιστήμονας με εμπειρία στο χειρισμό θεμάτων αναγνώρισης επαγγελματικών προσόντων οριζόμενος με τον αναπληρωτή του από τον Υπουργό Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων.

ζ) Ο προϊστάμενος της υπηρεσίας του άρθρου 59 του παρόντος διατάγματος με αναπληρωτή του υπάλληλο της ίδιας υπηρεσίας.

Οι υπό στοιχεία δ' και ε' εκπρόσωποι καλούνται κάθε φορά από τον Πρόεδρο και μετέχουν στο Συμβούλιο ανάλογα με την εξεταζόμενη υπόθεση.

6. Το Τμήμα Β' του Συμβουλίου αποτελούν:

α) Ο Νομικός Σύμβουλος του Ν.Σ.Κ. στο Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, ως Πρόεδρος, με αναπληρωτή του άλλο Νομικό Σύμβουλο οριζόμενο με απόφαση του Προέδρου του Ν.Σ.Κ.

β) Ο προϊστάμενος της Διεύθυνσης Ευρωπαϊκής Ένωσης του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων με αναπληρωτή του υπάλληλο της ίδιας Διεύθυνσης.

γ) Ο προϊστάμενος της Διεύθυνσης Επαγγελματικών Δικαιωμάτων και Ισοτιμιών του Οργανισμού Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Ο.Ε.Ε.Κ.), οριζόμενος με τον αναπληρωτή του από τον Πρόεδρο του Ο.Ε.Ε.Κ.

δ) Ένας εκπρόσωπος του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργείου που ορίζεται με τον αναπληρωτή του από τον οικείο Υπουργό.

ε) Ένας εκπρόσωπος της κατά περίπτωση οικείας ή συγγενούς επαγγελματικής οργάνωσης, οριζόμενος με τον αναπληρωτή του από την επαγγελματική οργάνωση.

στ) Ένας ειδικός επιστήμονας με εμπειρία στο χειρισμό θεμάτων αναγνώρισεως επαγγελματικών προσόντων οριζόμενος με τον αναπληρωτή του από τον Υπουργό Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων.

ζ) Ο προϊστάμενος της υπηρεσίας του άρθρου 59 του παρόντος διατάγματος με αναπληρωτή του υπάλληλο του ίδιου τμήματος.

Οι υπό στοιχεία δ' και ε' εκπρόσωποι καλούνται κάθε φορά από τον Πρόεδρο και μετέχουν στο Συμβούλιο ανάλογα με την εξεταζόμενη υπόθεση.

7. Το Συμβούλιο συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων. Με την ίδια απόφαση ορίζονται οι γραμματείς των Τμημάτων του Συμβουλίου, με τους αναπληρωτές τους από τους υπαλλήλους της Υπηρεσίας του άρθρου 59 του παρόντος διατάγματος.

8. Εάν οι οικείες αρχές και επαγγελματικές οργανώσεις δεν υποδείξουν τον εκπρόσωπό τους εντός ενός

μηνός από τη λήψη του σχετικού αιτήματος ή εάν δεν υπάρχουν αντίστοιχες επαγγελματικές οργανώσεις, το Συμβούλιο μπορεί να συγκροτηθεί και χωρίς τους εκπροσώπους τους.

9. Η θητεία των μελών του Συμβουλίου είναι τριετής. Σε περίπτωση αντικατάστασης μέλους του Συμβουλίου το νέο μέλος διανύει τον υπόλοιπο χρόνο της θητείας του μέλους που αντικαταστάθηκε.

10. Κάθε Τμήμα του Συμβουλίου ευρίσκεται σε απαρτία, όταν είναι παρούσα η πλειοψηφία των μελών του μεταξύ των οποίων ο Πρόεδρος ή ο αναπληρωτής του. Οι αποφάσεις λαμβάνονται με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών. Σε περίπτωση ισοψηφίας υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου.

11. Κάθε Τμήμα συνεδριάζει μετά από έγγραφη πρόσκληση των μελών του από τον Πρόεδρο, ο οποίος συντάσσει την ημερήσια διάταξη και τη γνωστοποιεί πριν από τη συνεδρίαση στα μέλη του Συμβουλίου.

12. Εισηγητής ενώπιον του Τμήματος ορίζεται από τον προϊστάμενο της Υπηρεσίας του άρθρου 59 ένας υπάλληλος της υπηρεσίας αυτής, ο οποίος αναπτύσσει την εισήγησή του και αποχωρεί πριν από την ψηφοφορία. Σε περίπτωση που έχει γνωμοδοτήσει η Επιτροπή της παραγράφου 16 του παρόντος άρθρου, ο εισηγητής αναπτύσσει και τις γνώμες που διατυπώθηκαν στο σχετικό πρακτικό.

13. Το Συμβούλιο και ο εισηγητής δύνανται να ζητούν πληροφορίες από τον αιτούντα ή τις αρμόδιες αρχές της ημεδαπής ή της αλλοδαπής.

14. Στις συνεδριάσεις του Συμβουλίου, κατά την κρίση του Προέδρου ή κατόπιν αποφάσεως του Συμβουλίου, δύνανται να καλούνται εμπειρογνώμονες ή άλλοι ειδικοί προκειμένου να παράσχουν σχετικές πληροφορίες. Οι ανωτέρω αποχωρούν πριν από την ψηφοφορία. Στις ανωτέρω συνεδριάσεις μπορεί να καλείται επίσης ο ενδιαφερόμενος να υποβάλει γραπτώς ή προφορικώς τις απόψεις του.

15. Ο Γραμματέας του Τμήματος τηρεί τα πρακτικά των συνεδριάσεων που υπογράφονται από τον ίδιο και τον Πρόεδρο και μεριμνά για τη σύνταξη της αποφάσεως του Συμβουλίου.

16. Προς υποβοήθηση του έργου του το Συμβούλιο δύναται να συνιστά, όταν το κρίνει αναγκαίο, τριμελείς επιτροπές, αποτελούμενες από:

α) έναν εκπρόσωπο του Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. με τον αναπληρωτή του,

β) έναν εκπρόσωπο της κατά περίπτωση οικείας επαγγελματικής οργάνωσης με τον αναπληρωτή του, προτεινόμενος από την επαγγελματική οργάνωση,

γ) έναν υπάλληλο της υπηρεσίας του οικείου Υπουργείου η οποία είναι αρμόδια για θέματα άδειας άσκησης του επαγγέλματος που προτείνεται από τον οικείο Υπουργό, με τον αναπληρωτή του.

Τα μέλη των τριμελών επιτροπών δεν δύνανται να μετέχουν στο Συμβούλιο Αναγνώρισεως Επαγγελματικών Προσόντων.

Εάν ο Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π., οι οικείες επαγγελματικές οργανώσεις και το οικείο Υπουργείο δεν υποδείξουν τον εκπρόσωπό τους εντός δέκα (10) ημερών από τη λήψη του σχετικού αιτήματος, ο Υπουργός Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων δύναται να υποδείξει εκπρόσωπο δικής του επιλογής.

Στις εργασίες των τριμελών επιτροπών παρίσταται άνευ ψήφου ο εισηγητής της υποθέσεως.

17. Έργο των τριμελών επιτροπών της παραγράφου 16 του παρόντος άρθρου είναι η διατύπωση γνώμης επί της αιτήσεως, επί της ανάγκης υποβολής του αιτούντος σε πρακτική άσκηση προσαρμογής ή δοκιμασία επάρκειας, καθώς και επί του περιεχομένου της πρακτικής άσκησης προσαρμογής ή της δοκιμασίας επάρκειας, εντός ενός μηνός από της απόφασης της συγκροτησέως τους. Η γνωμοδότηση της επιτροπής διατυπώνεται στο σχετικό πρακτικό που υποβάλλεται από τον εισηγητή στο Συμβούλιο.

18. Η αποζημίωση του Προέδρου, των μελών, των εισηγητών και του γραμματέα του Συμβουλίου και των μελών των τριμελών επιτροπών καθορίζεται με απόφαση των Υπουργών Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και Οικονομικών, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.3205/2003 (ΦΕΚ 297Α) όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με τις διατάξεις του ν. 3833/2010 (ΦΕΚ40Α).

19. Λοιπά θέματα οργάνωσης και λειτουργίας της Ολομέλειας του Συμβουλίου και των Τμημάτων διέπονται από τις διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (άρθρα 13 έως 15 του ν. 2690/1999, ΦΕΚ 45 Α') και του Εσωτερικού Κανονισμού του Συμβουλίου.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Άρθρο 57

Διαδικασία αναγνώρισης επαγγελματικών προσόντων (Άρθρο 51 της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ)

1. Η αναγνώριση του δικαιώματος ασκήσεως ορισμένου επαγγέλματος κατά τους όρους του παρόντος διατάγματος γίνεται με ειδικώς αιτιολογημένη απόφαση του Συμβουλίου Αναγνώρισεως Επαγγελματικών Προσόντων ή μιας των λοιπών αρμόδιων προς τούτο αρχών σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 54 του παρόντος.

2. Η αίτηση αναγνώρισης επαγγελματικών προσόντων υποβάλλεται στην υπηρεσία του άρθρου 59 του παρόντος και καταχωρείται σε ειδικό βιβλίο. Με την αίτηση υποβάλλονται και τα έγγραφα και πιστοποιητικά του παρτήματος VII του παρόντος διατάγματος σε επίσημη μετάφραση στην ελληνική γλώσσα και ορίζεται ο αντίκλητος του αιτούντος, ο οποίος πρέπει να είναι κάτοικος Αθηνών. Η ίδια Υπηρεσία βεβαιώνει την παραλαβή του φακέλου εντός ενός μηνός από την παραλαβή και ενημερώνει τον αιτούντα για τυχόν ελλείποντα έγγραφα.

3. Η διαδικασία εξέτασης αίτησης αναγνώρισης επαγγελματικών προσόντων πρέπει να ολοκληρώνεται το συντομότερο δυνατόν και οπωσδήποτε εντός τριών μηνών από τη συμπλήρωση του φακέλου του αιτούντος με όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά. Η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί κατά ένα μήνα σε περιπτώσεις που εμπíπτουν στα κεφάλαια I και II του Τίτλου III του παρόντος διατάγματος.

4. Μετά την έκδοση αποφάσεως του Συμβουλίου Αναγνώρισεως Επαγγελματικών Προσόντων περί επιβολής αντισταθμιστικών μέτρων, ο αιτών γνωστοποιεί εγγράφως στο γραμματέα του Συμβουλίου την κατά το άρθρο 14 επιλογή του.

5. Από την έκδοση της αναγνωριστικής απόφασης του Συμβουλίου ο αιτών δικαιούται να ασκεί το οικείο επάγγελμα σύμφωνα με τις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας, η δε αρμόδια επαγγελματική οργάνωση ή αρμόδια

διοικητική αρχή υποχρεούνται χωρίς καθυστέρηση να ενεργήσουν την εγγραφή του στα οικεία μητρώα και να εκδώσουν την άδεια ασκήσεως επαγγέλματος.

6. Η απόφαση της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου ή η μη έκδοσή της, δύναται να προσβληθεί με ένδικα μέσα ενώπιον των αρμόδιων ελληνικών δικαστηρίων.

Άρθρο 58

Διοικητική Συνεργασία (Άρθρο 56 της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ)

1. Οι αρμόδιες ελληνικές αρχές συνεργάζονται στενά με τις αρχές του κράτους μέλους καταγωγής και παρέχουν αμοιβαία υποστήριξη με σκοπό την ευχερέστερη εφαρμογή του παρόντος διατάγματος. Οι εν λόγω αρχές διασφαλίζουν τον εμπιστευτικό χαρακτήρα των πληροφοριών που ανταλλάσσουν.

2. Οι αρμόδιες ελληνικές αρχές ανταλλάσσουν πληροφορίες με τις αρχές των κρατών μελών καταγωγής, όσον αφορά τη λήψη πειθαρχικών μέτρων ή την επιβολή ποινικών κυρώσεων ή οποιεσδήποτε άλλες σοβαρές ειδικές περιστάσεις που ενδέχεται να έχουν επιπτώσεις στην άσκηση των δραστηριοτήτων τις οποίες αφορά το παρόν διάταγμα, τηρούμενης της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που προβλέπεται στις οδηγίες 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών, η οποία ενσωματώθηκε στην ελληνική νομοθεσία με τον ν. 2472/1997 (ΦΕΚ 50 Α'), και 2002/58/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Ιουλίου 2002, σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία για την προστασία ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες), η οποία ενσωματώθηκε στην ελληνική νομοθεσία με τον ν. 3471/2006 (ΦΕΚ 133 Α').

3. Το κράτος μέλος καταγωγής εξακριβώνει τα πραγματικά περιστατικά, οι δε αρχές του αποφασίζουν για τη φύση και το εύρος των ερευνών που πρέπει να διενεργηθούν και κοινοποιούν στις αρμόδιες ελληνικές αρχές τα συμπεράσματα που συνάγουν από τις παρεχόμενες πληροφορίες.

Άρθρο 59

Υπηρεσία Αναγνώρισεως Επαγγελματικών Προσόντων (Άρθρα 56 και 57 της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ και άρθρο 12 του Π.Δ. 165/2000)

1. Το Τμήμα που συστάθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 12 του Π.Δ. 165/2000 συνεχίζει να υφίσταται και έχει τις εξής αρμοδιότητες:

α) Παρέχει γραμματειακή υποστήριξη στο Συμβούλιο Αναγνώρισεως Επαγγελματικών Προσόντων και ιδίως δέχεται τις αιτήσεις των ενδιαφερομένων για αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων, τις επεξεργάζεται, προετοιμάζει τους φακέλους των αιτούντων και τους εισάγει στο Συμβούλιο Αναγνώρισεως Επαγγελματικών Προσόντων για την έκδοση της απόφασης.

β) Λειτουργεί ως «Κεντρικό Σημείο Επαφής» για τους ενδιαφερομένους και ιδίως:

Παρέχει στους Έλληνες και τους πολίτες των λοιπών κρατών μελών, καθώς και στα σημεία επαφής των λοιπών κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κάθε χρήσιμη πληροφορία για την προβλεπόμενη στο παρόν διάταγμα αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων και ιδίως σχετικά με την εθνική νομοθεσία που διέπει τα επαγγέλματα και την άσκησή τους, συμπεριλαμβανομένης της κοινωνικής νομοθεσίας, καθώς και των κανόνων δεοντολογίας, όπου υπάρχουν.

Συνδράμει τους πολίτες στην άσκηση των δικαιωμάτων που παρέχει το παρόν διάταγμα και μέσω της συνεργασίας με τα άλλα «σημεία επαφής» και τις λοιπές αρμόδιες διοικητικές υπηρεσίες της Ελλάδας.

Αιτθείς της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, το Κεντρικό Σημείο Επαφής την ενημερώνει για την κατάληξη των υποθέσεων που χειρίζεται δυνάμει του προηγούμενου εδαφίου, εντός δύο μηνών από την ημερομηνία κατά την οποία επλαμβάνονται των εν λόγω υποθέσεων.

2. Ο συντονιστής που ορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 56 παρ. 4 της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ αναλαμβάνει τα ακόλουθα καθήκοντα: (α) να προωθεί την ομοιόμορφη εφαρμογή του παρόντος διατάγματος και (β) να συγκεντρώνει κάθε χρήσιμη πληροφορία για την εκτέλεση του παρόντος διατάγματος και ιδίως τις πληροφορίες που αφορούν τους όρους ανάληψης νομοθετικά κατοχυρωμένων επαγγελματίων στα κράτη μέλη.

3. Τα εδάφια β) και γ) της παραγράφου 2 του άρθρου 12 του Π.Δ. 165/2000 τροποποιούνται ως εξής:

«β) Δέκα (10) θέσεις πτυχιούχων ΑΕΙ με γνώσεις ή εμπειρία στα θέματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και άριστη γνώση μίας τουλάχιστον από τις γλώσσες Αγγλική, Γαλλική, Γερμανική οι οποίοι θα ασκούν χρέη εισηγητού.

γ) Δύο (2) θέσεις του κλάδου ΠΕ Διοικητικού, με άριστη γνώση μίας τουλάχιστον από τις γλώσσες Αγγλική, Γαλλική, Γερμανική.»

4. Το εδάφιο δ) της παραγράφου 2 του άρθρου 12 του Π.Δ. 165/2000 καταργείται.

Άρθρο 60 **Μεταβατικές Διατάξεις**

1. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος διατάγματος καταργείται το Συμβούλιο Αναγνώρισης Επαγγελματικής Ισοτιμίας Τίτλων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης και το Συμβούλιο Επαγγελματικής Αναγνώρισης Τίτλων Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, οι δε αρμοδιότητές τους περιέρχονται στο Συμβούλιο Αναγνώρισης Επαγγελματικών Προσόντων.

2. Υποθέσεις που εκκρεμούν κατά τη δημοσίευση του παρόντος διατάγματος ενώπιον των Συμβουλίων που καταργούνται με την παρ. 1 του παρόντος άρθρου, υπάγονται εφεξής στην αρμοδιότητα των οργάνων που ορίζονται με τις διατάξεις του παρόντος διατάγματος και διέπονται από τις ρυθμίσεις του.

3. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργούνται οι διατάξεις των κάτωθι Π.Δ. και Υπουργικών Αποφάσεων:

- α. Π.Δ. 84/1986 (ΦΕΚ 31 Α'),
- β. Π.Δ. 98/1986 (ΦΕΚ 35 Α'),
- γ. Π.Δ. 40/2006 (ΦΕΚ 43 Α'),

δ. Π.Δ. 231/1998 (ΦΕΚ 178 Α'), εκτός από την παρ. 2 του άρθρου 18,

ε. Π.Δ. 165/2000 (ΦΕΚ 149 Α'), εκτός του άρθρου 12,

στ. Π.Δ. 373/2001 (ΦΕΚ 251 Α'),

ζ. Π.Δ. 385/2002 (ΦΕΚ 334 Α'),

η. Π.Δ. 69/2003 (ΦΕΚ 72 Α'),

θ. Π.Δ. 213/2003 (ΦΕΚ 172 Α'),

ι. Π.Δ.38/2004 (ΦΕΚ 35 Α'),

ια. Π.Δ. 53/2004 (ΦΕΚ 43 Α'),

ιβ. Π.Δ. 240/2004 (ΦΕΚ 222 Α'),

ιγ. Π.Δ. 253/2006 (ΦΕΚ 278 Α'),

ιδ. Υπουργική Απόφαση 2/19732/0022/1999 (ΦΕΚ 574 Β'),

ιε. Π.Δ. 140/2007 περί «Προσαρμογής της Ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2006/100/ΕΚ, λόγω της προσχώρησης της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας «για το επάγγελμα του νοσοκόμου υπεύθυνου για γενικές φροντίδες και το επάγγελμα της μαίας» (ΦΕΚ180 Α'),

ιστ. Π.Δ.142/2007 περί προσαρμογής της Ελληνικής Νομοθεσίας, λόγω της προσχώρησης της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας για το επάγγελμα του ιατρού (ΦΕΚ 181 Α'),

ιζ. Π.Δ. 143/2007 περί προσαρμογής της Ελληνικής Νομοθεσίας, λόγω της προσχώρησης της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας για το επάγγελμα του οδοντιάτρου (ΦΕΚ 182 Α') και

ιη. Π.Δ. 144/2007 περί προσαρμογής της Ελληνικής Νομοθεσίας, λόγω της προσχώρησης της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας για το επάγγελμα του φαρμακοποιού (ΦΕΚ 182 Α').

4. Όπου στη κείμενη νομοθεσία γίνεται αναφορά στα ανωτέρω Προεδρικά Διατάγματα λογίζεται αναφορά στις διατάξεις του παρόντος διατάγματος.

Όπου στις ανωτέρω αποφάσεις γίνεται αναφορά στις διατάξεις του Π.Δ. 165/2000, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, λογίζεται εφεξής αναφορά στις διατάξεις του παρόντος διατάγματος.

Το παράρτημα V, σημείο 5.7.1, τροποποιείται με απόφαση του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μόνο σύμφωνα με τις ανακοινώσεις της Επιτροπής στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατ'εφαρμογή της παραγράφου 7 του άρθρου 21 της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ.

Άρθρο 61 **Ποινές**

Η εκ προθέσεως παράβαση των διατάξεων του παρόντος διατάγματος, επισύρει τις ποινές που αναφέρονται στις διατάξεις του άρθρου 458 του Ποινικού Κώδικα.

Άρθρο 62

Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού δύνανται να τροποποιούνται τα παραρτήματα του παρόντος διατάγματος, σύμφωνα με τις διαδικασίες των άρθρων 21 παρ. 7 και 58 παρ. 2 της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ.

Άρθρο 63

Προσαρτώνται και αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα του παρόντος διατάγματος τα κάτωθι παραρτήματα:

Άρθρο 64

Η ισχύς του παρόντος διατάγματος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
Στην Υπουργό Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων αναθέτουμε την δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος διατάγματος.

Αθήνα, 25 Μαΐου 2010

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΑΡΟΛΟΣ ΓΡ. ΠΑΠΟΥΛΙΑΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ
ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΡΑΓΚΟΥΣΗΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ
ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΑΣ
ΛΟΥΚΙΑ ΚΑΤΣΕΛΗ

ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ
ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ANNA ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ

ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΜΠΑΤΣΕΛΗ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΜΙΧΑΗΛ ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΜΠΙΡΜΠΛΗ

ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΡΕΠΠΑΣ

ΥΓΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ
ΜΑΡΙΑ-ΕΛΙΖΑ ΞΕΝΟΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
ΠΑΥΛΟΣ ΓΕΡΟΥΛΑΝΟΣ

* 0 1 0 0 0 7 4 2 0 3 1 0 0 1 4 *

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 34 * ΑΘΗΝΑ 104 32 * ΤΗΛ. 210 52 79 000 * FAX 210 52 21 004
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: <http://www.et.gr> - e-mail: webmaster.et@et.gr

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 2157

31 Δεκεμβρίου 2010

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

- Ελεύθερη παροχή υπηρεσιών στην Ελλάδα από επαγγελματίες υπηκόους κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 5 έως και 9 του π.δ. 38/2010..... 1
- Ελεύθερη παροχή υπηρεσιών στην Ελλάδα από επαγγελματίες υπηκόους κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 5 έως και 9 του π.δ. 38/2010»..... 2

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

- Αριθ. 165261/Α (1)
Ελεύθερη παροχή υπηρεσιών στην Ελλάδα από επαγγελματίες υπηκόους κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 5 έως και 9 του π.δ. 38/2010.

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ - ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1) Τις διατάξεις:

α) της παραγράφου 6 του άρθρου 7 και της παραγράφου 3 του άρθρου 9 του π.δ. 38/2010 «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2005/36/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Σεπτεμβρίου 2005, σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων» (ΦΕΚ 78 Α') και

β) του άρθρου 90 του Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του π.δ. 63/2005 (ΦΕΚ 98 Α').

2) Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της παρούσας απόφασης δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

Πεδίο εφαρμογής

1. Οι διατάξεις της παρούσας αφορούν την προσωρινή και περιστασιακή παροχή υπηρεσιών στην Ελλάδα από επαγγελματίες υπηκόους κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, περιλαμβανομένων και των Ελλήνων

υπηκόων, οι οποίοι είναι νόμιμα εγκατεστημένοι στα κράτη αυτά και διαθέτουν τα νόμιμα προσόντα για την εκεί άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας του γεωπόνου, δασολόγου, κτηνιάτρου, γεωλόγου και ιχθυολόγου, όπως οι δραστηριότητες αυτές περιγράφονται στις διατάξεις του π.δ. 344/2000 (ΦΕΚ 297 Α').

2. Ο προσωρινός και περιστασιακός χαρακτήρας της παροχής εκτιμάται κατά περίπτωση από την αρμόδια αρχή του άρθρου 3 και ιδίως σε συνάρτηση με τη διάρκεια, τη συχνότητα, την περιοδικότητα και το συνεχή χαρακτήρα της συγκεκριμένης παροχής.

Άρθρο 2

Δήλωση σε περίπτωση μετακίνησης του παρόχου

1. Επαγγελματίες της παραγράφου 1 του άρθρου 1, κατά την πρώτη μετακίνηση προς την Ελλάδα με σκοπό να παράσχουν προσωρινά και περιστασιακά υπηρεσίες, υποβάλλουν στην αρμόδια αρχή του άρθρου 3 έγγραφη δήλωση, σύμφωνα με τις διατάξεις της απόφασης αυτής και του Παραρτήματος Ι.

2. Η ανωτέρω δήλωση υποβάλλεται μία φορά ετησίως, εάν ο πάροχος προτίθεται να παρέχει υπηρεσίες κατά τη διάρκεια του έτους αυτού.

Άρθρο 3

Αρμόδια αρχή

Ως αρμόδια αρχή στην οποία υποβάλλεται η δήλωση προσωρινής και περιστασιακής παροχής υπηρεσιών του άρθρου 2, ορίζεται το Γεωτεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας (ΓΕΩΤ.Ε.Ε.).

Άρθρο 4

Τρόπος υποβολής της δήλωσης και απαιτούμενα δικαιολογητικά

1. Οι ενδιαφερόμενοι υποβάλλουν στο ΓΕΩΤ.Ε.Ε., με οποιοδήποτε μέσο, όπως με συστημένη επιστολή, τηλεομοιοτυπία, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, ή αυτοπροσώπως έγγραφη δήλωση, σύμφωνα με το υπόδειγμα του Παραρτήματος Ι.

2. Ο πάροχος, πριν από την πρώτη παροχή υπηρεσιών ή σε κάθε περίπτωση που έχει επέλθει αλλαγή στην κατάσταση του, υποβάλλει μαζί με τη δήλωση του και τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

α) ακριβές αντίγραφο διαβατηρίου ή αστυνομικής ταυτότητας, β) βεβαίωση από αρμόδια για το επάγγελμα

του αρχή του κράτους προέλευσης του ότι είναι νόμιμα εγκατεστημένος σε αυτό για την άσκηση των οικείων δραστηριοτήτων και ότι δεν του έχει απαγορευθεί έστω και προσωρινά η άσκηση των δραστηριοτήτων αυτών κατά το χρόνο της χορήγησης της βεβαίωσης.

γ) αποδεικτικά έγγραφα των επαγγελματικών του προσόντων,

δ) μεταφρασμένα στα ελληνικά και επικυρωμένα αποδεικτικά επαγγελματικής πείρας τουλάχιστον δύο ετών τα τελευταία δέκα χρόνια, σε περίπτωση που ούτε το επάγγελμα, αλλά ούτε και η εκπαίδευση είναι νομοθετικά ρυθμιζόμενα στο κράτος μέλος εγκατάστασης,

ε) υπεύθυνη δήλωση ότι πληροί την προϋπόθεση της περίπτωσης γ' της παραγράφου 3 του άρθρου 3 του ν. 1474/1984, δηλαδή δεν έχει καταδικασθεί αμετάκλητα για κακούργημα και σε οποιαδήποτε ποινή για κλοπή, υπεξαίρεση (κοινή και στην υπηρεσία), απάτη, εκβίαση, πλαστογραφία, δωροδοκία, καταπίεση, απιστία περί την υπηρεσία, παράβαση καθήκοντος, καθ' υποτροπή συκοφαντική δυσφήμιση, καθώς και για οποιοδήποτε έγκλημα κατά της γενετήσιας ελευθερίας ή έγκλημα οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής.

3. Στην περίπτωση παρόχου για τον οποίο δικαιολογείται έλεγχος των επαγγελματικών του προσόντων, σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 7 του π.δ. 38/2010, το ΓΕΩΤ.Ε.Ε. μπορεί να ζητά, αμέσως μετά τη λήψη της δήλωσης της παραγράφου 1, την παροχή, εντός ενός μήνα, πληροφοριών σχετικά με την εκπαίδευση που ακολούθησε, την επαγγελματική του πείρα, τη συνεχή επαγγελματική του εξέλιξη, τα σεμινάρια και κάθε μορφή εκπαίδευσης που παρακολούθησε, εκτός της αρχικής του εκπαίδευσης.

Άρθρο 5

Διαδικασία Εξέτασης Δήλωσης και Δικαιολογητικών

1. α) Στην περίπτωση των κτηνιάτρων που υπάγονται στο καθεστώς της αυτόματης αναγνώρισης το ΓΕΩΤ.Ε.Ε. εξετάζει τη δήλωση και τα δικαιολογητικά του παρόχου και χορηγεί εντός επτά εργασίμων ημερών από την παραλαβή όλων των δικαιολογητικών, όπου απαιτούνται, άλλως από την παραλαβή της δήλωσης, σχετική βεβαίωση στον πάροχο υπηρεσιών στην οποία πιστοποιείται ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις για την παροχή της υπηρεσίας και προσδιορίζεται ο τίτλος βάσει του οποίου παρέχεται η υπηρεσία, καθώς και όσα άλλα στοιχεία προβλέπονται στο υπόδειγμα του Παραρτήματος II.

β) Αν υπάρχουν βάσιμες υπόνοιες για τη γνησιότητα των υποβληθέντων δικαιολογητικών, το ΓΕΩΤ.Ε.Ε. ενημερώνει εγγράφως τον αιτούντα και ορίζει περαιτέρω εύλογη προθεσμία για τη χορήγηση της βεβαίωσης, προκειμένου να διερευνήσει το θέμα.

2. Στην περίπτωση των κτηνιάτρων που δεν υπάγονται στο καθεστώς της αυτόματης αναγνώρισης καθώς και των λοιπών επαγγελματιών του άρθρου 1, το ΓΕΩΤ.Ε.Ε., εφόσον κρίνει ότι είναι αναγκαίο για την αποφυγή σοβαρής βλάβης της υγείας ή της ασφάλειας του αποδέκτη της υπηρεσίας λόγω έλλειψης επαγγελματικών προσόντων του παρόχου, διενεργεί, πριν από την πρώτη παροχή υπηρεσιών, έλεγχο των επαγγελματικών του προσόντων για το οικείο επάγγελμα, σύμφωνα με τη διαδικασία και εντός των προθεσμιών που ορίζονται στην παράγραφο 5 του άρθρου 7 του π.δ. 38/2010.

3. Σε περίπτωση επιβολής δοκιμασίας επάρκειας ή πρακτικής άσκησης προσαρμογής, σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 7 του π.δ. 38/2010, τυχόν σχετική δαπάνη καλύπτεται σύμφωνα με την παράγραφο 7 του άρθρου 7 του ως άνω π.δ., όπως αυτή προστέθηκε με την περίπτωση α' της παραγράφου 2 του άρθρου 26 του ν. 3879/2010 (ΦΕΚ 163 Α').

Άρθρο 6

Υποχρεώσεις και απαλλαγές παρόχου

1. Ο πάροχος με την υποβολή της δήλωσης της παραγράφου 1 του άρθρου 2, γνωστοποιεί στοιχεία σχετικά με τυχόν υπάρχουσα ασφαλιστική κάλυψη - εγγύηση ή ανάλογο μέσα προσωπικής ή συλλογικής προστασίας που καλύπτουν την επαγγελματική του ευθύνη.

2. Στις περιπτώσεις που η παροχή πραγματοποιείται βάσει του επαγγελματικού τίτλου του κράτους μέλους εγκατάστασης ή βάσει του τίτλου εκπαίδευσης του παρόχου, εκτός των άλλων απαιτήσεων ενημέρωσης που προβλέπονται στο κοινοτικό δίκαιο, το ΓΕΩΤ.Ε.Ε. ορίζει στη βεβαίωση για την παροχή υπηρεσιών ότι ο πάροχος υποχρεούται να παρέχει στον αποδέκτη των υπηρεσιών, κατά περίπτωση, τις ακόλουθες πληροφορίες:

α) εάν ο πάροχος είναι εγγεγραμμένος σε εμπορικό Μητρώο ή σε άλλο ανάλογο δημόσιο Μητρώο, το Μητρώο στο οποίο είναι εγγεγραμμένος και τον αριθμό Μητρώου του, ή ισοδύναμα μέσα εξακρίβωσης της ταυτότητας που περιέχονται στο εν λόγω Μητρώο,

β) εάν η δραστηριότητα υπόκειται σε καθεστώς αδειοδότησης στο κράτος μέλος εγκατάστασης, τα στοιχεία της αρμόδιας εποπτεύουσας αρχής,

γ) κάθε επαγγελματική ένωση ή ανάλογο φορέα στον οποίο είναι εγγεγραμμένος ο πάροχος,

δ) τον επαγγελματικό τίτλο ή, εφόσον δεν υπάρχει τέτοιος τίτλος, τον τίτλο εκπαίδευσης του παρόχου και το κράτος μέλος στο οποίο χορηγήθηκε,

ε) εάν ο πάροχος ασκεί δραστηριότητα που υπόκειται στην καταβολή Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.), τον αριθμό φορολογικού Μητρώου που καθορίζεται στην περίπτωση ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 9 του π.δ. 38/2010 και

στ) λεπτομέρειες σχετικά με τυχόν ασφαλιστική κάλυψη ή άλλα μέσα προσωπικής ή συλλογικής προστασίας όσον αφορά την επαγγελματική ευθύνη. (παρ. 1 άρθρο 9 π.δ. 38/2010)

3. Ο πάροχος υπηρεσιών οφείλει να τηρεί όλες τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας που ισχύουν για τους Έλληνες υπηκόους που ασκούν το ίδιο επάγγελμα στη χώρα. Επίσης υπόκειται στους επαγγελματικούς κανόνες που αφορούν τα επαγγελματικά προσόντα, όπως ο ορισμός του επαγγέλματος, η χρήση τίτλων και η βαριά επαγγελματική αμέλεια που συνδέονται άμεσα και συγκεκριμένα με την προστασία και την ασφάλεια του αποδέκτη των υπηρεσιών, καθώς και στις πειθαρχικές διατάξεις οι οποίες ισχύουν για τους επαγγελματίες που ασκούν το ίδιο επάγγελμα στη χώρα. (παρ. 3 άρθρο 5 π.δ. 38/2010)

4. Το ΓΕΩΤ.Ε.Ε. διενεργεί δειγματοληπτικούς ελέγχους για τη διαπίστωση της τήρησης των ως άνω υποχρεώσεων των παρόχων.

5. Ο πάροχος υπηρεσιών απαλλάσσεται από τις απαιτήσεις αδειοδότησης, εγγραφής ή προσχώρησης σε επαγγελματική οργάνωση που προβλέπονται για τους επαγγελματίες που ασκούν το ίδιο επάγγελμα στη χώρα. Ομοίως απαλλάσσεται από την υποχρέωση εγγραφής σε

φορέα κοινωνικής ασφάλισης, ωστόσο οφείλει να ενημερώνει το φορέα αυτό σχετικά με την παροχή υπηρεσιών πριν ή, σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης, μετά την εν λόγω παροχή (περ. Β άρθρο 6 π.δ. 38/2010)

Για την αποτελεσματική εφαρμογή των πειθαρχικών διατάξεων της παραγράφου 3 του άρθρου 5 του π.δ. 38/2010, ο πάροχος των υπηρεσιών εγγράφεται προ-

σωρινά στο ΓΕΩΤ.Ε.Ε. Η εγγραφή συντελείται αυτόματα από την ίδια την αρμόδια αρχή κατόπιν υποβολής της δήλωσης της παραγράφου 1 του άρθρου 3 της παρούσας, ή προκειμένου για τις περιπτώσεις της παραγράφου 5 του άρθρου 7 του π.δ. 38/2010, της έκδοσης της βεβαίωσης που προβλέπεται στην εν λόγω παράγραφο.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι**ΔΗΛΩΣΗ ΠΡΟΣΩΡΙΝΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΣΤΑΣΙΑΚΗΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ****ΠΡΟΣ: ΤΟ ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ**

Ταχ. Δ/ση:.....

Τ.Κ. – Πόλη:.....

FAX:.....

E-mail:

Α. Προσωπικά στοιχεία:

1. Επώνυμο

2. Όνομα

3. Πατρώνυμο

4. Ιθαγένεια

5. Αρ. Ταυτ./Διαβατηρίου

6. ΑΦΜ

Β. Στοιχεία Επικοινωνίας:

1. Τηλέφωνο (σταθερό/κινητό)

2. Φαξ

3. Δ/ση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου

4. Ταχυδρομική διεύθυνση

Γ. Επαγγελματικά στοιχεία:

1. Κράτος Μέλος νόμιμης εγκατάστασης

2. Επάγγελμα το οποίο ασκώ στο κράτος νόμιμης εγκατάστασης και για το οποίο διαθέτω τα νόμιμα προσόντα

3. Επάγγελμα που επιθυμώ να ασκήσω προσωρινά και περιστασιακά στην Ελλάδα

Δ. Στοιχεία ασφαλιστικής κάλυψης για επαγγελματική ευθύνη:

1. Επωνυμία ασφαλιστικής εταιρείας

2. Αριθμός ασφαλιστήριου συμβολαίου

3. (προαιρετικά) Το ποσό της ασφαλιστικής μου κάλυψης ανέρχεται σε:

Ε. Λοιπά απαιτούμενα στοιχεία:

1. Θα εργαστείτε :

α) με σχέση εξαρτημένης εργασίας ή

β) ως ελεύθερος επαγγελματίας;

Στην περίπτωση αυτή δηλώστε τον επαγγελματικό χώρο στον οποίο θα εργαστείτε και την έννομη σχέση από την οποία απορρέει το δικαίωμά σας για χρήση του χώρου αυτού.

2. Είναι η πρώτη φορά που παρέχετε υπηρεσίες σε προσωρινή και περιστασιακή βάση (άρθρο 5 Π.Δ. 38/2010) στην Ελλάδα;

α) **ΟΧΙ**

i) Έχω παράσχει υπηρεσίες κατά το παρελθόν (συγκεκριμένα κατά το ημερολογιακό έτος....., για το χρονικό διάστημα.....
.....,σι.....(τόπος) (προαιρετικά-επισυνάπτεται υπεύθυνη δήλωση)), δεν έχει μεταβληθεί η κατάσταση μου η οποία προκύπτει από τα ήδη υποβληθέντα δικαιολογητικά μου και η παρούσα δήλωση επέχει θέση ετήσιας ανανέωσης

ii) Έχω παράσχει υπηρεσίες κατά το ημερολογιακό έτος.....(προαιρετικά), αλλά λόγω αλλαγής της κατάστασής μου επανυποβάλλω δεόντως ενημερωμένο/α το/τα εξής δικαιολογητικό/ά:

β) **ΝΑΙ**

Επισυνάπτω τα κάτωθι απαιτούμενα δικαιολογητικά:

i) Αντίγραφο διαβατηρίου/ταυτότητας

ii) Πιστοποιητικό της αρμόδιας για το επάγγελμά μου αρχής ότι

είμαι νόμιμα εγκατεστημένος στ..... (αναγράφεται το κ-μ εγκατάστασης) για την άσκηση του επαγγέλματος..... (να αναφέρεται με σαφήνεια το οικείο επάγγελμα) και ότι δεν μου έχει απαγορευθεί, έστω και προσωρινά, η άσκηση αυτού του επαγγέλματος.

iii) Αποδεικτικό των επαγγελματικών μου προσόντων

iv) Απόδειξη επαγγελματικής πείρας τουλάχιστον 2 ετών (σε

περίπτωση που ούτε το επάγγελμα, αλλά ούτε και η εκπαίδευση είναι νομοθετικά ρυθμιζόμενα στο κράτος μέλος εγκατάστασης)

v) Υπεύθυνη δήλωση ότι δεν έχω καταδικαστεί αμετάκλητα για ένα από τα εγκλήματα που αναφέρονται στη διάταξη του άρθρ. 3 παρ. 3 περίπτ. γ) του Ν. 1474/1984, ήτοι για κακούργημα και σε οποιαδήποτε ποινή για κλοπή, υπεξαίρεση (κοινή και στην υπηρεσία), απάτη, εκβίαση, πλαστογραφία, δωροδοκία, καταπίεση, απιστία περί την υπηρεσία, παράβαση καθήκοντος, καθ' υποτροπή συκοφαντική δυσφήμιση, καθώς και για οποιοδήποτε έγκλημα κατά της γενετήσιας ελευθερίας ή έγκλημα οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής.

3. Εφόσον θα παρέχετε τις υπηρεσίες σας βάσει του επαγγελματικού σας τίτλου του κράτους μέλους εγκατάστασης ή βάσει του τίτλου εκπαίδευσης σας συμπληρώνετε όσα στοιχεία από τα παρακάτω διαθέτετε:

Δηλώνω ότι είμαι εγγεγραμμένος στο εμπορικό/δημόσιο μητρώο.....τ
.....(κράτος) με αριθμό μητρώου.....,έχω λάβει άδεια για την
άσκηση της δραστηριότητας μου από.....(αρμόδια εποπτική

αρχή), είμαι εγγεγραμμένος στην επαγγελματική ένωση (ή άλλο ανάλογο φορέα)....., ο επαγγελματικός μου τίτλος ή ο τίτλος εκπαίδευσης μου στο κράτος μέλος που μου χορηγήθηκε είναι.....και ο αριθμός φορολογικού μητρώου μου σύμφωνα με το άρ. 22 παρ. 1 της οδηγίας 77/388/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 17^{ης} Μαΐου 1977 είναι.....

ΣΤ. ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΣΤΑΣΙΑΚΗ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ (Συμπληρώνεται προαιρετικά)

1. Τόπος παροχής υπηρεσίας:
2. Ημερομηνία παροχής υπηρεσίας:
3. Διάρκεια παροχής υπηρεσίας:

Τα ανωτέρω δικαιολογητικά υποβάλλονται:

*α) σε επικυρωμένο φωτοαντίγραφο σύμφωνα με τις διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας και
β) σε επίσημη μετάφραση στην ελληνική γλώσσα (πλην των στοιχείων διαβατηρίου/ταυτότητας).*

Η επικύρωση αντιγράφων και η επίσημη μετάφραση μπορούν να γίνουν είτε στο κράτος προέλευσης είτε στην Ελλάδα.

ΤΟΠΟΣ - ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ

Ο ΔΗΛΩΝ

(ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΟΥ)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ

Ταχ. Δ/ση:.....
 Τ.Κ. – Πόλη:.....
 Ιστοσελίδα:.....
 Πληροφορίες:.....
 Τηλέφωνο:.....
 FAX:.....
 E-mail:.....

[Τόπος, Χρονολογία]
 Αριθμ.Πρωτ.:

ΒΕΒΑΙΩΣΗ

Βεβαιούται ότι ο/η κ/κα , με κράτος νόμιμης εγκατάστασης για το επάγγελμα του υπέβαλε στην υπηρεσία μας την από δήλωση προσωρινής/περιστασιακής παροχής υπηρεσιών και ότι με βάση τα συνυποβληθέντα δικαιολογητικά πληρούνται οι νόμιμες προϋποθέσεις για την εν λόγω παροχή, υπό τον τίτλο

[Στην περίπτωση που η παροχή πραγματοποιείται βάσει του επαγγελματικού τίτλου του κ-μ εγκατάστασης ή βάσει του τίτλου εκπαίδευσης του παρόχου]. Ο ως άνω πάροχος είναι εγγεγραμμένος στο εμπορικό/δημόσιο μητρώο..... τ(κράτος) με αριθμό μητρώου....., έχει λάβει άδεια για την άσκηση της δραστηριότητας του από.....(αρμόδια εποπτική αρχή), είναι εγγεγραμμένος στην επαγγελματική ένωση (ή άλλο ανάλογο φορέα)....., ο επαγγελματικός του τίτλος ή ο τίτλος εκπαίδευσης του στο κράτος μέλος που του χορηγήθηκε είναι.....και ο αριθμός φορολογικού μητρώου του σύμφωνα με το άρ. 22 παρ. 1 της οδηγίας 77/388/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 17^{ης} Μαΐου 1977 είναι.....

Άρθρο 7
Τελικές διατάξεις

Η ισχύς της παρούσας αρχίζει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
 Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 29 Δεκεμβρίου 2010

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
 ΑΝΝΑ ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
 ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΑΝΔΑΛΙΔΗΣ

Αριθ. 165255/ΙΑ (2)
Ελεύθερη παροχή υπηρεσιών στην Ελλάδα από επαγγελματίες υπηκόους κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 5 έως και 9 του π.δ. 38/2010».

**ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ ΠΑΙΔΕΙΑΣ,
ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ-
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ**

Έχοντας υπόψη:

1) Τις διατάξεις:

α) της παραγράφου 6 του άρθρου 7 και της παραγράφου 3 του άρθρου 9 του π.δ. 38/2010 «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2005/36/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Σεπτεμβρίου 2005, σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων» (ΦΕΚ 78 Α') και β) του άρθρου 90 του Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του π.δ. 63/2005 (ΦΕΚ 98 Α').

2) Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της παρούσας απόφασης δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

Πεδίο εφαρμογής

1. Οι διατάξεις της παρούσας αφορούν την προσωρινή και περιστασιακή παροχή υπηρεσιών στην Ελλάδα από επαγγελματίες υπηκόους κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, περιλαμβανομένων και των Ελλήνων υπηκόων, οι οποίοι είναι νόμιμα εγκατεστημένοι στα κράτη αυτά και διαθέτουν τα νόμιμα προσόντα για την εκεί άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας του ξεναγού.

2. Ο προσωρινός και περιστασιακός χαρακτήρας της παροχής εκτιμάται κατά περίπτωση από την αρμόδια αρχή της παραγράφου 2 του άρθρου 2 και ιδίως σε συνάρτηση με τη διάρκεια, τη συχνότητα, την περιοδικότητα και το συνεχή χαρακτήρα της συγκεκριμένης παροχής.

Άρθρο 2

Αρμόδιες αρχές

1. Επαγγελματίες της παραγράφου 1 του άρθρου 1, όταν μετακινούνται στην ελληνική επικράτεια για την προσωρινή και περιστασιακή παροχή υπηρεσιών, υποβάλλουν στην αρμόδια αρχή έγγραφη δήλωση, σύμφωνα με τις διατάξεις της απόφασης αυτής και το υπόδειγμα του Παραρτήματος Ι.

2. Ως αρμόδια αρχή στην οποία υποβάλλεται η δήλωση της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού ορίζεται η Γενική Γραμματεία Τουρισμού του Υπουργείου Πολιτισμού και Τουρισμού.

3. Η Γενική Γραμματεία Τουρισμού εξετάζει τη δήλωση και τα δικαιολογητικά και χορηγεί εντός επτά εργάσιμων ημερών από την παραλαβή όλων των δικαιολογητικών, όποτε απαιτούνται, άλλως από την παραλαβή της δήλωσης, σχετική βεβαίωση στον πάροχο υπηρεσιών, στην οποία πιστοποιείται ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις για την προσωρινή και περιστασιακή παροχή της υπηρεσίας του ξεναγού και προσδιορίζεται ο τίτλος με βάση τον οποίο παρέχεται η υπηρεσία, καθώς και τα στοιχεία που προβλέπονται στο υπόδειγμα του Παραρτήματος ΙΙ.

Η εν λόγω βεβαίωση δεν συνιστά προϋπόθεση για την άσκηση του δικαιώματος της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών, το οποίο κτάται με μόνη την υποβολή της έγγραφης δήλωσης της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, συνοδευόμενης, στην περίπτωση της παραγράφου 2 του άρθρου 3 της παρούσας και από τα προβλεπόμενα σε αυτή δικαιολογητικά.

4. Σε περίπτωση που υπάρχουν βάσιμες υπόνοιες για τη γνησιότητα των υποβληθέντων δικαιολογητικών, η Γενική Γραμματεία Τουρισμού ενημερώνει εγγράφως τον αιτούντα και ορίζει νέα προθεσμία για τη χορήγηση της βεβαίωσης, προκειμένου να διερευνηθεί το θέμα.

Άρθρο 3 Τρόπος υποβολής της δήλωσης και απαιτούμενα δικαιολογητικά

1. Η δήλωση που προβλέπεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 2 υποβάλλεται εγγράφως στη Γενική Γραμματεία Τουρισμού με οποιοδήποτε μέσο, όπως με συστημένη επιστολή, τηλεομοιοτυπία, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ή αυτοπροσώπως, σύμφωνα με το υπόδειγμα του Παραρτήματος Ι.

2. Πριν από την πρώτη παροχή υπηρεσιών ή σε περίπτωση ουσιαστικής αλλαγής στην κατάσταση του παρόχου, η δήλωση συνοδεύεται από τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

α) ακριβές αντίγραφο διαβατηρίου ή αστυνομικής ταυτότητας,

β) βεβαίωση από την αρμόδια εποπτεύουσα για το επάγγελμα του ξεναγού αρχή του κράτους εγκατάστασης ότι ο πάροχος είναι νόμιμα εγκατεστημένος σε αυτό για την άσκηση του επαγγέλματος του ξεναγού και ότι δεν του έχει απαγορευθεί, έστω και προσωρινά, η άσκηση του κατά το χρόνο της χορήγησης της βεβαίωσης,

γ) μεταφρασμένα στα ελληνικά και επικυρωμένα αποδεικτικά έγγραφα των επαγγελματικών του προσόντων,

δ) μεταφρασμένα στα ελληνικά και επικυρωμένα αποδεικτικά επαγγελματικής πείρας τουλάχιστον δυο ετών στο διάστημα των τελευταίων δέκα ετών που προηγούνται της παροχής υπηρεσιών στο κράτος εγκατάστασης, σε περίπτωση που ούτε το επάγγελμα ούτε και η εκπαίδευση είναι νομοθετικά ρυθμιζόμενα στο κράτος εγκατάστασης.

3. Η ανωτέρω δήλωση υποβάλλεται μια φορά ετησίως, εάν ο πάροχος προτίθεται να παρέχει υπηρεσίες κατά τη διάρκεια του έτους αυτού.

Άρθρο 4

Υποχρεώσεις και απαλλαγές παρόχου

1. Ο πάροχος με την υποβολή της δήλωσης της παραγράφου 1 του άρθρου 2 γνωστοποιεί στοιχεία σχετικά με τυχόν υπάρχουσα ασφαλιστική κάλυψη - εγγύηση ή ανάλογα μέσα προσωπικής ή συλλογικής προστασίας που καλύπτουν την επαγγελματική του ευθύνη.

2. Η Γενική Γραμματεία Τουρισμού ορίζει στη βεβαίωση για την παροχή υπηρεσιών ότι ο πάροχος, πέραν των άλλων απαιτήσεων ενημέρωσης που προβλέπονται στο κοινοτικό δίκαιο, υποχρεούται να παράσχει στον αποδέκτη των υπηρεσιών, κατά περίπτωση, τις ακόλουθες πληροφορίες:

α) εάν ο πάροχος είναι εγγεγραμμένος σε εμπορικό Μητρώο ή σε άλλο ανάλογο δημόσιο Μητρώο, το Μητρώο στο οποίο είναι εγγεγραμμένος και τον αριθμό Μητρώου του, ή ισοδύναμα μέσα εξακρίβωσης της ταυτότητας που περιέχονται στο εν λόγω Μητρώο,

β) εάν η δραστηριότητα υπόκειται σε καθεστώς αδειοδότησης στο κράτος μέλος εγκατάστασης, τα στοιχεία της αρμόδιας εποπτεύουσας αρχής,

γ) κάθε επαγγελματική ένωση ή ανάλογο φορέα στον οποίο είναι εγγεγραμμένος ο πάροχος,

δ) τον επαγγελματικό τίτλο ή, εφόσον δεν υπάρχει τέτοιος τίτλος, τον τίτλο εκπαίδευσης του παρόχου και το κράτος μέλος στο οποίο χορηγήθηκε,

ε) εάν ο πάροχος ασκεί δραστηριότητα που υπόκειται στην καταβολή Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.), τον αριθμό φορολογικού Μητρώου που καθορίζεται στην περίπτωση ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 9 του π.δ. 38/2010 και

στ) λεπτομέρειες σχετικά με τυχόν ασφαλιστική κάλυψη ή άλλα μέσα προσωπικής ή συλλογικής προστασίας όσον αφορά την επαγγελματική ευθύνη. (παρ. 1 άρθρο 9 π.δ. 38/2010)

3. Αν οι πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 2 έχουν συμπεριληφθεί στη δήλωση παροχής υπηρεσιών, η Γενική Γραμματεία Τουρισμού μπορεί να τα καταχωρεί και στη βεβαίωση σύννομης παροχής υπηρεσιών που χορηγεί.

4. Ο πάροχος υπηρεσιών υπόκειται στους επαγγελματικούς κανόνες που συνδέονται άμεσα με τα επαγγελματικά προσόντα, όπως ο ορισμός του επαγγέλματος, η χρήση τίτλων και η βαριά επαγγελματική αμέλεια που

συνδέονται άμεσα και συγκεκριμένα με την προστασία και την ασφάλεια του αποδέκτη των υπηρεσιών, καθώς και στις πειθαρχικές διατάξεις οι οποίες ισχύουν για τους επαγγελματίες που ασκούν το ίδιο επάγγελμα στην ελληνική επικράτεια. (παρ. 3 άρθρο 5 π.δ. 38/2010)

5. Ο πάροχος υπηρεσιών απαλλάσσεται από τις απαιτήσεις αδειοδότησης, εγγραφής ή προσχώρησης σε επαγγελματική οργάνωση που προβλέπονται για τους επαγγελματίες που ασκούν το ίδιο επάγγελμα στην ελληνική επικράτεια.

6. Ο πάροχος υπηρεσιών εγγράφεται προσωρινά στην οικεία επαγγελματική οργάνωση (Πανελλήνια Ομοσπονδία Ξεναγών) για την αποτελεσματική εφαρμογή των πειθαρχικών διατάξεων στις οποίες υπόκειται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 3 του άρθρου 5 του π.δ. 38/2010. Η εγγραφή συντελείται αυτόματα με την αποστολή από την Γενική Γραμματεία Τουρισμού στην οικεία επαγγελματική οργάνωση (Πανελλήνια Ομοσπονδία ΞΕΝαγών) αντιγράφου της δήλωσης της παραγράφου 1 του άρθρου 2.

7. Ο πάροχος απαλλάσσεται επίσης από την υποχρέωση εγγραφής σε φορέα κοινωνικής ασφάλισης, ωστόσο οφείλει να ενημερώνει το φορέα αυτό σχετικά με την παροχή υπηρεσιών πριν ή, σε περίπτωση ανάγκης, μετά την εν λόγω παροχή. (περ. Β' άρθρο 6 π.δ. 38/2010)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι
ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΔΗΛΩΣΗΣ ΠΡΟΣΩΡΙΝΗΣ/ΠΕΡΙΣΤΑΣΙΑΚΗΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΤΟΥ ΞΕΝΑΓΟΥ

ΠΡΟΣ : Τη Γενική Γραμματεία Τουρισμού
Διεύθυνση Τουριστικής Πολιτικής και Συντονισμού
Τμήμα Τουριστικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης
Λ. Αμαλίας 12, Σύνταγμα , Τ.Κ. 105 57
FAX:.....
E-mail:

Α. Προσωπικά στοιχεία:

1. Επώνυμο
2. Όνομα
3. Πατρώνυμο
4. Ιθαγένεια
5. Αρ. Ταυτ./Διαβατηρίου
6. ΑΦΜ

Β. Στοιχεία Επικοινωνίας:

1. Τηλέφωνο (σταθερό/κινητό)
2. Φαξ
3. Δ/ση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου
4. Ταχυδρομική διεύθυνση

Γ. Επαγγελματικά στοιχεία:

1. Κράτος Μέλος νόμιμης εγκατάστασης
2. Επάγγελμα το οποίο ασκώ στο κράτος νόμιμης εγκατάστασης και για το οποίο διαθέτω τα νόμιμα προσόντα
3. Επάγγελμα που επιθυμώ να ασκήσω προσωρινά και περιστασιακά στην Ελλάδα

Δ. Στοιχεία ασφαλιστικής κάλυψης για επαγγελματική ευθύνη:

1. Επωνυμία ασφαλιστικής εταιρείας
2. Αριθμός ασφαλιστήριου συμβολαίου
3. (προαιρετικά) Το ποσό της ασφαλιστικής μου κάλυψης ανέρχεται σε:

Ε. Λοιπά απαιτούμενα στοιχεία:

Είναι η πρώτη φορά που παρέχετε υπηρεσίες σε προσωρινή και περιστασιακή βάση (άρθρο 5, π.δ. 38/2010) στην Ελλάδα;

1. ΟΧΙ

α. Έχω παράσχει υπηρεσίες κατά το ημερολογιακό έτος, δεν έχει μεταβληθεί η κατάστασή μου όπως βεβαιώνεται στα ήδη υποβληθέντα δικαιολογητικά μου και η παρούσα δήλωση επέχει θέση ετήσιας ανανέωσης

β. Έχω παράσχει υπηρεσίες κατά το ημερολογιακό έτος, αλλά λόγω μεταβολής της κατάστασής μου επανυποβάλλω δεόντως ενημερωμένο/α το/τα εξής δικαιολογητικό/ά:

2. ΝΑΙ

Επισυνάπτω τα κάτωθι απαιτούμενα δικαιολογητικά:

α. Αντίγραφο διαβατηρίου/ταυτότητας

β. Πιστοποιητικό της αρμόδιας για το επάγγελμά μου αρχής ότι είμαι νόμιμα εγκατεστημένος στ.... (αναγράφεται το κ-μ εγκατάστασης) για την άσκηση του επαγγέλματος (να αναφέρεται με σαφήνεια το οικείο επάγγελμα) και ότι δεν μου έχει απαγορευθεί, έστω και προσωρινά, η άσκηση αυτού του επαγγέλματος.

γ. Αποδεικτικό των επαγγελματικών μου προσόντων

ΣΤ. ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΣΤΑΣΙΑΚΗ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ (Συμπληρώνεται προαιρετικά)

1. Τόπος παροχής υπηρεσίας:
2. Ημερομηνία παροχής υπηρεσίας:
3. Διάρκεια παροχής υπηρεσίας:

Τα ανωτέρω δικαιολογητικά υποβάλλονται:

α) σε επικυρωμένο φωτοαντίγραφο και

β) σε επίσημη μετάφραση στην ελληνική γλώσσα (πλην των στοιχείων διαβατηρίου/ταυτότητας).

Η επικύρωση αντιγράφων και η επίσημη μετάφραση μπορούν να γίνουν είτε στο κράτος προέλευσης είτε στην Ελλάδα.

ΤΟΠΟΣ - ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ

**Ο ΔΗΛΩΝ/Η ΔΗΛΟΥΣΑ
(ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΟΥ)**

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ
ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΒΕΒΑΙΩΣΗΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
ΓΙΑ ΤΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΤΟΥ ΞΕΝΑΓΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ
ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ
ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ

ΤΜΗΜΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

[Τόπος, Χροναλογία]

Αριθμ.Πρωτ.:

Ταχ. Δ/ση:.....

Τ.Κ. – Πόλη:.....

Πληροφορίες:.....

Τηλέφωνο:.....

FAX:.....

E-mail:.....

ΒΕΒΑΙΩΣΗ

Βεβαιούται ότι ο/η κ/κα¹, με κράτος νόμιμης εγκατάστασης² για το επάγγελμα του³, υπέβαλε στην υπηρεσία μας την από δήλωση προσωρινής και περιστασιακής παροχής υπηρεσιών⁴, και ότι με βάση τα συνυποβληθέντα δικαιολογητικά πληρούνται οι νόμιμες προϋποθέσεις για την εν λόγω παροχή, υπό τον τίτλο⁵.

Ο ως άνω πάροχος υποχρεούται να παρέχει στους αποδέκτες της υπηρεσίας τις κάτωθι πληροφορίες⁶ [αν έχουν ήδη συμπεριληφθεί στη Δήλωση του παρόχου τότε μεταφέρονται και στη βεβαίωση από την ίδια την υπηρεσία]

¹ Ονοματεπώνυμο

² Κράτος προέλευσης

³ Ονομασία επαγγέλματος στο κ-μ προέλευσης

⁴ Ονομασία επαγγελματικής δραστηριότητας στην Ελλάδα

⁵ Επαγγελματικός τίτλος ή τίτλος εκπαίδευσης (αν το επάγγελμα ή η εκπαίδευση δεν είναι νομοθετικά ρυθμιζόμενα στο κράτος εγκατάστασης) στη γλώσσα του κράτους προέλευσης

⁶ Βλ. άρθρο 4 παρ. 2 της απόφασης αυτής

Άρθρο 5

Τελικές διατάξεις

Η ισχύς της παρούσας αρχίζει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 29 Δεκεμβρίου 2010

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

ΑΝΝΑ ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΑΥΛΟΣ ΓΕΡΟΥΛΑΝΟΣ

* 0 2 0 2 3 5 7 5 1 1 2 1 0 0 0 1 2 *

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΟΥ 34 * ΑΘΗΝΑ 104 32 * ΤΗΛ. 210 52 79 000 * FAX 210 52 21 004
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: <http://www.et.gr> — e-mail: webmaster.et@et.gr

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 32

2 Μαρτίου 2011

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 3919

Αρχή της επαγγελματικής ελευθερίας, κατάργηση αδικαιολόγητων περιορισμών στην πρόσβαση και άσκηση επαγγελμάτων.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Άρθρο 1

Αρχή της επαγγελματικής ελευθερίας

1. Για την πρόσβαση σε επαγγέλματα και την άσκηση τους ισχύει η αρχή της επαγγελματικής ελευθερίας (άρθρο 5 παρ. 1 του Συντάγματος).

2. Οι διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας που αφορούν στην πρόσβαση και την άσκηση επαγγελμάτων επιβάλλεται να ερμηνεύονται σε αρμονία προς την αρχή της επαγγελματικής ελευθερίας και της προστασίας του ανταγωνισμού. Διατάξεις που προβλέπουν περιορισμούς στην πρόσβαση και την άσκηση επαγγελμάτων είναι στενώς ερμηνευτέες.

Άρθρο 2

Κατάργηση αδικαιολόγητων περιορισμών στην πρόσβαση και την άσκηση επαγγελμάτων

1. Οι προβλεπόμενοι στην ισχύουσα νομοθεσία περιορισμοί που αφορούν στην πρόσβαση και την άσκηση επαγγελμάτων, πέραν εκείνων των επαγγελμάτων για τα οποία διαλαμβάνεται ρύθμιση στο κεφάλαιο Β' του παρόντος, καταργούνται μετά την πάροδο τεσσάρων (4) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος.

2. Ως περιορισμοί, κατά την έννοια της προηγούμενης παραγράφου, νοούνται οι εξής:

α) Η ύπαρξη, δυνάμει προβλέψεως νόμου, περιορισμένου αριθμού προσώπων τα οποία δικαιούνται να ασκήσουν το επάγγελμα σε όλη την επικράτεια ή σε ορισμένο γεωγραφικό διαμέρισμα, είτε ο αριθμός αυτός ορίζεται ευθέως είτε προσδιορίζεται εμμέσως βάσει πληθυσμιακών ή άλλων κριτηρίων και χορήγηση διοικητικής αδείας για την άσκηση του επαγγέλματος μόνο προς συμπλήρωση του αριθμού τούτου.

β) Η εξάρτηση της χορηγήσεως διοικητικής αδείας για την άσκηση επαγγέλματος από την εκτίμηση της διοικητικής αρχής ως προς την ύπαρξη πραγματικής ανάγκης προς τούτο, που θεωρείται συντρέχουσα όταν η προσφορά υπηρεσι-

ών εκ μέρους των προσώπων που έχουν ήδη αδειοδοτηθεί για την άσκηση του επαγγέλματος δεν είναι ικανοποιητική για το κοινωνικό σύνολο, είτε καθ' όλη την επικράτεια είτε σε ορισμένο γεωγραφικό διαμέρισμα, εν όψει αφ' ενός του αριθμού των προσώπων που ασκούν το επάγγελμα και αφ' ετέρου των προς ικανοποίηση αναγκών του κοινωνικού συνόλου, ως αποδέκτη των υπηρεσιών αυτών.

γ) Η απαγόρευση για ένα πρόσωπο της ασκήσεως επαγγέλματος έξω από ορισμένο γεωγραφικό διαμέρισμα, εντός του οποίου και μόνο είναι αυτή επιτρεπτή.

δ) Η επιβολή της υπάρξεως ελάχιστων αποστάσεων μεταξύ των εγκαταστάσεων προσώπων που ασκούν το επάγγελμα.

ε) Η απαγόρευση για ένα πρόσωπο της δημιουργίας περισσότερων εγκαταστάσεων ή επαγγελματικής δραστηριοποιήσεως σε περισσότερες εγκαταστάσεις, σε ένα ή περισσότερα γεωγραφικά διαμερίσματα.

στ) Η πρόβλεψη αποκλειστικής δυνατότητας ή απαγόρευσης διάθεσης ειδους αγαθών από ορισμένη κατηγορία επαγγελματιών εγκαταστάσεων.

ζ) Η επιβολή της ασκήσεως επαγγέλματος ή η απαγόρευση της ασκήσεώς του υπό ορισμένη ή ορισμένες εταιρικές μορφές ή ο αποκλεισμός της ασκήσεώς του υπό εταιρική μορφή, επιτρεπομένης μόνο της ατομικής ασκήσεως αυτού.

η) Η επιβολή περιορισμών σχετιζομένων με τη συμμετοχή στη σύνθεση του μετοχικού ή εταιρικού κεφαλαίου, συναπτομένων προς την ύπαρξη ή την έλλειψη ορισμένης επαγγελματικής ιδιότητας.

θ) Η επιβολή υποχρεωτικών κατώτατων τιμών ή αμοιβών για τη διάθεση αγαθών ή την προσφορά υπηρεσιών, είτε αυτές ορίζονται ευθέως είτε προσδιορίζονται εμμέσως με την εφαρμογή συντελεστή κέρδους ή με άλλο ποσοστιαίο υπολογισμό.

ι) Η επιβολή υποχρέωσης στον ασκούντα το επάγγελμα να προσφέρει μαζί με τη δική του υπηρεσία, άλλες συγκεκριμένες υπηρεσίες.

3. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργικού Συμβουλίου εντός τεσσάρων (4) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, μπορεί να αρθούν και άλλοι περιορισμοί πέραν εκείνων που ορίζονται στην προηγούμενη παράγραφο.

4. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού και του Υπουργού Οικονομικών εντός τεσσάρων (4) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, είναι δυνατή η θέσπιση εξαιρέσεως σε σχέση προς ορισμένο επάγγελμα από τη ρύθμιση της

παραγράφου 1 και η διατήρηση σε ισχύ περιορισμού αναφερομένου στην παράγραφο 2 ή θεσπιζόμενου δυνάμει της παραγράφου 3, ως έχει ή με ηπιότερη μορφή, εάν:

I. Με τον περιορισμό αυτόν επιδιώκεται η εξυπηρέτηση επιτακτικού λόγου δημοσίου συμφέροντος και

II. Ο περιορισμός αυτός είναι πρόσφορο και αναγκαίο μέσο για την εξυπηρέτησή του και, από απόψεως εντάσεως της επεμβάσεως στη σφαίρα της οικονομικής ελευθερίας, τελεί σε εύλογη αναλογία προς τη σπουδαιότητα του επιδιωκόμενου να εξυπηρετηθεί επιτακτικού λόγου δημοσίου συμφέροντος, και

III. Ο περιορισμός αυτός δεν εισάγει άμεσα ή έμμεσα διακρίσεις ανάλογα με την ιθαγένεια ή όσον αφορά τις επιχειρήσεις ανάλογα με την έδρα τους.

Άρθρο 3

Κατάργηση αδικαιολόγητων απαιτήσεων προηγούμενης διοικητικής άδειας για την άσκηση επαγγελματών

1. Η απαίτηση προηγούμενης διοικητικής άδειας για την άσκηση επαγγέλματος, πέραν εκείνων για τα οποία διαλαμβάνεται ρύθμιση στο Κεφάλαιο Β' του παρόντος, όταν η χορήγηση της άδειας αυτής συναρτάται προς την, αντικειμενικά διαπιστούμενη κατά δεσμία αρμοδιότητα, συνδρομή νόμιμων προϋποθέσεων, παύει να ισχύει μετά πάροδο τεσσάρων (4) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος. Από το χρονικό εκείνο σημείο και με την επιφύλαξη των οριζόμενων στο επόμενο εδάφιο, το επάγγελμα ασκείται ελευθέρως μετά πάροδο τριμήνου από την αναγγελία ενάρξεως ασκήσεώς του, συνοδευόμενη από τα νόμιμα δικαιολογητικά για την πιστοποίηση της συνδρομής των νόμιμων προϋποθέσεων, στην κατά τις ισχύουσες στο χρονικό εκείνο σημείο διατάξεις αρμόδια προς αδειοδότηση διοικητική αρχή. Η αρχή αυτή δύναται, εντός τριών (3) μηνών από τη λήψη της αναγγελίας, να απαγορεύσει την άσκηση του επαγγέλματος, στην περίπτωση που δεν συγκεντρώνονται οι νόμιμες προϋποθέσεις προς τούτο ή δεν προκύπτει η συνδρομή τους από τα υποβληθέντα στοιχεία.

Έννομες συνέπειες που προβλέπονται στο νόμο επερχόμενες ή επιβαλλόμενες με διοικητική πράξη ή δικαστική απόφαση, στην περίπτωση ασκήσεως επαγγέλματος χωρίς τη λήψη της απαιτούμενης προς τούτο διοικητικής άδειας, νοούνται μετά πάροδο τεσσάρων (4) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος, συναπτόμενες προς την έναρξη ασκήσεως επαγγέλματος χωρίς προηγούμενη αναγγελία περί τούτου στην αρμόδια διοικητική αρχή και επακόλουθη αναμονή επί τρίμηνο, καθώς και προς την άσκηση του επαγγέλματος παρά τη διατύπωση προς τούτο απαγορεύσεως από την αρμόδια διοικητική αρχή.

2. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού και του Υπουργού Οικονομικών εντός τεσσάρων (4) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, είναι δυνατή η θέσπιση εξαιρέσεως ως προς ορισμένο επάγγελμα από τη διάταξη της προηγούμενης παραγράφου, αν η διατήρηση του νομικού καθεστώτος της προηγούμενης διοικητικής άδειας επιβάλλεται από επιτακτικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος και με την επιφύλαξη της αρχής της αναλογικότητας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' ΕΙΔΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Άρθρο 4 Συμβολαιογράφοι

1. Μετά το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 40 του κυρωθέντος με το άρθρο πρώτο του ν. 2830/2000 Κώδικα Συμβολαιογράφων (ΦΕΚ 96 Α') προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Η αναλογική αμοιβή επιβάλλεται να ορίζεται με την εκδιδόμενη σύμφωνα με το μεθεπόμενο εδάφιο κοινή υπουργική απόφαση σε διαδοχικώς φθίνοντα ποσοστά, κατά τρόπο αντιστρόφως ανάλογο προς την κατά καθοριζόμενες βαθμίδες πλαισίων ποσών κλιμακωτή επαύξησή της, εκφραζόμενης ή αποτιμώμενης σε χρήμα, αξίας επί της οποίας αυτά υπολογίζονται.»

2. Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 40 του Κώδικα Συμβολαιογράφων προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, που εκδίδεται μετά γνώμη της Συντονιστικής Επιτροπής Συμβολαιογραφικών Συλλόγων Ελλάδος, καθορίζεται ποσό αξίας αντικειμένου συναλλαγής πάνω από το οποίο η αναλογική αμοιβή για τη σύνταξη συμβολαίων δεν συνιστά την υποχρεωτική αλλά την ανώτατη επιτρεπτή αμοιβή, παρεχόμενη της δυνατότητας συνομολογήσεως ελευθέρως, με έγγραφη συμφωνία μεταξύ του συμβολαιογράφου και του δίδοντος την εντολή προς σύνταξη συμβολαίου, μικρότερης αμοιβής. Μη προκυπτούσης συμφωνίας, η ανώτατη επιτρεπτή αμοιβή συνιστά τη νόμιμη αμοιβή. Οι διατάξεις των δύο προηγούμενων εδαφίων δεν καταλαμβάνουν τα συμβόλαια τα οποία συντάσσονται βάσει των διατάξεων των άρθρων 115, 117 και 118 του Κώδικα Συμβολαιογράφων.»

3. Εντός τριών (3) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, που εκδίδεται μετά γνώμη της Συντονιστικής Επιτροπής Συμβολαιογραφικών Συλλόγων Ελλάδος, καθορίζεται η αναλογική αμοιβή των συμβολαιογράφων με βάση τη διάταξη του τρίτου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 40 του Κώδικα Συμβολαιογράφων, που προστίθεται με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, η οποία σε κάθε περίπτωση δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη από την αναλογική αμοιβή που προβλέπεται κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος.

4. Εντός τριών (3) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, που εκδίδεται μετά γνώμη της Συντονιστικής Επιτροπής Συμβολαιογραφικών Συλλόγων Ελλάδος, καθορίζεται, το πρώτον, το ποσό το οποίο προβλέπεται στο τρίτο από το τέλος εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 40 του Κώδικα Συμβολαιογράφων, που προστίθεται με την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου.

5. Σε περίπτωση μη διατυπώσεως γνώμης από τη Συντονιστική Επιτροπή Συμβολαιογραφικών Συλλόγων Ελλάδος εντός τριών (3) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, οι κοινές υπουργικές αποφάσεις των δύο προηγούμενων παραγράφων εκδίδονται χωρίς αυτήν.

6. Η παρ. 2 του άρθρου 25 του ν. 3844/2010 (ΦΕΚ 63 Α') εφαρμόζεται αναλόγως και για την εμπορική επικοινωνία των συμβολαιογράφων. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, καταργούνται ή τροποποιούνται οι υφιστάμενοι περιορισμοί και απαγορεύσεις στα πλαίσια των ρυθμίσεων του προηγούμενου εδαφίου.

7. α) Το τρίτο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 28 του Κώδικα Συμβολαιογράφων, όπως αυτό είχε προστεθεί με την παράγραφο 2 του άρθρου 5 του ν. 3258/2004 (ΦΕΚ 144 Α') και είχε αντικατασταθεί με την παράγραφο 3 του άρθρου 11 του ν. 3472/2006 (ΦΕΚ 135 Α'), καταργείται.

β) Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 28 του Κώδικα Συμβολαιογράφων, όπως αυτό είχε προστεθεί με το άρθρο 50 του ν.3689/2008 (ΦΕΚ 164 Α'), καταργείται.

8. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται εφάπαξ με πρόταση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφά-

νειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων μέσα σε προθεσμία έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, αυξάνεται κατά παρέκκλιση της διαδικασίας που προβλέπεται από τις παραγράφους 1 έως και 9 του άρθρου 17 του ν. 2830/2000 (ΦΕΚ 96 Α'), ο αριθμός θέσεων των συμβολαιογράφων, στο σύνολο της χώρας, κατά ποσοστό από 10% έως 20%. Με το ίδιο διάταγμα διενεργείται η κατανομή των θέσεων ανά ειρηνοδικειακή περιφέρεια, αφού ληφθούν υπόψη τα στοιχεία της παραγράφου 4 του άρθρου 17 του ν. 2830/2000 και η γνώμη των οικείων Συμβολαιογραφικών Συλλόγων.

Άρθρο 5 Δικηγόροι

1. Το άρθρο 44 του κυρωθέντος με το άρθρο πρώτο του ν.δ. 3026/1954 Κώδικα Δικηγόρων (ΦΕΚ 235 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 44

Ο δικηγόρος, τόσο όταν ασκεί ατομικά τη δικηγορία όσο και όταν είναι μέλος δικηγορικής εταιρείας, έχει το δικαίωμα να ασκεί το λειτουργήμα του στην περιφέρεια του δικηγορικού συλλόγου του οποίου είναι μέλος, καθώς και σε περιφέρειες άλλων δικηγορικών συλλόγων.»

2. Οι παράγραφοι 2 έως και 4, καθώς και 7 του άρθρου 54 του Κώδικα Δικηγόρων αντικαθίστανται ως εξής:

«2. Ο παρά Πρωτοδικεΐω Δικηγόρος δικαιούται να παρίσταται και να ενεργεί τις σχετικές διαδικαστικές πράξεις ενώπιον όλων των Πρωτοδικείων, πολιτικών και διοικητικών, καθώς και όλων των Ειρηνοδικείων της Χώρας. Κατ' εξαίρεση, Δικηγόρος παρά Πρωτοδικεΐω δικαιούται να συμπαρίσταται και ενώπιον Εφετεΐου με Δικηγόρο παρ' Εφετεΐω, κατά τη συζήτηση εφέσεως κατ' αποφάσεως Πρωτοδικεΐου, στη συζήτηση ενώπιον του οποίου έλαβε μέρος. Επίσης, Δικηγόρος παρά Πρωτοδικεΐω, εφόσον έχει δεκαετή δικηγορική υπηρεσία, δικαιούται να παρίσταται ενώπιον Εφετεΐου κατά τη συζήτηση εφέσεως κατ' αποφάσεως Πρωτοδικεΐου, στη συζήτηση ενώπιον του οποίου έλαβε μέρος.

3. Ο παρ' Εφετεΐω Δικηγόρος δικαιούται να παρίσταται και να ενεργεί τις σχετικές διαδικαστικές πράξεις ενώπιον όλων των Πρωτοδικείων και Εφετεΐων, πολιτικών και διοικητικών, καθώς και ενώπιον όλων των Ειρηνοδικείων της Χώρας.

4. Ο παρ' Αρείω Πάγω Δικηγόρος δικαιούται να παρίσταται και να διενεργεί τις σχετικές διαδικαστικές πράξεις ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατεΐας, του Αρείου Πάγου, του Ελεγκτικού Συνεδρίου και του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου, καθώς και ενώπιον όλων των Πρωτοδικείων και Εφετεΐων, πολιτικών και διοικητικών, και όλων των Ειρηνοδικείων της Χώρας.»

«7. Δικηγόρος παρ' Εφετεΐω δικαιούται, εφόσον ασκεί το λειτουργήμα για δέκα (10) έτη από τα οποία έξι παρ' Εφετεΐω, να συμπαρίσταται ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατεΐας και του Αρείου Πάγου, με δικηγόρο παρ' Αρείω Πάγω, επί αναίρεσεως κατ' αποφάσεως η οποία εκδόθηκε σε υπόθεση, την οποία χειρίσθηκε πρωτοδικώς ή κατ' έφεση.»

3. Οι παράγραφοι 5, 6 και 8 του άρθρου 54 του Κώδικα Δικηγόρων καταργούνται.

4. Το άρθρο 56 του Κώδικα Δικηγόρων αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 56

Σε ποινικές υποθέσεις και ενώπιον κάθε ποινικού δικαστηρίου, πλην του Αρείου Πάγου δικάζοντος ως ακυρωτικού, δύναται να παρίσταται και να διενεργεί τις σχετικές διαδικαστικές πράξεις κάθε δικηγόρος. Ο παρ' Αρείω Πάγω

δικηγόρος δύναται να παρίσταται και να διενεργεί τις σχετικές διαδικαστικές πράξεις ενώπιον όλων των ποινικών δικαστηρίων.»

5. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 57 του Κώδικα Δικηγόρων αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Ο δικηγόρος υποχρεούται να διατηρεί γραφείο στην έδρα του συλλόγου στον οποίο ανήκει.»

6. α) Η παρ. 1 του άρθρου 92 του Κώδικα Δικηγόρων αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Τα της αμοιβής του Δικηγόρου ορίζονται ελεύθερα με έγγραφη συμφωνία τούτου και του εντολέως του ή του αντιπροσώπου αυτού, η οποία περιλαμβάνει είτε την όλη διεξαγωγή της δίκης είτε μέρος ή κατ' ιδίαν πράξεις αυτής ή κάθε άλλης φύσεως νομικές εργασίες, οριζόμενες από διατάξεις αναγκαστικού δικαίου ως υποχρεωτικές ελάχιστες αμοιβές για την παροχή δικηγορικών υπηρεσιών σχετιζομένων με την έναρξη και διεξαγωγή δίκης ή διαδικασίας εκούσιας δικαιοδοσίας, καθώς και για τη διενέργεια εξωδικαστικών νομικών εργασιών, παύουν να ισχύουν.

Στην περίπτωση που δεν προκύπτει ύπαρξη έγκυρης έγγραφης συμφωνίας περί αμοιβής για την παροχή δικηγορικών υπηρεσιών σχετιζομένων με την έναρξη και διεξαγωγή δίκης ή διαδικασίας εκούσιας δικαιοδοσίας, ισχύουν οι οριζόμενες σύμφωνα με τα κατωτέρω νόμιμες αμοιβές. Με βάση τις νόμιμες αμοιβές διενεργείται από τα Δικαστήρια η επιδίκαση δικαστικών εξόδων, καθώς και η εκκαθάριση πινάκων δικηγορικών αμοιβών στην περίπτωση που δεν προκύπτει έγκυρη έγγραφη συμφωνία περί αμοιβής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 178 παράγραφος 1. Επίσης βάσει αυτών προσδιορίζεται η αμοιβή του διορισμένου δικηγόρου υπηρεσίας επί παροχής νομικής βοήθειας σύμφωνα με το ν. 3226/2004 (ΦΕΚ 24 Α') ή επί διορισμού δικηγόρου κατά το άρθρο 200 του Κ.Πολ.Δ. σε περίπτωση παροχής ευεργετήματος πενίας ή επί αυτεπάγγελτου διορισμού δικηγόρου σε ποινικές υποθέσεις.

Όπου στις διατάξεις των άρθρων 98-102, 104-123, 125-134, 139-156, 167 και 169 του παρόντος Κώδικα, καθώς και σε οποιαδήποτε άλλη διάταξη νόμου που περιέχει ρύθμιση περί αμοιβής για την παροχή δικηγορικών υπηρεσιών σχετιζομένων με την έναρξη και διεξαγωγή δίκης ή διαδικασίας εκούσιας δικαιοδοσίας, γίνεται αναφορά σε «ελάχιστα όρια αμοιβών» ή «ελάχιστες αμοιβές» ή «αμοιβές», νοούνται εφεξής οι «νόμιμες αμοιβές» κατά την έννοια των προηγούμενων εδαφίων.

Από τις οριζόμενες στην κ.υ.α. υπ' αριθμ. 1117864/2297/Α0012/7.12.2007 (ΦΕΚ 2422 Β') ως υποχρεωτικές «ελάχιστες αμοιβές», εξακολουθούν να ισχύουν, αλλά εφεξής ως «νόμιμες αμοιβές» κατά τη ρύθμιση των προηγούμενων εδαφίων, μόνον εκείνες (του Κεφαλαίου Ι «Παραστάσεις σε Δικαστήρια»), οι οποίες αναφέρονται στην παροχή δικηγορικών υπηρεσιών σχετιζομένων με την έναρξη και διεξαγωγή δίκης ή διαδικασίας εκούσιας δικαιοδοσίας.

Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Οικονομικών, μετά γνώμη της Ολομέλειας των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων της Ελλάδος, είναι δυνατή επαναρρύθμιση των νόμιμων αμοιβών για την παροχή δικηγορικών υπηρεσιών σχετιζομένων με την έναρξη και διεξαγωγή δίκης ή διαδικασίας εκούσιας δικαιοδοσίας, με την τροποποίηση, συμπλήρωση ή αντικατάσταση των διατάξεων που αναφέρονται στα δύο προηγούμενα εδάφια. Το προεδρικό διάταγμα μπορεί να εκδίδεται και χωρίς την προβλεπόμενη στο προηγούμενο εδάφιο γνώμη, αν παρέλθει άπρακτη προθεσμία δύο μηνών από τότε που θα ζητηθεί αυτή με έγγραφο του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Όπου στον παρόντα Κώδικα ή σε οποιονδήποτε άλλο νόμο προβλέπονται νόμιμες αμοιβές, σύμφωνα με τη ρύθμιση της παρούσας παραγράφου, που υπολογίζονται ως ποσοστό επί της αξίας του αντικειμένου της δίκης, με το προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται δυνάμει της εξουσιοδοτήσεως των δύο προηγούμενων εδαφίων, αυτές καθορίζονται σε διαδοχικώς φθίνοντα ποσοστά, κατά τρόπο αντιστρόφως ανάλογο προς την κατά καθοριζόμενες βαθμίδες πλαισίων ποσών κλιμακωτή επαύξηση της, εκφραζόμενης ή αποτιμώμενης σε χρήμα, αξίας επί της οποίας αυτά υπολογίζονται.»

β) Το κατά την προηγούμενη υποπαραγράφο προεδρικό διάταγμα εκδίδεται για πρώτη φορά εντός έξι μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου.

7. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 95 του Κώδικα Δικηγόρων αντικαθίσταται ως εξής:

«Η συμφωνία περί αμοιβής αποδεικνύεται σε κάθε περίπτωση με την προσκόμιση του περί αυτής εγγράφου.»

8. Το άρθρο 96 του Κώδικα Δικηγόρων αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 96

1. Ο δικηγόρος για την παράστασή του ενώπιον των δικαστηρίων και των δικαστικών συμβουλίων, καθώς και ενώπιον δικαστών υπό την ιδιότητά τους ως ανακριτών ή εισηγητών ή εντεταλμένων δικαστών, και εν γένει για την παροχή υπηρεσιών σχετιζομένων με την έναρξη και τη διεξαγωγή δίκης ή διαδικασίας εκούσιας δικαιοδοσίας, συμπεριλαμβανομένων και των διαδικασιών παροχής προσωρινής δικαστικής προστασίας ή εκδόσεως δικαστικής διαταγής, υποχρεούται να προκαταβάλλει στον οικείο Δικηγορικό Σύλλογο ορισμένο ποσοστό επί «ποσού αναφοράς» (ίσο με το μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος παρακρατούμενο από την προκαταβολή της δικηγορικής αμοιβής και προοριζόμενο, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, για: αα) την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών των υπηρεσιών του Συλλόγου, ββ) την απόδοση ως πόρου, στον τομέα Επικουρικής Ασφάλισης Δικηγόρων (ΤΕΑΔ) του Ενιαίου Ταμείου Ανεξάρτητη Αποσχολούμενων (ΕΤΑΑ), γγ) την απόδοση ως πόρου στο οικείο Ταμείο Προνοίας και τους διαδόχους αυτού φορείς, εφόσον κατά νόμο προβλέπεται τέτοιος πόρος και δδ) την απόδοση ως πόρου στον Ειδικό Διανεμητικό Λογαριασμό νέων δικηγόρων του άρθρου 33 του ν. 2915/ 2001 (ΦΕΚ 109 Α). Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων προσδιορίζονται, σύμφωνα με τις ισχύουσες κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος διατάξεις, τα κατά περίπτωση αποδιδόμενα ποσοστά, καθώς και το συνολικό ποσοστό επί «ποσού αναφοράς» που υποχρεούται ο Δικηγόρος να προκαταβάλλει, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο πρώτο εδάφιο.

Σε περίπτωση αναβολής της συζήτησης ή ματαίωσης της δίκης, η προκαταβολή αναζητείται από τον Δικηγόρο που προέβη σε αυτήν. Άλλως, η προκαταβολή ισχύει για τη νέα συζήτηση.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, μετά γνώμη της Ολομέλειας των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων της Ελλάδος, καθορίζεται το προβλεπόμενο στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου αυτής «ποσό αναφοράς» για κάθε διαδικαστική ενέργεια ή παράσταση του δικηγόρου και ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παραγράφου αυτής. Η απόφαση μπορεί να εκδίδεται και χωρίς τη γνώμη της Ολομέλειας των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων της Ελλάδος, αν παρέλθει άπρακτη προθεσμία δύο (2) μηνών από τότε που θα ζητηθεί αυτή με έγγραφο του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Ως «ποσό αναφοράς», κατά την πρώτη εφαρμογή της παρούσας διατάξης, νοείται το ποσό που ορίζεται στην κ.α. υπ' αριθμ. 1117864/2297/Α0012/7.12.2007 (ΦΕΚ 2422 Β') για την αντίστοιχη διαδικαστική πράξη ή παράσταση δικηγόρου.

2. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, μετά γνώμη της Ολομέλειας των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων της Ελλάδος, μπορεί να αναπροσαρμόζονται τα ποσοστά, τα οποία είναι εφαρμοστέα επί των «ποσών αναφοράς», που ορίζονται στα τρία πρώτα εδάφια της προηγούμενης παραγράφου. Το διάταγμα αυτό μπορεί να εκδίδεται και χωρίς τη γνώμη της Ολομέλειας των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων της Ελλάδος, αν παρέλθει άπρακτη προθεσμία δύο (2) μηνών από τότε που θα ζητηθεί αυτή με έγγραφο του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Με το ίδιο προεδρικό διάταγμα μπορεί να αντικαθίσταται το ως άνω σύστημα των ποσοστών επί ποσών αναφοράς με καθοριζόμενα προκαταβαλλόμενα πάγια ποσά για κάθε διαδικαστική πράξη ή παράσταση δικηγόρου.

3. Από την υποχρέωση της προκαταβολής, που ορίζεται και υπολογίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 1, απαλλάσσονται οι δικηγόροι, όταν εκπροσωπούν:

α) διαδίκους που αναγνωρίζονται ως «πένητες», σύμφωνα με τα άρθρα 194 έως 204 του Κ.Πολ.Δ., ή ως δικαιούχοι νομικής βοήθειας σύμφωνα με το ν. 3326/2004,

β) διαδίκους που εμπίπτουν στις διατάξεις των άρθρων 175 παρ. 2 και 201 παρ. 6 του παρόντος Κώδικα,

γ) το Ελληνικό Δημόσιο και

δ) διαδίκους που αμείβουν τον δικηγόρο τους με πάγια αντιμισθία. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, η υποχρέωση προκαταβολής της παραγράφου 1 βαρύνει τον διάδικο, για την καταβολή όμως του ποσού αυτής ευθύνεται εις ολόκληρον και ο δικηγόρος.

Η συνδρομή των περιπτώσεων β', γ' και δ' αποδεικνύεται με υπεύθυνη δήλωση του πληρεξούσιου δικηγόρου.

4. Αναφορικά με την εκπλήρωση της υποχρέωσης προκαταβολής της παραγράφου 1, ο δικηγόρος που παρίσταται υποχρεούται να καταθέσει το σχετικό γραμμάτιο καταβολής του ποσού αυτής.

Δικηγόρος που παραβιάζει την υποχρέωση προκαταβολής της παραγράφου 1, υποχρεούται να καταβάλει κάθε ποσό που έπρεπε να έχει προκαταβάλει και τιμωρείται με πρόστιμο ύψους χιλίων (1.000) έως είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ και σε περίπτωση υποτροπής με την πειθαρχική ποινή της προσωρινής παύσης από το δικηγορικό λειτουργήμα από δεκαπέντε (15) ημέρες μέχρι έξι (6) μήνες.

Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ύστερα από πρόταση της Ολομέλειας των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων της Ελλάδος, τα παραπάνω όρια του ύψους του προστίμου μπορούν να αναπροσαρμόζονται.

Το ποσό προστίμου και κάθε ποσό που έπρεπε να έχει προκαταβληθεί καταβάλλονται στο ταμείο του οικείου Δικηγορικού Συλλόγου, εισπραττόνται δε κατά τις διατάξεις του άρθρου 79 παράγραφος 2 του Κώδικα περί Δικηγόρων.

Οι προϊστάμενοι των γραμματειών όλων των δικαστηρίων υποχρεούνται στο τέλος κάθε μηνός να αποστέλλουν στους οικείους δικηγορικούς συλλόγους ονομαστικές καταστάσεις των δικηγόρων που παρέστησαν χωρίς να προσκομίσουν το προβλεπόμενο από τις διατάξεις του παρόντος γραμμάτιο προκαταβολής, μνημονεύοντας ταυτόχρονα τα στοιχεία του διαδίκου για τον οποίο παρέστησαν, τη δικονομική του θέση, την ημερομηνία δικασίμου, το δικαστήριο και το είδος της διαδικασίας.»

9. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 96Α του Κώδικα Δικηγόρων αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Επί υπάρξεως σε Δικηγορικό Σύλλογο ιδιαίτερου διανεμητικού λογαριασμού, το κατά το επόμενο εδάφιο της παραγράφου αυτής οριζόμενο ποσοστό, ως πόρος του λογαριασμού τούτου, υπολογίζεται επί «ποσού αναφοράς», κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 1 του προηγούμενου άρθρου, που εφαρμόζεται εν προκειμένω αναλόγως, προκαταβάλλεται δε μαζί με το προκαταβαλλόμενο σύμφωνα με την παράγραφο 1 του προηγούμενου άρθρου ποσοστό.»

10. Τα άρθρα 160 και 161 του Κώδικα Δικηγόρων αντικαθίστανται ως εξής:

« Άρθρο 160

Για τον έλεγχο τίτλων ιδιοκτησίας ακινήτου και τη σύνταξη της σχετικής έκθεσης, η αμοιβή του δικηγόρου καθορίζεται ελεύθερα με γραπτή συμφωνία, όπως ορίζει το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 92.

Άρθρο 161

1. Για τη σύνταξη ιδιωτικών εγγράφων ή σχεδίων δημοσίων εγγράφων για κάθε είδους δικαιопραξίες, η αμοιβή του δικηγόρου καθορίζεται ελεύθερα με γραπτή συμφωνία, όπως ορίζει το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 92.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, που εκδίδεται μετά από απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του οικείου Δικηγορικού Συλλόγου, η οποία λαμβάνεται με πλειοψηφία των 2/3 των μελών του, και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να συστήνεται ιδιαίτερος λογαριασμός για την συγκέντρωση καταβαλλόμενων ποσών (υποχρεωτικών εισφορών) από δικηγόρους επί διενέργειας οριζόμενων εξώδικων ή δικαστικών εργασιών και να ρυθμίζονται τα αναγκαία ζητήματα για τη συγκέντρωση των καταβαλλόμενων ποσών, τη διανομή τους στα μέλη του Δικηγορικού Συλλόγου και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για τη λειτουργία του λογαριασμού.

Με όμοια απόφαση, εκδιδόμενη κατά την ίδια διαδικασία, οι δικηγόροι που προβαίνουν στις νομικές εργασίες της προηγούμενης παραγράφου ή σε άλλες οριζόμενες νομικές εργασίες, μπορεί να υποχρεούνται σε προκαταβολή εισφοράς προς τον οικείο Δικηγορικό Σύλλογο συγκεκριμένου ποσοστού, επί «ποσού αναφοράς» ή επί «ποσοστού αναφοράς», το οποίο υπολογίζεται επί της αξίας του αντικειμένου της δικαιопραξίας.

Ο οικείος Δικηγορικός Σύλλογος εκδίδει τριπλότυπη απόδειξη, ένα από τα αντίτυπα της οποίας προσαρτάται από τον συμβολαιογράφο στο συμβόλαιο. Η παράλειψη προσαρτήσεως συνιστά πειθαρχικό αδίκημα του συμβολαιογράφου.

3. Τα «ποσά» ή τα «ποσοστά αναφοράς», με βάση τα οποία υπολογίζονται ποσοστιαίως οι προκαταβολές των δικηγόρων προς τον οικείο Δικηγορικό Σύλλογο, όπως ορίζεται στην προηγούμενη παράγραφο, καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων μετά γνώμη της Ολομέλειας των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων της Ελλάδος. Με όμοια απόφαση τα ποσά και τα ποσοστά αυτά αναπροσαρμόζονται.

Η απόφαση, κατά τα δύο προηγούμενα εδάφια, μπορεί να εκδίδεται και χωρίς την γνώμη της Ολομέλειας των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων της Ελλάδος, αν παρέλθει άπρακτη προθεσμία δύο (2) μηνών από τότε που θα ζητηθεί αυτή με έγγραφο του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

4. Μέχρι την έκδοση κοινής υπουργικής απόφασης κατά το πρώτο εδάφιο της προηγούμενης παραγράφου, το «πο-

σοστό αναφοράς» επί του οποίου υπολογίζεται ποσοστιαίως το ποσό που ο δικηγόρος υποχρεούται να προκαταβάλλει στον οικείο Δικηγορικό Σύλλογο σύμφωνα με την παράγραφο 2, ορίζεται με βάση την αξία του αντικειμένου της δικαιопραξίας ως εξής:

α) για το ποσό μέχρι 44.000 ευρώ, «ποσοστό αναφοράς» 1%,

β) για το ποσό από 44.001 ευρώ και μέχρι 1.467.000 ευρώ, «ποσοστό αναφοράς» 0,5%,

γ) για το ποσό από 1.467.001 ευρώ μέχρι 2.935.000 ευρώ, «ποσοστό αναφοράς» 0,4%,

δ) για το ποσό από 2.935.001 ευρώ μέχρι 5.810.000 ευρώ, «ποσοστό αναφοράς» 0,3%,

ε) για το ποσό από 5.810.001 ευρώ μέχρι 14.673.500 «ποσοστό αναφοράς» 0,2%,

στ) για το ποσό από 14.673.501 ευρώ μέχρι 29.347.000 ευρώ, «ποσοστό αναφοράς» 0,1%,

ζ) για το ποσό από 29.347.001 μέχρι 58.694.000 ευρώ, «ποσοστό αναφοράς» 0,05% και

η) για το ποσό πέραν των 58.694.000 ευρώ, «ποσοστό αναφοράς» 0,01%.

θ) για δικαιопραξία της οποίας το αντικείμενο είναι περισοδικές παροχές ή πρόσδοδοι απροσδιορίστου χρόνου, το «ποσοστό αναφοράς» προσδιορίζεται σύμφωνα με τα προηγούμενα εδάφια, βάσει του διπλασίου της ετήσιας παροχής ή προσόδου.

5. Για δικαιопραξία της οποίας το αντικείμενο δεν συνίσταται σε ορισμένη χρηματική ποσότητα, η αξία προσδιορίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 4, βάσει της πραγματικής αξίας του αντικειμένου της.

Για δικαιопραξία επί περισσότερων αντικειμένων, η αξία προσδιορίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 4, βάσει της αξίας την οποία έχουν συνολικά τα αντικείμενά της.

Για δικαιопραξία της οποίας το αντικείμενο είναι από τη φύση του απροσδιορίστης αξίας, ληπτέο υπόψη ως «ποσό αναφοράς», είναι το ποσό των 100 ευρώ.

6. Από την υποχρέωση προκαταβολής εισφοράς προς το Δικηγορικό Σύλλογο, κατά την παράγραφο 2, απαλλάσσονται οι δικηγόροι οι οποίοι εκπροσωπούν συμβαλλόμενους που εμπίπτουν στις διατάξεις του άρθρου 175 παράγραφος 2 και 201 παράγραφος 6 του παρόντος Κώδικα.»

11. Οι υπουργικές αποφάσεις που έχουν εκδοθεί κατ'εξουσιοδότηση της παραγράφου 7 του άρθρου 161 του Κώδικα Δικηγόρων, όπως αυτό ίσχυε πριν την αντικατάστασή του με την προηγούμενη παράγραφο, διατηρούνται σε ισχύ μέχρι την έκδοση των αντίστοιχων υπουργικών αποφάσεων δυνάμει της παραγράφου 2 του άρθρου 161, όπως τούτο αντικαθίσταται με την προηγούμενη παράγραφο.

12. Οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 175 του Κώδικα Δικηγόρων αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Ο Δικηγόρος δεν δύναται να παρέχει τις υπηρεσίες του δωρεάν.

2. Εξαιρετικώς, επιτρέπεται η παροχή υπηρεσιών, χωρίς τον περιορισμό της παραγράφου 1, προς σύζυγο ή προς συγγενή εξ αίματος ή εξ αγχιστείας μέχρι του τρίτου βαθμού, καθώς και προς δικηγόρο ή συνταξιούχο δικηγόρο, εφόσον πρόκειται για προσωπική τους υπόθεση, οι οποίοι όμως προκαταβάλλουν τα δικαστικά έξοδα.»

13. Στο άρθρο 176 του Κώδικα Δικηγόρων οι λέξεις «ή εξώδικους» διαγράφονται.

14. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 178 του Κώδικα Δικηγόρων αντικαθίσταται με δύο εδάφια, ως εξής:

«1. Με την επιφύλαξη ειδικών διατάξεων, τα Δικαστήρια κατά την επιδίκαση δικαστικών εξόδων, καθώς και κατά την εκκαθάριση πινάκων δικηγορικών αμοιβών, που διενεργείται στην περίπτωση κατά την οποία δεν προκύπτει

ύπαρξη έγκυρης έγγραφης συμφωνίας περί αμοιβής μεταξύ του δικηγόρου και του εντολέως του ή αντιπροσώπου αυτού, εφαρμόζουν τις περί νομίμων αμοιβών διατάξεις του Κώδικα τούτου. Προς τούτο λαμβάνουν υπόψη τον πίνακα των γενομένων εξόδων και των καταβλητέων αμοιβών που παρατίθεται υποχρεωτικά από τους διαδίκους κάτω από τις προτάσεις τους.»

15. Οι παράγραφοι 2 έως και 7 του άρθρου 7 του ν. 2753/1999 (ΦΕΚ 249 Α') καταργούνται.

16. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, μετά γνώμη της Ολομέλειας των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων της Ελλάδος, διενεργείται κάθε αναγκαία προσαρμογή στις διατάξεις του παρόντος νόμου των διατάξεων του Κώδικα Δικηγόρων, καθώς και οποιοδήποτε άλλου νομοθετήματος που αφορά την άσκηση του δικηγορικού επαγγέλματος.

Άρθρο 6

Δικηγορικές εταιρείες

1. Το άρθρο 1 του π.δ. 81/2005 (ΦΕΚ 120 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 1

Ίδρυση εταιρείας μεταξύ δικηγόρων

1. Δύο ή περισσότεροι δικηγόροι, μέλη του ίδιου δικηγορικού συλλόγου μπορούν να συστήσουν «Αστική Επαγγελματική Δικηγορική Εταιρεία», με σκοπό την παροχή δικηγορικών υπηρεσιών σε τρίτους και τη διανομή των συνολικών καθαρών αμοιβών, που θα προκύψουν από τη δραστηριότητά τους αυτή. Δικηγόρος ή δικηγόροι μέλη του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών μπορούν να συστήσουν δικηγορική εταιρεία κατά τα ανωτέρω με δικηγόρο ή δικηγόρους μέλη του Δικηγορικού Συλλόγου Πειραιώς. Η έδρα της εταιρείας ορίζεται με το καταστατικό της.

2. Η δικηγορική εταιρεία δύναται να ιδρύει υποκαταστήματα στην αλλοδαπή σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις της νομοθεσίας της Ε.Ε. και της νομοθεσίας του εκάστοτε κράτους υποδοχής.

3. Σε κάθε δικηγορικό σύλλογο της χώρας, ο συνολικός αριθμός των δικηγορικών εταιριών, οι οποίες έχουν την έδρα τους στην πρωτοδικειακή του περιφέρεια, καθώς και των δικηγόρων που ασκούν μόνοι τους ελεύθερη δικηγορία απαγορεύεται να περιοριστεί με σύσταση εταιριών κάτω από το συνολικό αριθμό επτά (7).»

2. Η παρ. 2 του άρθρου 4 του π.δ. 81/2005 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Η έγκριση του καταστατικού και των τροποποιήσεων αυτού γίνεται με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου του δικηγορικού συλλόγου της έδρας της εταιρίας, που ελέγχει αν οι διατάξεις του καταστατικού συμφωνούν με τις διατάξεις του νόμου. Αν παρέλθει άπρακτο διάστημα μηνός από την υποβολή προς έγκριση του καταστατικού ή τροποποίησης αυτού, η έγκριση λογίζεται παρασχεθείσα.»

3. Η παρ. 4 του άρθρου 4 του π.δ. 81/2005 αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Η απόφαση της δικηγορικής εταιρίας για ίδρυση υποκαταστήματος γνωστοποιείται εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από τη λήψη της, στο δικηγορικό σύλλογο της έδρας της εταιρίας. Η ίδρυση υποκαταστήματος καταχωρείται στο βιβλίο εταιριών του δικηγορικού συλλόγου της έδρας της εταιρίας.»

4. Όπου στο π.δ. 81/2005 χρησιμοποιείται ο όρος «οικείος δικηγορικός σύλλογος» νοείται ο «δικηγορικός σύλλογος της έδρας της εταιρείας».

Άρθρο 7 Μηχανικοί

1.α) Η αμοιβή των μηχανικών, για την μελέτη των έργων που αναφέρονται στο άρθρο 1 παρ. 1 του π.δ. 696/1974 (ΦΕΚ 301 Α'), καθορίζεται ελεύθερα με έγγραφη συμφωνία των συμβαλλομένων. Οι προβλεπόμενες στο προεδρικό διάταγμα τούτο ως υποχρεωτικές ελάχιστες αμοιβές παύουν εφεξής να ισχύουν με αυτόν τον χαρακτήρα. Τα ανωτέρω ισχύουν αντιστοίχως και ως προς κάθε οριζόμενη από οποιαδήποτε διάταξη νόμου ως υποχρεωτικές ελάχιστη αμοιβή για εργασίες που αναφέρονται στο άρθρο 59 του ν.δ. της 17.7/16.8.1923, όπως το άρθρο αυτό αντικαθίσταται με την παράγραφο 10 του παρόντος άρθρου.

β) Η Δ.Ε. του Τ.Ε.Ε., όταν περιέρχεται στην αντίληψή του περίπτωση συνομολογήσεως από μηχανικό σύμβασης, της οποίας η αμοιβή φαίνεται ασυνήθιστα χαμηλή, τον καλεί εγγράφως να δικαιολογήσει το ύψος της, ζητώντας της διευκρινίσεις που κρίνει σκόπιμες. Εφόσον οι εξηγήσεις του ενδιαφερομένου δεν κριθούν ικανοποιητικές, το Δ.Σ. του Τ.Ε.Ε. μπορεί να ασκεί πειθαρχική δίωξη κατά τις κείμενες διατάξεις.

2. Η σχετική σύμβαση, η οποία πρέπει να περιέχει τουλάχιστον τα στοιχεία που ορίζονται στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 1 του β.δ. της 30/31.5.1956 (ΦΕΚ 134 Α'), κατατίθεται από τον μηχανικό στο Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος (Τ.Ε.Ε.). Μετά την περαίωση της μελέτης, ο μηχανικός γνωστοποιεί στο Τ.Ε.Ε. τα στοιχεία που προκύπτουν από αυτήν, με βάση τα οποία υπολογίζει και καταβάλλει στο Τ.Ε.Ε. τις εισφορές και τα λοιπά δικαιώματα, όπως αυτά προβλέπονται στη νομοθεσία, είτε ως παρακρατούμενα από την αμοιβή του μηχανικού, που επεβάλλετο κατά το άρθρο 2 του β.δ. της 30/31.5.1956 να κατατίθεται στο Τ.Ε.Ε., είτε ως καταβαλλόμενα στο Τ.Ε.Ε. ως δικαιούχο ή προς απόδοση σε τρίτους δικαιούχους. Το Τ.Ε.Ε., μετά από επαλήθευση των στοιχείων και του βάσει αυτών γενομένου υπολογισμού των εισφορών, τον οποίο οριστικοποιεί, αποδίδει στους νόμιμους δικαιούχους τις καταβαλλόμενες σε αυτό εισφορές και δικαιώματα, πέραν εκείνων που προορίζονται γι' αυτό.

3. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων ισχύουν αντιστοίχως και ως προς τον επιβλέποντα μηχανικό για τις εργασίες επίβλεψης, καθώς και τον αναλαμβάνοντα τη διοίκηση έργου.

4. Οι εισφορές υπέρ του Τ.Ε.Ε., υπέρ ασφαλιστικών ταμείων και λογαριασμών, καθώς και οι λοιπές εισφορές και δικαιώματα που προβλέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία ότι υπολογίζονται επί της αμοιβής των μηχανικών, υπολογίζονται εφεξής επί της συμβατικής αμοιβής, εφόσον αυτή είναι μεγαλύτερη από την νόμιμη αμοιβή κατά την έννοια της παρ. 1 του άρθρου 1 του π.δ. 696/1974, όπως αντικαθίσταται με την παράγραφο 8, άλλως υπολογίζονται επί της νόμιμης αμοιβής.

Στις περιπτώσεις που οι ως άνω εισφορές προβλέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία ότι υπολογίζονται επί της υποχρεωτικής ελάχιστης αμοιβής, υπολογίζονται εφεξής επί της νομίμου αμοιβής.

5. Οι αναφερόμενες στο π.δ. 696/1974 «ελάχιστες αμοιβές» ή «αμοιβές» νοούνται εφεξής ως νόμιμες αμοιβές κατά την έννοια της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του ίδιου διατάγματος όπως αντικαθίσταται με την παράγραφο 8 και πέραν της λήψεως υπόψη για τον υπολογισμό νόμιμων εισφορών και δικαιωμάτων από το Τ.Ε.Ε. κατά την προηγούμενη παράγραφο, λαμβάνονται επίσης υπόψη από τα δικαστήρια κατά την εκδίκαση διαφορών από αμοιβές μηχανικών για την παροχή εργασίας σύμφωνα με τα άρθρα 677 έως 681 του Κ.Πολ.Δ., όταν δεν προκύπτει έγκυρη έγγραφη συμφωνία περί αυτών.

6. Ειδικά για την έκδοση οικοδομικών αδειών, ο προϋπολογισμός που αναφέρεται στο άρθρο 3 του π.δ. 696/1974 εξάγεται είτε βάσει αναλυτικού προϋπολογισμού είτε σύμφωνα με τις τιμές μονάδος που καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, κατόπιν γνώμης του Τ.Ε.Ε., η οποία λαμβάνει υπόψη το κόστος κατασκευής, όπως εξάγεται από τον αντικειμενικό προσδιορισμό της αξίας των ακινήτων (άρθρο 41 του ν. 1249/1982 (ΦΕΚ 43 Α'), όπως κάθε φορά ισχύει.

7. Η παρ. 6 του άρθρου 3 του π.δ. 696/1974 καταργείται.
8. Η παρ. 1 του άρθρου 1 του π.δ. 696/1974 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Οι καθοριζόμενες με το διάταγμα αυτό αμοιβές αποτελούν τις νόμιμες αμοιβές, οι οποίες ισχύουν για την περίπτωση που δεν προκύπτει έγκυρη έγγραφη συμφωνία αμοιβής, για την εκπόνηση μελετών και τη διενέργεια επιβλέψεων - παραλαβών και εκτιμήσεων Συγκοινωνιακών, Υδραυλικών και Κτιριακών Έργων ως και Τοπογραφικών Κτηματογραφικών και Χαρτογραφικών Εργασιών, κατά τις κατωτέρω κατηγορίες ή διακρίσεις αυτών.»

9. Το πρώτο και το δεύτερο εδάφιο της παρ. 7 του άρθρου 3 του π.δ. 696/1974 καταργούνται.

10. Το άρθρο 59 του από 17.7/16.8.1923 νομοθετικού διατάγματος (ΦΕΚ 228 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

« Άρθρο 59

Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, μετά γνώμη της Διοικούσας Επιτροπής του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος, εγκρίνεται κανονισμός αμοιβών των διπλωματούχων ανώτατων σχολών μηχανικών γενικά και αρχιτεκτόνων, μελών του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος, καθώς και αυτών που ασκούν τα επαγγέλματα αυτά, βάσει ειδικών διατάξεων νόμου, εν όλω ή εν μέρει. Με τον κανονισμό αυτόν καθορίζεται η νόμιμη αμοιβή για τη μελέτη, επίβλεψη, εποπτεία ή έλεγχο και παραλαβή κάθε είδους έργων ή εγκαταστάσεων, καθώς και για κάθε είδους τεχνικές γενικά εργασίες και υπηρεσίες, όπως σχεδιαγράμματα, καταμετρήσεις, γνωμοδοτήσεις, πραγματογνωμοσύνες ή αμοιβές που καταβάλλονται σε αυτούς που μετέχουν σε αρχιτεκτονικούς διαγωνισμούς και στους κριτές αυτών.

Μεταξύ των ως άνω έργων περιλαμβάνονται επίσης οι τοπογραφικές και κτηματογραφικές εργασίες, καθώς και οι χωροταξικές, ρυθμιστικές, πολεοδομικές και περιβαλλοντικές μελέτες.

Η αμοιβή αυτή οφείλεται, εφόσον δεν προκύπτει έγκυρη έγγραφη συμφωνία αμοιβής.»

11. Οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου μόνου του ν.δ. 2726/1953 (ΦΕΚ 325 Α') καταργούνται.

12. α) Επί της συμβατικής συνομολογουμένης ή της νομίμου αμοιβής κατά τις διακρίσεις της παραγράφου 4, καταβάλλεται από τον μηχανικό υπέρ του Τ.Ε.Ε. ποσοστό 2% για τις πάσης φύσεως δαπάνες αυτού. Σε περίπτωση άρνησης, δυστροπίας ή καθυστέρησης καταβολής των αμοιβών μελετών ή επιβλέψεων από εργοδότη, μπορεί και το Τ.Ε.Ε. να επιδιώξει δικαστικώς την είσπραξη της οφειλόμενης αμοιβής, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερόμενου μέλους του Τ.Ε.Ε. ή της εταιρείας, γραφείου ή συμπράξεως γραφείων εκπονήσεως τεχνικών μελετών. Με την αίτηση πρέπει να προσδιορίζεται και το σύνολο της οφειλόμενης αμοιβής.

β) Η παρ. 4 του άρθρου μόνου του ν.δ. 2726/1953 (ΦΕΚ 325 Α') καταργείται.

13. Οι διατάξεις των παραγράφων 1, 2 και 3 του άρθρου 2 του β.δ. της 30/31.5.1956 καταργούνται.

14. Το τρίτο και το τέταρτο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 2 του β.δ. της 30/31.5.1956 αντικαθίστανται ως εξής:

«Αίτημα της αγωγής θα είναι η αναγνώριση υποχρέωσης καταβολής ή η καταβολή του οφειλόμενου ποσού στο μελετητή μηχανικό. Τούτο εφαρμόζεται αναλογικά και στην περίπτωση ασφαλιστικών μέτρων.»

15. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και Οικονομικών, μετά γνώμη της Διοικούσας Επιτροπής του Τ.Ε.Ε., διενεργείται κάθε αναγκαία προσαρμογή στις διατάξεις του παρόντος νόμου των διατάξεων της νομοθεσίας που διέπει την εκπόνηση μελετών ιδιωτικών έργων και τις αμοιβές των μηχανικών.

16. Η παράγραφος 8 του άρθρου 4 του ν. 3316/2005 (ΦΕΚ 42 Α') καταργείται.

17. Το τρίτο εδάφιο της περιπτώσεως β' της παρ. 9 του άρθρου 6 του ν. 3316/2005 αντικαθίσταται ως εξής:

«Η υποβληθείσα οικονομική προσφορά κατά κατηγορία μελέτης απορρίπτεται εφόσον οι ποσότητες του φυσικού αντικείμενου της προσφοράς δεν αντιστοιχούν στην προτεινόμενη τεχνική λύση.»

18. Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 5 του άρθρου 7 του ν.3316/2005 οι λέξεις «σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 7 και 8» αντικαθίστανται με τις λέξεις «σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 7».

19. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 10 του άρθρου 7 του ν.3316/2005 αντικαθίσταται ως εξής:

«Η υποβληθείσα οικονομική προσφορά κατά κατηγορία μελέτης απορρίπτεται εφόσον οι ποσότητες του φυσικού αντικείμενου της προσφοράς δεν αντιστοιχούν στο αντικείμενο της μελέτης όπως προκύπτει από τα στοιχεία του εδαφίου β' της παραγράφου 2.»

20. Οι παράγραφοι 2 και 3 του άρθρου 19 του ν. 3316/2005 καταργούνται.

21. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και Οικονομικών, διενεργείται κάθε αναγκαία προσαρμογή του ν. 3316/2005 και των κατ' εξουσιοδότηση αυτού εκδοθεισών κανονιστικών πράξεων, στις διατάξεις του παρόντος νόμου.

22. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, που εκδίδεται μέσα σε προθεσμία δύο (2) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, προσαρμόζονται οι διατάξεις της υπ' αριθμ. ΔΜΕΟ/α/ οικ/1161 (ΦΕΚ 1064 Β'/2005) υπουργικής απόφασης που αφορούν τη βαθμολόγηση οικονομικών προσφορών, στις διατάξεις της παρ. 8 του άρθρου 4 του ν.3316/2005, όπως αντικαθίστανται με τις διατάξεις της παραγράφου 16 του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 8 Νόμιμοι Ελεγκτές

1. Η παρ. 6 του άρθρου 18 του ν. 2231/1994 (ΦΕΚ 139 Α') αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«6. Με γενικές ή ειδικές αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων (Ε.Λ.Τ.Ε.), μετά πρόταση του Εποπτικού Συμβουλίου του Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών (Σ.Ο.Ε.Λ.), καθορίζονται οι ελάχιστες αναγκαίες ώρες για τη διενέργεια των υποχρεωτικών ελέγχων, το ανώτατο όριο ετήσιας απασχόλησης των νόμιμων ελεγκτών και του βοηθητικού προσωπικού τους στους υποχρεωτικούς ελέγχους και τα υποβαλλόμενα στο Σ.Ο.Ε.Λ. στοιχεία της χρήσεως, στην οποία αφορά ο κάθε έλεγχος. Για τον καθορισμό των ελάχιστων αναγκαίων ωρών υποχρεωτικών ελέγχων, λαμβάνονται ιδίως υπόψη αντικειμενικά δεδομένα αναγόμενα κατά περίπτωση στην κατηγορία οντοτήτων ή στη συγκεκριμένη οντότητα, που αναφέρονται στα γενικά χαρακτηριστικά

του κλάδου, στην πολυπλοκότητα του αντικειμένου του ελέγχου, στην οργανωτική δομή, στο μέγεθος και στην ιδιαίτερη σημασία της ασκούμενης δραστηριότητας για το δημόσιο συμφέρον.»

2. Η περίπτωση α' της παρ. 2 του άρθρου 18 του π.δ. 226/1992 (ΦΕΚ 120 Α') καταργείται.

3. α) Στο τέλος της περίπτωσης α' της παρ. 3 του άρθρου 18 του π.δ. 226/1992 (ΦΕΚ 120 Α') προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Αν το Ελεγκτικό Γραφείο αποδέχεται τη διενέργεια του ελέγχου, οφείλει μέσα σε ένα μήνα από τη λήψη της εντολής να γνωστοποιήσει στην προς έλεγχο οντότητα και στο Εποπτικό Συμβούλιο του Σ.Ο.Ε.Α. το όνομα του νόμιμου ελεγκτή ή ελεγκτών στους οποίους ανέθεσε την ευθύνη του συγκεκριμένου ελέγχου.»

β) Οι περιπτώσεις β' και γ' της παρ. 3 του άρθρου 18 του π.δ. 226/1992 αντικαθίστανται ως εξής:

«β. Ο εκλεγόμενος νόμιμος ελεγκτής ή ελεγκτικό γραφείο οφείλει να αποποιηθεί αμέσως την εκλογή του, αν δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις της περίπτωσης γ' της προηγούμενης παραγράφου 2, γνωστοποιώντας την αποποίηση του και στο Εποπτικό Συμβούλιο του Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών (Σ.Ο.Ε.Α.). Η μη τήρηση της υποχρέωσης αυτής συνιστά πειθαρχικό αδίκημα και συνεπάγεται την επιβολή χρηματικής ποινής από δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) ευρώ μέχρι εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ, ανάλογα με τη βαρύτητα της παράβασης και την ενδεχόμενη υποτροπή. Για τη διαπίστωση της παράβασης και την επιμέτρηση της χρηματικής ποινής αποφασίζει το Πειθαρχικό Συμβούλιο της Επιτροπής Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων (Ε.Λ.Τ.Ε.).

γ. Αν ο νόμιμος ελεγκτής ή το ελεγκτικό γραφείο δεν αποποιείται τον έλεγχο, οφείλει μέσα σε ένα μήνα από τη λήψη της εντολής να γνωστοποιήσει στην προς έλεγχο οντότητα και στο Εποπτικό Συμβούλιο του Σ.Ο.Ε.Α. τις προϋπολογιζόμενες ώρες πραγματοποίησης του ελέγχου αυτού. Οι ώρες αυτές, συνυπολογιζόμενων και των ωρών άλλων ελέγχων που έχουν ήδη ανατεθεί σε ένα νόμιμο ελεγκτή και πρέπει να πραγματοποιηθούν μέσα στη δωδεκάμηνη περίοδο από της Ιουλίου εκάστου έτους μέχρι την 30ή Ιουνίου του επόμενου, δεν μπορεί να υπερβαίνουν το ανώτατο όριο ετήσιας απασχόλησης του ίδιου και του απασχολούμενου από αυτόν ελεγκτικού προσωπικού, όπως το όριο αυτό καθορίζεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Ε.Λ.Τ.Ε. Τυχόν υπέρβαση του πιο πάνω ορίου συνιστά πειθαρχικό αδίκημα και συνεπάγεται την επιβολή χρηματικής ποινής από δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) ευρώ μέχρι εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ, ανάλογα με τη βαρύτητα της παράβασης και την ενδεχόμενη υποτροπή. Για τη διαπίστωση της παράβασης και την επιμέτρηση της χρηματικής ποινής αποφασίζει το Πειθαρχικό Συμβούλιο της Ε.Λ.Τ.Ε.»

4. Η παρ. 6 του άρθρου 18 του π.δ. 226/1992 αντικαθίσταται ως εξής:

«6. Η αμοιβή ελέγχου της παραγράφου 1 του άρθρου 3 καθορίζεται με ελεύθερη συμφωνία των μερών, ιδίως βάσει των προϋπολογιζόμενων ωρών διενέργειας του ελέγχου από το νόμιμο ελεγκτή ή το ελεγκτικό γραφείο.

Οι νόμιμοι ελεγκτές και τα ελεγκτικά γραφεία μπορούν να αναρτούν ενδεικτικές ωριαίες τιμές και τα κριτήρια εφαρμογής τους στο διαδικτυακό τους τόπο.»

5. Η περίπτωση β' της παρ. 2 του άρθρου 20 του π.δ. 226/1992 αντικαθίσταται ως εξής:

«β) Ανάρμοστη συμπεριφορά.»

6. Στις περιπτώσεις του τρίτου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 3 του π.δ. 226/1992 η αμοιβή του νομίμου ελεγκτή καθορίζεται με ελεύθερη συμφωνία των μερών και καταβάλλεται από τον αιτούντα τη διενέργεια της πραγματογνωμοσύνης.

Άρθρο 9

Τελικές διατάξεις - Εξαιρέσεις από το πεδίο εφαρμογής του νόμου

1. Η παρ. 6 του άρθρου 18 του ν. 2231/1994, όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 8 του παρόντος νόμου, η περίπτωση γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 18 του π.δ. 226/1992 και οι παράγραφοι β' και γ' της παραγράφου 3 του ίδιου άρθρου, όπως αντικαθίστανται με την περίπτωση β' της παραγράφου 3 του άρθρου 8 του παρόντος νόμου, παύουν να ισχύουν μετά πάροδο δύο ετών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.

2. Οι διατάξεις του παρόντος νόμου δεν εφαρμόζονται για τις επαγγελματικές δραστηριότητες των οδικών εμπορευματικών μεταφορών που ρυθμίζονται με το ν. 3887/2010 (ΦΕΚ 174 Α') και των φαρμακοποιών. Οι διατάξεις του άρθρου 3 δεν θίγουν την εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 2 του άρθρου 2 του π.δ. 344/2000 (ΦΕΚ 297 Α').

3. α. Η περίπτωση γ' της παρ. 5 του άρθρου 75 του ν.1969/1991 (ΦΕΚ 167 Α') καταργείται.

β. Κάθε γενική ή ειδική διάταξη που αντιβαίνει στις διατάξεις του παρόντος νόμου καταργείται.

Άρθρο 10

Έναρξη ισχύος

1. Η ισχύς των διατάξεων του νόμου που παρέχουν νομοθετική εξουσιοδότηση αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

2. Η ισχύς των λοιπών διατάξεων του νόμου αρχίζει τέσσερις (4) μήνες από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 24 Φεβρουαρίου 2011

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΑΡΟΛΟΣ ΓΡ. ΠΑΠΟΥΛΙΑΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
Γ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ

Δ. ΡΕΠΠΑΣ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ

Κ. ΜΠΙΡΜΠΙΑΝ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Χ. ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 24 Φεβρουαρίου 2011

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
Χ. ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ

* 0 1 0 0 3 2 0 2 0 3 1 1 0 0 8 *

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΕΙΟΥ 34 * ΑΘΗΝΑ 104 32 * ΤΗΛ. 210 52 79 000 * FAX 210 52 21 004
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: <http://www.et.gr> - e-mail: webmaster.et@et.gr